

CSÖRNYEFÖLD

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI- ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

2024. július

KALI STUDIO

ALÁÍRÓLAP

FELELŐS TELEPÜLÉSTERVEZŐ	
Káli Marianna okl. építésmérnök felsőfokú urbanista szakmérnök	 Tervezői névjegyzékszám: TT 20-0332
TELEPÜLÉSTERVEZŐ MUNKATÁRS: Kun Antigóné okl. településmérnök, okl. geográfus	
ZÖLDFELÜLETI ÉS TÁJRENDEZÉSI TERVEZŐ	
Kerekesné Balha Gabriella okl. tájépítész	 Tervezői névjegyzékszám: TK 14-0393
MUNKATÁRS: Óvári Miklós okl. természetmérnök, táj-és élővilágvédelmi szakértő SZ-008/2015.	
KÖZLEKEDÉSI TERVEZŐ	
Németh László okl. építómérnök, településrendezési közlekedési tervező	 Tervezői névjegyzékszám: TKö-20-0587
VÍZKÖZMŰ TERVEZŐ	
Koleszár Éva okl. építómérnök településrendezési vízközmű tervező	 Tervezői névjegyzékszám: TV-20-0769
ENERGIA KÖZMŰ TERVEZŐ, HÍRKÖZLÉSI TERVEZŐ	
Szakács Levente villamosmérnök	 Tervezői névjegyzékszám: TE/TH-08-01371

KÖRNYEZETVÉDELMI TERVEZŐ**Győrfi András**

okl. környezetmérnök

SZKV-1.1., SZKV-1.2., SZKV-1.3., SZKV-1.4.

Tervezői névjegyzékszám: 08-01385,
08-06959**MEGBÍZÓ:**

Csörnyeföld Község Önkormányzata

Képviselőtében eljár: Hóbor-Sztrahia Krisztina Polgármester

8873 Csörnyeföld, Fő út 8.

Telefonszám: 93/379 252

Önkormányzati főépítész: Agg Ferenc

BEVEZETŐ

ELŐZMÉNYEK

Csörnyeföld rendelkezik hatályos településrendezési eszközökkel, melyek a 2012. augusztus 6-át megelőzően hatályos OTÉK előírásai szerint készültek. A község településszerkezeti terve 2007 júniusában készült. A település képviselő-testülete a helyi építési szabályzatát, szabályozási tervét a 8/2007. (XI.12.) önkormányzati rendelettel hagyta jóvá. A helyi építési szabályzat módosítására a 2/2014. (III.14.) és a 2/2021. (II.5.) önkormányzati rendeletekkel került sor.

Csörnyeföld Község Önkormányzat Képviselő-testülete új településterv készítéséről döntött 2023-ban a 84/2023. (XI. 29.) sz. képviselő-testületi határozatban. A településterv készítésével a KÁLI STUDIO Építész és Településtervező Kft.-t bízta meg a település önkormányzata. (1. melléklet)

A KÉSZÜLŐ TERVEK, A TERVEZÉSI FOLYAMAT, AZ EGYEZTETÉS ÉS ELFOGADÁS RENDJE

A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet átmeneti rendelkezése, a 78.§ (1) bekezdés b) pontja alapján Csörnyeföld új településtervének készítése során településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet VII.-IX. Fejezeteinek eljárási rendelkezéseit kell alkalmazni.

A településfejlesztési terv és a településrendezési terv (együtt: településterv) készítése és egyeztetése egyszerre történik a 419/2021 (VII.15.) Kormányrendelet 4.§ (2) bekezdésének megfelelően. A településterv részeként elkészül az örökségvédelmi hatástanulmány is. A jogszabályi változások miatt az új településterv tartalmát a 419/2021 (VII.15.) Kormányrendelet határozza meg.

A településterv megalapozó vizsgálat alapján készül, és a településtervet alátámasztó javaslat készíti elő. A megalapozó vizsgálat tartalmi követelményeit a 419/2021 (VII.15.) Kormányrendelet 1. melléklet, az alátámasztó javaslat tartalmi követelményeit a 2. melléklet határozza meg. Ez alapján Csörnyeföld Község Önkormányzata a 46/2024. (VII.4.) sz. képviselő-testületi határozatban elfogadta a megalapozó vizsgálat és alátámasztó javaslat tartalmát az önkormányzati főépítész, Agg Ferenc feljegyzése alapján. (2. melléklet)

A megalapozó vizsgálat és alátámasztó javaslat tartalma úgy került meghatározásra, hogy az a tervezési feladathoz közvetlenül kapcsolódó vizsgálati tényezőt és szakterületi javaslatot tartalmazzon, a tervezési feladatnak megfelelő tartalmi mélységben, biztosítva és igazolva a településfejlesztés és településrendezés alapvető követelményeinek a teljesülését.

A megalapozó vizsgálat munkarész célja az eddigi tervek, kapcsolódó helyi rendeletek és a begyűjtött adatok számbavétele és értékelése, a terv és a valós igények összevetése, a település társadalmi, gazdasági, demográfiai helyzetének elemzése, a településszerkezet, tájhasználat, települési karakter alakulásának elemzése alapján a megoldásra váró feladatok feltárása, összegzése és rendszerezése.

A fejlesztési terv a település jövőképeinek meghatározása mellett, a település fejlődésének meghatározására rögzíti azokat a rövid, közép- és hosszú távú célokat, feladatokat,

településfejlesztési akciókat, fejlesztéseket, intézkedéseket, amelyeket a település a tervszerű, fenntartható és gazdaságos fejlődése és üzemeltetése érdekében megvalósítana.

A fejlesztési terv része a **fejlesztési tervlap**, mely az általános használatú területek figyelembevételével meghatározza a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

A fejlesztési tervet véleményezésre a polgármester megküldi az állami főépítési hatáskörben eljáró megyei kormányhivatalnak, valamint az érintett területi és települési önkormányzatoknak. A fejlesztési tervet partnerségi egyeztetésre is kell bocsájtani. A véleményezés során a véleményezők a megkereséstől, illetve a lakossági fórumtól számított 30 napon belül adnak véleményt. A polgármester a jóváhagyást megelőzően ismerteti a képviselő-testülettel a beérkezett véleményeket, az el nem fogadott véleményeket és azok indokolását, egyeztetés esetén a jegyzőkönyvet, illetve a vélemények alapján a koncepcióban tett módosításokat. A koncepciót az elfogadást követő naptól kell alkalmazni, az önkormányzat honlapján közzé kell tenni.

A helyi építési szabályzat és annak mellékletét képező szabályozási terv tervezetét az elfogadás előtt véleményeztetni kell mind a partnerekkel, mind az érintett államigazgatási szervekkel, valamint az érintett települési és területi önkormányzattal. A véleményezési szakaszban a véleményezők a tervezet átvételétől számított 30 napon belül adhatnak írásos véleményt. Véleményeltérés esetén a polgármester egyeztetést kezdeményezhet, amelyről jegyzőkönyvet kell készíteni. A véleményezést követően a beérkezett véleményeket – egyeztetés esetén a jegyzőkönyvet is – ismertetni kell a képviselő-testülettel, amelyek elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a képviselő-testület dönt. A vélemény, észrevétel el nem fogadása esetén a döntést indokolnia kell. A végső szakmai véleményezési szakaszban az állami főépítész kiadja végső szakmai véleményét, melyet követően a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendelet elfogadható.

A HÉSZ a település teljes igazgatási területére készülő terv és szabályzat, melyet a képviselőtestület rendelettel hagy jóvá, jogokat keletkeztet, és kötelelességeket ró az egyes telektulajdonosokra. Megalapozza a településfejlesztési tervlap.

Jelen dokumentáció a településterv megalapozó vizsgálati munkarésze. A megalapozó vizsgálat tartalmi elemeit a 419/2021. (VII.15.) Kormányrendelet 1. melléklete határozza meg.

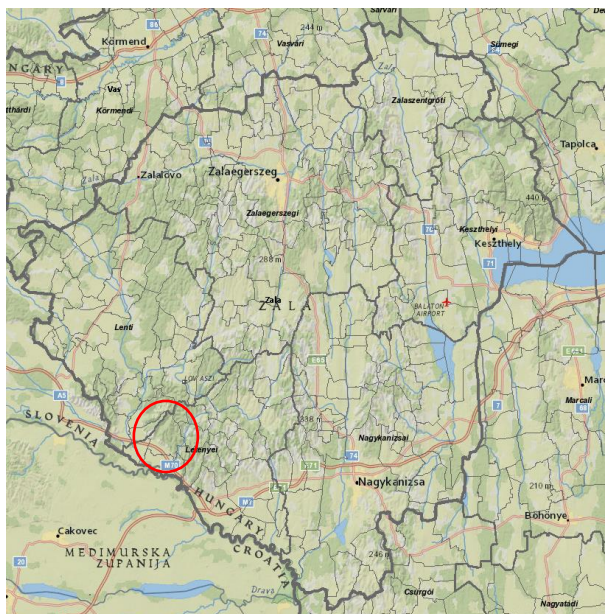

Tartalom

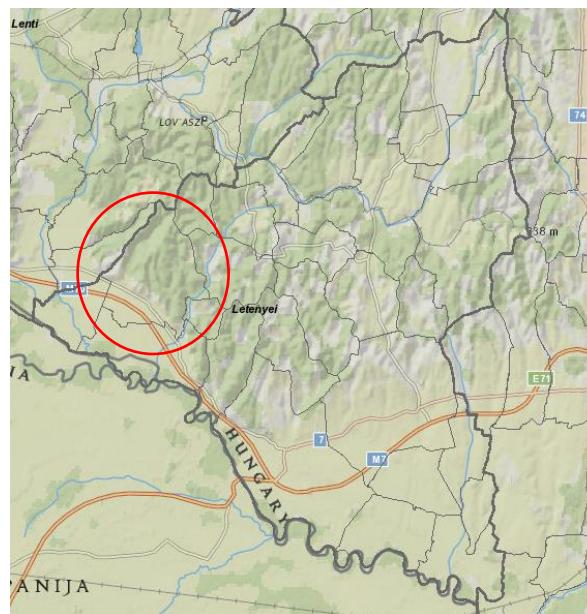
1.	Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok.....	8
2.	Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések	10
2.1.	ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)	10
2.2.	ZALA MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (2021-2027).....	15
3.	Területrendezési követelmények	20
4.	Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése.....	45
5.	A település demográfiai helyzete	50
6.	A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások	60
7.	A település gazdasága.....	67
8.	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	71
9.	Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat.....	76
10.	Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata	88
10.1.	Az épített környezet vizsgálata	88
10.2.	Az építészeti örökség vizsgálata	96
11.	Környezeti állapot jellemzők	97
11.1.	Talaj	97
11.2.	Felszíni és felszín alatti vizek.....	98
11.3.	Levegőtisztaság és védelem.....	104
11.4.	Zaj- és rezgésterhelés.....	109
11.5.	Hulladékkezelés.....	114
11.6.	Sugárzás védelem.....	118
11.7.	Árvízvédelem.....	118
11.8.	Természet-, tájvédelem	118
11.9.	Vizuális környezetterhelés	119
11.10.	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	119
12.	A táji és természeti adottságok, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra hálózat	120
12.1.	Természeti adottságok.....	120
12.1.1.	A település elhelyezkedése.....	120
12.1.2.	Domborzat, geológiai felépítés	121
12.1.3.	Talajtani jellemzők	121
12.1.4.	Éghajlat	122
12.1.5.	Vízrajz	122
12.1.6.	Élővilág: növényzet és állatvilág.....	123
12.2.	Tájhasználat, tájszerkezet, tájkarakter	129
12.2.1.	Tájtörténet	129

12.2.2.	Tájhasználat értékelése	136
12.2.3.	Tájkarakter	139
12.3.	Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	140
12.3.1.	Tájlépvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek	140
12.3.2.	Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védettségre tervezett terület, érték, emlék.....	142
12.3.3.	Ökológiai hálózat	143
12.3.4.	Egyedi tájértékek.....	145
12.4.	A települési zöldfelületi rendszer elemei	146
12.4.1.	Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek.....	146
13.	Közlekedés.....	150
14.	Közművesítés, elektronikus hírközlés.....	159
14.1.	Víziközművek.....	159
14.2.	Energia	169
14.3.	Elektronikus hírközlés.....	170
15.	Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők	174
15.1.	Építésföldtani korlátok.....	174
15.2.	Vízrajzi veszélyeztetettség.....	174
16.	Megalapozó vizsgálati tervlapok	175
17.	Mellékletek.....	181

1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok

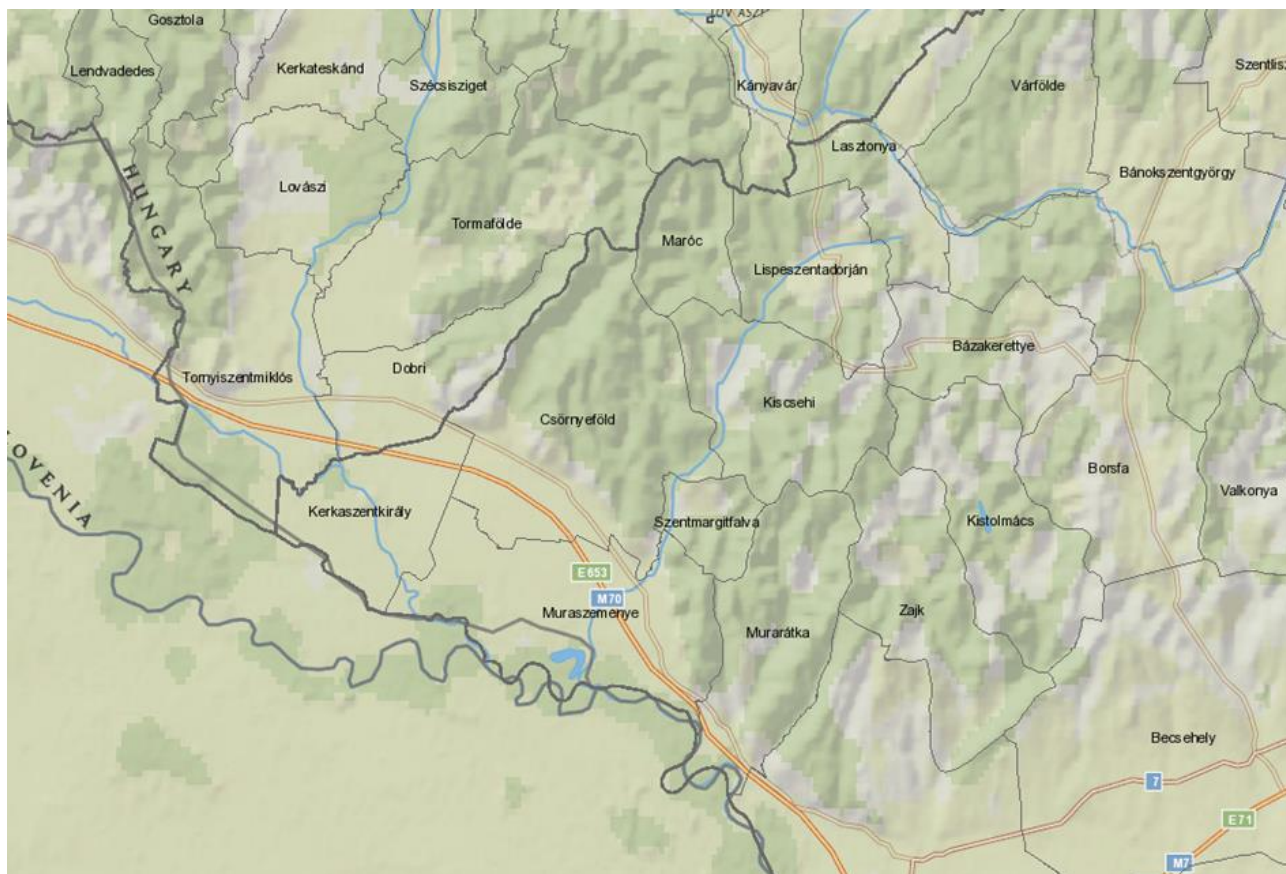

Zala vármegye

Letenyei járás

Csörnyeföld Zala vármegyében a Letenyei járásban található, a magyar-horvát-szlovén hármashatár közelében fekszik, szelíd déli fekvésű lankák lábainál. Letenyétől 12, Lentitől 20 kilométerre helyezkedik el. A település területe 21 km².

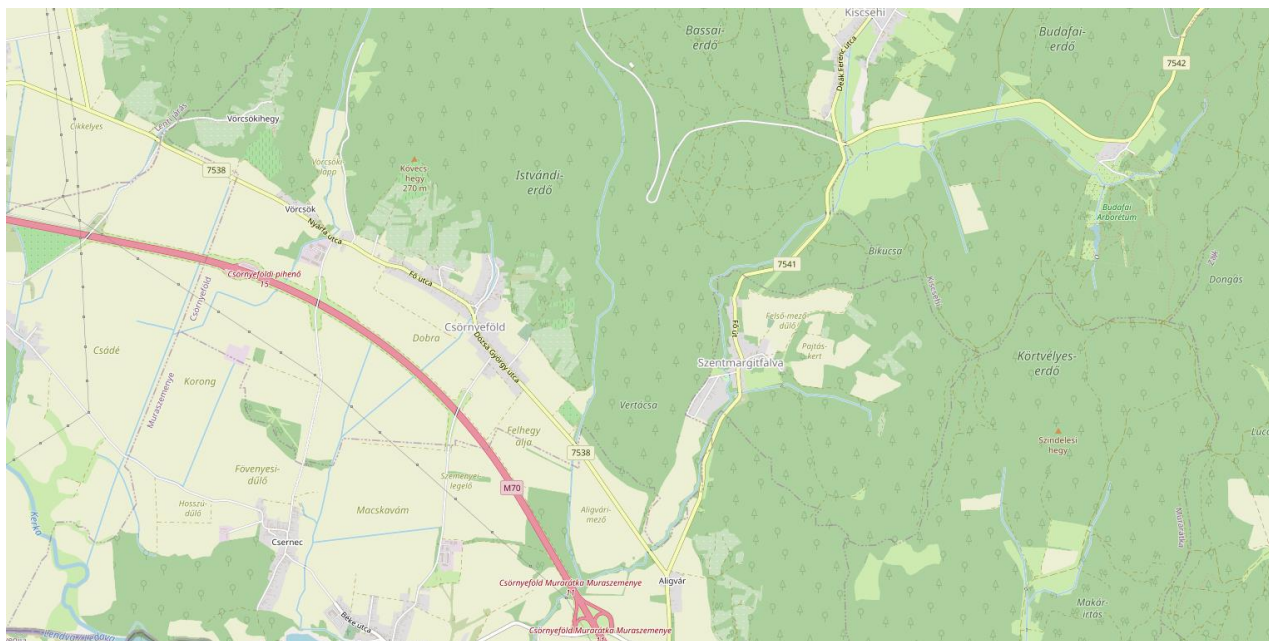
Csörnyeföld település elhelyezkedése a Letenyei járásban

A települést északról Tormafölde és Maróc, keletről Kiscsehi és Szentmargittfalva, délről Muraszemenye, nyugatról Kerkaszentkirály és Dobri községek határolják. A legközelebbi város Letenye, mely Csörnyeföldtől délkeleti irányban található.

Csörnyeföld közigazgatási határain belül a közforgalmú úthálózat hierarchiáját állami és önkormányzati tulajdonú utak alkotják kül-, és belterületen egyaránt. A település északi és keleti felében, külterületen, gazdasági társaságok tulajdonában lévő utak is találhatóak. A falu külterületén keresztül halad az M70-es gyorsforgalmi út, mely pihenőhellyel rendelkezik.

A településen keresztül halad a 7538 jelű (Letenye – Lenti) összekötő út, mely a település főútja.

A 7541 jelű út, ami Muraszemenyétől Lipeszentadorjánig vezet, a település keleti szélét érinti. A kevesebb, mint 4 km hosszú 7542-es út a 7541 jelű útba torkollik, Csörnyeföld keleti csücskénél.

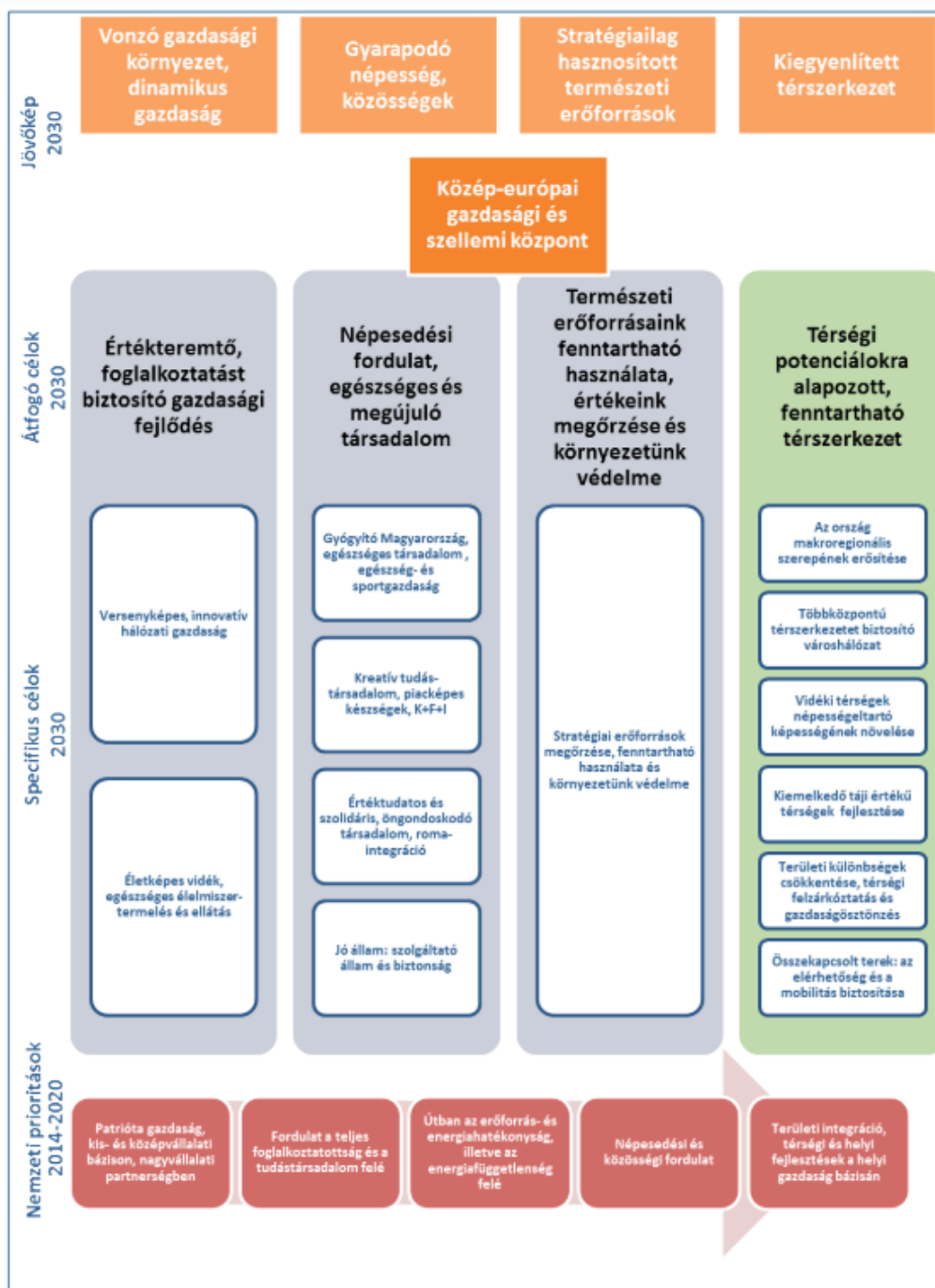
Csörnyeföldön nem található kötőtpályás közlekedés, a legközelebbi vasúti csatlakozási pontok Csömödérben (12 km) illetve Lentiben (20 km) vannak.

2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések

2.1. ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (továbbiakban OFTK) az ország egészére vonatkozó, átfogó fejlesztési célrendszert, fejlesztési irányokat és elveket határoz meg. A koncepciót az 1/2014. (I.3.) OGY határozattal fogadták el, annak 1. mellékleteként. A koncepció jövőképe és célrendszere 2030-ig szól, de fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014-2020-as programidőszak fejlesztéspolitikája számára is. Ez utóbbi illeszkedik az Európai Unió Európa 2020 Stratégiájához. Az OFTK négy hosszú távú fejlesztési célt és tizenhárom specifikus célt határoz meg. Az egyes térségek, települések fejlesztési céljai az országos célokkal nem lehetnek ellentétesek.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió célrendszere (forrás: OFTK)

Az OFTK Csörnyeföldöt és térségét külön nem említi, tágabb vonatkozásban a következő térségekhez kapcsolható a település, melyekre célkitűzéseket, fejlesztési irányokat fogalmaz meg

1. Zala megye
2. a magyar-horvát határrégió
3. térszerkezeti és térhasználati alapelvek meghatározása a
  - védendő természeti értékekkel érintett területen,
  - értékes természeti erőforrással rendelkező területeken,
  - turisztikai fejlesztések a fenntarthatóságra tekintettel

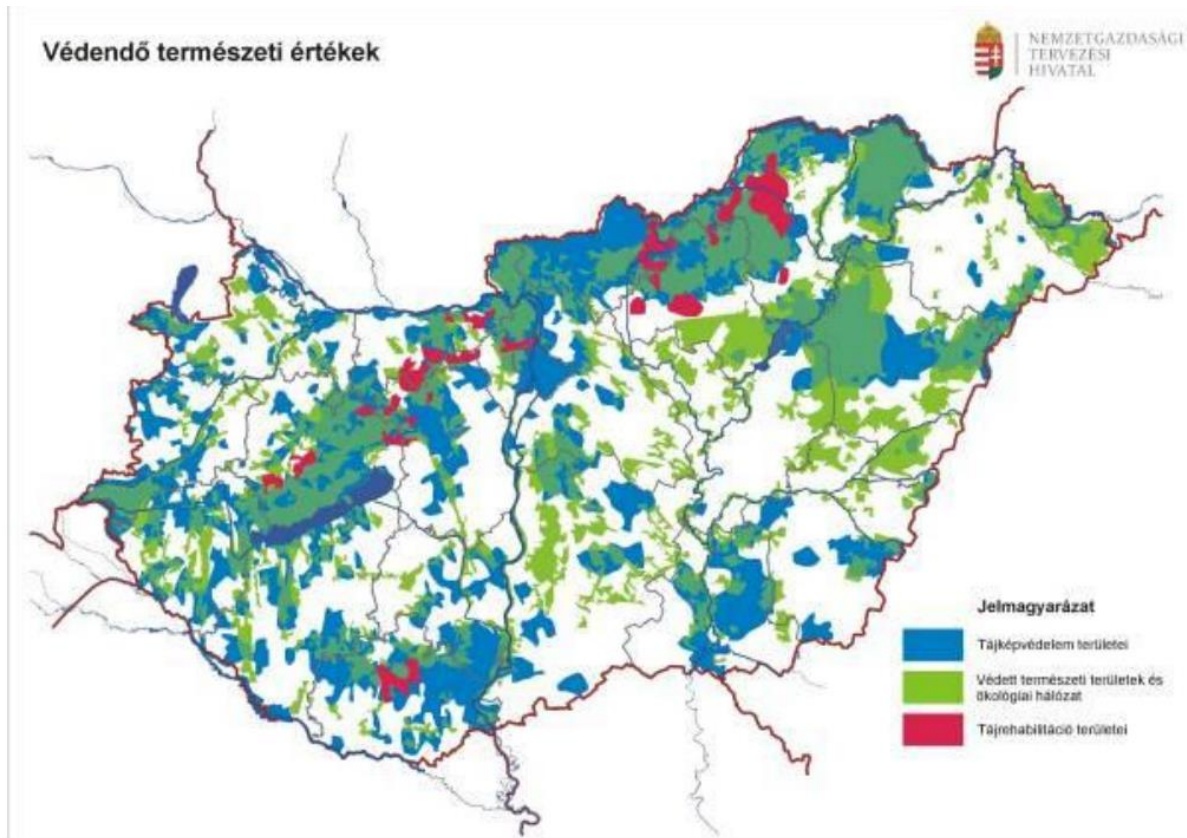
Az e térségekre meghatározott, illetve tematika szerint érintett célkitűzések, fejlesztési irányok - melyek Csörnyeföld esetében is relevánsak - a következők:

- Zala megye
  - *A megyeszékhely bekapcsolása a nemzetközi gyorsforgalmi úthálózatba, a Közép-európai Közlekedési Folyosó elemeinek kiépítésével (M9 gyorsforgalmi út, 17-es sz. vasúti vonal) Zala megye a Baltikum és az Adria közötti kereskedelmi-logisztikai tranzittérséggé fejlődhet.*
  - *A helyzeti energiájukat kihasználó térségek gazdasági specializációja:*
    - *Zalaegerszeg térsége termelő típusú elektronikai-, gépipari- és mechatronikai gazdasági központtá fejlődik (Harmadik Járműipari és Mechatronikai Centrum).*
    - *A szlovén-horvát-magyar hármashatárnál Nagykanizsa-Letenye térsége nemzetközi jelentőségű logisztikai központtá válik.*
    - *Keszthely-Hévíz térségében jelentős potenciál van a gyógyvízkészletre alapozott egészségiparban és a Balatonhoz köthető idegenforgalmi szolgáltatás területén.*
    - *Lenti térségében a gyógy- és gasztroturizmus kiemelt szerepe jellemző.*
  - *Fontos feladat az aprófalvas, perifériális térségek felzárkóztatása (Zalaszentgrót), a vidéki életminőség javítása, a mezőgazdasági termelés és integráció feltételeinek javítása, a vidéki önellátó gazdálkodás, a helyi piacok, az élelmiszer helyi feldolgozása és a falusi turizmus támogatása.*
  - *Törekedni kell az egyetemi potenciál fejlesztésére a műszaki-, logisztikai- és agrár felsőoktatás területén, valamint az önálló egyetemi kutató-, fejlesztő-, innovációs- és tudásközpont kialakítására a megyében.*
  - *Kiemelt cél a megújuló energiaforrások szélesebb körben történő fenntartható hasznosítása*
- A magyar-horvát határrégió
  - Határon átnyúló üzleti kapcsolatok és beszállítói hálózatok kialakítása, melyet a vállalkozásfejlesztés hatékony hálózatának, illetve az üzleti szereplők és a kutatási és oktatási ágazatok sokkal intenzívebb kapcsolatának is támogatnia kell.
  - A Mura folyó ökoszisztémája a fejlődés egy fenntartható formájának alapját képezheti a határtérség számára, amit segíthet a turisztikai infrastruktúra kiépítése, és a határtérség egységes termékként történő népszerűsítése.
  - A felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme, valamint a térségre jellemző árvízveszély kezelése határon átnyúló összefogással.
- A térszerkezeti és térhasználati alapelvek

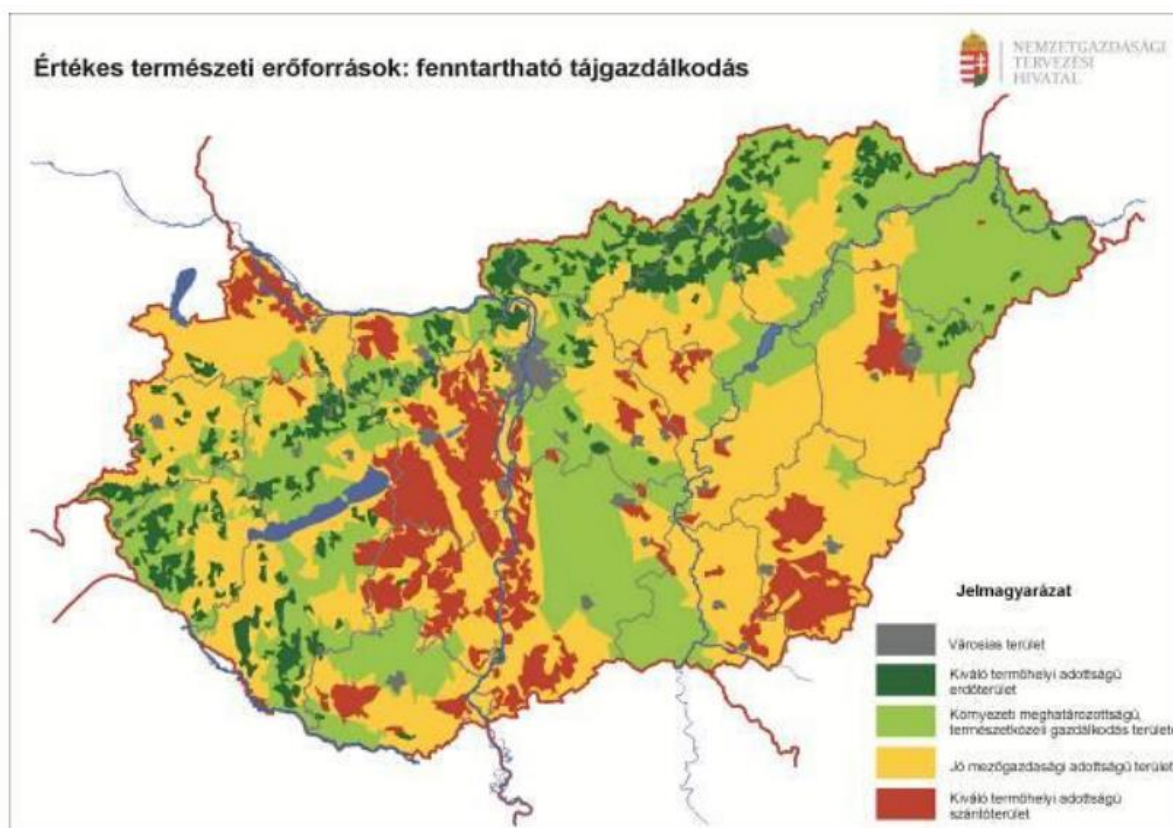
A terv nagy hangsúlyt fektet a természeti erőforrásokat védő térszerkezetre és a fenntarthatóságot biztosító területhasználatra. Ezen szempontok szerint Csörnyeföldön a következők figyelembe vétele szükséges:

- táj és természetvédelem

Csörnyeföld területének nagy része tájképvédelmi és természetvédelmi szempontból is jelentős.

A település területén találhatók jó minőségű mezőgazdasági területek, melyeken a kedvező tulajdonságok megőrzése érdekében az intenzív gazdálkodás és a környezeti meghatározottságú, extenzív termelés ideális egyensúlyát kell megtalálni, a mezőgazdaság tájfenntartó szerepének érvényesítésével, a környezeti adottságokhoz igazodó tájhasználattal és gazdálkodással.

- **természeti erőforrások**

Csörnyeföld területén jelentős kiterjedésű erdő található. Pótolhatatlan a szerepük élőhelyként és természet közeli fajgazdagságukban a biodiverzitás megőrzésében, a talaj- klíma- és vízvédelem számára, gazdasági és közjóléti, turisztikai funkcióikban. Egyben gyakorlatilag az egyetlen – belátható időn belül – érdemben fejleszthető, gyarapítható természeti erőforrásunk. A fenntartható erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése és a sokoldalú funkciók megtartása az ország minden részén támogatandó cél. Fontos tényező, hogy az állami tulajdon és gazdálkodás kimagasló az ágazatban. Az erdőgazdálkodást fokozott térségi szemléletben kell folytatni. Az erdőgazdálkodás térségi szemlélete tovább erősítendő

- *Az állami területeken való erdő- és vadgazdálkodást a különböző térségi szereplőkkel való fokozott együttműködésben kell megvalósítani (ebbe az irányba kell ösztönözni a magángazdálkodókat is). Az erdők funkcióit a térségi önkormányzatok, civil szervezetek és a gazdasági szereplők bevonásával közösen kell kialakítani, figyelembe véve a rekreációs, a nevelési, a tájképvédelmi és a munkahely-biztosító funkciókat egyaránt.*
- *Az állami területeken való erdő- és vadgazdálkodás legfontosabb térségi célja, hogy az erdő minél több helyben élő számára biztosítson tartós munkahelyet, megélhetést, az erdők ökológiai állapotának fenntartása mellett.*
- *Törekedni kell az erdő javainak minél nagyobb mértékű helyi hasznosítására, a helyi kereslet növelésére, pl. az energetika, a feldolgozó- és élelmiszeripar területén, természetesen csak az ilyen gazdálkodásra kijelölt területeken.*
- *A nagyvad létszám nem veszélyeztetheti sem az erdők ökológiai állapotát, sem a helyi mező- és erdőgazdasági javakat, nem korlátozhatja az erdők rekreációs funkcióit.*
- *Szorgalmazni kell az erdőterületek terület-szemléletű kezelését, melyben fontos tényezők az erdők puffer- és rekreációs funkciói, valamint a minél*

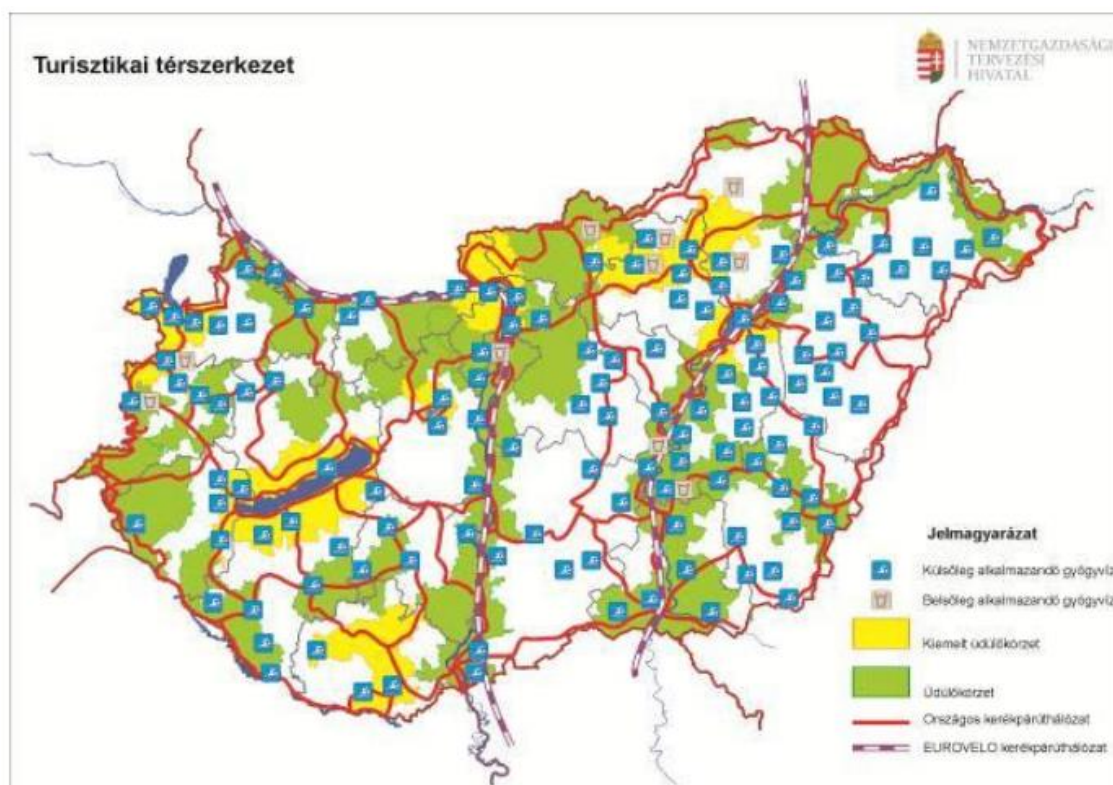
jobban összekapcsolódó, hálózatba összeálló erdők, a minél nagyobb összefüggő erdőtömbök kialakítása.

- *A klímaváltozásra válaszul a helyi adottságoknak megfelelő, a minél magasabb szintű és minél stabilabb ökológiai állapotot eredményező, az idegenhonos fajok terjedését nem támogató erdőművelésre van szükség.*
- *Az erdő által szolgáltatott megújuló energiahordozókat csak települési, legfeljebb kistáji léptékben, és lehetőleg közösségi használatban szabad kiaknázni.*
- *Az erdősült településeink, kistájaink fejlesztését az organikus, stabil gazdaságuk kialakítása érdekében az erdő által kínált lehetőségekre kell építeni.*

Csörnyeföld területén ásványi nyersanyagként homok található, illetve szénhidrogén, széndioxid, inert földgáz lelőhely is nyilvántartott, így a következő fejlesztési szempontok figyelembe veendők.

- *Területfejlesztési szempontból mielőbb szükséges felülvizsgálni az ásványvagyongazdálkodás lehetőségeit és korlátait a fenntarthatósági és gazdálkodási jellegű szabályozás tekintetében egyaránt, különösen a leginkább terület-igénybevétellel járó külszíni bányászati tevékenységgel kitermelhető ásványvagyon tekintetében.*
- *A nemzeti és térségi szereplők kiegyensúlyozott partnerségére is szükség van az ásványvagyon kitermelését gyakorta ellehetetlenítő korlátozások racionalizálásához. Ugyanakkor a liberalizált piacot bizonyos esetekben korlátozni, az állami befolyást növelni szükséges, különösen egyes stratégiai jelentőségű ásványi nyersanyagok tekintetében.*
- *Az ércek tekintetében térségi szinten is meg kell vizsgálni a másodlagos kitermelés környezetbarát lehetőségeit.*
- *A kitermelések kialakításakor szempont kell, hogy legyen, hogy a bányászati helyszínek minél több helyi lakosnak biztosítsanak munkát.*
- *A kitermelések járuljanak hozzá az adott kistáj gazdaságának karakteréhez, a kitermelésre minél szélesebb ipari vertikum épüljön rá helyben.*
- *Kedvező az ásványkincsek helyi közösségi tulajdonban való kitermelése és hasznosítása.*
- **turisztikai értékek és adottságok**
Csörnyeföld az országos turisztikai térszerkezet részét képezi, melyre vonatkozóan a következők figyelembe vétele szükséges:

A turizmus valamennyi térségben fontos fejlesztési potenciálként jelentkezik. A nemzetközi és országos viszonylatban is kiemelkedő turisztikai értékek mellett számos, elsősorban a belföldi turizmusban hasznosuló értékünk van. Fontos, hogy a turizmusban rejlő térségfejlesztési potenciált kibontakoztassuk, ugyanakkor a turizmus ne jelentsen a térhasználatra, tájra, természeti értékekre, erőforrásokra vonatkozóan a minőségüket és a megújulásukat veszélyeztető terhelést.

2.2. ZALA MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (2021-2027)

A következőkben Zala Megye Területfejlesztési Konceptiójának jövőképe és átfogó célrendszere kerül bemutatásra, melyben kiemelt szöveggel jelennek meg a Csörnyeföld szempontjából releváns megállapítások.

JÖVŐKÉP ÉS ÁTFOGÓ CÉLOK

GAZDAG ÉS HARMONIKUSAN FEJLŐDŐ ZÖLD ZALA

Zala megye a „Zöld Zala” programra építve ipari, logisztikai és mezőgazdasági fejlesztésekre, gyógy és egészségturizmusára támaszkodva, a természet egyensúlyát megőrizve összetartó társadalmat és tisztas megélhetést biztosító gazdasággal, erős területi kohéziót biztosító közlekedési rendszerrel és élhető települések együttműködő hálózatával harmonikusan fejlődik.

A jövőkép integráns részét képezik az átfogó célokban meghatározott célállapotok. A középtávú célok meghatározásának alapjául szolgáló, hosszú távon elérni kívánt célállapotokat megfogalmazó átfogó célok az alábbiak:

JÓL MŰKÖDŐ, FEJLETT GAZDASÁG

Zala megyében az egészséges szerkezetű integrált területi beavatkozások stratégiája eredményeként kialakul egy jól működő, fejlett és versenyképes gazdaság. A foglalkoztatás képes biztosítani a társadalom megélhetését. A térséget az ipari fejlesztések (jármű-, gép-, mechatronikai- és elektrotechnikai-, illetve hadiipari), valamint a hagyományos helyi iparágak (fa-, bútort-, építő-, építőanyag-, textil- és élelmiszeripar) és a **mezőgazdaság megújulása jellemzi**. A megye – építve a nyugat-balatoni vonzerőre, a jól kiépített termálgyógyfürdői klaszterhálózat európai hírű rekreációs és egészségügyi szolgáltatásaira és a fejlett infrastruktúrára – vonzó turisztikai célpontot jelent.

Kihasználja **kedvező térszerkezeti pozícióját (Horvátország, Szlovénia, Ausztria közelsége, Olaszország, Trieszt és Fiume kikötőinek kedvező elérhetősége)** és helyt áll a közép-európai gazdasági térben. A megye határán túlnyúló észak-déli gazdasági, ipari és közlekedési tengely (Szombathely– Zalaegerszeg–Nagykanizsa) biztosítja a térség versenyképességét és társadalmi-gazdasági kohézióját. A Szentgotthárd - Szombathely - Zalaegerszeg - Nagykanizsa tengelyben megvalósult nagyvolumenű autóiipari beruházások kijelölik Zala megye gazdaságfejlesztési irányát. A ZalaZone Járműipari Tesztpálya, a Zalaegerszegi Egyetemi Központ és a Nagykanizsai Campus mérnöki és gazdálkodási kutatás-fejlesztési kapacitásaira építve innovatív tudásközpontok jönnek létre. Az egymással együttműködő és egymást kiegészítő Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely alkotja a megye központi városi régióját, amely az említett észak-déli tengelyre illeszkedik. A központi városi régiót autópályák (M9: Zalaegerszeg – Nagykanizsa), illetve 2X2 sávós szakaszok, gyorsforgalmi utak és integrált térségi közösségi közlekedési rendszert alkotó korszerű vasutak kötik össze (Zalaegerszeg – Nagykanizsa). Sármellék repülőtere (Hévíz-Balaton Airport) a nemzetközi légiközlekedés integráns része. Országos jelentőségű polgári repülőtérként kiszolgálja a húzóágazatként működő, magas szaktudású egészségügyi szakembereknek munkahelyet biztosító egészségipart (fogászat, szájszészet, plasztikai sebészet, balneoterápia, gyógyvíz és gyógyászati iszapfeldolgozás stb.), valamint az egészségturizmussal kiegészült gyógyturizmus mellett a térség gazdaságát. Menetrendszerű járatai révén közvetlenül elérhetővé tesz fontosabb európai nagyvárosokat. Sármellék és Keszthely térsége pénzügyi, műszaki és agrártudományi, kutatási, fejlesztési, innovációs és szolgáltató övezetként működik a keszthelyi Georgikon Campusszal és a térség felsőoktatási intézményeivel együttműködve.

FOGLALKOZTATÁS BŐVÍTÉSE ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ

A megye összetartó társadalmában él a zalai identitástudat és a hagyományok tisztelete. A **jól képzett, szerteágazó piacképes kompetenciával rendelkező népesség** vállalkozóként versenyképes, munkavállalóként pedig biztosítja a legfejlettebb technológiát képviselő, Zalában működő globális piacvezető ipari és kereskedelmi nagyvállalkozások, valamint a mikro-, illetve kis- és középvállalkozások emberi erőforrásait. Az erős belső társadalmi, gazdasági és területi kohéziója révén a külföldi tőke számára is vonzó befektetési célpontot képező megye okosan és **hatékonyan használja ki** egyedülálló európai és magyarországi **térszerkezeti adottságait**. A megye hazánk délnyugat-európai (tengeri) kapujában található, közel az osztrák, szlovén és horvát területekhez, emiatt keresett befektetési helyszín, egyfajta nemzetközi és régióközi fordítókörongként működik Magyarország iparának és kereskedelmének fejlesztésében.

ÉLHETŐ ZALA MEGYE

A megye gazdaságának nemzetközi versenyképességét biztosítja központi városrégiója (Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely), illetve legkeresettebb üdülővárosai (Hévíz és Zalakaros). Ehhez korszerű közúti infrastruktúrával és közösségi közlekedési rendszerrel szervesen kapcsolódnak fejlett kisvárosai (Lenti, Zalaszentgrót, Letenye, Zalalövő és Pacsa) és aprófalvai. Hévíz-Keszthely-Balaton térség gyors turisztikai, gyógy- és egészségturisztikai bővülése újabb kitörési pontot jelent a megye gazdaságában. A Balaton önálló térségi fejlesztési koordináló szerepe erősödik, melyhez a társadalmi-gazdasági szereplők erős balatoni identitása kötődik. **Az életképes aprófalvakban, a helyi mezőgazdaságban, az ökoturizmusban, illetve a közeli városokban dolgozó, aktív népesség él rendezett települési környezetben. A népesedéspolitikai, a stabil gazdaság, a fejlett oktatási és egészségügyi közszolgáltatások révén a megye népességének fogyását sikerült megállítani. A**

lakosság egészségi állapota javul, a térségközpontok lakossága növekszik. A magas szintű foglalkoztatás és az élhető települések eredménye **pozitív migrációs mérleg, elindult a népességnövekedés**. A megye három városában van felsőfokú oktatás: Keszthelyen, Nagykanizsán és Zalaegerszegen. **A versenyképes gazdaság, a vonzó természeti környezet, a fejlett városi és rekreációs szolgáltatások mellett a piacképes tudást biztosító agrár-, műszaki- és gazdaságtudományi egyetemi képzés is elősegíti a fiatal népesség megtartását, a jól képzett fiatalabb korosztályok népességszámának növekedését.** Zalaegerszeg és Szombathely egymást kiegészítő, „ráerősítő” szellemi és kulturális értékeik által megyehatáron átnyúló pólust alkotnak. A határokon átnyúló együttműködésben részt vesznek szellemi potenciáljukkal távolabbi városok is, mint például Kőszeg és Németújvár (Güssing). Nagykanizsa Horvátország és Szlovénia közeli kisvárosaival (Csáktornya, Kapronca, Lendva), valamint az említett országok és Olaszország távolabbi gazdasági központjaival (Ljubljana, Maribor, Zágráb), tengeri kikötőivel (Fiume, Trieszt) kapcsolja össze a megyét és Magyarországot.

A megye biztonságos önellátásra képes egészséges élelmiszerből és ivóvízből. **Lakossági és közösségi energiaigényének nagy részét megújuló (nap-, geotermikus-, szél-) energiából fedezi, amit a vállalkozások is egyre nagyobb arányban hasznosítanak.** Az élelmiszerellátás alapja a **helyi termelésre épülő jól szervezett rövid értékesítési láncok** rendszere és a helyi élelmiszerfeldolgozó ipar. A körforgásos gazdaság révén a hulladékkibocsátás csökken, a hulladékfeldolgozás és -újrahasznosítás szintje magas. **A megye fenntartja és óvja egészséges természeti környezetét, táji, épített örökségi értékeit, egészséges erdeit, tiszta vizű tavait, folyóit, biztosítja a környezet védelméhez szükséges közműszolgáltatásokat.**

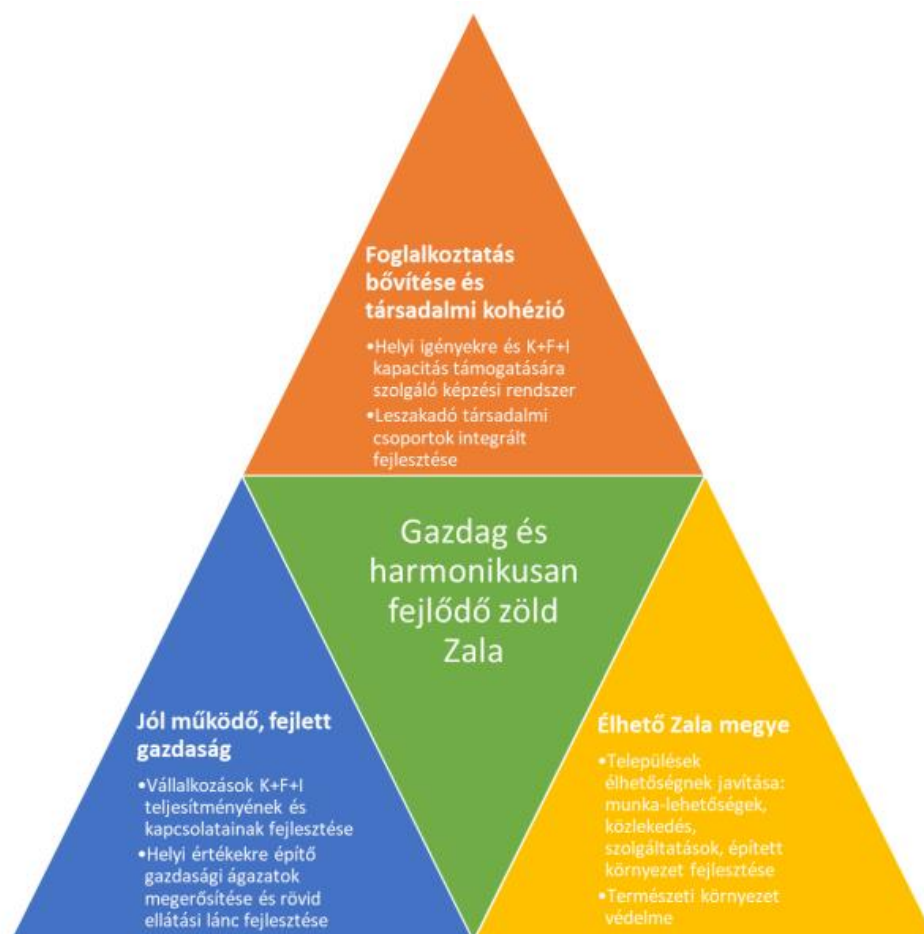
CÉLRENDSZER

ZALA MEGYE FEJLESZTÉSI ELVEI

- Feldolgozóipari működőtőke-beruházások ösztönzése.
  - o Magasan képzett munkaerő megtartása, a megyébe csábítása.
- Gazdasági környezet fejlesztése.
  - o Mikro- és kisvállalkozások fejlődési lehetőségeit erősítő gazdasági környezet kialakítása.
  - o Közép- és nagyvállalkozások megerősítése, foglalkoztatási igényeknek megfelelő munkaerő-kínálat megteremtése.
  - o Nemzetközi gazdasági kapcsolatok erősítése, együttműködések kialakítása.
  - o Logisztikai fejlesztések infrastrukturális és szolgáltatási feltételeinek javítása a Nagykanizsa, Letenye határtérségben, illetve Zalaegerszegen.
- K+F+I kapacitás fejlesztése.
  - o A felsőoktatási intézmények és a gazdaság szereplői közötti kapcsolatok fejlesztése.
  - o Innovációs tevékenységek fejlesztése.
  - o Egyetemi kutatóhálózatokba való bekapcsolódás elősegítése.
  - o Külföldi felsőoktatási és kutatás-fejlesztési intézményekkel közös kapcsolatok kialakítása/fenntartása.
  - o Felsőfokú végzettséggel rendelkezők elvándorlásának mérséklése.
  - o Az agrárgazdaság és vidékfejlesztés területén a meglevő kutatási kapacitás jobb hasznosítása, agrárkutatási tevékenység bővítése.
- A térség közúti elérhetőségének javítása.
  - o M76-os főút Zalaegerszegig tartó kivitelezése.

- o A megyeszékhely további gyorsforgalmi összekötése Nagykanizsával, Szombathellyel, Körmenddel.
  - o A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.
  - o Az útburkolat minőségének általános javítása.
- A sármelléki repülőtér működtetésének és fejlesztésének hosszú távú biztosítása.
- A turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése, turisztikai kínálat és vonzerő bővítése.
- Az egészségügyi közszolgáltatások fejlesztése.
- **Népességcsökkenés** negatív tendenciájának mérséklését célzó fejlesztések megvalósítása.
Különösen:
  - o A településhálózat integrált – vállalkozásfejlesztési, életminőségbeli és környezetvédelmi tevékenységeket összefüggéseiben is kezelő – fejlesztése.
  - o A kistépüléseken a települési funkciók és humán szolgáltató rendszerek fejlesztése.
  - o A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.
  - o Kistépülések közötti elérhetőségének fejlesztése.
  - o Rövid ellátási láncok megerősítése, támaszkodva a településeken már kiépült termelőkapacitásokra.
  - o Szociális háló fejlesztése a kisebb településeken.
- Természeti környezet védelme.
  - o A megye érzékeny felszíni vizeinek, ivóvízbázisának védelme, az ivóvíz minőségének javítása.
  - o A talajszennyezés mérséklése, a csatornázott települések körének bővítése.
  - o Illegális szemétkulakás/dögkutak felszámolása.
  - o A lakosság és a vállalkozások környezettudatosságának erősítése, a természeti erőforrások és értékek védelme.
  - o Az erdőterületek védelme, az erdők látogatottságának növelése a természeti értékek megőrzése mellett.
- Megújuló energia-előállítási potenciál jobb hasznosítása, elsősorban a napenergia, és termálvíz hasznosítása mellett.

Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala						
Átfogó célok (2013-2030)	I. Jól működő, fejlett gazdaság		II. Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió		III. Élhető Zala megye	
Stratégiai ágazati célok, 2021-2027	1) Vállalkozások K+F+I teljesítményének és kapcsolatainak fejlesztése	2) Helyi értékekre építő gazdasági ágazatok megerősítése és rövid ellátási lánc fejlesztése	3) Helyi igényekre és K+F+I kapacitás támogatására szolgáló képzési rendszer	4) Leszakadó társadalmi csoportok integrált fejlesztése	5) Települések élhetőségnek javítása: munkalehetőségek, közlekedés, szolgáltatások, épített környezet fejlesztése	6) Természeti környezet védelme
Prioritások, 2021-2027	I. Innovatív húzóágazatok fejlődési lehetőségeinek elősegítése II. Versenyképesebbé váló gazdasági szerkezet megteremtése		III. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében IV. Integrált programok a térség munkaerő-megtartó erejének növelésére		V. Integrált környezetvédelmi programok megvalósítása VI. Összehangolt települési és településközi infrastrukturális fejlesztések a területi kohézió érdekében	
Stratégiai területi célok, 2021-2027	Megyei jogú városok és azok vonzáskörzetének innovatív iparfejlesztése (Nagykanizsa és Zalaegerszeg, illetve ezen városok ipari vonzáskörzete) Zala megye belső perifériáinak fejlesztése Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése Lenti-Hetés-Kerka fejlesztési térség „Murafölde” gazdasági és turisztikai fejlesztési térség					
Horizontális célok	1) Foglalkoztatás növelése 2) Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése mellett 3) Digitális technológiákhoz való hozzáférés elősegítése 4) Természeti környezet és biológiai sokféleség védelme; felszíni és felszín alatti vizek védelme 5) Társadalmi kohézió és esélyegyenlőség erősítése 6) Zala megye népességmegtartó erejének növelése 7) Fenntartható közlekedés támogatása és szűk keresztmetszetek felszámolása					

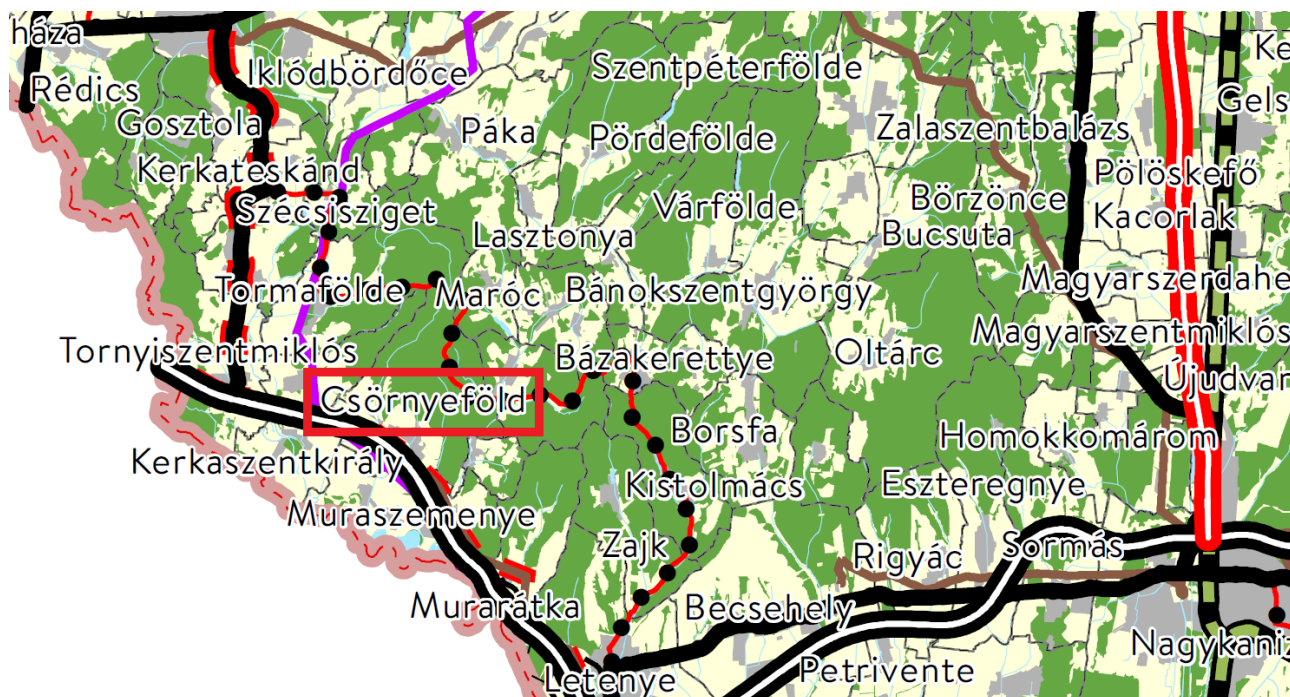
3. Területrendezési követelmények

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervével való összhang vizsgálata

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (Továbbiakban: MaTrT) 2019. március 15.-től lépett hatályba. A törvény hatályon kívül helyezi az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényt, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvényt, illetve a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényt, a továbbiakban a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvényben kerülnek meghatározásra a vonatkozó előírások.

Hatályba lépett a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet), amely az egyes országos és kiemelt térségi övezetekre vonatkozó előírásokat határozza meg. Az egyes terület-felhasználási kategóriákra, országos és vármegyei övezetekre vonatkozó előírásokat tehát az MaTrT és az MvM rendelet együttesen tartalmazza.

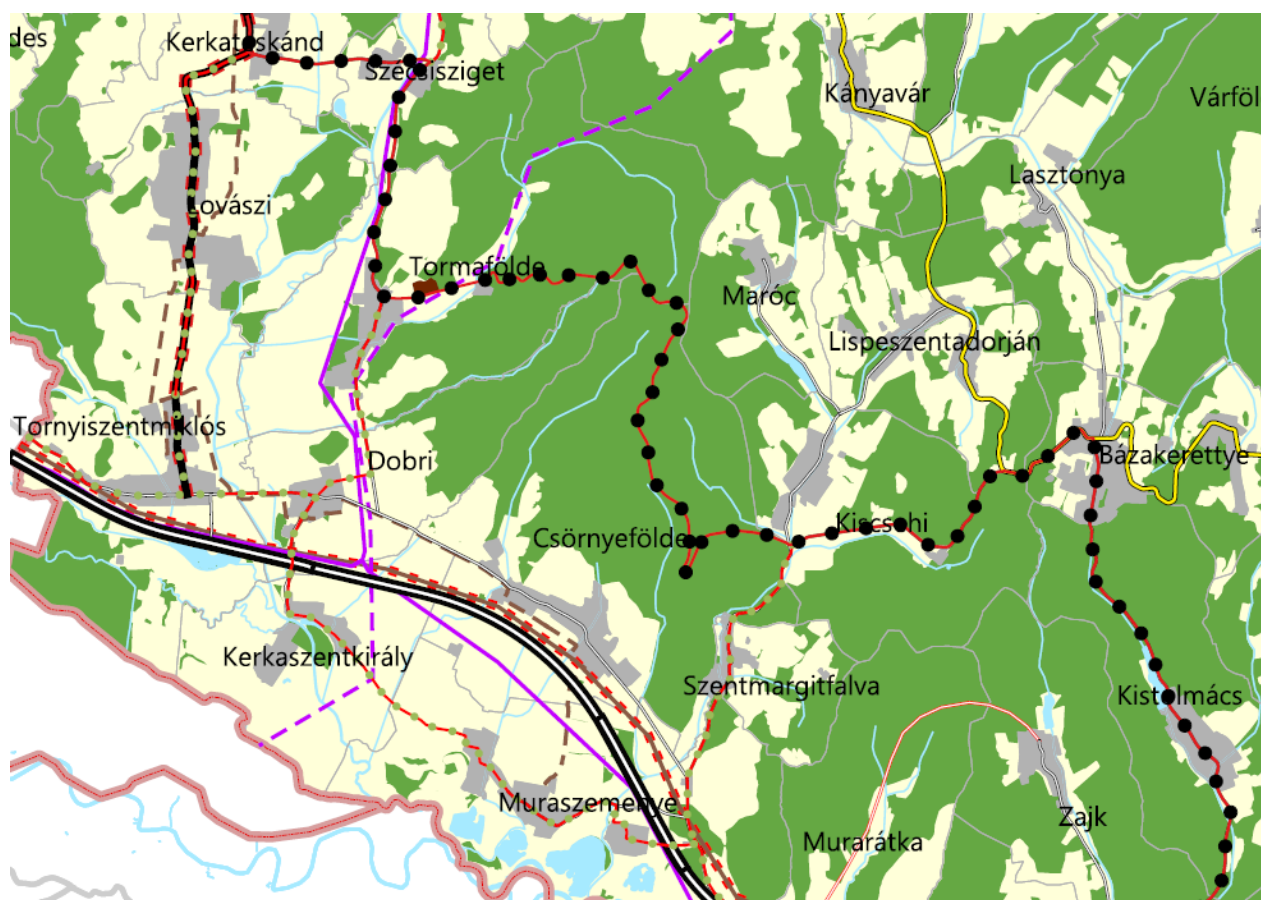
Csörnyeföld területe nem tartozik kiemelt térség területéhez, így a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvény második részében meghatározott előírásai vonatkoznak a településre az összhang vizsgálata során. Figyelembe kell venni továbbá Zala Vármegye Területrendezési tervét, melyet a 8/2019. (IX.27.) rendeletével fogadott el a Zala Megyei Közgyűlés.

MaTrT, 2. melléklet: Az Ország Szerkezeti Terve (forrás: e-epites.hu)

Zala Megye Területrendezési Terve

2. melléklet: Szerkezeti Terv

Jelmagyarázat

Térségi területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Sajátos területfelhasználás térség
- Települési térség
- Vízgazdálkodási térség

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

- Térségi repülőtér
- Térségi logisztikai központ
- Gyorsforgalmi út
- Főút / Tervezett főúti elkerülő
- Térségi szereplő összekötő út
- Mellékút
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya
- Országos vasúti mellékvonal
- Országos kerékpárút
- Térségi kerékpárút

Egyéb műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények

- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték
- Átviteli befolyásoló 132 kV-os elosztó hálózat
- Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat
- Földgázszállító vezeték
- Földgázelosztó vezeték
- Elsőrendű árvíz-védelmi fővédvonal
- Országos vízkár-elhárítási célú tározó
- 1 millió m³-t meghaladó térfogatú vízkár-elhárítási célú tározó

A megye szerkezeti tervén, illetve övezeti tervlapjain is Csörnyeföld neve hibásan szerepel, a település Csörnyefölde néven lett feltüntetve.

A térségi területfelhasználási kategóriák az Ország Szerkezeti Terve és a Zala Megye Területrendezési Terv Szerkezeti Terve alapján

A szerkezeti terv szerinti területfelhasználási kategóriákra vonatkozóan a törvény az alábbiakat fogalmazza meg:

6. Térségi területfelhasználási kategóriák

9.§ (1) Az országos területfelhasználási kategóriák a következők:

- a) erdőgazdálkodási térség,
- b) mezőgazdasági térség,
- c) vízgazdálkodási térség,
- d) települési térség.

...

(3) A vármegyei területfelhasználási kategóriák a következők:

- a) területi korlát nélkül ábrázolt térségek:
  - aa) erdőgazdálkodási térség,
  - ab) mezőgazdasági térség,
  - ac) vízgazdálkodási térség,
  - ad) települési térség,
- b) legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség.

7. A térségi területfelhasználási kategóriák lehatárolása

11. § A kiemelt térségi, illetve vármegyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével

a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetét a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetében kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;

c) a vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d) a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

e) a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően különleges – ideértve a beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai, nemzetbiztonsági célú területet –, közúti közlekedési, egyéb közlekedési, védelmi célú erdőterület, rekreációs célú erdőterület, egyéb erdőterület, kertes mezőgazdasági terület, általános mezőgazdasági terület, tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, kereskedelmi szolgáltató gazdasági, ipari gazdasági, egyéb ipari gazdasági, általános gazdasági, intézményi vegyes területbe kell sorolni.

Az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények az Ország Szerkezeti Terve és a Zala Megye Területrendezési Terv Szerkezeti Terve alapján

Csörnyeföld közigazgatási területét az alábbi közlekedési elemek érintik:

- Gyorsforgalmi út (meglévő)
- Mellékút (meglévő)
- Országos kerékpárút
- Térségi kerékpárút (tervezett)

Csörnyeföld közigazgatási területét az alábbi energetikai hálózatok érintik:

- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- Földgázszállító vezeték (tervezett)

- Földgázelosztó vezeték (meglévő)

Országos és vármegyei övezetek

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvény 19.§ (1) és (3) bekezdései tartalmazzák a Zala megye Területrendezési Tervében alkalmazott országos és vármegyei övezeteket az alábbiak szerint:

19. § (1) Az országos övezetek a következők:

1. ökológiai hálózat magterületének övezete,
2. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete,
3. ökológiai hálózat puffterületének övezete,
4. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete,
5. jó termőhelyi adottságú szántók övezete,
6. erdők övezete,
7. erdőtelepítésre javasolt terület övezete,
8. tájképvédelmi terület övezete,
9. világörökségi és világörökségi várományos területek övezete,
10. vízminőség-védelmi terület övezete,
11. nagyvízi meder övezete,
12. VTT-tározók övezete,
13. honvédelmi és katonai célú terület övezete.

...

(2) A vármegyei övezetek a következők:

1. ásványi nyersanyagvagyon övezete,
2. rendszeresen belvízjárta terület övezete,
3. tanyás területek övezete,
4. földtani veszélyforrás terület övezete,
5. egyedileg meghatározott vármegyei övezet.

Országos és vármegyei övezet megnevezése	Csörnyeföld érintettsége	Lehatárolás, előírás (MaTrT / MVM / ZmTrT rendelet alapján)
ökológiai hálózat magterületének övezete	érintett	MaTrT
ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	érintett	MaTrT
ökológiai hálózat puffterületének övezete	érintett	MaTrT
kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	érintett	MaTrT
jó termőhelyi adottságú szántók övezete	érintett	MVM rendelet
erdők övezete	érintett	MaTrT
erdőtelepítésre javasolt terület övezete	érintett	MVM rendelet
tájképvédelmi terület övezete	érintett	MVM rendelet
világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	nem érintett	MaTrT
vízminőség-védelmi terület övezete	érintett	MVM rendelet

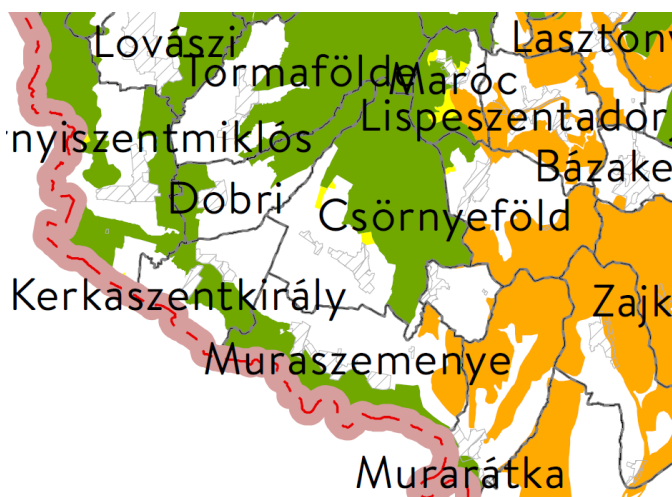
nagy vízmeder övezete	nem érintett	MVM rendelet
VTT-tározók övezete	nem érintett	MVM rendelet
honvédelmi és katonai célú terület övezete	nem érintett	MaTrT
ásványi nyersanyagvagyon-terület övezete	érintett	MVM rendelet
rendszeresen belvízjárta terület övezete	nem érintett	MVM rendelet
tanyás területek övezete	nem érintett	MVM rendelet
földtani veszélyforrás terület övezete	nem érintett	MVM rendelet
gazdaságfejlesztési és innovációs övezet	nem érintett	ZmTrT rendelet
kiemelt turisztikai övezet	nem érintett	ZmTrT rendelet

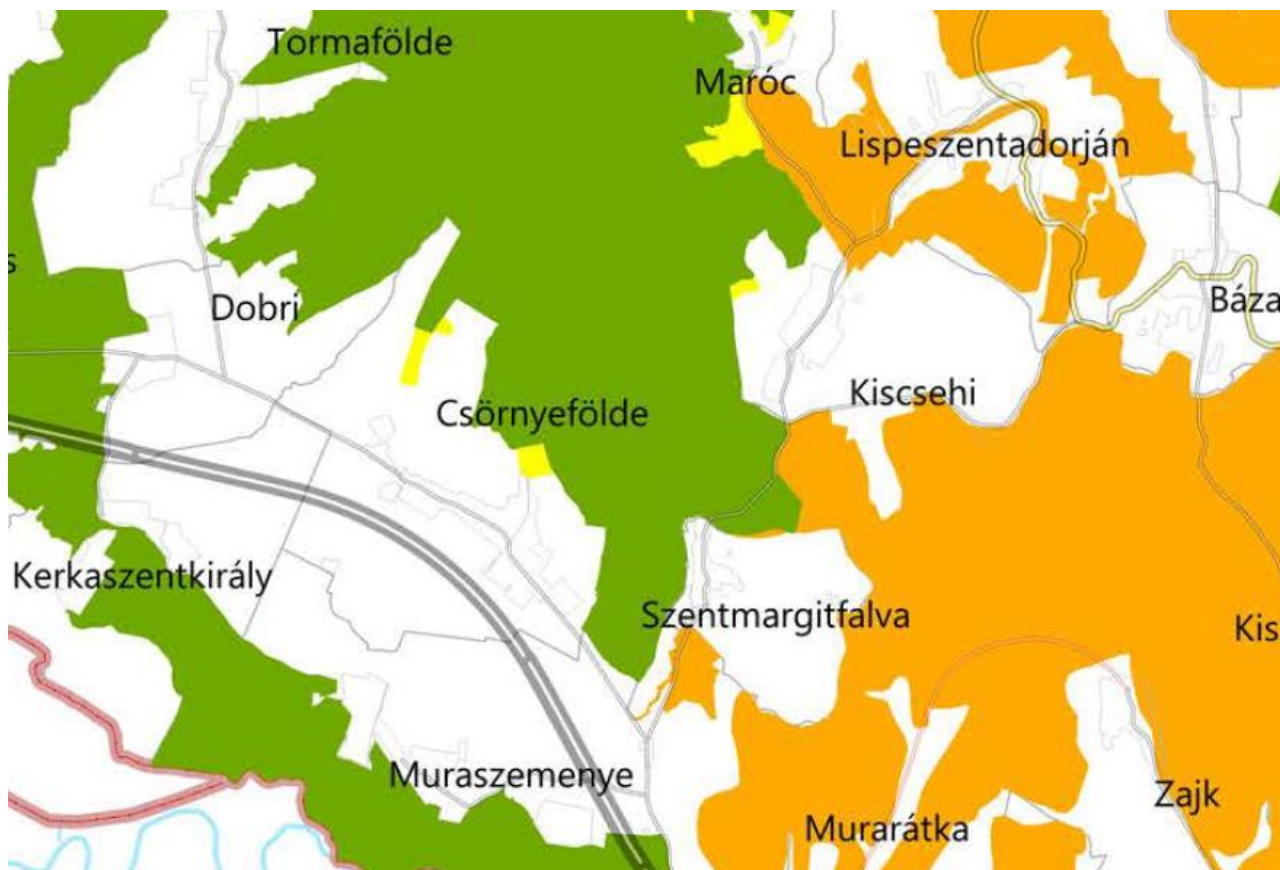
Fentiekben ismertetett övezetek közül az alábbiak (10 db) érintik a települést:

1. ökológiai hálózat magterületének övezete,
2. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
3. ökológiai hálózat pufferterületének övezete
4. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
5. jó termőhelyi adottságú szántók övezete
6. erdők övezete
7. erdőtelepítésre javasolt terület övezete
8. tájképvédelmi terület övezete
9. vízminőség-védelmi terület övezete
10. ásványi nyersanyagvagyon-terület övezete

MaTrT 3/1. melléklet: **Ökológiai hálózat magterületének övezete**, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete

- Ökológiai hálózat magterületének övezete
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
- Ökológiai hálózat pufferterületének övezete

ZMTrT – 3.1., 3.2., 3.3. melléklet

MaTrT:**AZ ORSZÁGOS ÖVEZETEK****13. Ökológiai hálózat magterületének övezete**

25. § (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben csak olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

A település északi és keleti része az ökológiai hálózat magterületéhez tartozik, melyen az ortofotóval történt összevetés alapján erdőterületek helyezkednek el.

A hatályos településrendezési terveken az ökológiai hálózat magterületének övezetében nagyrészt erdőterületek és kisebb foltokban mezőgazdasági területek találhatók.

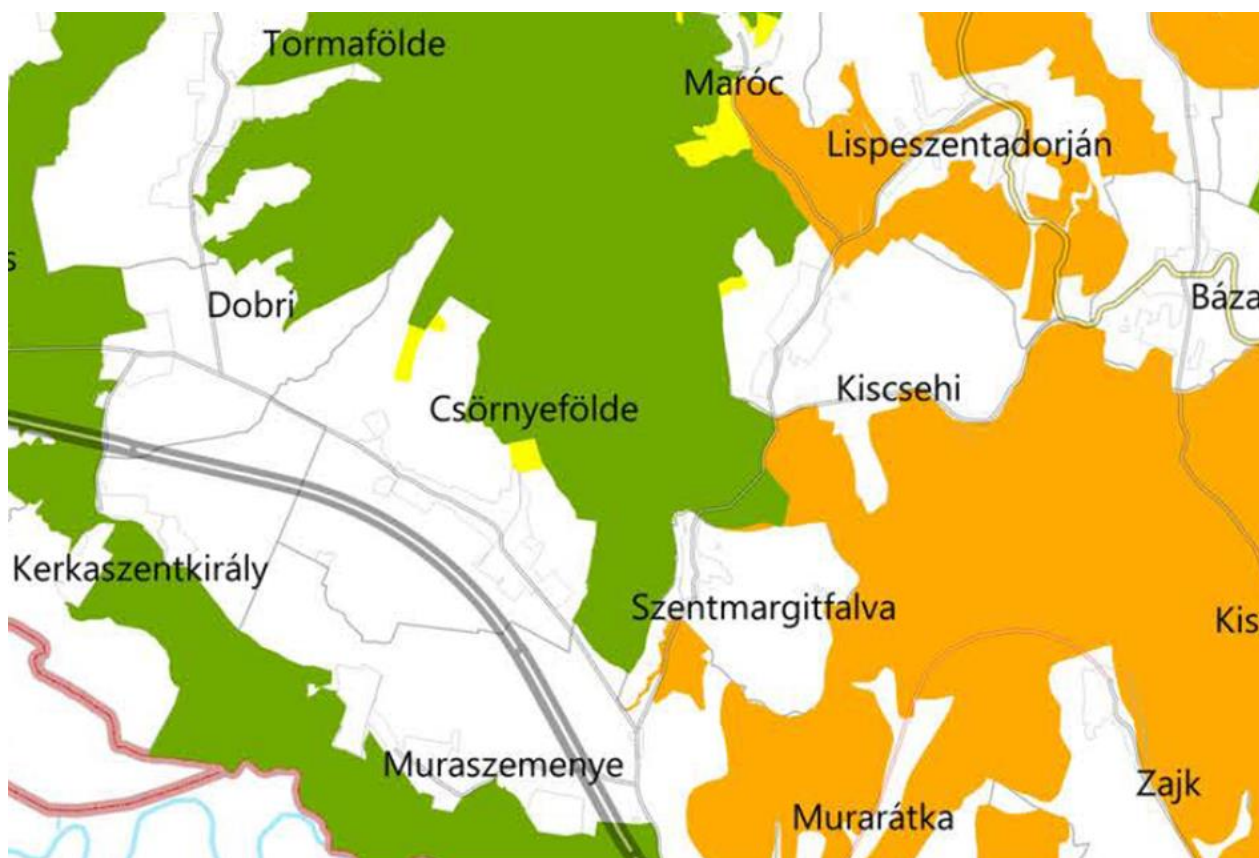
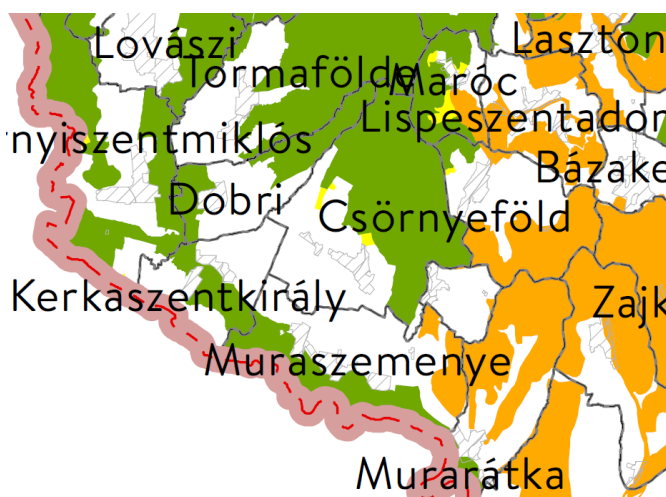
A magterület övezetében a törvény szabályozza a bányászati tevékenységet is, mely szerint új bányatelket létesíteni nem lehet, a meglévő bányatelkek pedig horizontálisan nem bővíthetők. A településen a magterület övezetében több bányatelek is található az E-tér adatszolgáltatás alapján. A hatályos településrendezési terv nem tartalmazza az adatszolgáltatás során kapott összes bányatelket, a „Murarátka I. – inert földgáz” elnevezésű, az ökológiai hálózat magterületét érintő bányatelek nem szerepel rajta. A többi jelölésre került, kőolaj, illetve szénhidrogén földgáz lelőhelyként.

ökológiai hálózat magterületének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

MaTrt 3/1. melléklet: Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffterületének övezete

- Ökológiai hálózat magterületének övezete
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
- Ökológiai hálózat puffterületének övezete

ZMTrT – 3.1., 3.2., 3.3. melléklet

MaTrT:

14. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben csak olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

- (3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.
- (4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.
- (5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.
- (6) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

A települést az ökológiai folyosó övezete a keleti részen érinti a Szentmargitfalvával és a Kiscsehivel közös közigazgatási határok mellett. A Szentadorjáni-patak menti területek egy részét, valamint erdőterületeket fed le az ökológiai folyosó. Az érintett területek a hatályos településrendezési tervekben mezőgazdasági területbe, védelmi célú erdőterületbe, valamint közlekedési- és közműelhelyezési területbe soroltak.

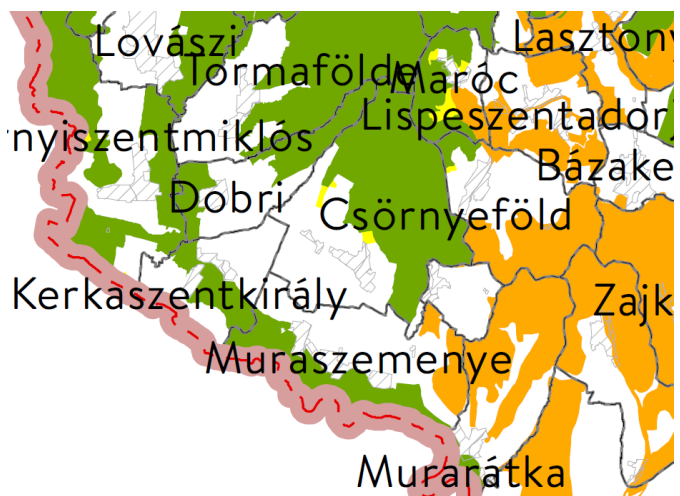
Az ökológiai folyosó övezetében a törvény szabályozza a bányászati tevékenységet is, mely szerint új bányatelket létesíteni nem lehet, a meglévő bányatelkek pedig horizontálisan nem bővíthetők. A településen az ökológiai folyosó övezetében több bányatelek is található az E-tér adatszolgáltatás alapján. A hatályos településrendezési terv nem tartalmazza az adatszolgáltatás során kapott összes bányatelket, a „Murátká I. – inert földgáz” elnevezésű, az ökológiai hálózat ökológiai folyosóját is érintő bányatelek nem szerepel rajta. A többi jelölésre került.

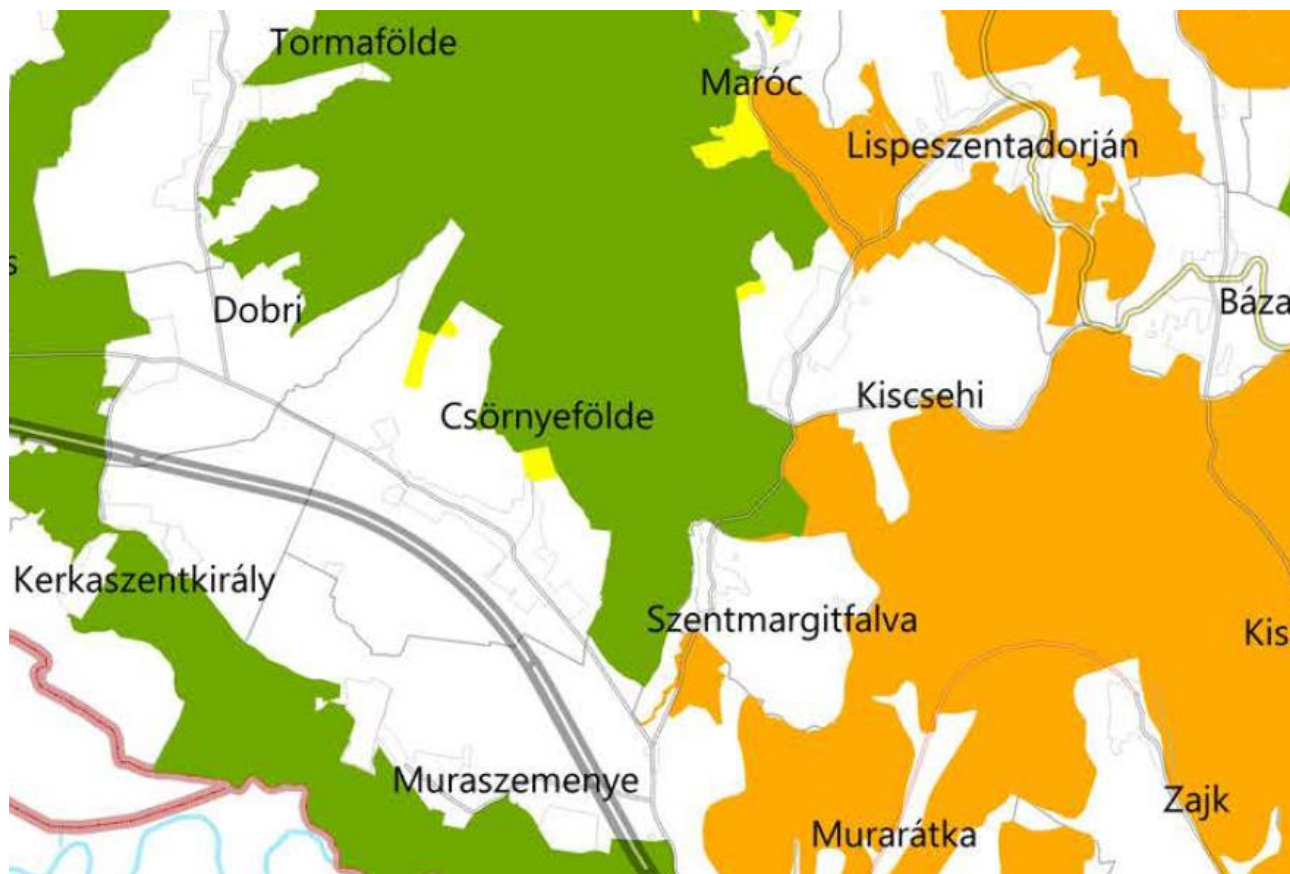
ökológiai hálózat ökológiai folyosójának lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

MaTrT 3/1. melléklet: Ökológiai hálózat
magterületének övezete, az ökológiai
hálózat ökológiai folyosójának övezete
és az ökológiai hálózat
pufferterületének övezete

- Ökológiai hálózat magterületének övezete
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
- Ökológiai hálózat pufferterületének övezete

ZMTrT – 3.1., 3.2., 3.3. melléklet

MaTrT:**15. Ökológiai hálózat puffterületének övezete**

27. § (1) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben csak olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és puffterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében – a (3) bekezdésben meghatározott feltétel kivételével – a településrendezési terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

(3) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg, beépítésre szánt terület a (2) bekezdésben meghatározott feltételektől függetlenül is kijelölhető.

(4) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.

A település belterületétől északra található három erdőfolt, amely az ökológiai hálózat puffterületével érintett.

A hatályos településrendezési terveken az ökológiai hálózat puffterületének övezetében gazdasági- és védelmi célú erdőterületek, valamint mezőgazdasági terület találhatóak.

Az ökológiai hálózat puffterületének övezetét érinti a „Csörnyeföld II. – szénhidrogén” elnevezésű bányatelek, amely a hatályos településrendezési terveken is jelölésre került (kőolaj lelőhelyként).

ökológiai hálózat puffterületének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

MaTrT 3/2. melléklet: Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

 Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

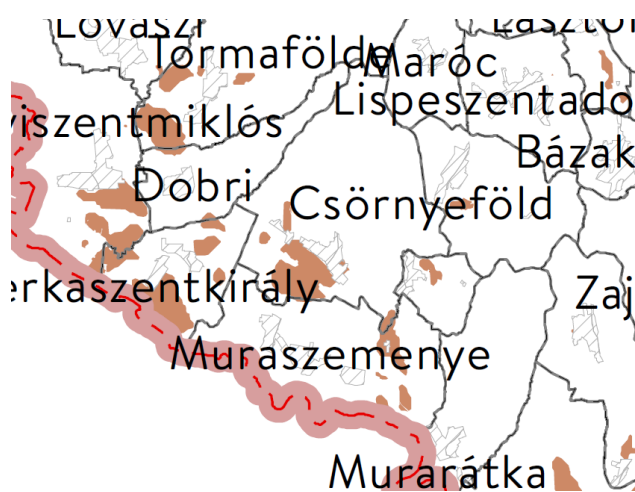
Alaptérképi elemek

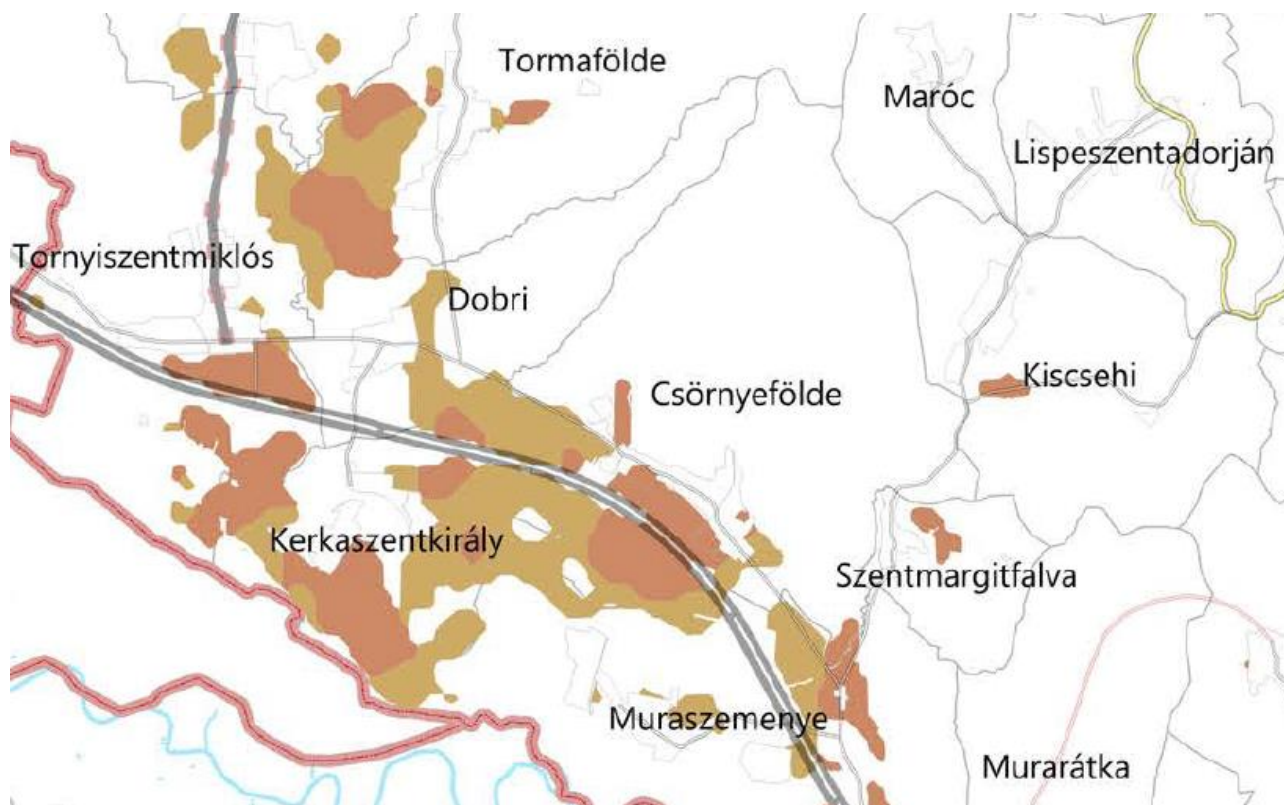
 Országhatár

 Megyehatár

 Település közigazgatási határa

 Települési térség

ZMTrT – 3.4., 3.5. melléklet

16. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

28. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új beépítésre szánt terület – kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg – csak az állami főépítész hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

(2) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(3) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete a település hatályos területfelhasználásait tekintve javarészt mezőgazdasági területeken helyezkedik el. Az övezet területét azonban keresztül szeli az M70-es autópálya, továbbá érinti zöldterület és tartalék iparterületek is.

kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

9/2019. MVM rendelet 1. melléklet:
Jó termőhelyi adottságú szántók
övezete

 Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

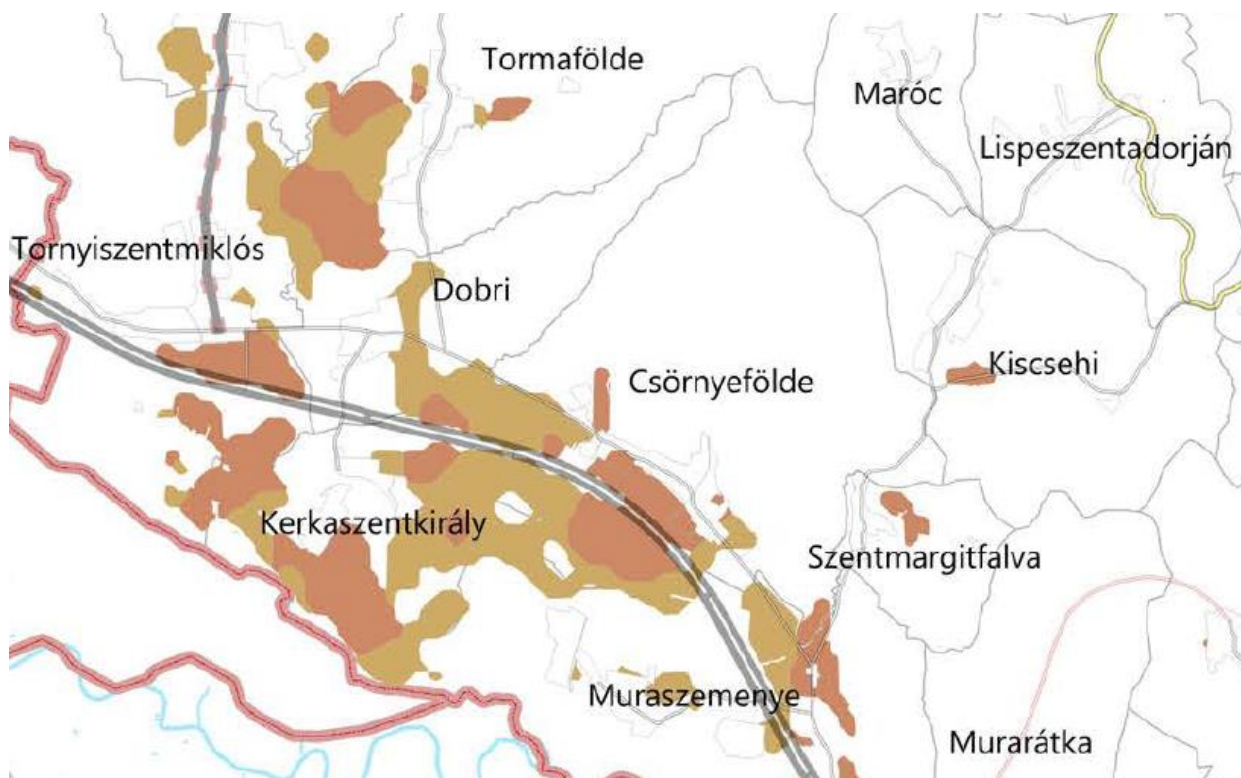
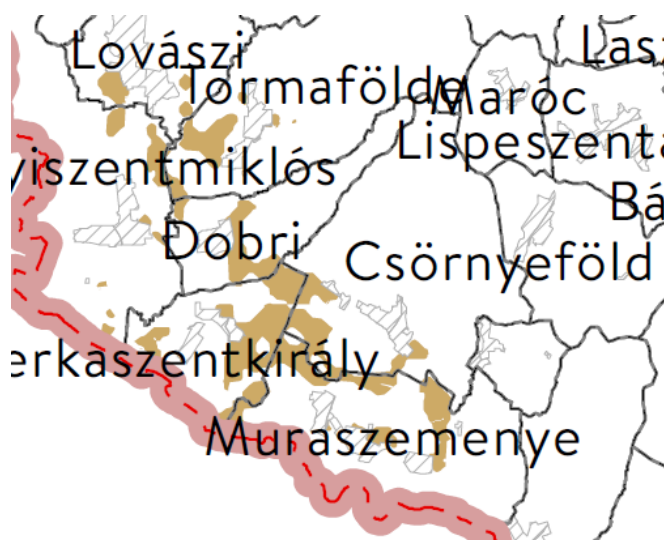
Alaptérképi elemek

 Országhatár

 Megyehatár

 Település közigazgatási határa

 Települési térség

ZMTrT – 3.4., 3.5. melléklet

9/2019. MVM rendelet:

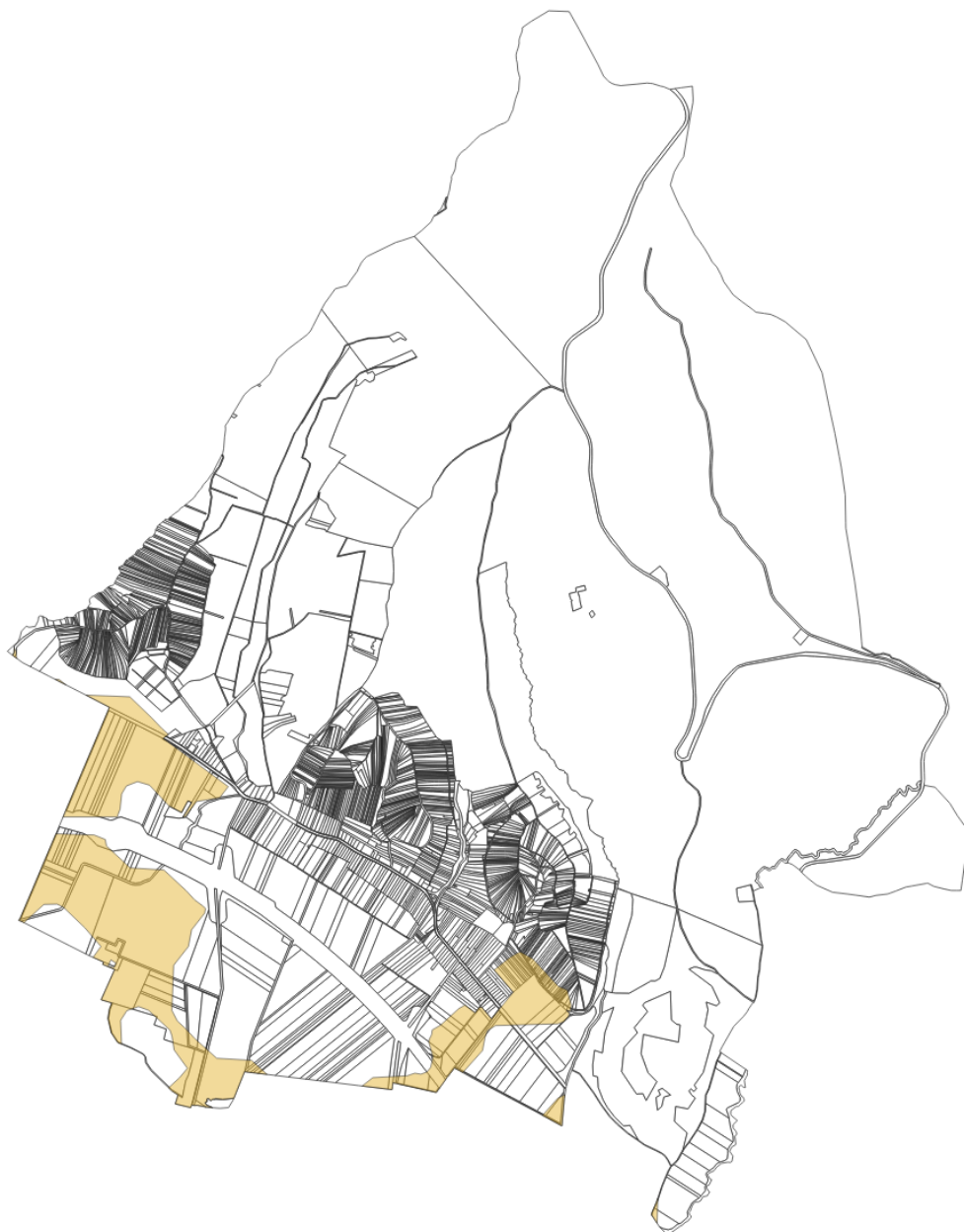
2. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

2. § (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban – a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett – a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.

(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

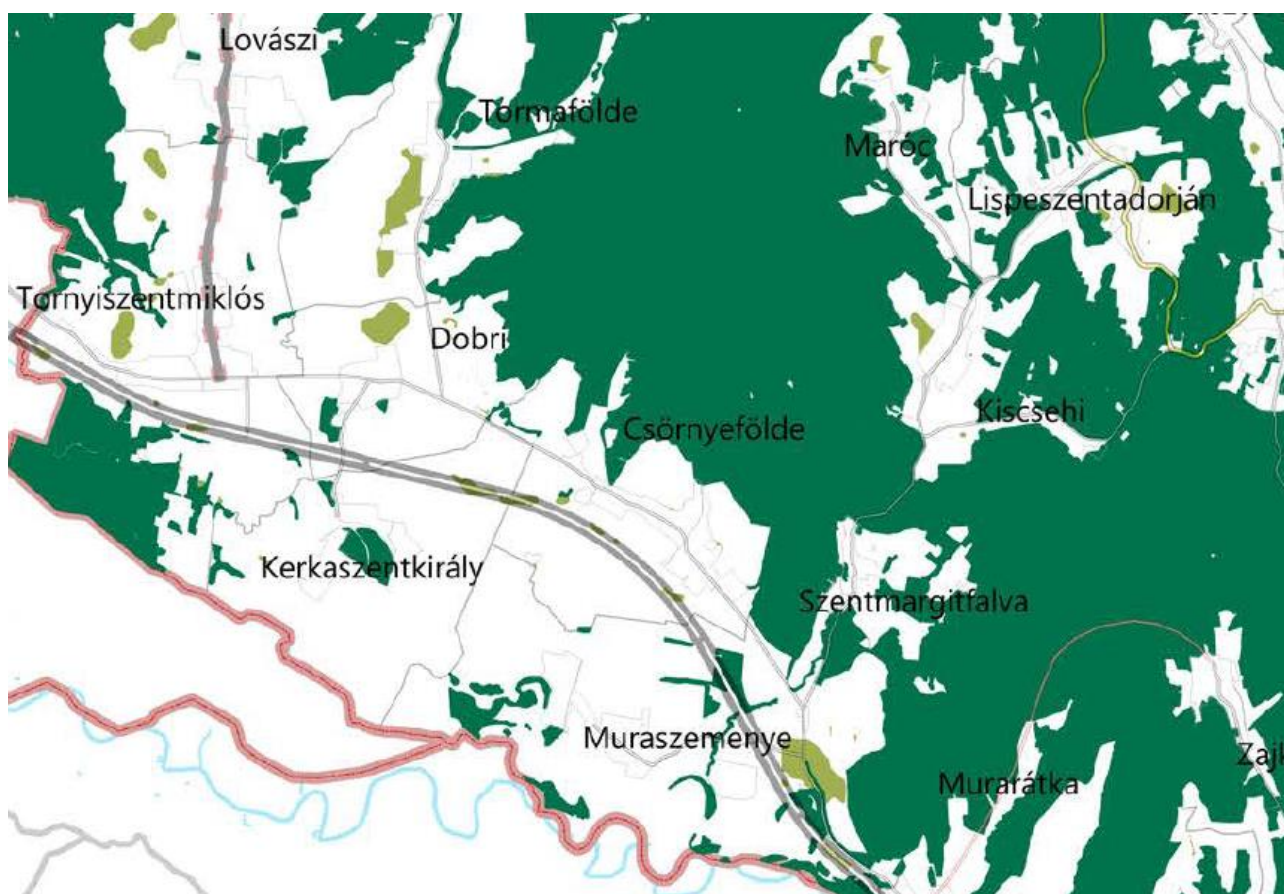
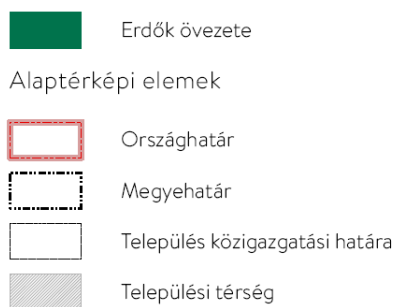
(3) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések településrendezési eszközeiben a jó termőhelyi adottságú szántók övezete területén, az (1) és a (2) bekezdésben foglaltakon túl, új beépítésre szánt terület csak abban az esetben jelölhető ki, ha a település közigazgatási területén a kijelölés máshol már nem lehetséges.

Jó termőhelyi adottságú szántók a település délnyugati és délkeleti területein találhatók. E területek a településrendezési terveken főként mezőgazdasági területfelhasználásba soroltak, illetve érint mezőgazdasági-kertgazdasági területet, gazdasági célú erdőterületet, továbbá az M70-es autópályát, tervezett gazdasági ipari területet és tartalék iparterületeket is.

jó termőhelyi adottságú szántók övezetének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

MaTrT 3/3. melléklet: Erdők övezete

ZMTrT – 3.6., 3.7. melléklet

MaTrT:

17. Erdők övezete

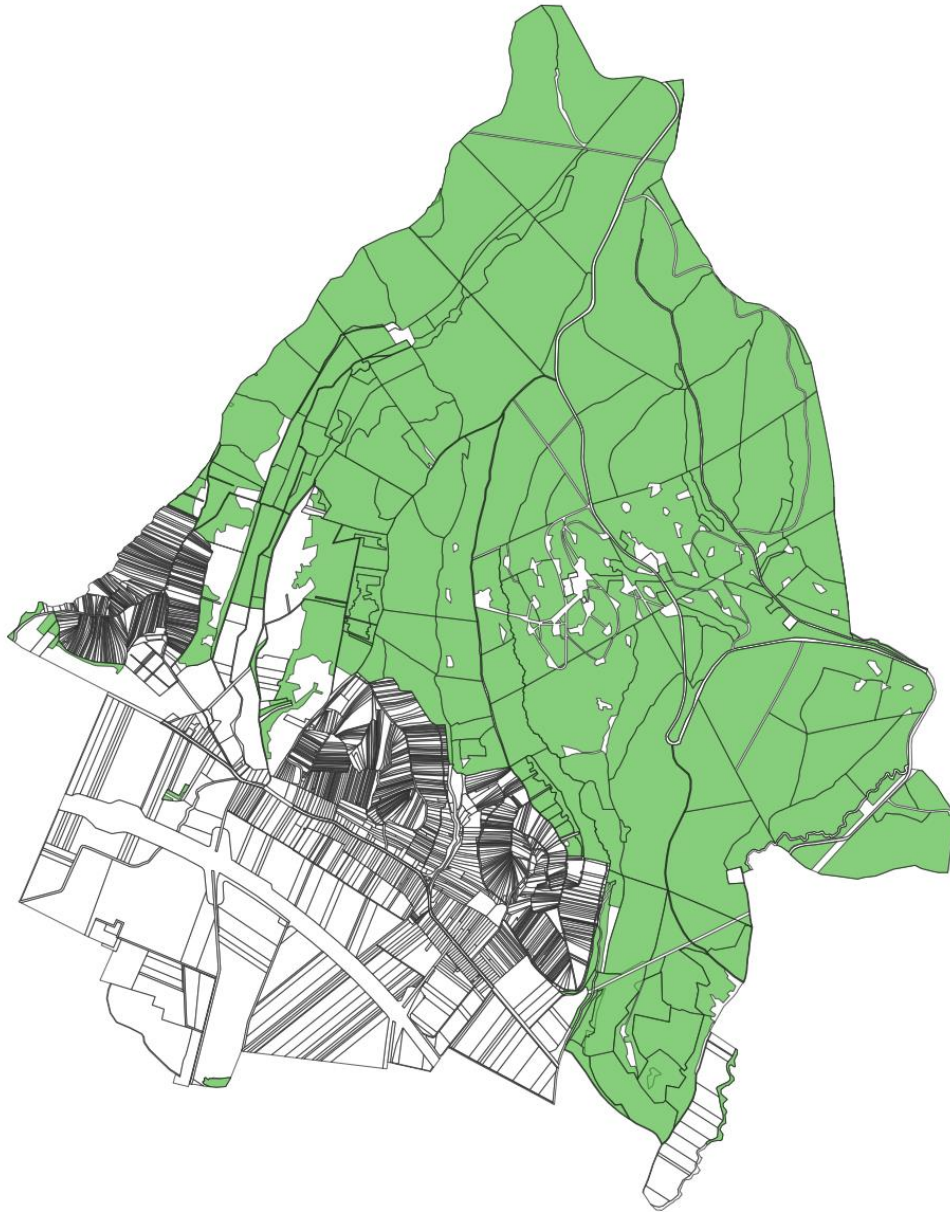
29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

30/A. § Az erdők övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

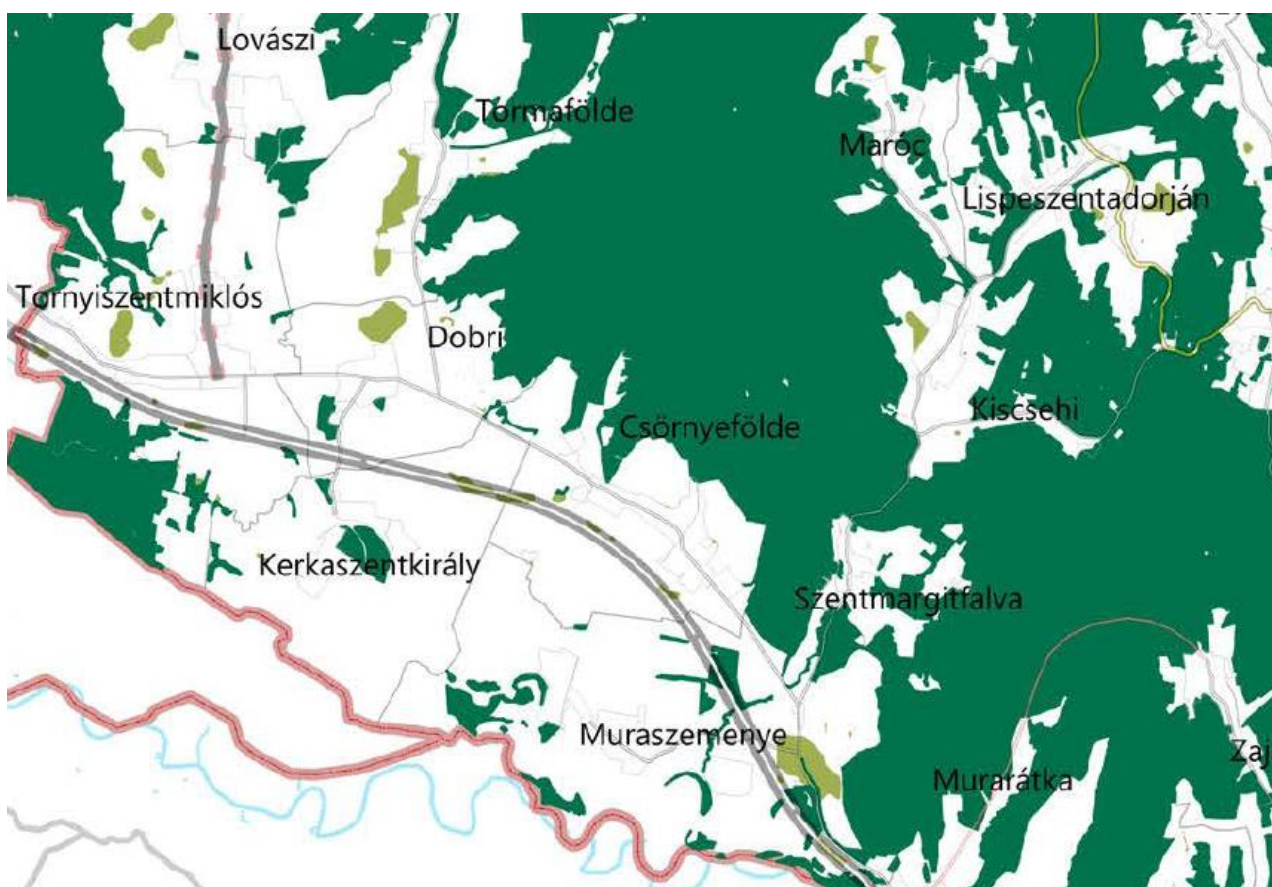
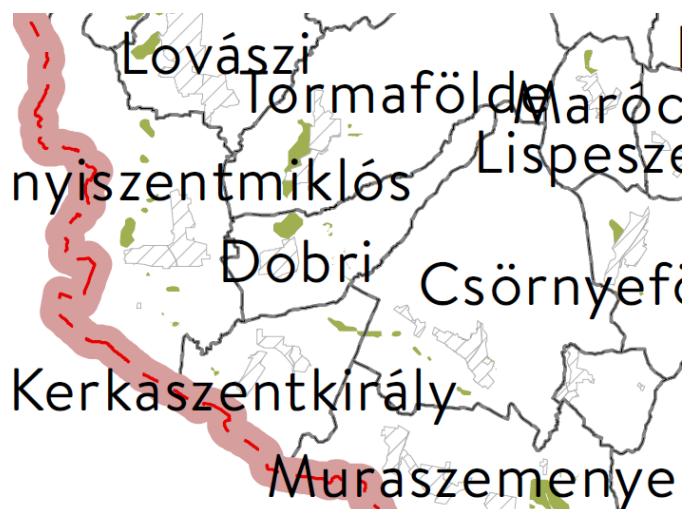
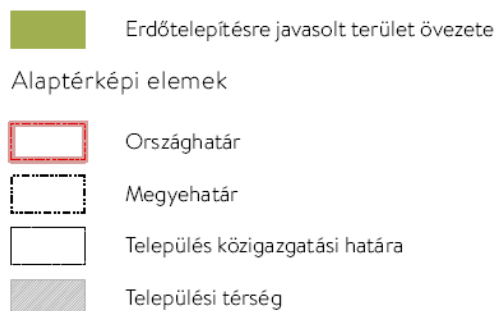
Az erdők övezetének erdőterület övezetbe sorolását a rendezési terv készítésekor igazolni kell. Az erdők övezete jellemzően megegyezik a nyilvántartott erdők területével.

erdők övezetének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

9/2019. MVM rendelet 2. melléklet:
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

ZMTrT – 3.6., 3.7. melléklet

9/2019. MVM rendelet:

3. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban – a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül – az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

(2) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések településrendezési eszközeiben az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén az (1) bekezdésben foglaltak mellett beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, és erdőterület területfelhasználási egységbe sorolás esetén

- a) az erdőtelepítés megvalósulásáig csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható, valamint
- b) erdőtelepítést elsődlegesen az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fafajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.

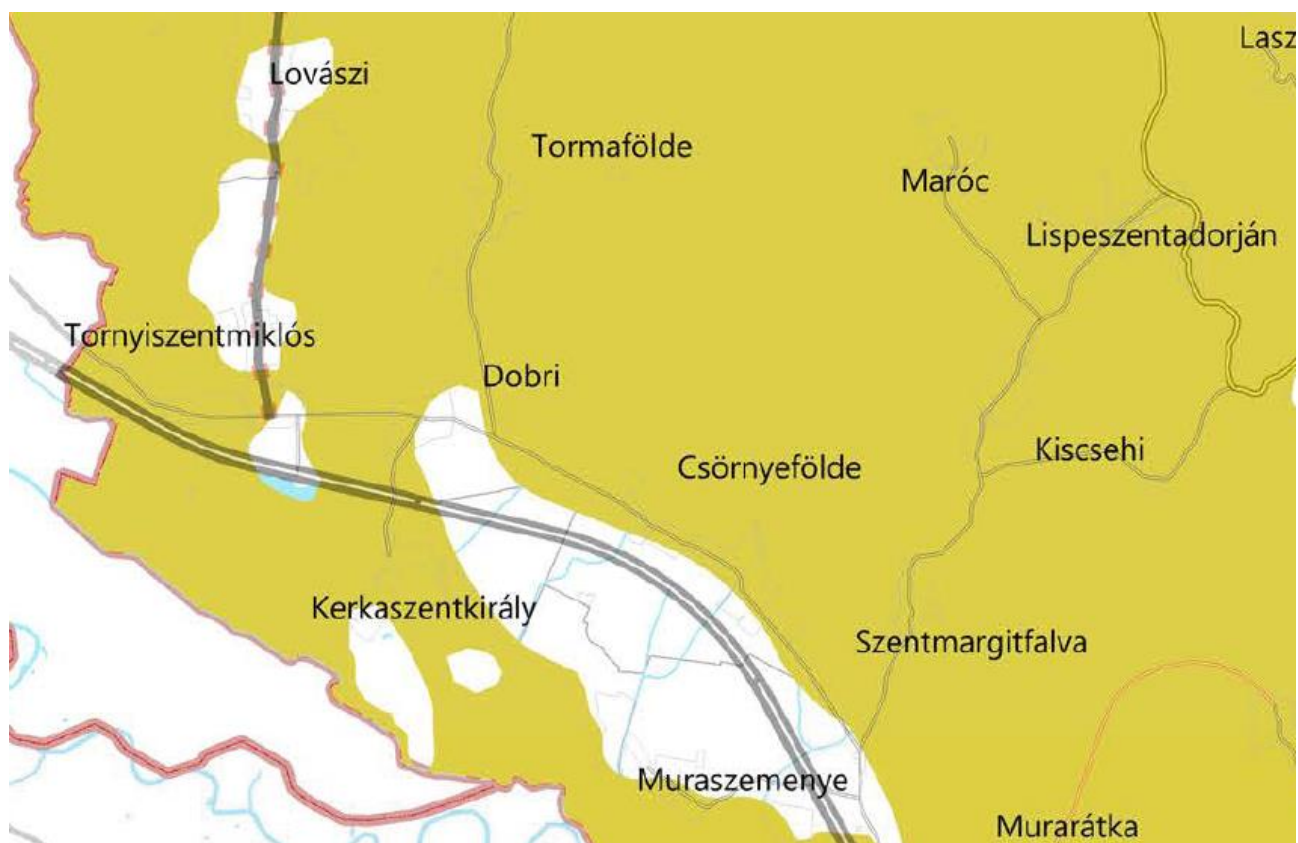
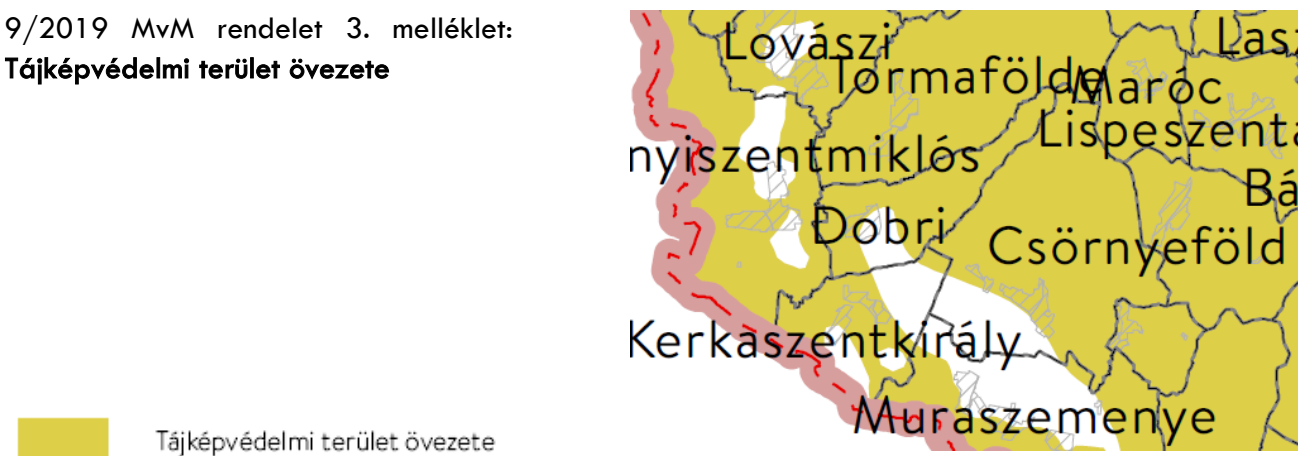
A település déli felében, csak kisebb foltokban szerepel az övezet területe. Az erdőtelepítésre javasolt terület övezete főként mezőgazdasági területeket érint a hatályos településrendezési tervek szerint, valamint közlekedési területeket határol. A temető mögött egy keskeny sávban mezőgazdasági-kertgazdasági területet is érint.

A településterv készítésekor amennyiben szükséges még újabb erdőterületeket kijelölni, azokat az övezet területén kell megkeresni.

erdőtelepítésre javasolt terület övezetének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

9/2019 MvM rendelet 3. melléklet:

Tájképvédelmi terület övezete

ZMTrT – 3.8. melléklet

9/2019. MvM rendelet:

4. Tájképvédelmi terület övezete

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a vármegye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegységeit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében – a településképvédelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – meg kell határozni

- a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
  - b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.
- (3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.
- (4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

Csörnyeföld közigazgatási területének jelentős része, köztük a lakóterületek, az Arany János utcában található néhány ingatlan kivételével, érintett a tájképvédelmi terület övezetével.

A tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit a megalapozó vizsgálat tájrendezéssel foglalkozó fejezete vizsgálja. A tájképvédelem érdekeit szolgáló szabályozást a településképi rendelet határozza meg.

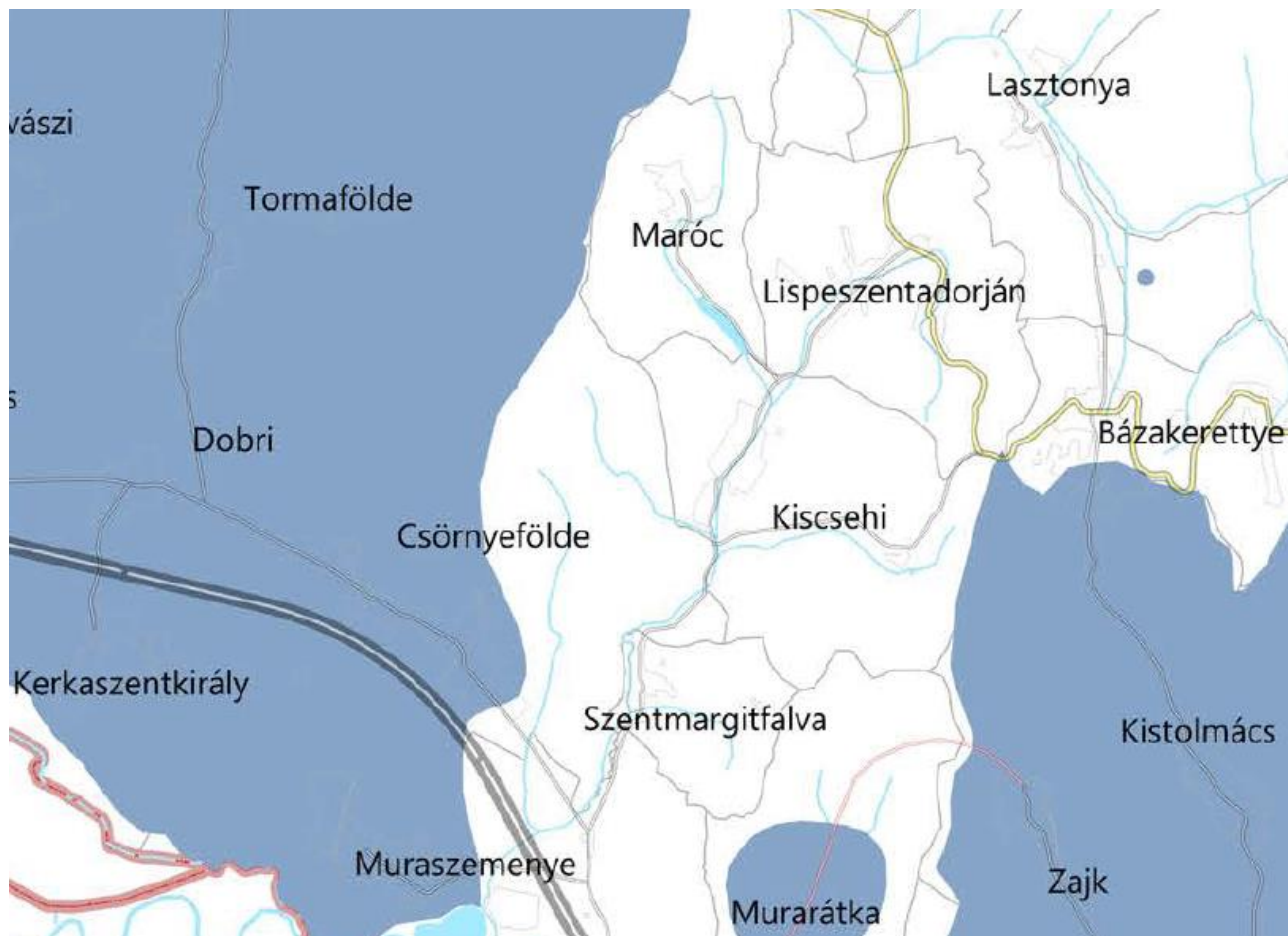

tájképvédelmi terület övezetének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

9/2019. MvM rendelet 4. melléklet:

Vízminőség-védelmi terület övezete

ZMTrT – 3.10. melléklet

9/2019. MvM rendelet:

5. Vízminőség-védelmi terület övezete

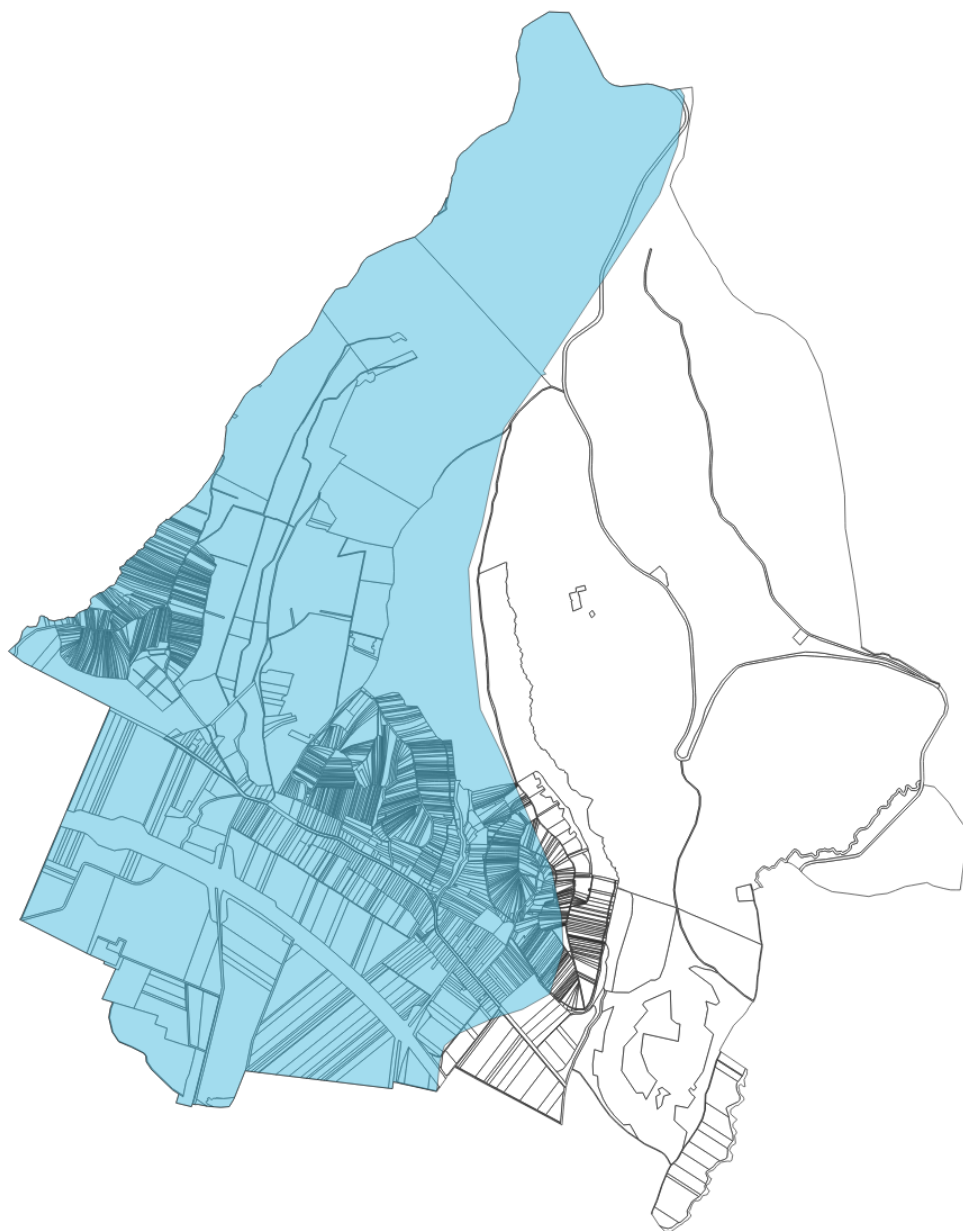
5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a vármegye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) A vízminőség-védelmi terület övezetében tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket. A kijelölt vízvédellel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

- (3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.
- (4) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó területen a vízminőség-védelmi terület övezet területén, az (1)–(3) bekezdésben foglaltak mellett
- a) korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés folytatható;
  - b) új vegyszertároló, hulladékkezelő létesítmény – a komposztáló telepet és az átrakóállomást kivéve – nem létesíthető.

Csörnyeföld közigazgatási területének nyugati része tartozik a vízminőség-védelmi terület övezetbe. A település lakóterületeinek egésze érintett. E területeken az övezetre vonatkozó előírásokat figyelembe kell venni a településterv készítése során.

vízminőség-védelmi terület övezetének lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

ZMTrT 13. melléklet: **Ásványi nyersanyagvagyon-terület övezete**

 Ásványi nyersanyagvagyon övezete

9/2019. MvM rendelet

8. Ásványi nyersanyagvagyon övezete

8. § (1) Az ásványi nyersanyagvagyon övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.

Csörnyeföld teljes közigazgatási területe az ásványi nyersanyagvagyon terület övezetébe tartozik a térségi övezet lehatárolása alapján. Az E-tér adatszolgáltatása tartalmaz szakági adatokat, melyek e lehatárolást pontosítják. Tartalmaz továbbá információkat a bányatelkekre vonatkozóan is.

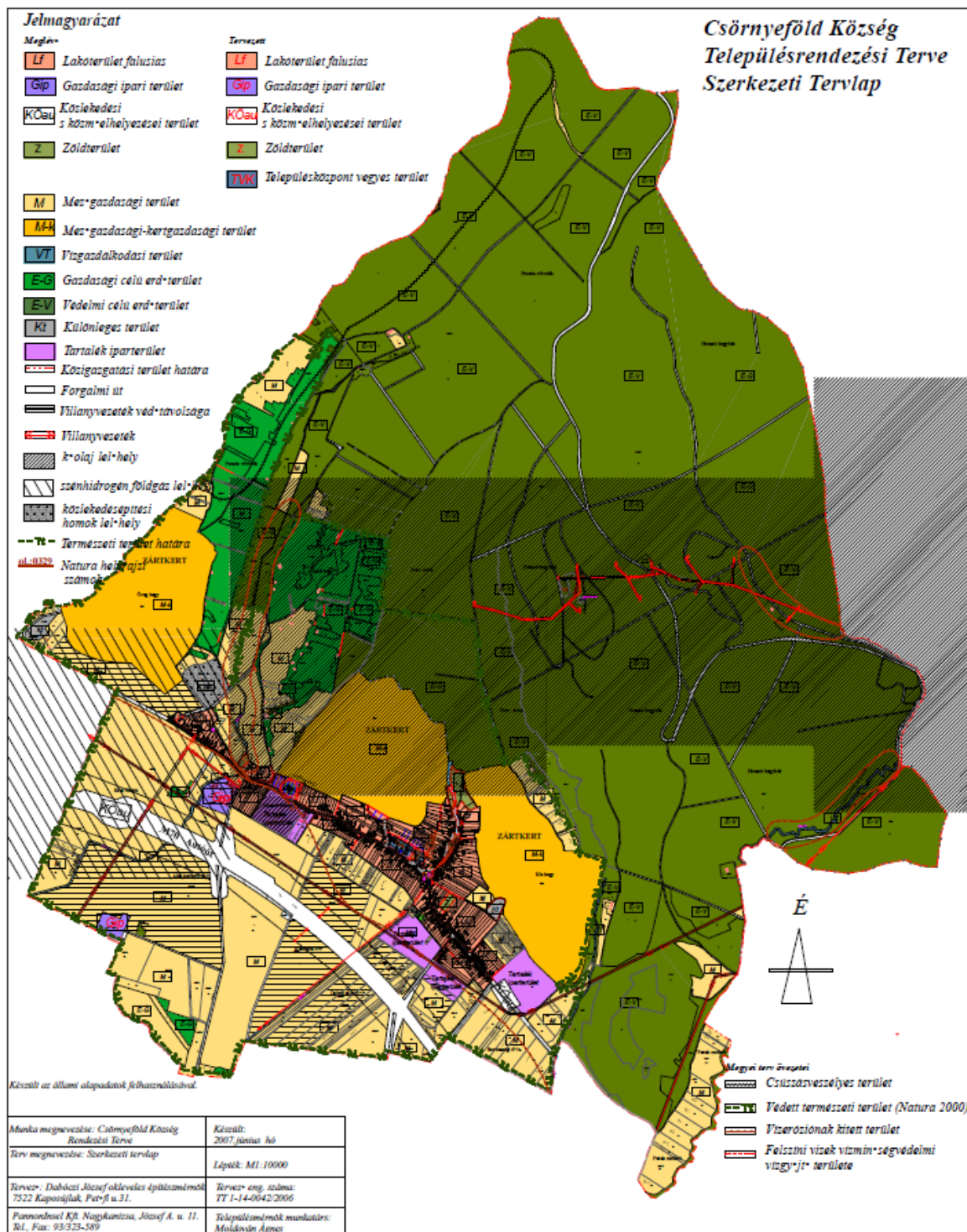
ásványi nyersanyag vagyon-terület övezet lehatárolása az E-Tér adatszolgáltatása alapján

4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése

HATÁLYOS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Csörnyeföld rendelkezik hatályos településrendezési eszközökkel, melyek a 2012. augusztus 6-át megelőzően hatályos OTÉK előírásai szerint készültek. A településrendezési eszközökhöz tartozó tervlapok papír alapú, szkennelt változata érhető el, a digitális, szerkeszthető állomány nem áll rendelkezésre.

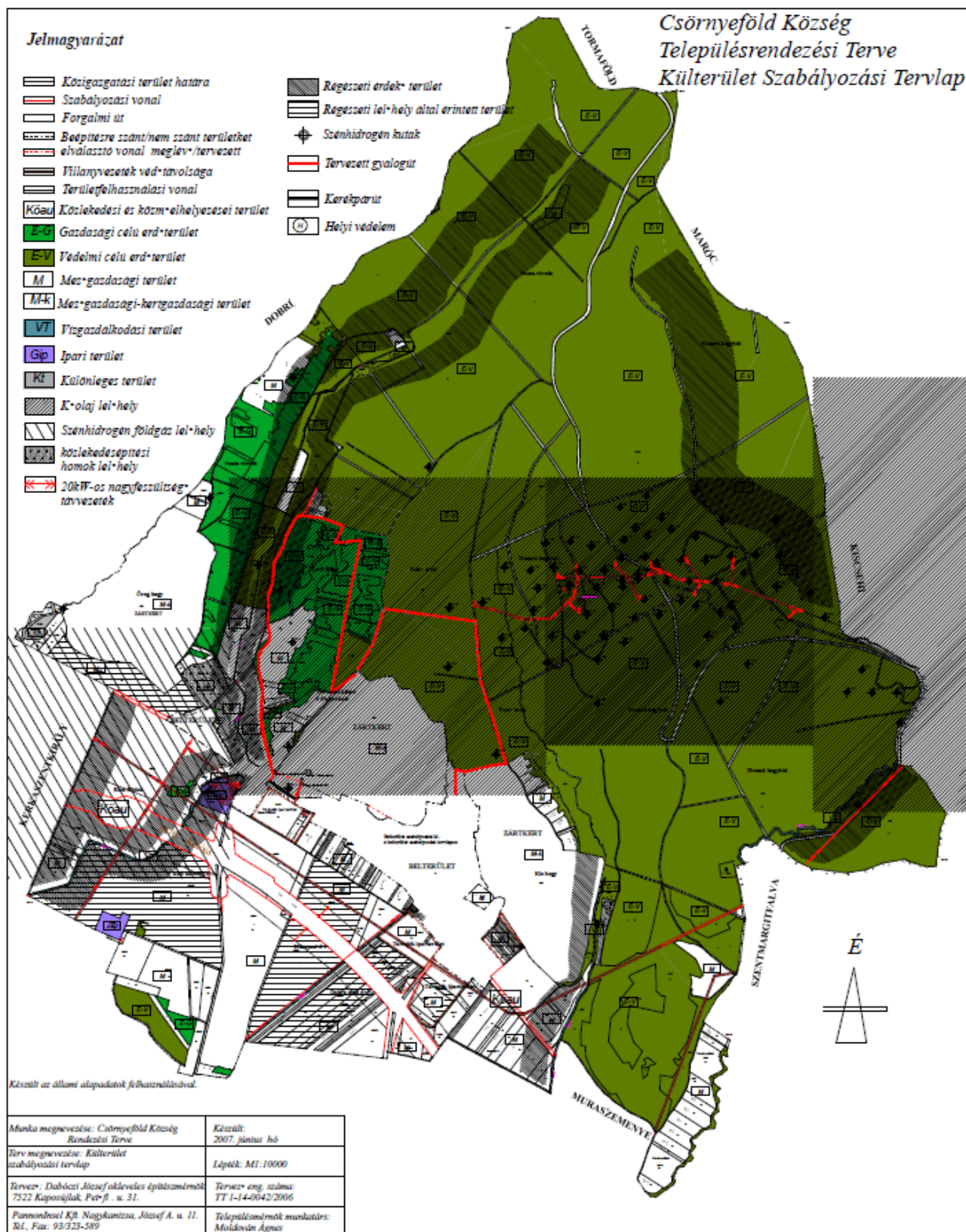
A község településszerkezeti terve 2007 júniusában készült.

Hatályos településszerkezeti terv

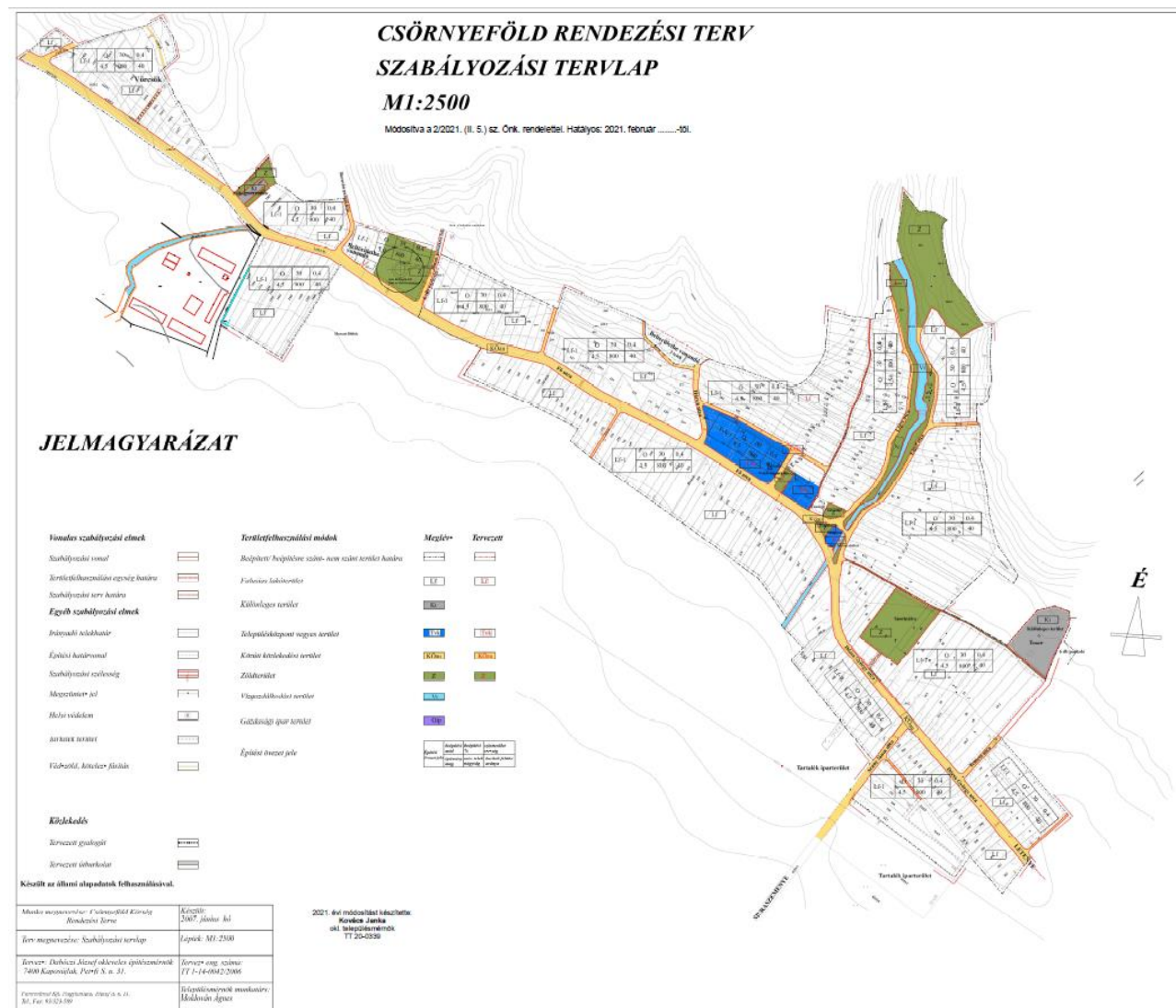

A település képviselő-testülete a helyi építési szabályzatát, szabályozási tervét a 8/2007. (XI.12.) önkormányzati rendelettel hagyta jóvá. A helyi építési szabályzat módosítására a 2/2014. (III.14.) és a 2/2021. (II.5.) önkormányzati rendeletekkel került sor.

Hatályos külterületi szabályozási terv

Hatályos belterületi szabályozási terv

HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Csörnyeföld Község Településrendezési Tervének megalapozó és alátámasztó dokumentumában (2007. június) megfogalmazásra kerültek fejlesztési célok:

„Zala megye a „Zöld jövőrégió” alapító tagja. Csörnyeföld település bekapcsolódva a megyei fejlesztési tervekhez célként tűzte ki:

- megtartja természeti-, táji-, épített örökségi értékeit, megnövelt erdeit,
- megtisztítja vízfolyásait, kiépíti teljes közműszolgáltatásait,
- egészséges, biztonságos életkörülményeket, kedvező elérhetőséget teremt,
- mező- és erdőgazdaságát speciális célnövény-termesztésekkel bővíti,
- tovább él az itt élők hagyománytisztelete, ragaszkodása, identitástudata,
- a településhálózati főbb alkotó elemek tevékenysége tovább bővül.”

„A fejlesztés célja, hogy település lakosságmegtartó ereje megmaradjon, ill. fejlődjön, elsősorban a fiatal házaspárok és családok körében.

Cél rendszer

*A település szerkezetének átalakítása**A területi egység fejlesztésének lehetséges irányai:*

- *Hatékonyan gazdálkodó, helyi munkaerőt foglalkoztató vállalkozások fejlődésének támogatása, új vállalkozások kialakulásához szükséges előfeltételek biztosítása.*
- *A természetbarát, illetve falusi turizmus továbbfejlesztési lehetőségének kialakítása, a szálláslehetőségek növekedési feltételeinek megteremtése, a turisztikai programkínálat bővítése, színvonalának emelése. Kilátó építésének lehetősége.*
- *Úthálózat fejlesztése, kiépítése, meglévő utak szilárd burkolattal történő ellátása, fejlesztéseknek megfelelő úthálózat kiépítése.*
- *A település belső útjainak jó minőségű szilárd burkolattal történő ellátása.*
- *Kerékpárutak kiépítése.*
- *A település területén biztosítani kell a lehetőségét annak, hogy bárki kereskedelmi tevékenységet folytathasson úgy, hogy azzal ne zavarja környezetét elfogadhatónál nagyobb mértékben.*
- *Fel kell térképezni a település helyi építészeti értékeit, az arra érdemes értékek megőrzése érdekében, helyi önkormányzati rendeletet kell alkotni.*
- *Az új közművek építéséhez helyet kell biztosítani a közterületeken, és figyelmet kell fordítani a műtárgyak tájképet legkevésbé zavaró kialakítására.*
- *Telephelyek kialakítására alkalmas terület kijelölése ipari tevékenység folytatására.*
- *A közösségi zöldterületeket (sportpálya, játszótér, park) kell kialakítani, a meglévőket fejleszteni.*
- *A község kedvező környezeti állapotának megőrzése érdekében, csak a környezetet minimális mértékben terhelő ipar települését célszerű támogatni.”*

A meghatározott program javaslatok teljesülésének értékelése:

Csörnyeföld jelenleg is nagy kiterjedésű erdősséggel rendelkezik.

A vízvezeték hálózat és csatornahálózat rossz minőségűek, felújításra szorulnak.

Térfigyelő kamerarendszer bővítése tervezett.

A térség természeti adottságaiból adódóan a településen a jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, a kertgazdálkodás és a szőlő- és gyümölcstermesztés. Jelen vannak még faipari, illetve bolti kiskereskedelmi kisvállalkozások is.

2016-ban közfoglalkoztatási program indult Csörnyeföld településen, mely a település romos házainak lebontására helyezte a hangsúlyt.

A Mezőgazdasági termelés program keretében megtermelt növényeket az iskolai-óvodai és közétkeztetésben, a környező éttermeknek és lakosságnak értékesítve, valamint egy részét szociális támogatásként juttatták a rászorulóknak. Az önkormányzat tulajdonában álló erdőterületek aljnövényzet tisztítását is a program keretében végezték. A gyümölcsfák lemetezett ágait, a letermelt cserjéket a Kazánprogram keretében beszerzett aprítógéppel feldolgozták és az önkormányzati épület fűtésére hasznosították.

Az itt élők hagyománytisztelőt, identitástudatát erősítik a megrendezésre kerülő programok és szakkörök.

A meglévő kisvállalkozásokban csekély számmal fordulnak elő alkalmazottak.

A településen működik szálláshely. Cél további szálláshelyek és szabadtéri színpad kialakítása, a turizmus fejlesztése.

Megépült a Vörcsök-hegyi kilátó.

A közvilágítás korszerűsítése megtörtént, de bővítése tervezett.

Az utak, járdák rendbetétele, a csapadékvízvezető árokrendszer karbantartása, fejlesztése a tervek között szerepel most is.

Csörnyeföldön halad keresztül kerékpárút, illetve a Községi Színtér udvarán kerékpáros pihenőhely is kialakításra került (áram, víz, mosdó, wifi).

Csörnyeföld rendelkezik tartalék iparterületekkel.

A település helyi építészeti értékei feltérképezésre kerültek. A településkép védelméről szóló önkormányzati rendelet 1. melléklete sorolja fel a közigazgatási területen lévő helyi védelemben részesülő építményeket.

Parkosítás történt, fák és díszcserjék kerültek elültetésre. Tervezett kondi-park kialakítása és a sportpálya felújítása.

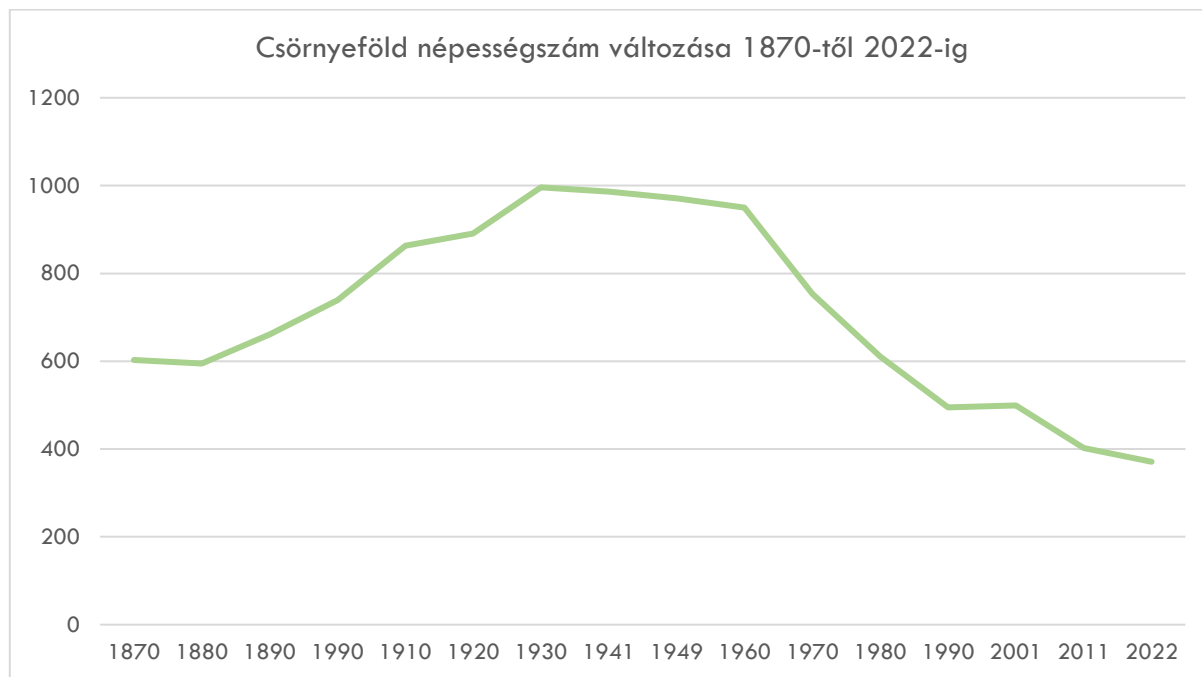
5. A település demográfiai helyzete

Népességszám változása és korcsoportok

A népességszám alakulását a főbb történelmi eseményekkel együtt mutatjuk be, melyek hatással voltak a település és egyben az itt élők életére.

A szlovén és a horvát határ közvetlen közelében, a Zalai-Dombság szelíd déli fekvésű lankáinak lábánál elhelyezkedő falu Letenyétől 12, Lentitől 20 kilométerre található.

A település népességszámát 1870-től 2022-ig az alábbi diagram szemlélteti.¹

Csörnyeföld népességszám változása 1870-től 2022-ig

1870 és 1880 között kis mértékben csökkent, majd 1930-ig folyamatosan emelkedett a település népességszáma. A növekedés üteme 1910 és 1920 között csökkent valamelyest, mely évtized meghatározó történelmi eseménye volt az I. világháború. Csörnyeföld életére is hatással volt a trianoni békediktátum, mivel ennek eredményeként határhoz közel fekvő településsé vált.

A békeszerződés következtében Zala vármegye területének 1/6-át, lakosságának 1/4-ét, több mint 130.000 embert veszített el. A meghúzott új államhatár kijelölése a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság (1929-től Jugoszlávia) és Magyarország között az 1919. júniusi elvi kijelölés és a végleges, a határkijelölő bizottság és a Muraközi Memorandum (1921. április 15.) létrejötte közötti időszakban valósult meg.

Thiele 1833-ban írt a településről, melyben említi Alsólendvától való távolságát. A két település közötti kapcsolatra negatívan hatott az új államhatár.

A nép a századforduló táján igen szegény volt. A törpebirtokos réteg a 30-as évek végéig nagy számban járt el summásnak, többnyire 6 hónapos munkára. Az idősebb férfiak télen ölfavágóként szegődtek el, ha volt lovuk, fuvarozást vállaltak. Többen éltek a nagy őserdőkből mint szénégetők,

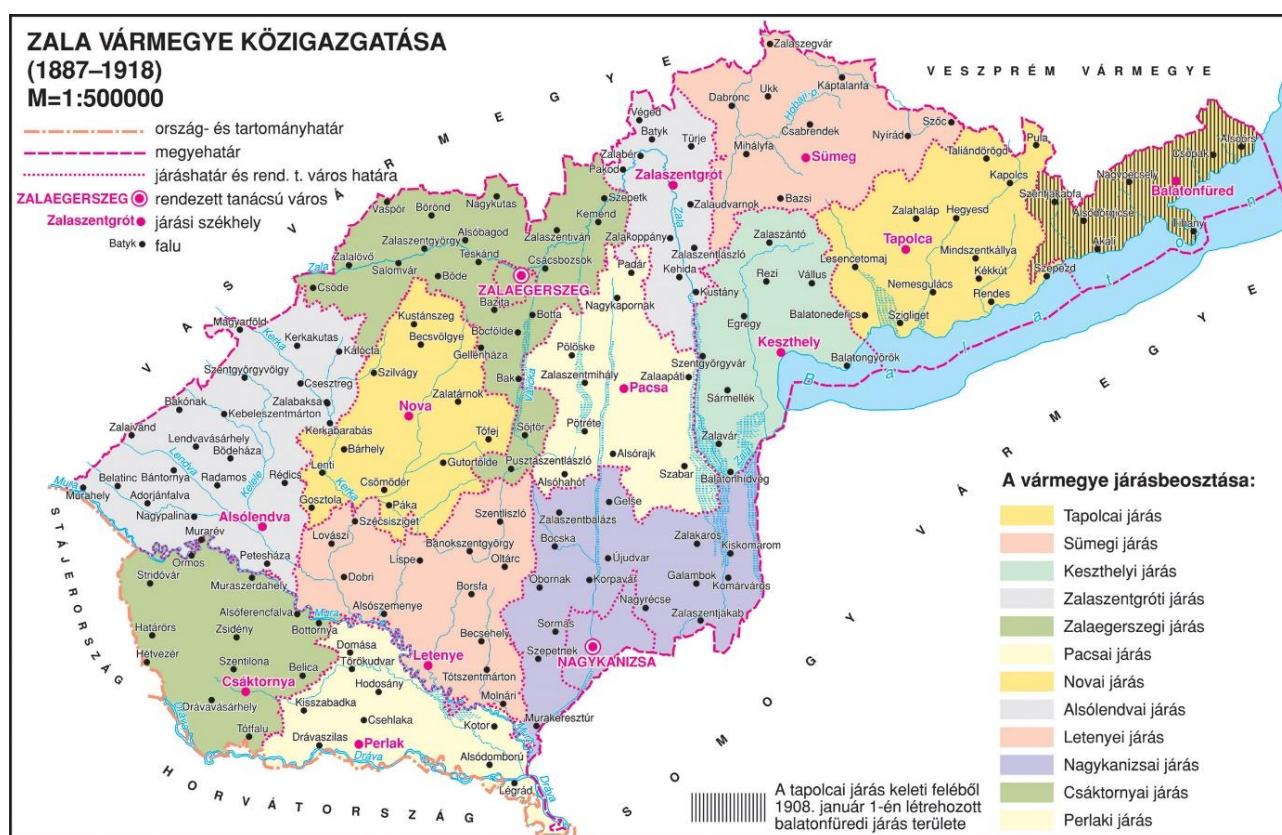
¹ A diagram 1870-től 1960-ig a jelenlévő összes népességet, 1970-től a lakónépességet szemlélteti.

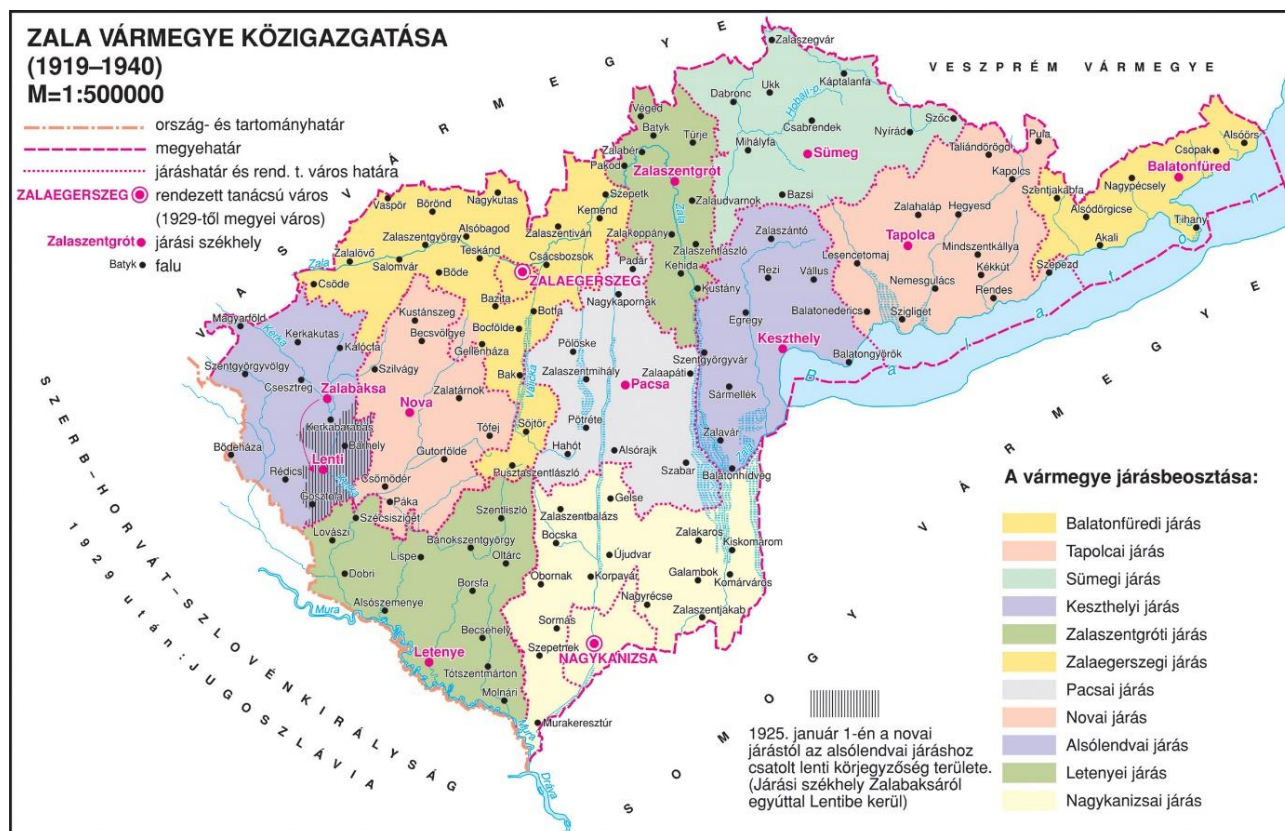
hamuzsír-főzők, favilla- és vesszőabroncs-készítők, taplógyűjtők stb. Az erdő főleg inséges években volt a lakosság kenyéradója. Mindig jelentős volt az állattartás.

1930-tól 1960-ig lassú népességfogyás történt, ellenére az 1930-as évek végén meginduló óriási fejlődésnek. Ekkor tárták fel a közeli olajmezőket. A férfiak túlnyomó többsége Lovásziiban, az olajiparban dolgozott, de jártak dolgozni építkezésekre, a vízügyi hatóságokhoz és közlekedési vállalatokhoz is. A termelészövetkezetben jóformán csak idősek és asszonyok dolgoztak. A fő termelési ág a gabonatermelés, valamint a kukorica- és burgonyatermesztés. Jelentős a szőlőművelés is. A festőien szép szőlőhegyen sok régi boronapince vagy sövényfalú, fatalpás pince található még ekkor, zsúptetővel, hagyományos berendezéssel, nagy faprésekkel.

A vármegye területi változását láthatjuk Zala vármegye 1887-1918 és 1919-1940 közötti közigazgatási térképein.

Zala vármegye közigazgatása (1887-1918)

Zala vármegye közigazgatása (1919-1940)

Rövid ideig, 1941 és 1945 között a Muravidék és a Muraköz újra hozzánk tartoztak. A trianoni határok az 1950-es évektől jelentettek igazán valódi elzártságot.

A 60-as évek első éveiben a fokozott iparosítás, a szövetkezetesítés - a TSZ első éveinek nehézségei - eredményeként egyre intenzívebb elvándorlás indult meg a településről. Ezt jól szemlélteti, hogy 1970-re 196 fővel csökkent a falu lakossága, azaz az 1960-as népességszámának több mint 20%-át veszítette el.

Az 1970-es években települési koncentráció ment végbe a falusi térségeken belül, különösen a kistalvas területeken, így Zala megyében is. Közös tanácsokat hoztak létre, melynek székhelyein koncentráltak az alapellátás intézményei, ezek lettek a termelőszövetkezeti központok. Kedvező munkaerő-piaci helyzetbe kerültek és az elosztási rendszerben is kedvező pozíciójuk volt. Csörnyeföld az 1960-as évek végén veszítette el iskoláját, amit Muraszemenyére helyeztek át.

Csörnyeföld 1950-ben a Muraszemenyei körjegyzőséghez tartozott, majd önálló tanácsú község volt. 1970-ben Muraszemenye lett a közös tanácsú községek székhelyközsége. Társközségként hozzá tartozott Csörnyeföld, Murarátka, Kerkaszentkirály és Szentmargitfalva. Ezt követően egyesült Muraszemenye Csörnyefölddel és Szemenyecsrnye néven volt székhelyközség. A két település 1992-ben vált szét. Napjainkban a Bázakerettyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

A rendszerváltással, a gazdasági válság fokozódásával a magyar olajipar is válságba került, a folyamatos létszámleépítések, a privatizáció a zalai olajipar megszűnéséhez vezetett. Ezzel, valamint a más ipari vállalatok megszűnésével újra, jelentősebb ipari létesítmény nélkül maradt a régió. A tulajdonviszonyok változása után a termelőszövetkezetektől átvett termelési struktúrák, termelési technológiák és elavult géppark jellemezte a gazdálkodást. A térség állattenyésztésében is negatív

változások történtek. A termelészövetkezetek felbomlása, illetve megszűnése negatívan hatott a jövedelmezőségi viszonyok alakulására, a szarvasmarha és sertésállomány jelentős csökkenéséhez vezetett, de a felvásárlási lehetőségek megszűnése (tejiparnak gazdaságtalanná vált a beszállítás) az egyéni gazdánál lévő állomány számát is tragikusan lecsökkentette. A térségben a mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipari termelés is jelentősen lecsökkent. A lakosságszám bár 1990 és 2001 között stagnált, az elmúlt bő két évtizedben tovább csökkent. 2022-ben 371 fő élt a településen, amely a 2001-es lakosságszámnak 74%-a, az 1930-ban mért legmagasabb népességszámnak pedig mindössze 37%-a.

Csörnyeföld számára a szőlő- és gyümölcstermesztés, az erdő- és vadgazdálkodás, valamint a turizmus jelenthet kitérési lehetőséget.

Bár a lakosságszám csökkenő tendenciát mutat, a 0-14 éves korosztály aránya magasabb a járási, a vármegyei és az országos átlagnál is. A 15-64 évesek aránya alacsonyabb a vizsgált területi statisztikákhoz képest. A 65 éven felüliek aránya az országos átlagnál magasabb, de alacsonyabb a járási és vármegyei értékhez képest. A lakosság elöregedése itt is megfigyelhető, amire az öregedési index mutat rá, azonban kisebb mértékű, az országos értéknél is kedvezőbb.

2	0-14 évesek		15-64 évesek		65 éven felüliek		Öregedési index
	száma (fő)	aránya	száma (fő)	aránya	száma (fő)	aránya	
Csörnyeföld	59	15,9%	230	62%	82	22,1%	139%
Letenyei járás	1786	12%	9162	63%	3497	24%	195,8%
Zala vármegye	32 697	12,5%	166 417	63,5%	62 689	24%	191,7%
Magyarország	1 393 055	14,5%	6 235 157	65%	1 971 532	20,5%	141,5%

Csörnyeföldön 2023. december végén a 0-18 év közötti korosztályba tartozók száma 81 fő volt az alábbi megoszlás szerint:

Korcsoport	Fő
0-2 éves	16
3-5 éves	17
6-13 éves	28
14-18 éves	20

Nemzetiségi és vallási összetétel

A település lakóinak nemzetiségi kötődését 2022-ben az alábbi táblázat szemlélteti. A nemzetiségi törvény 13 hazai nemzetiséget sorol fel, amelyek mellett más, bevándorolt nemzetiségek is élnek hazánkban. A nemzetiséghez tartozás, az anyanyelv és a családi, baráti körben használt nyelv

² Csörnyeföld és a Letenyei járás statisztikai adatai 2022-esek, a vármegyei és országos statisztika adatok 2023. január elsejeiek.

alapján a legnépesebb hazai nemzetiség a roma. Csörnyeföldön is a roma közösségbe tartozók aránya a legmagasabb.

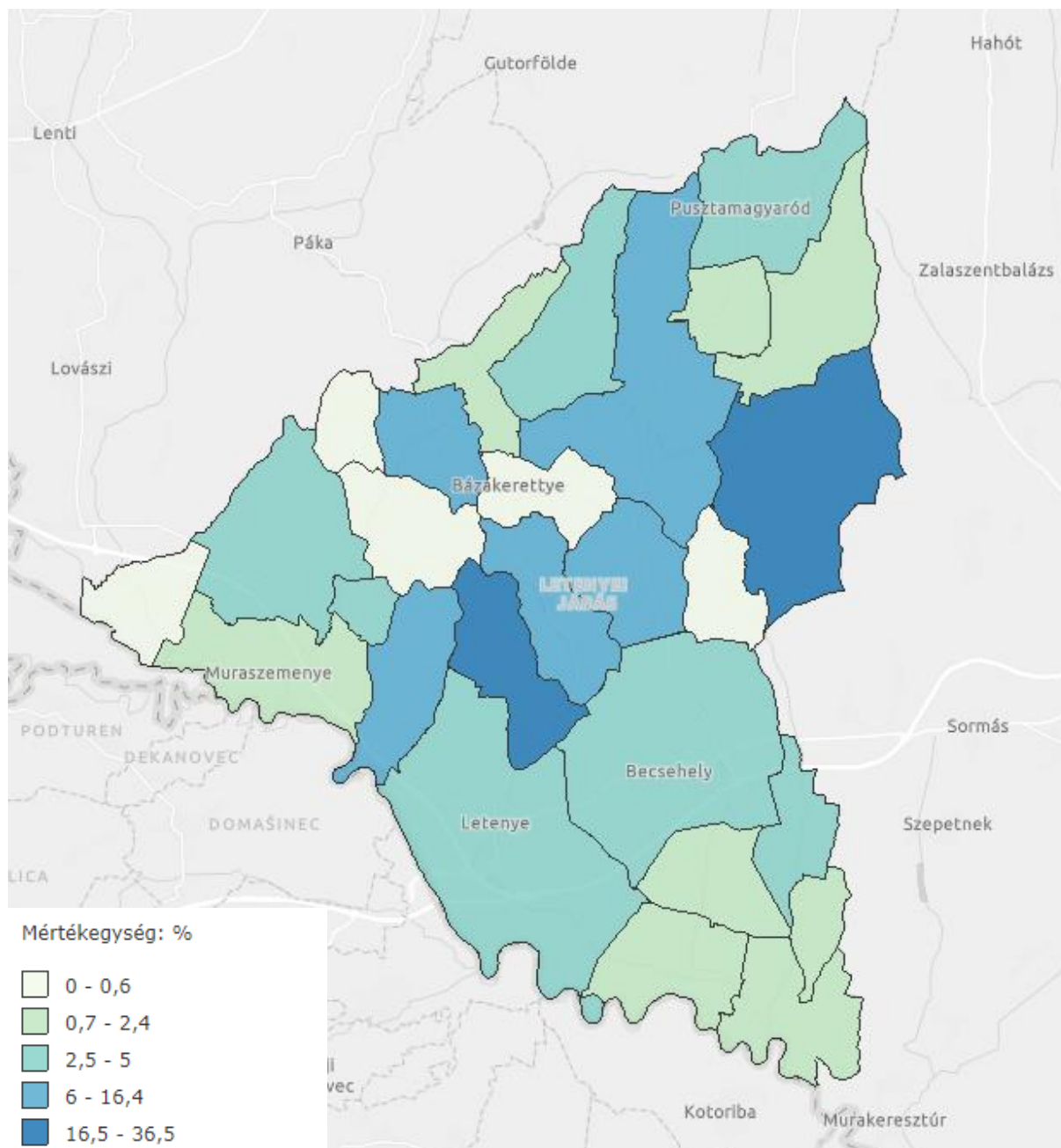
Nemzetiségek	Aránya (%) ³
magyar	73,3%
roma	2,7%
német	1,3%
ukrán	0,5%
román	0,3%
ruszin	0,3%
szlovén	0,3%
szerb	0,3%
lengyel	0,3%
egyéb, nem hazai nemzetiség	1,3%
nem kívánt válaszolni, nincs válasz	26,1%

Csörnyeföld Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (a 2020-ban felülvizsgáltban) olvasható, hogy a valóságban sokkal nagyobb lélekszámú az itt élő roma kisebbség. A statisztikai adatok rájuk vonatkozóan a népesség saját bevallásán alapulnak, ezért nem a tényeket tükrözik. A népszámlálási adatok sokszor nem nyújtanak kellően pontos információt ezen kisebbség lélekszámának alakulásáról, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát roma származásúnak. A táblázatban is látható, hogy a lakosság 26,1%-a nem válaszolt erre a kérdésre, ami azt jelenti, hogy minden negyedik itt élő nem nyilatkozott ebben a kérdésben. Helyi becslés szerint 30% a roma népesség aránya a településen.

A roma nemzetiséghez tartozók arányát a Letenyei járásban, 2022-ben, statisztikai adatok alapján a következő ábra szemlélteti.

³ Egy személy több nemzetiséghez is tartozhat, ezért az arányok összege meghaladja a 100%-ot.

A roma nemzetiséghez tartozók aránya a Letenyei járásban, 2022-ben.

A lakosság közel fele nem válaszolt a vallásra vonatkozó kérdésre, ami magasabb az országos átlagnál. A római katolikusok aránya a legmagasabb, őket a vallási közösséghez, felekezethez nem tartozók követik. A válaszadók 6,2%-a nyilatkozott úgy, hogy nem vallásos, ami az országos átlaghoz képest (27%) jóval alacsonyabb.

A település lakóinak vallási összetételét 2022-ben a következő táblázat szemlélteti.

Vallások	Aránya (%)
római katolikus	43,1%
evangélikus	0,8%
egyéb keresztény felekezethez tartozó	0,8%

református	0,5%
egyéb katolikus	0,5%
vallási közösséghez, felekezethez nem tartozik	6,2%
nem kívánt válaszolni, nincs válasz	48%

Képzettség és foglalkoztatottság

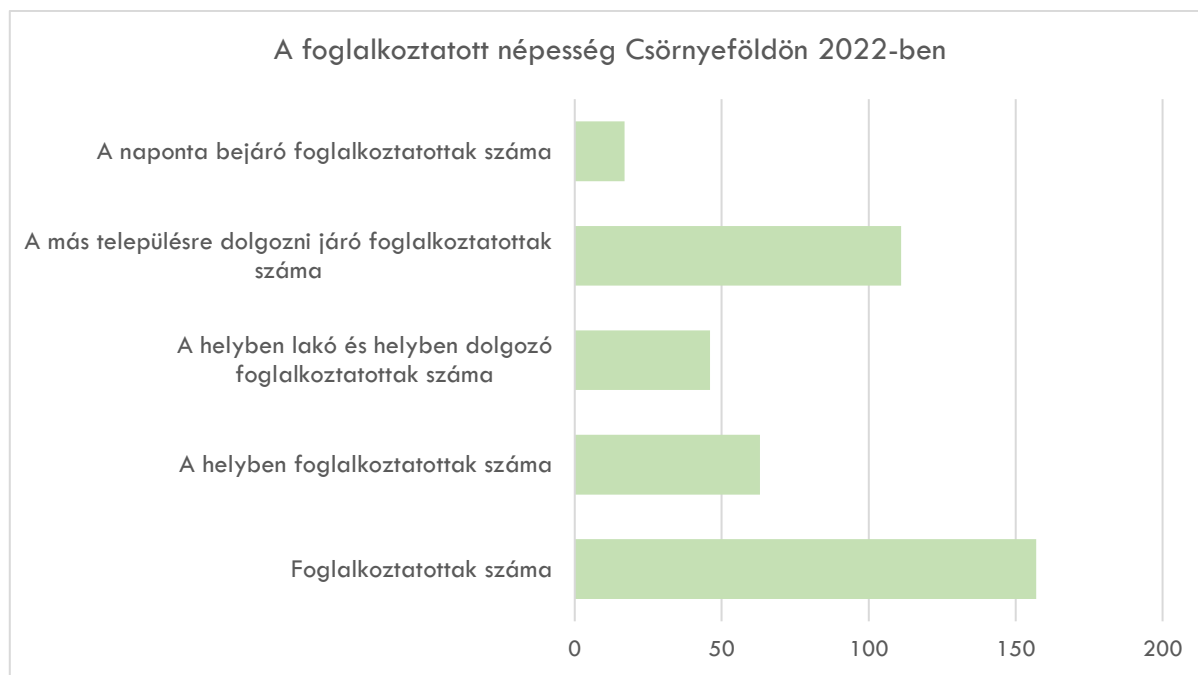
Az iskolai végzettség statisztikai adatait 2022-ben a következő táblázat szemlélteti. Látható, hogy míg Zala vármegye adatai az országos átlaggal nagyjából megegyezők (a szakmunkás, szakiskolai végzettségűek aránya egy kicsit magasabb, a diplomások aránya kicsit alacsonyabb az országos átlaghoz képest), a Letenyei járásban már rosszabbak a statisztikák. Csörnyeföldön a Letenyei járáshoz hasonlóan magas a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya a 15-X éves népességben. A diplomások aránya a faluban mindössze 10,6%, ami a vármegyei átlagnak csak közel fele.

Iskolai végzettség	Csörnyeföld	Letenyei járás	Zala vármegye	Magyarország
	Arány (%)			
Legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya a 15-X éves népességben	34,9%	35,7%	23,5%	24%
Szakmunkás, szakiskolai végzettségűek aránya a 15-X éves népességben	29,8%	28,5%	25,1%	22%
Érettségizettek aránya a 18-X éves népességben	26,9%	27%	34%	34,1%
Diplomások aránya a 25-X éves népességben	10,6%	10,4%	20,5%	23,3%

Az iskolai végzettség, valamint a foglalkoztatottság és jövedelmi viszonyok között szoros összefüggés van. A gazdasági aktivitáshoz kapcsolódó statisztikai adatokat 2022-ben a következő táblázat szemlélteti. Csörnyeföldön a foglalkoztatottak aránya alacsonyabb, a munkanélküliek aránya pedig magasabb, mint a járási, a vármegyei és az országos átlag. Az ellátásban részesülő inaktívak, azaz azoknak az aránya, aki az adatfelvétel eszmei időpontjában kereső tevékenységet nem folytattak, ám valamilyen ellátásban (pl. nyugdíj, gyermekgondozási segély) részesültek a járási átlagnál valamivel jobb, azonban minden harmadik lakos ebbe a kategóriába tartozik. Eltartottak azok a személyek, akik keresettel, jövedelemmel nem rendelkeznek, és megélhetésükről magánszemély vagy intézmény gondoskodik. Az eltartottak aránya a népességben 27%, ami a Letenyei járás negyedik legmagasabb értéke (Oltárc, Zajk és Szentmargitfalva után).

Gazdasági aktivitás	Csörnyeföld	Letenyei járás	Zala vármegye	Magyarország
	Arány (%)			
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben	66,1%	68,2%	75%	72,3%
Munkanélküliek aránya a 15-64 éves népességben	4,8%	4,4%	3%	3,75%
Ellátásban részesülő inaktívak aránya a 15-X éves népességben	33%	35,3%	27,4%	28%
Eltartottak aránya a népességben	27%	21,7%	23,9%	24,8%

A foglalkoztatottakkal kapcsolatos további adatokat a következő diagram szemlélteti. 2022-ben a foglalkoztatottak száma a településen 157 fő volt, akiknek közel 30%-a dolgozott helyben, 70%-a más településen. A helyben foglalkoztatottak száma 63 fő volt, azaz 17 fő más településről járt be naponta Csörnyeföldre dolgozni.

Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatai alapján 2022-ben 7 fő álláskereső volt Csörnyeföldön, ami a KSH adatainál alacsonyabb arányú munkanélküliséget mutat (3%). A 7 főből 4 fő legfeljebb 8 általános iskolát végzett.

Települési identitást erősítő tényezők

Programok, hagyományőrzés

Csörnyeföld Község Önkormányzata a Csörnyeföld, Fő út 6. szám alatti Faluház épületében biztosítja a közművelődési alapszolgáltatások folyamatos hozzáférhetőségét. A Faluház olyan közösségi színtér, ahol közelelti, kulturális programokat rendezhetnek a nagyközönség számára, kiszolgálhatják a lakosság művelődési igényeit, s biztosítják a nyilvános könyvtári ellátást.

Az önkormányzat teljeskörűen szervezi és bonyolítja az ünnepi programokat és rendezvényeket. A rendezvények szervezése kiterjed az egyetemes és nemzeti kultúra értékeinek megismertetésére, valamint művelődési célú és szórakoztató tevékenységekre. 2023-ban is szerveztek ünnepségeket, megemlékeztek az évfordulókról, hagyományőrző és szórakoztató rendezvények szerepeltek kulturális kínálatukban.

Többek között az alábbi programok kerültek megtartásra a tavalyi évben:

- Farsang
- Március 15-i emléktúra
- Tojáskeresés

- Májusfa állítás
- Májusfa kitáncolás és kiállítás megnyitó
- Idősek napja
- Gyermeknap
- Barkácsnapok
- Mosolytúra
- Adventi koszorúkésztés
- Mézeskalácssütés
- Karácsonyi ünnep

Nagyobb rendezvények az alábbiak voltak:

- Falunap és Búcsú
- Szüreti Ramazuri

Szakkörök 2023-ban:

- Gyöngyfűző szakkör
- Vesszőfonó szakkör

Szakkörök 2024-ben:

- Bútorfestő szakkör
- Gyertyaöntő szakkör

A településen Faluszépítő kör működik, melynek tagjai évente pár alkalommal részt vesznek a közterek díszítésében, szépítésében.

Falunap és Búcsú:

2023-ban is megtartásra került a Falunap és Búcsú, mely a település hagyományos rendezvénye. A színpadi programok mellett számos kísérő program szolgált a gyermekek és felnőttek szórakoztatására. A körhinta, céllövölde és vásári sátor felidézte a régi búcsúi hagyományokat. Továbbá környékbeli termelők, népi művészek mutathatták be termékeiket, kínálták azokat megvételre. A Népi játszótér minden korosztálynak örömet okozott.

Szüreti Ramazuri:

A szomszédos falvakkal közös szervezésben került már nem első alkalommal megrendezésre a szüreti felvonulás. 2023-ban a szomszédos Muraszemenye adott helyet a rendezvénynek. Színes programokkal, bemutatókkal, kézművesvásárral és vendéglátással várták a résztvevőket. A felvonulással kapcsolatos készülődést minden közösség a saját falujában végezte. Csörnyeföldön is nagy izgalommal valósították meg kreatív ötleteiket és díszítették fel a kocsikat a jelentkezők.

Szakkörök:

2022 novemberében vesszőfonó és gyöngyfűző szakkör indult a Nemzeti Művelődési Intézet támogatásával. Mindkettő 2023. év májusában ért véget. A szakkörök keretein belül megvalósuló alkotások kiállításra kerültek, mely 1 hónapig volt elérhető az érdeklődők számára. 2023

novemberében bútorfestő és gyertyaöntő tanfolyam indult szintén a Nemzeti Művelődési Intézet támogatásával. A szakkörök jelenleg is tartanak.

Kiállítások:

Állandó kiállítás Soós Lajos pásztorfaragó munkáiból a Faluház emeletén tekinthető meg. A pásztorfaragó egyik tanítványa volt az itt született Boa Endre népi iparművész, aki 2014-ben munkáját a községnek adományozta, ami a helyi könyvtárban kapott helyet.

Civil szervezetek és társulások

Csörnyeföld az alábbi önkormányzati társulások tagja:

- Muraszemenye, Csörnyeföld, Kerkaszentkirály, Szentmargitfalva Községek Köznevelési Intézményi Társulása
- Dél-Zala Murahíd Letenye Térségi Társulás
- Önkormányzati Társulás a Nyugat-Balaton és Zala folyó medence Nagytérség Települési Szilárdhulladékai Kezelésének Korszerű Megoldására

Csörnyeföldön az alábbi civil szervezetek találhatóak:

- Csörnyeföld Községért Kulturális Alapítvány
- Csörnyeföldi Szabadidő és Kulturális Egyesület
- Magyar Örökség Hazatérése Alapítvány

6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások

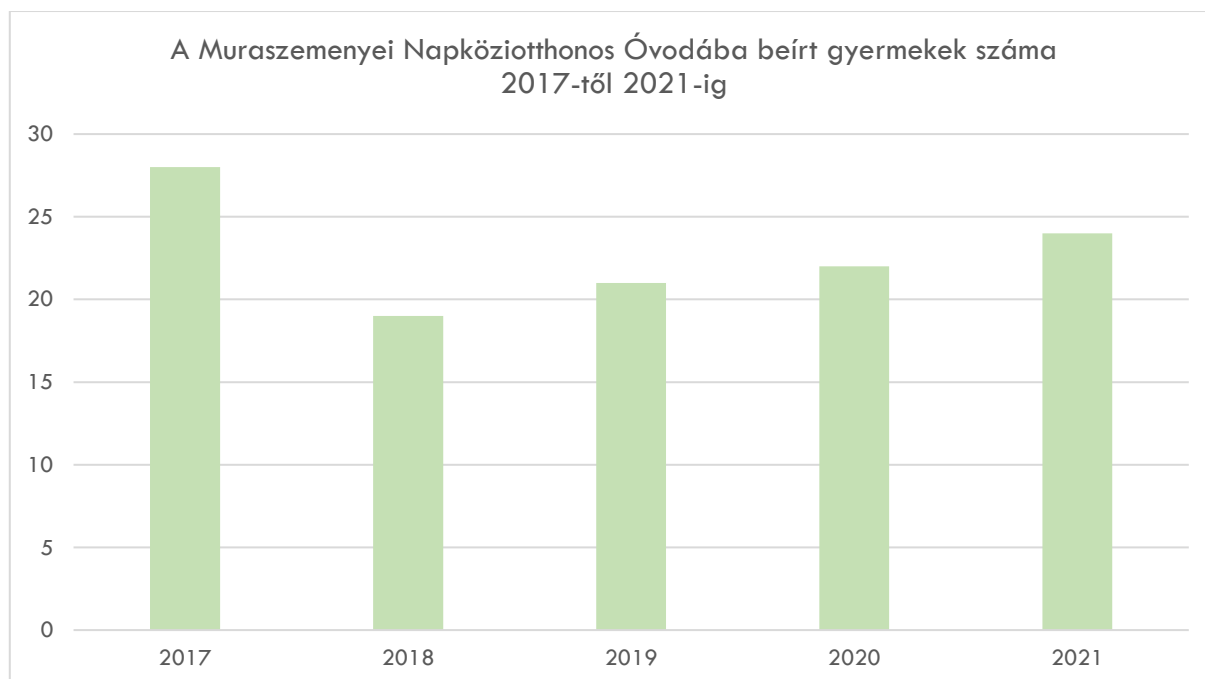
Bölcsőde, óvoda és iskola nincs a településen, e két utóbbi szolgáltatást a gyermekes családok Muraszemenyén vehetik igénybe, így a Muraszemenyén elérhető intézményeket mutatjuk be a következőkben.

Óvoda

A Muraszemenyei Napköziotthonos Óvoda egy vegyes életkorú csoporttal működik. A felvehető maximális gyermeklétszám 25 fő, fenntartói engedéllyel 30 fő. Muraszemenye mellett Csörnyeföld, Kerkaszentkirály és Szentmargitfalva községekről járnak ide, illetve szabad kapacitás terhére más településekről is felvehető óvodás korú gyermekek.

Az óvodának 4 fő alkalmazottja van: 1 fő igazgató, 2 fő óvodapedagógus, 1 fő dajka.

Az óvodába beírt gyermekek számát 2017-től 2021-ig a következő diagram szemlélteti:

A Muraszemenyei Napköziotthonos Óvodába beírt gyermekek száma 2017-től 2021-ig

2017-ben a 28 óvodás gyermek közül 10 csörnyeföldi volt, 2023-ban a 26 gyermek közül 11.

2021-ben minden harmadik óvodás gyermek hátrányos helyzetű volt a Muraszemenyei Napköziotthonos Óvodában.

Iskola

A Muraszemenyei Általános Iskola tanulói több településről járnak ide. Az iskolának is helyet adó Muraszemenyéről, továbbá Csörnyeföldről, Kerkaszentkirályról, Murarátkáról és Szentmargitfalváról, valamint Kiscsehiről és Lipeszentadorjánról is.

Az iskola 8 évfolyamos. Az alsó tagozaton és a felső tagozaton 3 napközis csoport és egy tanulószobai csoport segíti a délutáni tanulást. Az intézményben az oktatás két épületben zajlik. A főépületben, ahol 8 tanterem, 1 fejlesztő szoba, 1 szertár, 1 tanári szoba, 2 iroda és 2 zsibongó található. A kisebb épületben található a számítástechnika terem és az ebédlő a melegítő konyhával. Az iskola udvarán a régi iskolaépületben működik az iskolai könyvtár.

A főállású pedagógusok száma 14 fő. Az tanulók létszámát, a más településről bejáró és a hátrányos helyzetű tanulók számát és arányát 2012-től 2021-ig a következő táblázat szemlélteti.

Általános iskolai tanulókkal kapcsolatos statisztikai adatok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Általános iskolai tanulók (fő)	96	88	91	81	85	69	74	76	77	81
Más településről bejáró általános iskolai tanulók (fő)	67	54	54	46	53	43	46	50	51	57
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya (%)	69,8	61,4	59,3	56,8	62,4	62,3	62,2	65,8	66,2	70,4
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (fő)	54	53	43	38	46	38	33	20	19	20
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya (%)	56,3	60,2	47,3	46,9	54,1	55,1	44,6	26,3	24,7	24,7

A diákok létszáma 2017-ben volt a legalacsonyabb a vizsgált időszakban, ekkor 69 fő járt a Muraszemenyei Általános Iskolába. Azóta növekedés figyelhető meg, 2021-ben a számuk 81 főre emelkedett. A más településről bejáró tanulók aránya a tíz évet figyelembe véve átlagosan 64%, tehát a diákok több mint fele más településről jár be a muraszemenyei iskolába. A hátrányos helyzetű tanulók aránya 2012 és 2018 között nagyon magas volt, 2013-ban 60,2%. Jelenleg minden negyedik diák hátrányos helyzetű, ami bár a korábbi éveket tekintve pozitív változást mutat, továbbra is rossz arány, ami megoldandó feladat.

2023. szeptember elsején a tanulók létszáma 74 fő volt, közülük 16 fő Csörnyeföld községből járt be.

Csörnyeföld Községben a mélyszegénységben élők számáról nincs pontos felmérés. Következtetéseket azonban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételéből és az ehhez kapcsolódó halmozottan hátrányos helyzet megállapításából tudunk levonni. 2022. évben 27 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből 24 gyermek részére hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet került megállapításra. Megállapított hátrányos helyzetűek száma összesen 24 fő, akik közül 24 fő részére a szülők alacsony iskolai végzettsége okán került sor. A családok száma, amelyekben a hátrányos helyzetű gyermekek élnek 14 család.

2023. évben a jegyző 15 család 30 gyermeke részére állapított meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot egy éves időtartamra. Hátrányos helyzet 27 fő részére került megállapításra.

Egészségügyi ellátás

Csörnyeföld község helyben nem rendelkezik egészségügyi ellátással foglalkozó intézménnyel, a háziorvosi, gyermekorvosi ellátást 2015. év januárjától Dr. Bussay Dorottya Ágnes végzi a 3,5 kilométerre lévő Muraszemenyén. A háziorvosi ellátás nem működik megfelelően, a háziorvos távolléte esetén helyettesítése nehezen megoldott. Gyermekorvosi ellátást Letenyén tudnak igénybe venni a lakosok. A településről helyi adatgyűjtés alapján a gyermekeket 4 más különböző gyermekorvoshoz viszik szüleik. A háziorvoshoz való eljutásban a község falugondnoki szolgálata segíti a betegeket.

A védőnő szintén Muraszemenyén tanácsadó helyiségben fogadja a kismamákat, anyukákat, babákat, kisgyermeket. Itt végzi a kötelező vizsgálatokat.

Központi orvosi ügyelet érhető el az alábbiak szerint:

Orvosi ellátás hétköznap 16:00-22:00 óráig, hétvégén és ünnepnapon 8:00-14:00 óráig igénybe vehető az alábbi településeken:

- Lenti
- Nagykanizsa
- Zalaegerszeg
- Keszthely

Éjszakai ügyelet hétköznap 22:00-8:00 óráig, hétvégén és ünnepnapon 14:00-8:00 óráig az alábbi településeken vehető igénybe:

- Nagykanizsa
- Zalaegerszeg
- Keszthely

Gyermekek ügyeleti ellátását a járásközponti ügyeleti pontokon, azok működési idejében, valamint a zalaegerszegi orvosi ügyeleten végzik munkanapokon 16:00-22:00 óráig, hétvégén és ünnepnapon 8:00-20:00 óráig, valamint a nagykanizsai orvosi ügyeleten végzik munkanapokon 16:00-22:00 óráig, hétvégén és ünnepnapon 8:00-14:00 óráig. A központi telefonszám a teljes ügyeleti időszakban, a gyermekek esetében is 1830.

Fogászati ellátást Letenye Egészségügyi Központban vehetnek igénybe a lakosok minden hétköznap.

Szakellátás a településhez legközelebb eső városokban történik:

- Egészségügyi Központ Letenye
- Dr. Hetés Ferenc Rendelőintézet Lenti
- Kanizsai Dorottya Kórház és Rendelőintézet Nagykanizsa

Csörnyeföldön gyógyszertár nem működik.

Szociális szolgáltatások

Csörnyeföld Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2021. (VI.30.) önkormányzati rendelete szól a szociális ellátásokról és gyermekjóléti alapellátásokról, amely rendeletben meghatározott szabályok alapján a következő pénzbeli és természetbeni szociális ellátások állapíthatók meg:

- Pénzben, havi rendszerességgel nyújtható szociális ellátások:

- lakhatási támogatás
- gyógyszer-támogatás
- Pénzben, egyszeri alkalommal nyújtható szociális ellátás a letelepedési támogatás.
- Pénzben vagy természetben nyújtható rendkívüli települési támogatások:
  - eseti támogatás,
  - időszaki támogatás
  - rendkívüli gyógyszer-támogatás
  - temetési támogatás
- Természetbeni szociális ellátások:
  - köztemetés
  - méltányossági tűzifa támogatás
- Pénzben és természetben biztosított gyermekjóléti ellátások:
  - születési támogatás
  - iskolakezdési támogatás
  - rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
  - intézményi gyermekétkeztetés
  - szünidei gyermekétkeztetés
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások:
  - falugondnoki szolgáltatás
  - étkeztetés
  - házi segítségnyújtás
  - családsegítés
- Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

Az önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást Bázakerettye Község Önkormányzata Család- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével biztosítja. A szolgáltatás igénybevételének feltételeit, eseteit és módját Bázakerettye Község Önkormányzata e tárgyban alkotott mindenkor hatályos rendelete tartalmazza.

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Az elmúlt években a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A lakhatási támogatás havi összege 3.000-6.000,- Ft között állapítható meg, 2022-ben 20 család részesült ebben az ellátásban.

2023-ban, iskolakezdési támogatásban 16 család 29 gyermeke részesült. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban senki nem részesült a településen.

A gyermekétkeztetés az óvodában és az általános iskolai napközi és menzai ellátás keretében biztosított. Szünidei étkezést 10 gyermek vett igénybe, csak a nyári szünetben.

A házi segítségnyújtás és szociális étkezés alapszolgáltatást Csörnyeföld Község Önkormányzata látja el. Nagy problémát jelent, hogy a szolgáltatás hétvégén nem elérhető. Az ételeket falugondnoki autóval szállítják nap mint nap a szociális étkezőkhöz.

Év	65 év feletti állandó népesség száma (fő)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)
2017	82	6	7
2018	77	2	11
2019	77	2	9
2020	77	8	12
2021	82	7	10
2022	86	9	15

2022-ben mind a házi segítségnyújtásban, mind a szociális étkeztetésben részesülők száma a legmagasabb volt a vizsgált időszakot tekintve.

A családsegítés és gyermekjóléti feladatellátást a törvényi kötelezettségnek eleget téve, önálló feladatellátás keretében 2016. január 1. naptól a Közös Önkormányzati Hivatal székhelytelepülése, Bázakerettye valósítja meg. Családsegítő, Punakné Imre Mária négy település (Csörnyeföld, Muraszemenye, Kerkaszentkirály és Szentmargitfalva) vonatkozásában látja el a családsegítői feladatokat. 2023-ban alapellátás keretein belül 4 gyermeket (2 család) gondoztak, 2 gyermeket vettek védelembe, nevelésbe vétel nem történt.

Egyéb humán infrastruktúra

A Faluházban található a Könyvtár és a Teleház. A településen mobil postaszolgálat érhető el, illetve helyben működik egy vegyesbolt is.

Faluház

Vegyesbolt

Esélyegyenlőség biztosítása

Csörnyeföld Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2023-ban készült. Hat célcsoport esetében (romák és/vagy mélyszegénységben élők, gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők és a több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások) történt a problémák beazonosítása és tartalmazza a fejlesztési lehetőségek meghatározását.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - Tartalmas időtöltési lehetőség hiánya - Kulturális programok hiánya, zárt közösségek, társadalmi együttélés problémája - Számítástechnikai eszközökhöz való hozzáférés hiánya, informatikai eszközök hiánya - Lakhatási, szociális problémák - Szociális hiányok, egészségtelen életmód, szenvedélybetegségek, alacsony iskolázottsági szint, korai gyermekvállalás 	<ul style="list-style-type: none"> - Kondi-park kialakítása, sportpálya felújítása, egészséges életmódra ösztönzés - Kulturális programok szervezése, minőségi időtöltés biztosítása, társadalmi együttélés elősegítése - Informatikai eszközök elérésének biztosítása, számítástechnikai eszközök vásárlása - Lakóházak állapotának javítása, közművesítés elősegítése, lakhatási támogatások bővítése - Életvezetési tanácsadás, felvilágosító programok szervezése, tanulásra ösztönzés
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Családsegítő szolgálat szolgálati gépjármű hiánya - Hátrányos helyzet, gyermekszegénység, korai fejlesztés hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> - Családsegítő részére szolgálati gépjármű beszerzése - Fejlesztő foglalkozások tartása, kismamaklub, bababörze szervezése
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - Informatikai jártasság hiánya - Elmagányosodás, idősek klubjának hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> - Idősek informatikai ismereteinek bővítése - Aktív életre történő figyelemfelhívás, idősek klubja létrehozása
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - Alacsony iskolázottsági szint - Foglalkoztatottsági gondok - Családon belüli munkamegosztás - Bölcsőde hiánya, részmunkaidős foglalkozások hiánya - Szűrővizsgálatokon való részvételi arány alacsony, egészségtelen életmód 	<ul style="list-style-type: none"> - A munkaerőpiac igényeihez tartozó képzések - Női munkavállalók közfoglalkoztatottsága - Tudatformálás - Bölcsőde létrehozása, részmunkaidős munkalehetőségek biztosítása - Egészséges életmódra, életvezetési technikára való tanítás, szűrővizsgálaton való részvételre ösztönző programok szervezése
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - Járdák, utak rossz minősége 	<ul style="list-style-type: none"> - Járdák, utak javítása pályázati források bevonásával

Település szintű megállapítás	<ul style="list-style-type: none"> - A településen a belterületi utak, a csapadékvízvezető árkok és tartozékaik állapota nem megfelelőek - Az önkormányzati épületek energetikailag részben korszerűek - Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok karbantartása nehézkes	<ul style="list-style-type: none"> - A belterületi utak javítása, felújítása a csapadékvízvezetés rendszerének felújítása és minőségének javítása, pályázati források bevonásával - Energetikai korszerűsítés az önkormányzati tulajdonban lévő épületekben - Gépbeszerzés
-------------------------------	--	---

7. A település gazdasága

Csörnyeföld Községben rendkívül kevés álláslehetőség nyílik az emberek számára. A térség természeti adottságaiból adódóan a településen a jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, a kertgazdálkodás és a szőlő- és gyümölcsstermesztés. Jelen vannak még faipari, illetve bolti kiskereskedelmi kisvállalkozások is, azonban ezekben a kisvállalkozásokban csekély számmal fordulnak elő alkalmazottak. A településen működik szálláshely.

Az önkormányzat polgármestere és képviselői igyekeznek minden évben közfoglalkoztatási programban részt venni, ezzel is esélyt nyújtani az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, és tartós munkanélküliek elhelyezkedésére.

2012-ben a településről 10 fővel indult el a háztáji növénytermesztés és raktározás elnevezésű OKJ-s bizonyítványt adó felnőttoktatás, melyet szintén a közfoglalkoztatás keretein belül szerveztek.

2016. évben közfoglalkoztatási program indult Csörnyeföld településen, mely a település romos házainak lebontására helyezte a hangsúlyt.

2018. március 1. naptól 15 fő bevonásával indult a Mezőgazdasági program.

A Mezőgazdasági termelés program célja, hogy a korábbi évek Start programjában résztvevők részére a gyakorlati ismereteket hasznosítva értéketermelő növénytermesztéssel munkát biztosítson az önkormányzat. Cél továbbá, hogy a rövid élelmiszerlánc program keretében a lakosság, a közétkeztetést végző intézmények helyben termelt, egészséges növényeket használjanak fel étkeztetésre. A program keretében a korábban karácsonyfának telepített 1,5 ha-os fenyő, intenzív és őshonos fákból álló gyümölcsös és a szőlészeti génbank gondozása mellett 0,64 ha-on burgonyát, 0,6 ha-on káposztát, vöröshagymát, babot, paradicsomot, paprikát és csemegeuborkát termesztettek. Folytatták az olajtők termesztését 0,4 ha-on. A megtermelt növényeket az iskolai-óvodai és közétkeztetésben, a környező éttermeknek és lakosságnak értékesítve, valamint egy részét szociális támogatásként juttatták a rászorulóknak. Az önkormányzat tulajdonában álló erdőterületek aljnövényzet tisztítását is a program keretében végezték. A gyümölcsfák lemetezett ágait, a letermelt cserjéket a Kazánprogram keretében beszerzett aprítógéppel feldolgozták és az önkormányzati épület fűtésére hasznosították.

2019-ben a működő egyéni vállalkozók szám 5, a működő társas vállalkozások száma 4 db volt a településen. 2011-hez viszonyítva 2021-re a mezőgazdasági regisztrált vállalkozások száma csökkent, 72,2%-ról 59,7%-ra, míg az iparban, építőiparban regisztrált vállalkozások száma emelkedett, 7,4%-ról 14,5%-ra.

Gazdasági ágak	Működő vállalkozások száma 2020-ban
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (TEÁOR08: A)	2
Építőipar (TEÁOR08: F)	1
Feldolgozóipar (TEÁOR08: C)	3
Kereskedelem, gépjárműjavítás (TEÁOR08: G)	1
Információ, kommunikáció (TEÁOR08: J)	1

Művészet, szórakoztatás, szabadidő (TEÁOR08: R)	1
---	---

A munkavállalók nagy része a közeli kisvárosokban helyezkedik el, valamint egyre népszerűbb a fiatal lakosok körében a horvát, szlovén, osztrák határ közelsége miatt a külföldi munkavállalás.

A településről legtöbben, a közeli kisvárosban Letenyén az OWI Zala Bt.-nél, valamint a Müller Drogéria Magyarország Bt.-nél helyezkedtek el.

Az OWI Zala Bt. 1989. óta működik, fa és műanyagipari termékeket gyárt és forgalmaz. Jelenleg egy közepméretű családi vállalkozásként jellemzik magukat.

A budapesti Müller Drogéria Magyarország Bt. 2012 januárjában 458 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert az Új Széchenyi Terv „Komplex technológia fejlesztés és foglalkoztatás támogatása” című pályázati kiírásán. A 2,514 milliárd forint összköltségű beruházás keretében a társaság megkezdte a közel 20 ezer m² alapterületű elosztóközpontjának építését Letenyén. A beruházás nagyszámú munkahelyteremtése miatt kiemelt jelentőségű az érintett térségben. Az új, professzionálisan felszerelt raktárbázis kedvező fekvésének köszönhetően a magyarországi üzletek mellett a horvátországi és szlovéniai üzletek áruellátását is biztosítja. A kiváló közlekedési kapcsolatokkal rendelkező új telephelyen folyó munka – beáramló termékek fogadása, szortírozása, címkézése, egységpakományok összeállítása – rendkívüli emberigénye miatt jelentős, több száz fős munkahelyet teremt a hátrányos helyzetűnek minősített térségben. A településekről autóbusszokkal szállítják a dolgozókat a telephelyre, így a közlekedési nehézségek nem jelenthetnek gondot a munkavállalók számára.

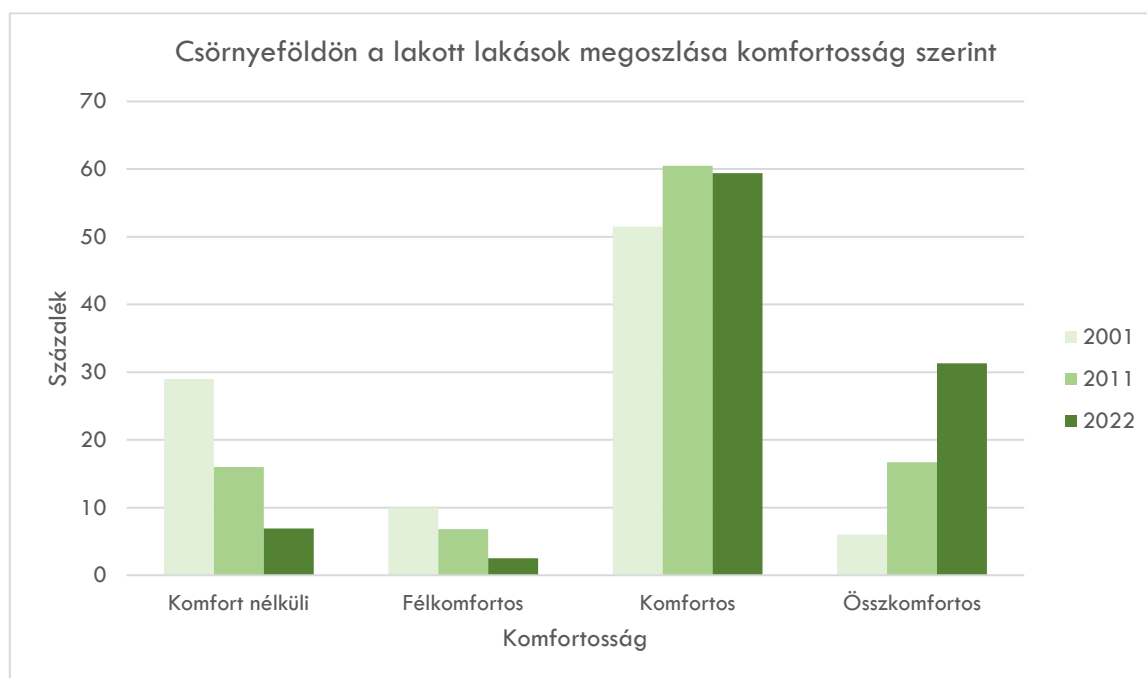
A Községben élő munkanélküliek a Nyugat-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Letenyei Kirendeltségével tartják a kapcsolatot, onnan kapják meg a szükséges információkat a munkalehetőségekről, képzésekről.

Ingyatlanpiaci viszonyok

Csörnyeföld lakásállománya 2022-ben 205 db volt. Az ingatlanok száma csökkent, 10 épülettel lett kevesebb 2011-hez képest. A népességszám jelentős csökkenése miatt a 100 lakásra jutó lakónépesség száma is csökkent, 200,5-ről (2011) 178,1-re (2022).

2022-ben a 205 db lakásból 160 db volt lakott, 45 db, azaz az ingatlanok 22%-a lakatlan volt. A lakott lakások 8,1%-a egyszobás, 30,6%-a kétszobás, 29,4%-a hámszobás és 31,9%-a négy- vagy több szobával rendelkező volt.

Csörnyeföldön a lakott lakások megoszlását komfortosság szerint 2001-ben, 2011-ben és 2022-ben a következő diagram szemlélteti.

A komfort nélküli és a félkomfortos lakások aránya csökkent, míg az összkomfortos lakások aránya emelkedett a vizsgált időszakban.

Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2022-ben 100% volt, a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakásoké 67,8%. Számos olyan lakóingatlan van, ahol bár elérhető a vezetékes vízszolgáltatás, a meglévő tartozások miatt mégis szűkítésre került a kifolyó víz mennyisége, illetve több olyan lakóingatlan van, ahol a tartozások miatt kikötötték az elektromos áram szolgáltatást. Vannak a településen olyan háztartások, körülbelül 15, ahol a további tartozások felhalmozásának megelőzésére kártyás villanyórák vannak felszerelve.

Az önkormányzatnak van egy szolgálati lakása, ahol jelenleg ukrán menekülteknek biztosít lakhatást.

Csörnyeföldön 1 család él túlszűfolt körülmények között, 14 fő 90 négyzetméteren.

Életveszélyesnek minősülő lakott házról a település vezetésének nincs tudomása, ugyanakkor van a településen 1-2 kritikus állapotú lakóingatlan.

A településen az elmúlt 10-15 évben nem valósítottak meg lakhatással kapcsolatos fejlesztéseket, legalábbis nem projektszinten. Sem a 2014-2021 uniós programozási időszakban, sem azt megelőzően nem került sor telepprogramra.

A községben a lakóingatlanok fizikai állapota általánosságban erősen leromlott. A felújítások sem jellemzőek, egyrészt rendelkezésre álló források, másrészt az ingatlanpiac keresleti oldalának szinte teljes hiánya miatt a mikrotérségben. A költözés vagy haláleset miatt megüresedő házakat nem lehet értékesíteni, felügyelet nélkül a mozdítható, bontható részeket hamar ellopják, az amortizáció folyamatos és drasztikus.

A lakott lakások építési időszak szerinti számát a következő táblázat szemlélteti:

Építési időszak	Lakások száma (db)
1919 előtt épült	6
1919-1945 között épült	37
1946-1960 között épült	40
1961-1980 között épült	42
1981-2000 között épült	26
2001-2010 között épült	6
2010 után épült	3

A házak átlagos négyzetméterárait az elmúlt 5 évben a következő diagram szemlélteti. A grafikonon látható átlagos négyzetméterárakat Csörnyeföldön és annak 10 km-es környékén hirdetett nem úépítésű ingatlanokból számították ki. 2024 márciusában a családi házak átlagos négyzetméterára 219 226 Ft/m² volt a településen.

Átlagos négyzetméterár Csörnyeföldön

8. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

Az önkormányzatok helyzete, feladatrendszere, belső működése az elmúlt években megváltozott. Számos feladat, hatáskör került más szintre, a közigazgatás rendszerébe bekerültek a járásek, az oktatás szervezésébe a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ (KLIK). Azonban ez közel sem jelenti azt, hogy az önkormányzatoknak kevesebb feladata lenne, hanem más jellegű, a helyi, települési feladatok és az ehhez kapcsolódó központi elképzelések végrehajtása és ennek megszervezése került előtérbe.

A képviselő-testület az önkormányzat 2024. évi költségvetését **115 500 000,- Ft bevétellel és 115 500 000,- Ft kiadással**, ezen belül

a) bevételeit:

- aa) 90 642 173 Ft költségvetési bevétellel
- ab) 24 857 827 Ft finanszírozási bevétellel,

b) kiadásait:

- ba) 114 147 098 Ft költségvetési kiadással, ezen belül
- bb) 32 902 379 Ft személyi juttatással,
- bc) 3 661 596 Ft munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adóval,
- bd) 29 028 250 Ft dologi kiadással
- be) 1 000 000 Ft ellátottak pénzbeli juttatásaival
- bf) 1 331 993 Ft egyéb működési célú kiadással,
- bg) 8 882 510 Ft beruházási célú kiadással,
- bh) 25 417 342 Ft felújítási célú kiadással,
- bi) 2 025 110 Ft egyéb felhalmozási kiadással,
- bj) 9 897 918 Ft tartalékkal, illetve
- bk) 1 352 902 Ft finanszírozási kiadással állapítja meg.

állapítja meg.

A 2023. évi pénzmaradvány összege 24 857 827,- Ft.

Csörnyeföld Község Önkormányzatának Európai Unió támogatással megvalósuló projektjének tervezett költségét a következő táblázat szemlélteti:

Projekt megnevezése	Tárgyév megalózó kifizetések	2024 évi terv	Összesen
VP6-7.2.1.1-21 Kisméretű infrastruktúra fejlesztése a vidéki térségben (Csörnyeföld 3396 és 3686 hrsz-ú külterületi utak felújítása)	1 193 800	17 797 342	18 991 142

Csörnyeföld Község Önkormányzata 2024. évi beruházási (felhalmozási) kiadásai előirányzatát beruházásonként a következő táblázat szemlélteti:

Beruházás megnevezése	Teljes költség (Ft)
Mezőgazdasági START közmunkaprogram keretében lombfűvő beszerzés	95 250
Mezőgazdasági START közmunkaprogram keretében benzinmotoros fűkasza beszerzés	302 260
Önkormányzati ingatlanba berendezések beszerzése	1 500 000
Településterv elkészítése	6 985 000
Összesen:	8 882 510

Csörnyeföld Község Önkormányzata 2024. évi költségvetési évet követő 3 év tervezett bevételeit és kiadásait a következő táblázatok szemléltetik:

Sorszám	Bevételi jogcím	2025. év	2026. év	2027. év
1.	Önkormányzat működési támogatásai	36 000 000	37 500 000	40 000 000
2.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	15 000 000	16 500 000	17 200 000
3.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	10 000 000	13 000 000	20 000 000
4.	Közhatalmi bevételek (4.1.+4.2.+4.3.+4.4.+4.5+4.6)	12 200 000	13 200 000	15 200 000
4.1.	Építményadó			
4.2.	Magánszemélyek kommunális adója			
4.3.	Iparűzési adó	12 000 000	13 000 000	15 000 000
4.4.	Talajterhelési díj			
4.5.	Egyéb áruhasználati és szolgáltatási adók			
4.6.	Egyéb közhatalmi bevételek	200 000	200 000	200 000
5.	Működési bevételek	6 000 000	6 500 000	7 200 000
6.	Felhalmozási bevételek			
7.	Működési célú átvett pénzeszközök			
8.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			
9.	Költségvetési bevételek összesen: (1+...+8)	79 200 000	86 700 000	99 600 000
10.	Finanszírozási bevételek összesen:	21 000 000	23 000 000	24 000 000
11.	Költségvetési és finanszírozási bevételek összesen: (9+10)	100 200 000	109 700 000	123 600 000

Sorszám	Kiadási jogcímek	2025. év	2026. év	2027. év
1.	Működési költségvetés kiadásai	75 000 000	80 000 000	85 000 000
2.	Felhalmozási költségvetés kiadásai (2.1.+2.2.+2.3.)	23 700 000	27 700 000	36 100 000
2.1.	Beruházások	13 700 000	19 000 000	25 000 000
2.2.	Felújítások	10 000 000	8 700 000	11 100 000
2.3.	Egyéb felhalmozási kiadások			
3.	Költségvetési kiadások összesen: (1+2)	98 700 000	107 700 000	121 100 000
4.	Finanszírozási kiadások összesen:	1 500 000	2 000 000	2 500 000
5.	Kiadások összesen: (3+4)	100 200 000	109 700 000	123 600 000

Az Önkormányzatnak minimális szinten vannak csak likviditási gondjai, azonban pénzügyileg kiegyensúlyozott nagyobb léptékű fejlesztésre, beruhására csak akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati forrás van. Az önkormányzat saját bevételei csak kisebb munkák finanszírozására, valamint részben a pályázati önerők biztosítására elegendők.

Gazdaságfejlesztési tevékenység

Csörnyeföld Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2019-2024. évekre a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozta meg.

Fejlesztési elképzelések

A./ Infrastruktúra

- Utak, járdák korszerűsítése
- Közvilágítás bővítése, korszerűsítése
- Külterületi utak rendbetétele
- Csapadékvízvezető árokrendszer karbantartása, fejlesztése
- Térfigyelő kamerarendszer bővítése, korszerűsítése

B./ Környezetvédelem

- Parlagfűirtás, általános gyommentesítés
- Szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése

C./ Oktatás, művelődés, turizmus

- Tehetséges, szociálisan rászorult tanulók támogatása (Bursa)
- Ünnepek megtartása, színvonalának, az azon való résztvevők számának növelése
- Megyei Könyvtári ellátásban való részvétel megtartása

- Turizmusfejlesztés

D./ Szociális és egészségügyi ellátás

- Jelenlegi szociális és egészségügyi rendszer fenntartása (társulás, ill. vállalkozási szerződés alapján)
- Szociálisan rászorult személyek támogatása (idős, magányos, beteg emberek támogatása)
- Kötelező és ajánlott szűrővizsgálatok népszerűsítése

E./ Közbiztonság

- Jó együttműködés fenntartása rendőrséggel
- Közterületek, rendezvények rendjének megőrzése

F./ Civil szervezetek

- Közös rendezvények szervezése, könyvtári szolgáltatások népszerűsítése megyei könyvtár segítségével
- Lakosok aktív közreműködésének kérése rendezvények lebonyolításánál
- Templomfelújítás megvalósulásában közreműködés

G./ Fejlesztések, energetikai korszerűsítés

- Faluház felújítása, energetikai korszerűsítése
- Önkormányzati lakás felújítása, energetikai korszerűsítése
- Játsszótér kialakítása
- Parkosítás

Munkahelyteremtés

- Új vállalkozások elindításának, letelepedésének elősegítése

Településfejlesztési politika

- Információs és köszöntő táblák kihelyezésének folytatása

Pénzügyi és adópolitika

- Dologi kiadások csökkentése
- Évente fejlesztési, beruházási tartalék képzése
- Adónemek felülvizsgálata
- Pályázatokhoz szükséges önerőalap biztosítása
- Folyamatos pályázati lehetőségek kihasználása

Közzolgáltatás

- Ügyfélbarát önkormányzati szolgáltatói tevékenység fenntartása
- Az elektronikus ügyintézés használatának népszerűsítése
- A közigazgatás tárgyi feltételeinek javítása
- Esélyegyenlőség biztosítása

Közfoglalkoztatás

Csörnyeföld Községben évről-évre csökken a közfoglalkoztatottak létszáma. Az önkormányzat polgármestere és képviselői igyekeznek minden évben közfoglalkoztatási programban részt venni, ezzel is esélyt nyújtani az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők és tartós munkanélküliek elhelyezkedésére.

Az önkormányzat 2024. évi foglalkoztatotti létszáma 11 fő, melyből 6 fő volt közfoglalkoztatott.

Önkormányzati vagyon

Az Önkormányzat vagyona forgalomképtelen vagyonból, korlátozottan forgalomképes vagyonból és üzleti (korábban: forgalomképes) vagyonból áll.

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok többek között a közterületek, utak, buszváró, árok. Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek közé tartoznak pl. a Kultúrház, erdő.

Üzemeltetésre átadott vagyon az ivóvíz- és csatornarendszer.

A vagyon vagyonelem szerinti megoszlása kedvezőtlen, mert nagyon nagy a forgalom-képtelen, illetve a korlátozottan forgalomképes vagyon aránya.

9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat

A hatályos településrendezési eszközöket 2007-ben a Pannon Insel 2000 Kft. készítette. A településrendezési, településszerkezeti vizsgálat a hatályos településrendezési tervben szereplő területfelhasználásokat veszi alapul.

A terület-felhasználás vizsgálata előtt fontos megtekinteni a település kataszteri térképét a 18. századból és a 19. század közepéből, pontosan 1864-ből. A kataszteri térképek ismertetik a település szerkezetének legfontosabb, legősibb elemeit. Magyarország első 18. század végén készült első katonai felmérés alapján megállapítható, hogy a település magja a Csörnyeföldi-patak két oldalán alakult ki a mai Liget út mentén. Az utca északi folytatásában kisebb kiterjedésben szőlőművelésű területek látszódnak, ettől északra ahogy ma is erdő területek találhatók ekkor. Vöröcsökpuszta településrész ezen a térképen még nem látható, azonban a szőlőhegyek a település nyugati részén már érzékelhetők ebben az időszakban is. A mai országos mellékúttól délre rétek, erdők voltak jellemzőek.

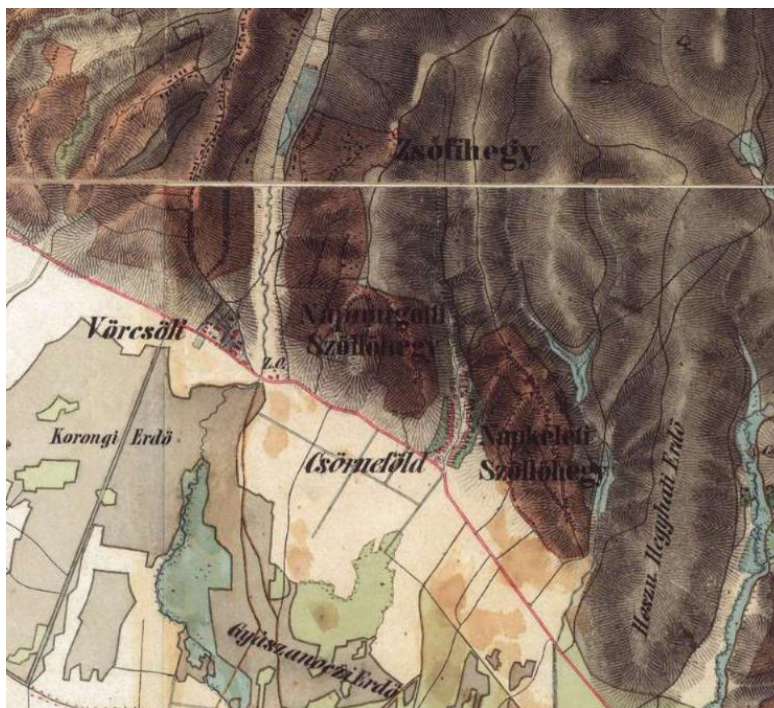
Első katonai felmérés térképe (1782-1785)

A második katonai felmérésen már megjelenik Vöröcsök település különállóan, mely a mai Csörnyeföld közigazgatási területéhez tartozik. A Vöröcsöki-patak nyugati oldalán jelenik meg egy kisebb tömbben beépített terület, melyhez északról és észak-nyugatról nagy kiterjedésű zártkerti, szőlőművelésű területek kapcsolódtak. A zártkertekhez északról erdőterületek kapcsolódtak ekkor is. A két szőlőhegy között folyó Vöröcsök-patak meghatározta a település struktúráját. „Csörneföld” (ahogy a térkép jelöli) két oldalán szőlőművelésű területek láthatóak, Csörneföld és Vöröcsök között a *Napnyugotti Szőlőhegy*, Csörneföld beépített területétől keletre a *Napkeleti Szőlőhegy*. Az országos mellékút déli részén síkabb területen mezőgazdasági művelés uralkodott, de megjelentek erdő foltok is.

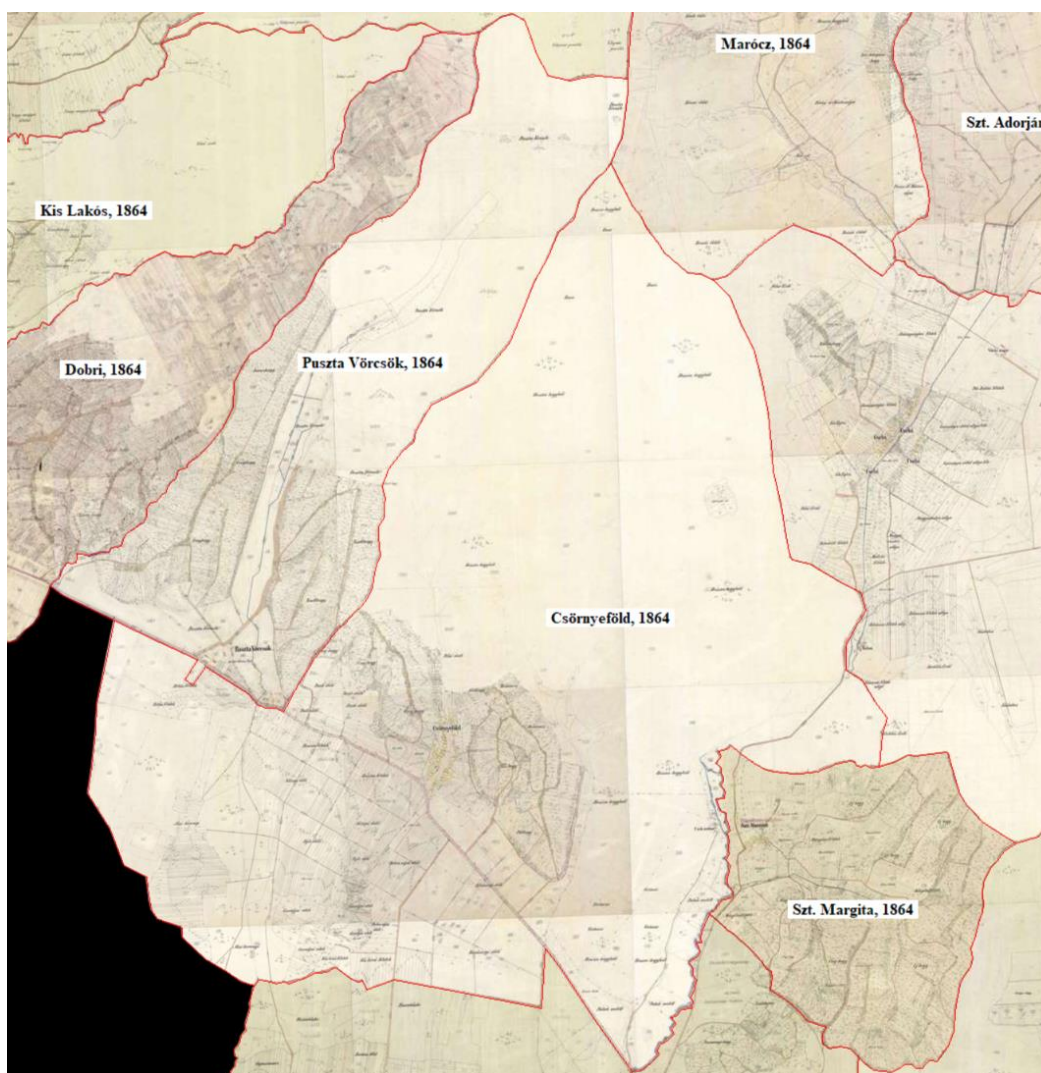

Az 1864-es kataszteri térképen is még Csörnyeföld és Pusztavöröcsök különálló településekként jelenik meg. A két település összeolvadásából született a mai Csörnyeföld. Pusztavöröcsök területén már ekkor látható a kápolna a térképen és a köré szerveződött néhány porta épülete.

Csörnyeföldön a beépített terület még mindig a Liget út köré szerveződik. Mindkét településrész esetében jelentős a szőlőhegyek beépítettsége, szinte minden telken állt épület. A szőlőhegyek kiterjedése hatalmas ebben az időszakban.

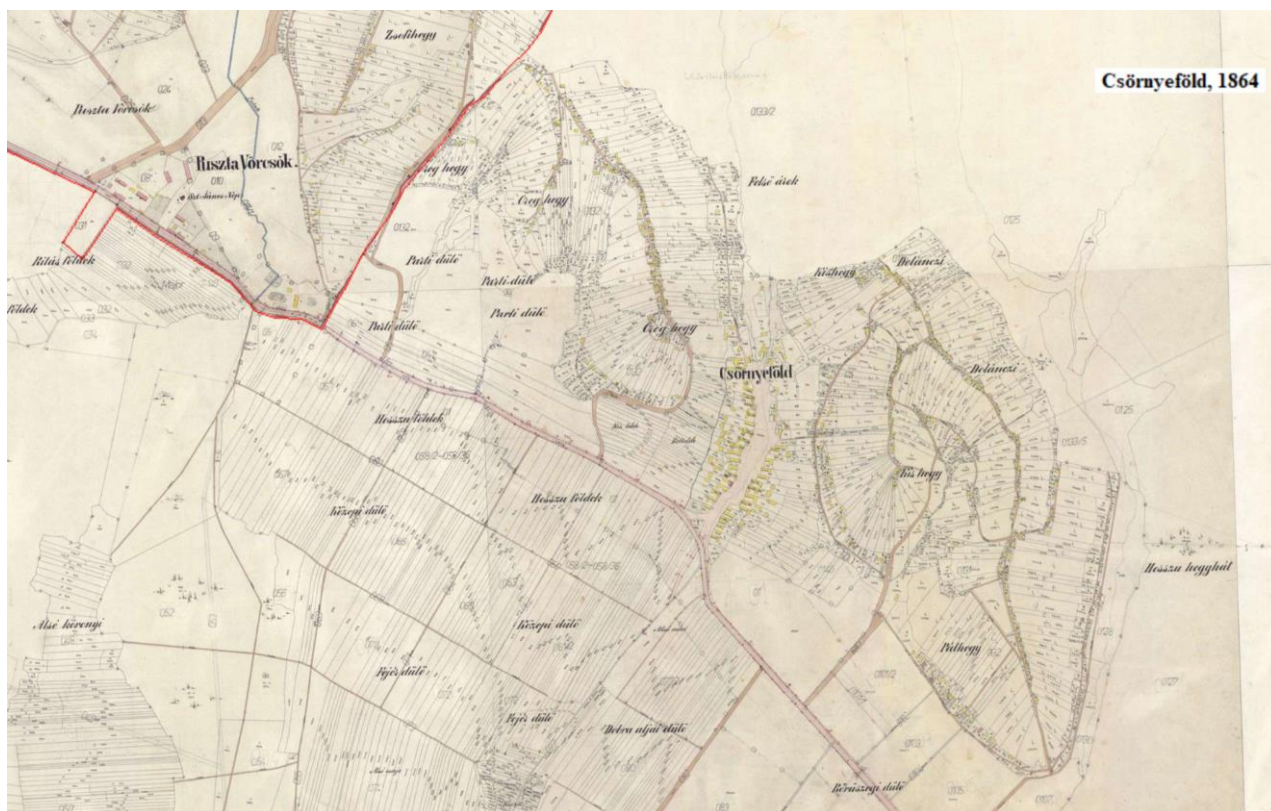

Második katonai felmérés térképe (1819-1869)

Csörnyeföld és Pusztavöröcsök települések a 1864-es kataszteri térképen (forrás: maps.arcanum.com)

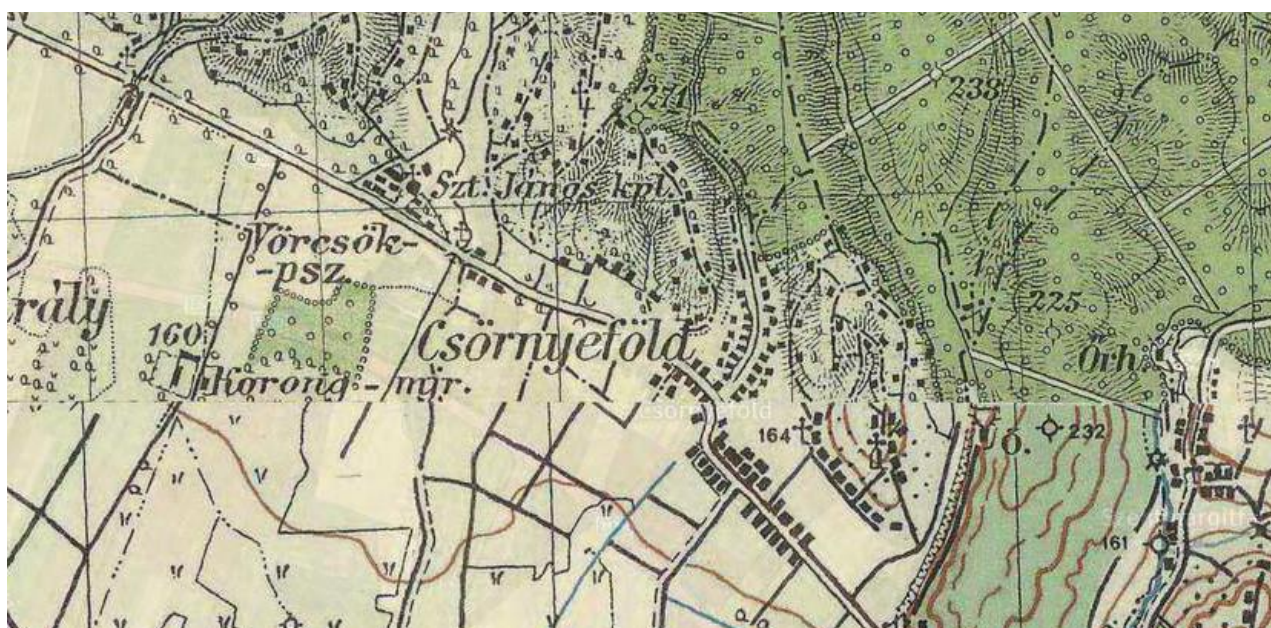

Csörnyeföld település belterülete az 1864-es kataszteri térképen (forrás: maps.arcanum.com)

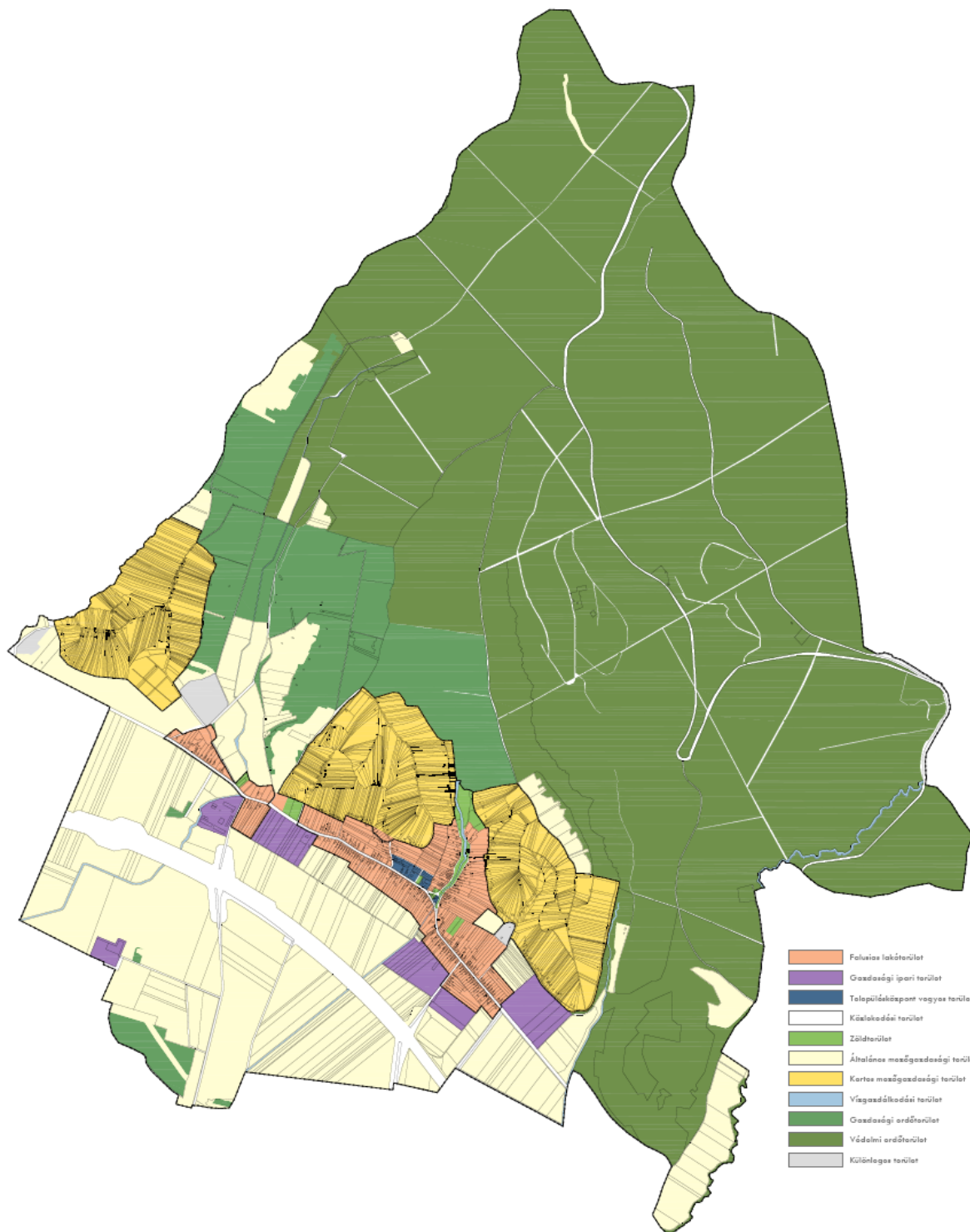
Az országos mellékút menti területek a 19. század második felében még nem épültek be, ez látható. A lakóterület és a körülötte lévő szőlőhegyek szinte összeépültek, a szőlőhegy a település szerves része volt.

A 20. században készült katonai térkép alapján megállapítható, hogy a 20. század első felében épült be a belterület keleti része, a mai Dózsa György utca területe, valamint a központtól nyugatra lévő utcaszakasz is elkezdett beépülni, a mai Fő út keleti része. A Fő út további, nyugati része a 20. század második felében épült be. Vörösk pusztától délre, az út déli oldalán megjelenik egy majorság is (Korong major).

Csörnyeföld település belterülete az 1941-es katonai térképen (forrás: maps.arcanum.com)

A hatályos településszerkezeti terv a következő területfelhasználásokat különbözteti meg, a belterületen legnagyobb részben falusias lakóterület, a központban településközponti vegyes terület két tömbben, a lakóterületekhez kapcsolódóan, azok közé beékelődve egyéb ipari gazdasági területek, melyek közül vannak tartalék iparterületek is. Egyéb ipari gazdasági terület a közigazgatási határ déli szélénél is található. A belterületen néhány foltban zöldterületet jelöl a terv a központban, a patak mentén és nyugaton a mellékút északi oldalán a kút környezetében.

hatályos területfelhasználás a hatályos településszerkezeti terv alapján (forrás: saját szerkesztés)

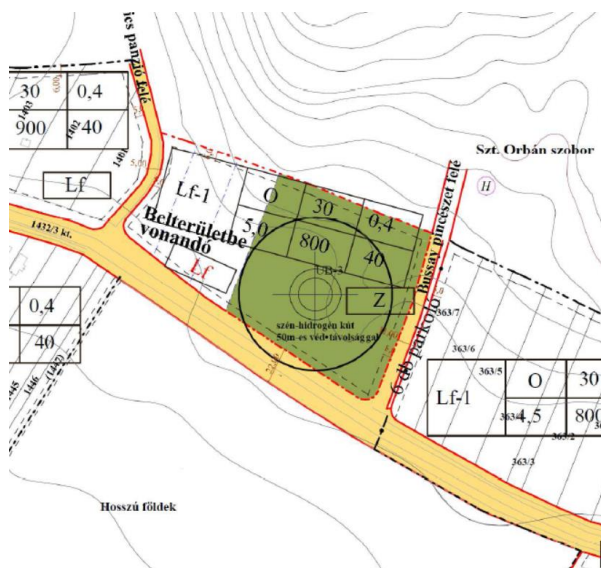
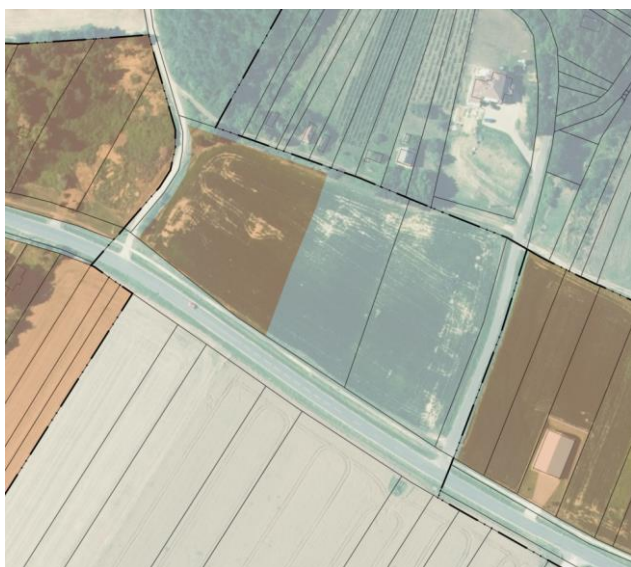

Lakóterületek

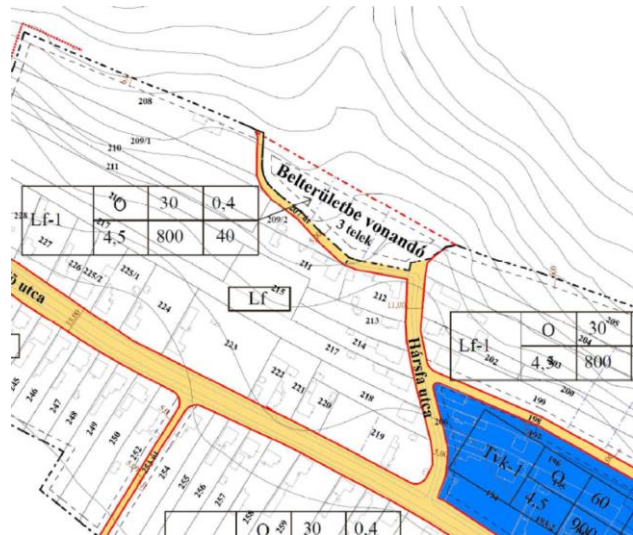
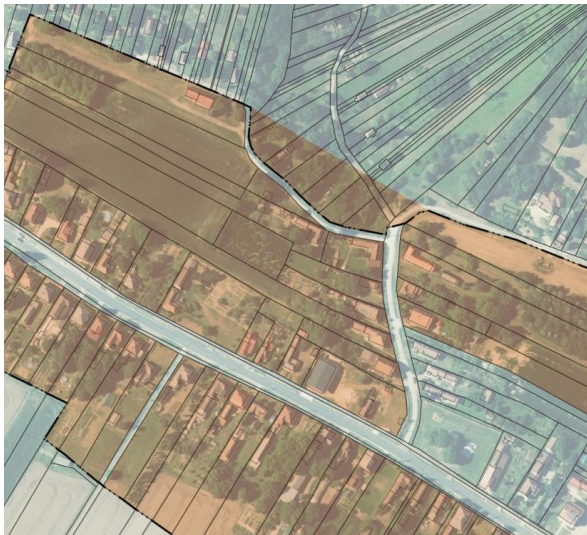

falusias lakóterületek a településen

A település belterülete nagyobb részt falusias lakóterületként szabályozott, kivéve a központban kijelölt településközponti vegyes tömb, valamint néhány zöldterület. A belterületen kívül két foltban van falusias lakóterület, az egyik a település nyugati részén, a mellékút északi oldalán két belterület és a zártkert közé beékelődő tömb esetében van, valamint a belterülethez északról kapcsolódóan a Hársfa utca északi végén egy kisebb tömbnél.

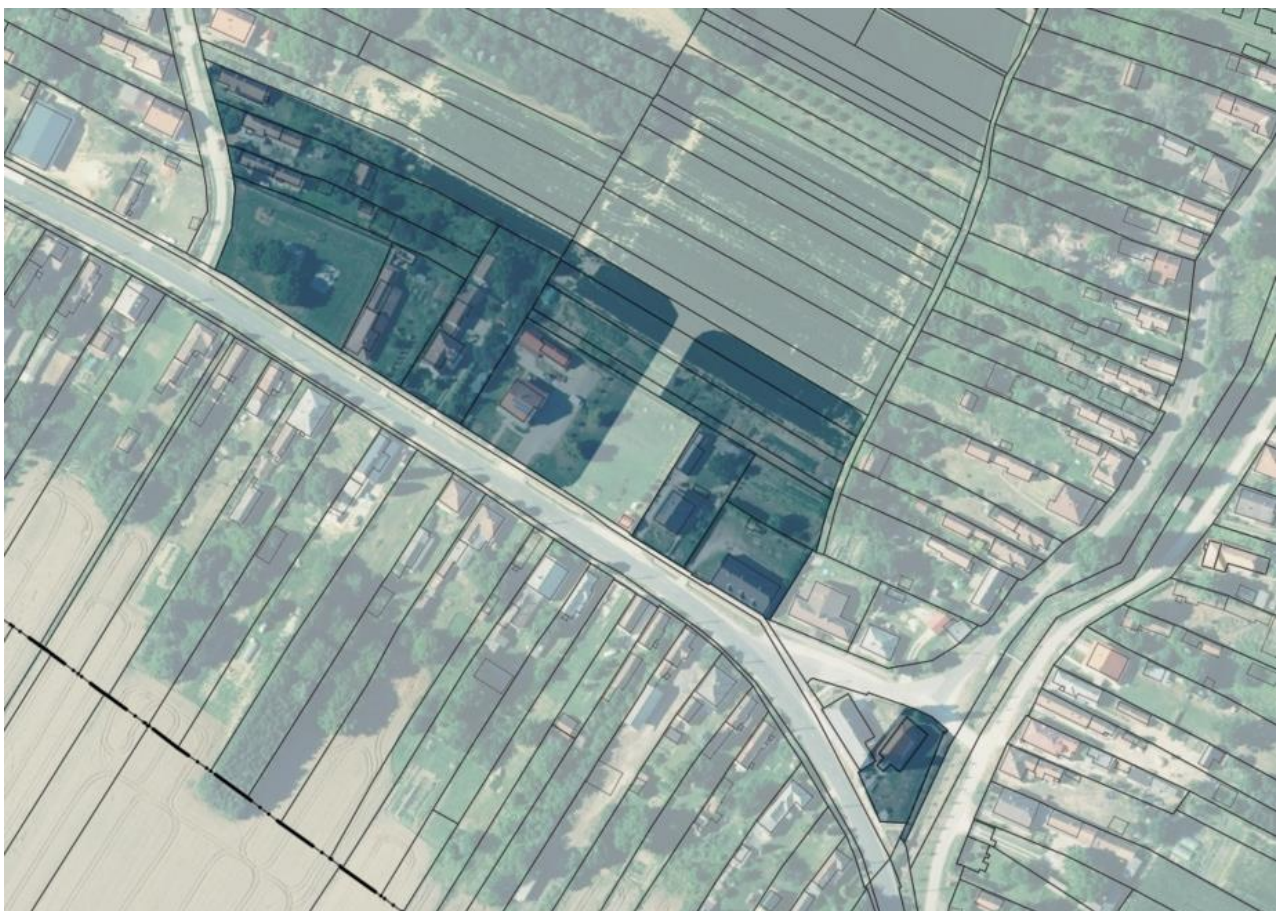

Mindkét terület tervezett falusias lakóterületként, belterületbe vonandó területként jelenik meg. Egyik területen sem jött létre telekosztás, vagy beépítés. A Hársfa utca északi végén hagyományos zártkerti műveléshez kapcsolódó gazdasági épületek vannak.

Településközponti vegyes területek

településközponti vegyes területek a központban

A település magjában, a patak mellett, valamint a Fő út északi oldalán két tömbben jelölt településközponti vegyes terület a településen. Ezek a tömbök magukba foglalják a templom, a közösségi épület, a polgármesteri hivatal épületeit, valamint néhány lakóépületet is. A vegyes tömb északi oldalán egy út került kiszabályozásra a terven, mely úttól északra pedig az útra merőlegesen új falusias lakótelkek jöhetnek létre.

A polgármesteri hivatal 151/4 hrsz.-ú telkén a feltáró út keleti oldalán zöldterületet is jelöl a hatályos terv. ezen a területen a valóságban is egy parkosított, közterületként használt terület van.

Az új feltáró út nem valósult meg, ahogy a lakótelkek sem. A településközponti vegyes tömbben van néhány önkormányzati tulajdonú ingatlan (hrsz.: 194, 151/4, 151/5).

Egyéb ipari gazdasági terület

egyéb ipari gazdasági területek a településen

A belterülethez kapcsolódóan, valamint egy esetben a közigazgatási határ déli szélé mentén egyéb ipari gazdasági területeket jelöl a hatályos terv. E területek közül a belterülethez nyugatról kapcsolódó jelenleg is működő telek (hrsz.: 0305) és e területtől dél-nyugatra a közigazgatási határ mentén lévő egykori majorsági terület (hrsz.: 0302/1, 0302/2) jelenik meg meglévő egyéb ipari területként (tömör lila felülettel jelölve). A többi ipari terület tartalék területként jelenik meg a tervlapokon, a külterületi szabályozási tervlap a Gip jelű övezeti kódot sem jelöli ezeken a tömbökön (sraffozott lila terület).

Különleges terület

különleges terület (bányatelkek)

különleges temető terület

A beépítésre szánt különleges területbe a helyi építési szabályzat szerint a település temetője és a „Csörnyefölde IV. homok” bányatelkek területe tartozik. Három területen jelölt ilyen övezet, mindhárom esetben Kt jellel ellátva. A szabályozási terv nem különíti el a temető és a bányatelkek övezeteit. A két bányatelek (hrsz.: 0316/2, 0325) a település nyugati szélén található, míg a temető a belterület dél-keleti szélén, a Dózsa úti lakótelkektől északra, a 21 hrsz.-ú telken.

Zöldterület

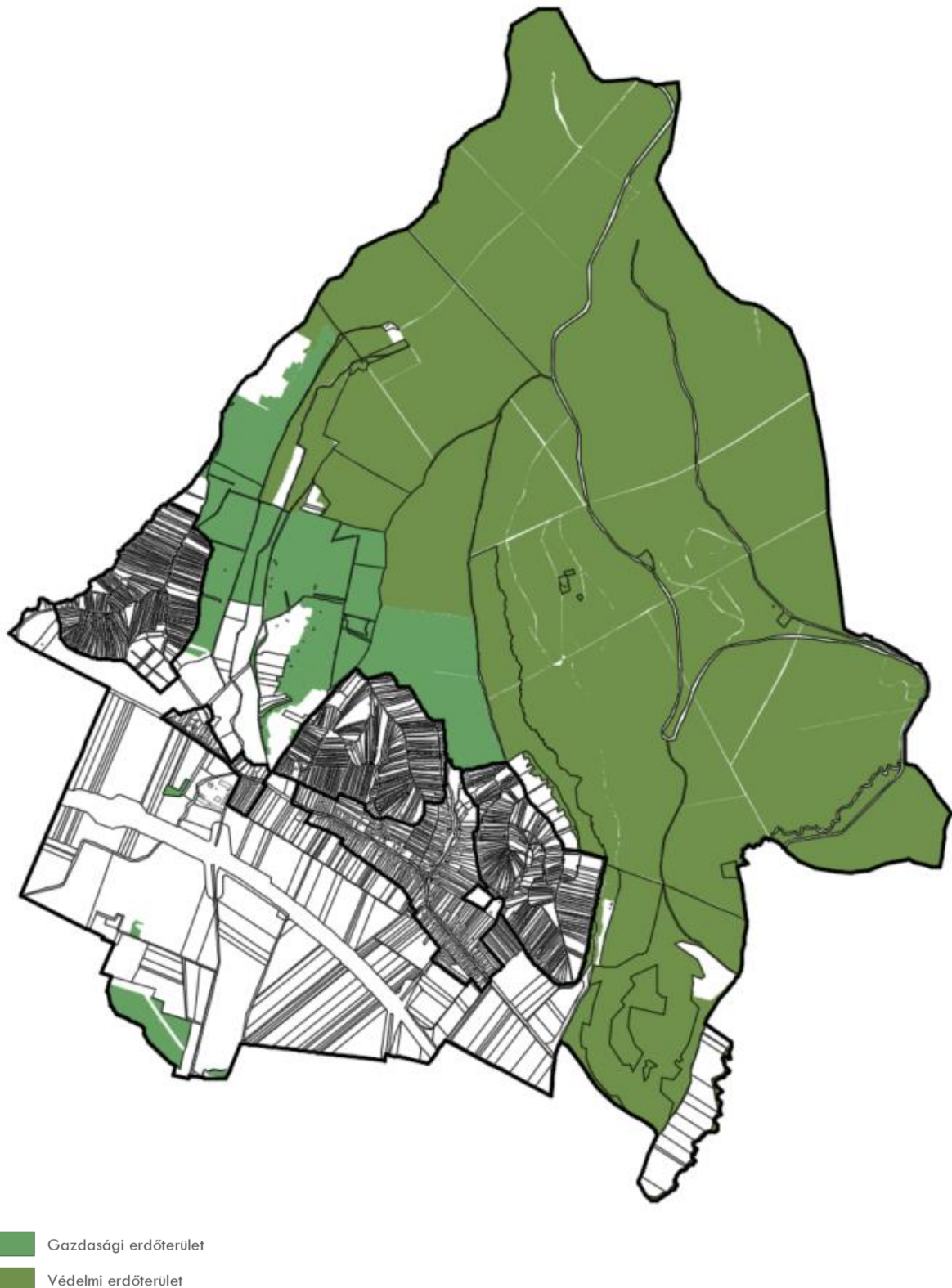
zöldterületek a településen

A hatályos tervben kijelölt zöldterületek egy terület kivételével a belterületen helyezkednek el. A belterület nyugati részén a felhagyott temető és környezete (hrsz.: 1410, 1409, 1408) jelölt zöldterületként, e területtől keletre egy CH-kút környezete (hrsz.: 0343/2, 0343/1 keleti része). A központban a Liget út és a patak közötti terület, a templom mellett, a bolt telke, vele szemben a Fő út és a Liget út sarkán lévő telek, a hivatal telkének keleti része, valamint a sportpálya két telke jelölt zöldterületként. A zöldterületek vonatkozásában a hatályos településszerkezeti terv és a szabályozási terv több esetben sincs szinkronban. A felhagyott temetőt a szabályozási terv különleges temető területként szabályozza, a sportpályánál pedig a keletről szomszédos három telket is zöldterületként jelöli.

Erdőterület (védelmi és gazdasági)

Az erdőterületek nagy része a település belterületétől északra helyezkednek el, vegyesen, védelmi és gazdasági rendeltetésűként. A gazdasági erdőterületek a zártkerti tömbökkel északról közvetlenül határosak, valamint a közigazgatási határ déli szélé mentén is jelölt egy kisebb foltban gazdasági erdőterület.

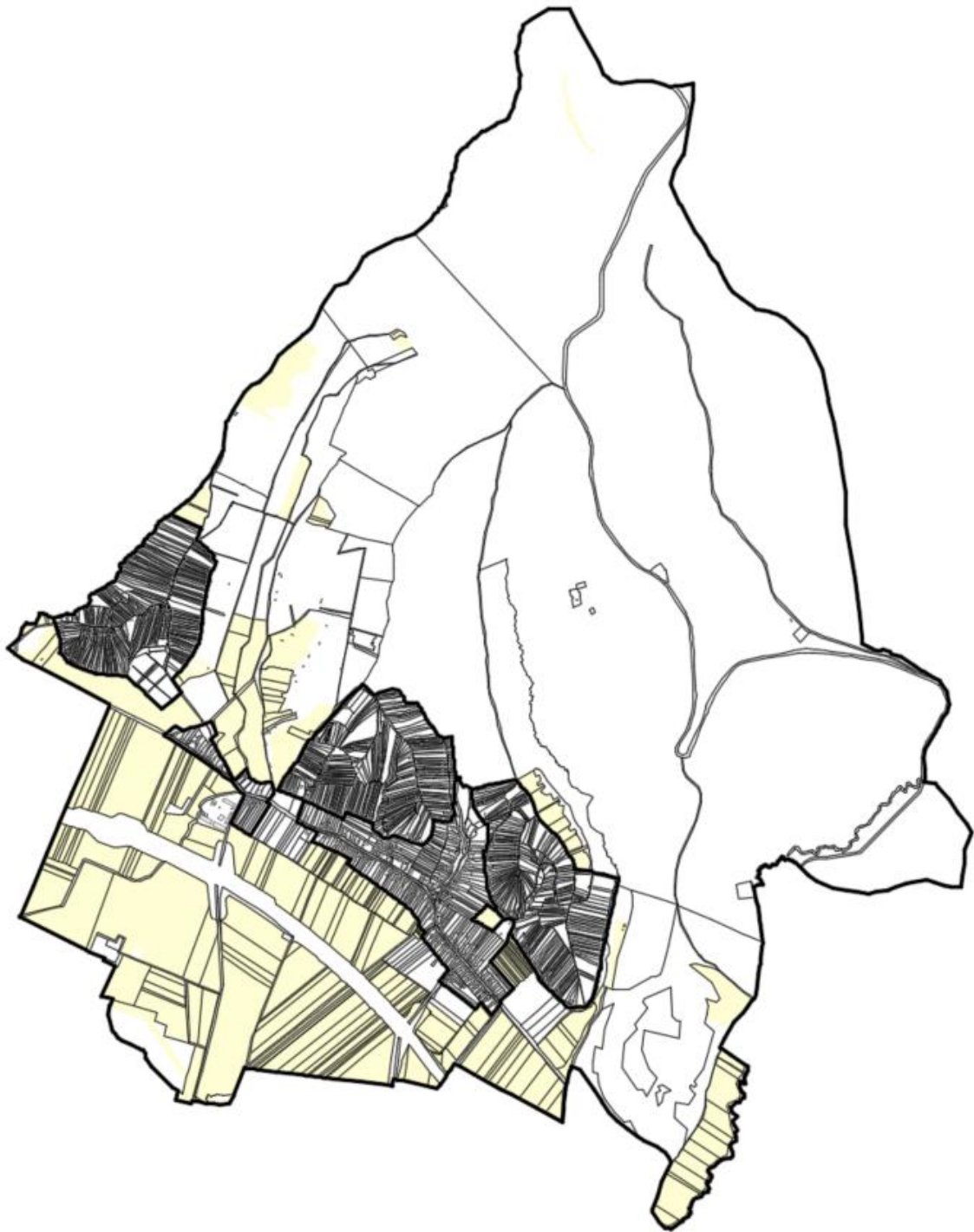
A védelmi erdőterületek Natura 2000 természeti védettségű területek is egyben.

Általános mezőgazdasági terület

Az általános mezőgazdasági területen döntően a település déli részén találhatók, szántó, rét, legelő művelési ágú külterületi területek. A belterületől északra az erdőterületek közé ékelődve van néhány kisebb folt, melyek szintén általános mezőgazdasági területként szabályozottak.

általános mezőgazdasági területek a településen

Kertes mezőgazdasági terület

A zártkerti fekvésű területek egységesen kertes mezőgazdasági területként szabályozottak. A három zártkerti terület közül kettő Csörnyeföld központi belterületéhez északról közvetlenül kapcsolódik, a harmadik a település nyugati szélén található, mely az egykori Vörcsök puszta településéhez tartozó zártkerti területe volt.

kertes mezőgazdasági területek a településen

Vízgazdálkodási terület

A vízgazdálkodási területbe a folyóvizek, a Csörnyeföldi-patak, a Csehi-patak és a Vörcsöki-patak medre és partja, a mellékágaik területe tartozik.

10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata

10.1. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

Ahogy a településrendezési, településszerkezeti vizsgálatból is kiderült a település kialakulásának története, folyamata, eszerint vizsgáljuk meg az épített környezet tekintetében is a falut. A legrégebben beépült utca az Észak-Dél irányú Liget út, mely két egymással párhuzamosan futó utcát jelent, a két utca között a Csörnyeföldi-patakkal.

Liget út látképe dél-nyugati irányból, központ felől fotózva

A középen megbújó patak és a körülötte kialakult zöldterület nagyban meghatározza a Liget út hangulatát. A Liget út sűrűen beépített, a nyugati oldalon 3 telek beépítetlen, a keleti szakaszon az utca északi részén van több beépítetlen telek, itt válik kicsit hézagossá az utcakép. Az épületállomány vegyes, a földszintes, egyszerű parasztházak mellett megjelennek a nagyobb épülettömegek, földszintes kockaházak, és emeletes lakóépületek is.

Liget út keleti oldalának beépítése

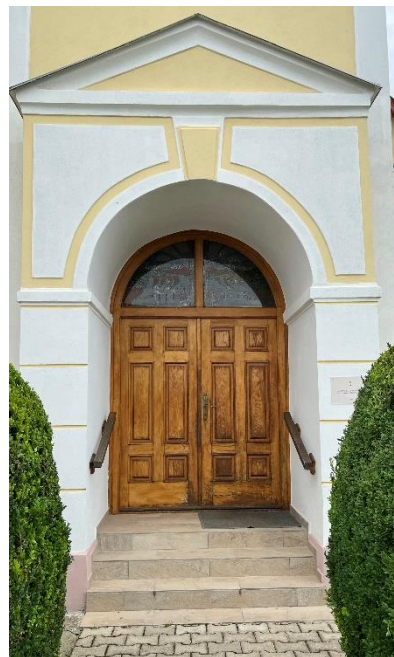

A Liget út nyugati oldala tűnik régebbinek az épületállományt tekintve, itt inkább a parasztházat dominálnak. Mindkét oldalra jellemző, hogy sok esetben előkert nélküliek a beépítések, de maximum pár méteres előkertek jellemzőek ott, ahol vannak.

Liget út nyugati oldalának beépítése

A település központja a templom környezetében található teresedés. A római katolikus Nagyboldogasszony templom szigetszerűen helyezkedik el a Liget út déli végén, a patak mellett. A templom elhelyezkedése a központi helyet tekintve megfelelő, azonban a szomszédos épület kialakítása nem méltó a templomhoz. A szomszédos telken álló vegyesbolt épülete szinte összeépült a templommal, a templom nyugati irányból méltatlanul, településképi szempontból előnytelenül jelenik meg az utcaképben.

templom és környezete a központban, Szent István szobor

A falu dél-keleti irányba, a mai Dózsa út irányába fejlődött tovább. Az utca központhoz közeli szakaszán található néhány nagyobb, utcával párhuzamos gerincű épület. Itt van a sportöltöző, mely mögött van a község foci pályája, mellette a rendőrség kirendeltségének épülete.

Dózsa út és az Arany János utca látképe nyugati irányból fotózva

Dózsa út déli oldalának beépítése

A Dózsa út déli oldalán lévő épületek az Arany János utcai elágazótól kezdve kisebb, 1-2 méteres előkerttel, rendezett sorban helyezkednek el. Az északi oldalon lévő épületek elhelyezkedése, az eltartott előkertek változatosak.

Dózsa út északi oldalának beépítése

sportpálya és környezete a Dózsa út északi oldalán

Az Arany János utcában rendezett előkerttel kockaházak találhatók, a hat épület közül egy tetőtér beépítéssel rendelkezik. Az utca keleti oldala beépített, a nyugati oldalon lakóépületek nincsenek. Az Arany János utca a 20. század második felében épült be.

Arany János utca beépítése

A Fő út településközpontához közeli szakaszán érezhető, hogy ez a terület épült be már korábban, számos parasztház található itt, szabályos vonalba rendezve, utcára merőleges tetőgerinccel.

Fő út déli oldala a központban

A Fő út későbbiekben, 20. század második felében beépült nyugati szakaszán az épületállomány már vegyesebb, dominánsan megjelennek a kockaházak, tetőtér beépítéses épületek, de jelen vannak parasztházak is.

Fő út

A Fő út északi oldalán a Hársfa utcai útcsatlakozásnál egy ingatlanon az önkormányzat játszóteret, zöldterületet alakított ki, a játszótértől keletre található az önkormányzati hivatal épülete, mellette szintén zöldterület, park. Itt található a közösségi színtér, valamint egy szállásépület.

játszótér telke és az önkormányzati épület a parkkal

Fő út a központban

A Fő útról északra felkanyarodó Hársfa utca kanyarogva vezet fel a zártkerti területek felé. A Hársfa utcában északi oldalhatáron álló lakóépületek rendezetten helyezkednek el, az épületállomány itt is vegyes, mind az épület kialakítását, típusát, mind a méretét tekintve.

Hársfa utca beépítése

A Hársfa utcához északról zártkerti területek csatlakoznak közvetlenül. Ezen a területen tipikus zártkerti gazdasági épületek, préházak találhatók meg. Általában kétszintesek a gazdasági épületek, alul falazott pincével, az utca felől sok esetben erkéllyel kialakítva a felső szinten.

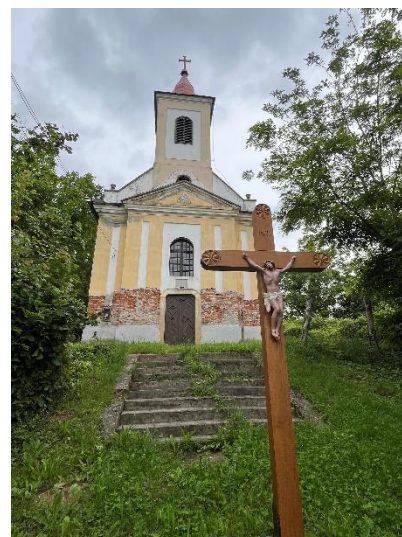
Fő úttól északra lévő zártkerti területen lévő gazdasági épületek

A település nyugati részén, Vörcsök településrészen az utca északi oldala beépített, ahol a lakóépületek között érdekesen, az épületek közé beékelődve, de a telkek hátsó végében helyezkedik el a kápolna. A kápolna elhelyezkedése és a kataszteri felmérés térképe alapján érezhető, hogy 100-150 évvel ezelőtt a kápolna központi elhelyezkedésű volt, körülötte a lakóépületekkel. A lakóépületek ma már a Nyárfa útra rendeződnek és így a kápolna nem illeszkedik az utcaképbe, a lakóépületekhez képest feljebb, távolabb áll.

Vörcsökön a Nyárfa út beépítése

Nepomuki Szent János kápolna feltárulása a Nyárfa útról és az északról határoló mezőgazdasági útról

A Dózsa úttól északra, a belterület és a zártkert határán található a község temetője. A temető központi épülete a ravatalozó, mely mellett egy burkolt sétány halad északi irányba, a sétány fákkal övezett.

A ravatalozó mellett két jelentősebb szakrális emlék, két kereszt található a temetőben valamint az I. világháború áldozataira emlékező emlékkövek, melyek a sétányra merőlegesen, egy sorban kerültek elhelyezésre.

Vöröcsök irányából a település központja felé haladva a Nyárfa út déli részén található egy gazdasági terület, gazdasági épületekkel, silókkal, gépszínnel. A területet feltáró út az M70-es autópálya fölött is áthalad. A feltáró út felől és nyugatról, a patak mentén is erős növényzet takarásában jelenik meg a terület.

Csörnyeföld számos zártkerti területtel rendelkezik, jelentős épületállomány található ezeken a területeken. A gazdasági épületek között megtalálhatóak a hagyományos, boronafalas présházak, a téglából falazott épületek, valamint megjelennek nagyobb, lakhatásra is alkalmas épületek.

zártkerti ingatlanok a temető környezetében

zártkerti ingatlanok a Fő úttól északra lévő hegyen

Vöröski-hegy épületei és a kilátó

10.2. AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VIZSGÁLATA

Országos védelem

Az építészeti örökséget tekintve Csörnyeföld nem rendelkezik műemlékkel. A településen az M70-es gyorsforgalmi út építése kapcsán az út nyomvonala mentén számos régészeti lelőhely feltárásra került, a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket a szabályozási tervlapon ábrázolni kell.

Helyi védelem

A településképi védelméről szóló 13/2017. (XII.31.) önkormányzati rendelet szerint a település közigazgatási területén lévő helyi védelemben részesülő építmények az alábbiak:

1. Vöröskpusztai kápolna
2. Római katolikus emlékmű
3. Út menti keresztek

Az útmenti keresztek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park egyedi tájérték katasztere alapján kerültek beazonosításra.

Vöröskpusztai kápolna

Vöröskpusztai kápolna

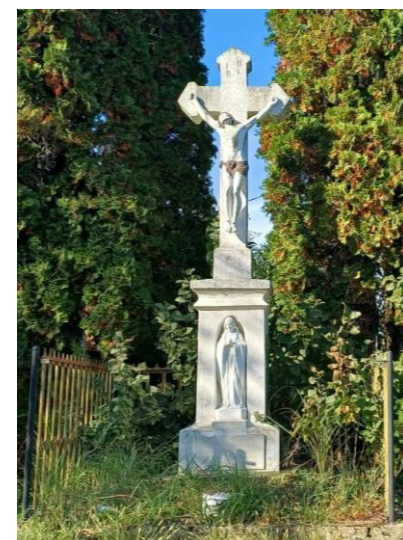
Római katolikus emlékmű

Faragott kőkereszt

a temető keresztje

a Vöröski-hegy keresztje

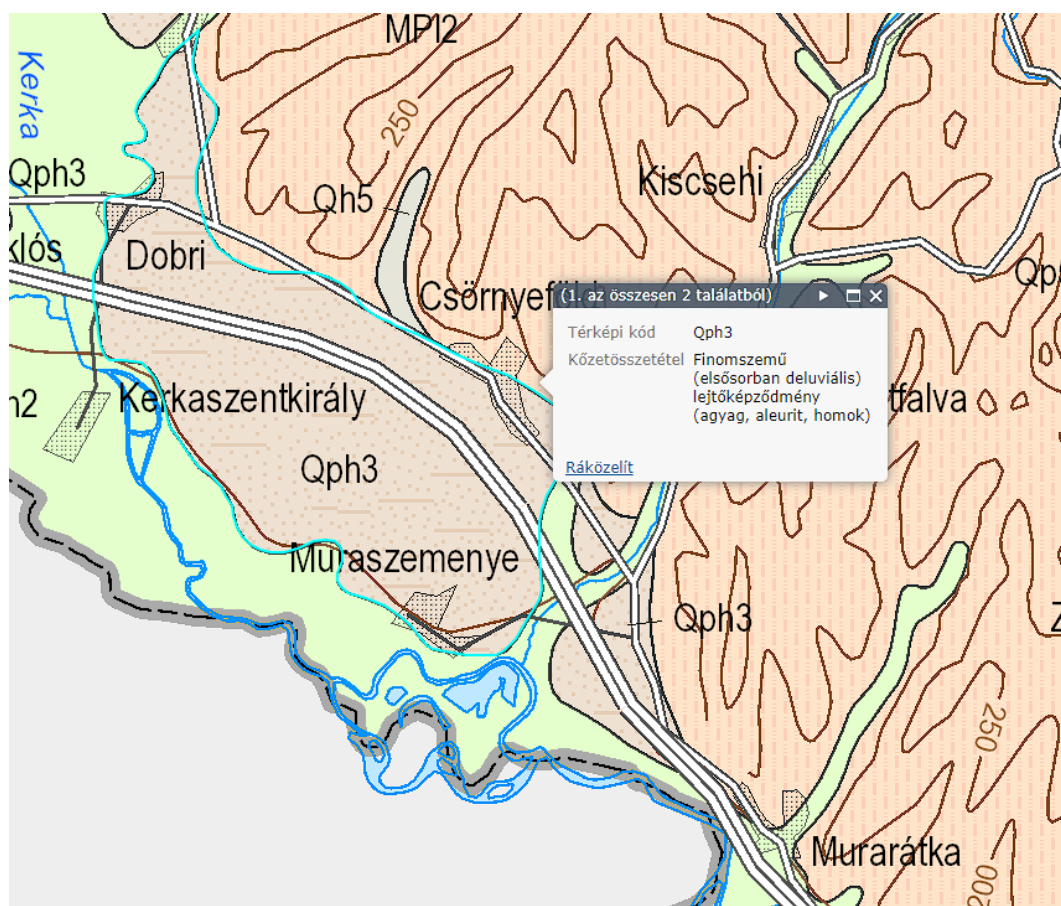
11. Környezeti állapot jellemzők

11.1. TALAJ

A holocénben alakult ki az a talajtakaró, amely máig jellemzi ezt a vidéket. A geomorfológiai, éghajlati, domborzati és növényföldrajzi viszonyok alapvetően meghatározzák azt, hogy hol, milyen talajok alakultak ki. A talajképződés maga egy meglehetősen komplex, több tényezős folyamat.

A tagolt domborzatú területeken a legelterjedtebb talajtípus a savanyú pszeudoglejes barna erdő talaj, az agyagbemosódásos barna erdő talaj és a barnaföld. Az előbbi kettő rossz vízgazdálkodású, gyenge vagy közepes termőképességű, erodált talajtípus, amely sárgásbarna és vörösesbarna vályogon, deluviális löszös üledékeken, pannon agyagon és homokon képződött. Az utóbbi már jóval kedvezőbb tulajdonságokkal rendelkezik, de vidékünkön szerepe csupán csak harmadlagos.

A kisebb-nagyobb völgyek és medencék az areális leöblítés közvetett hatásaként, a lineáris és fluviális erózió következtében feltöltődő alluviumokként definiálhatók, melyeknek jellegzetes talajai a réti és láptalajok, lejtő hordaléktalajok, illetve a nyers öntéstalajok (pld. Mura-Kerka völgy). A dombháton uralkodó pszeudoglejes barna erdő talajok a szélesebb völgyekben is megjelennek, bár azért némi különbség érzékelhető közöttük. A vidék völgyeit borító talajtakaró termőképessége sok esetben gyenge (a nyers öntéstalajok esetében mindenképpen az), vízháztartása szélsőséges, gyakran vizenyősök, láposak.

Csörnyeföld és környezetének felszíni talaj összetétele (Forrás: MBFSZ, 2024.)

A térségben erózió veszélye elsősorban a meredekebb domboldalakon áll fenn. Mind a Kerka, mind pedig a Mura völgye feltöltődött síkság. A szűkebb térség a gyengén, illetve a közepesen erózióveszélyes területek közé tartozik. A településen a talaj állapotát veszélyeztető tényezők

jellemzően a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó szennyezések (bemosódások, kemikáliák) és a kommunális szennyezések jelentik. Különös veszélyt jelentenek az illegális, illetve rekultiválatlan személtlerakók, az emésztőgödrök, a fúrt kutak elszennyeződése.

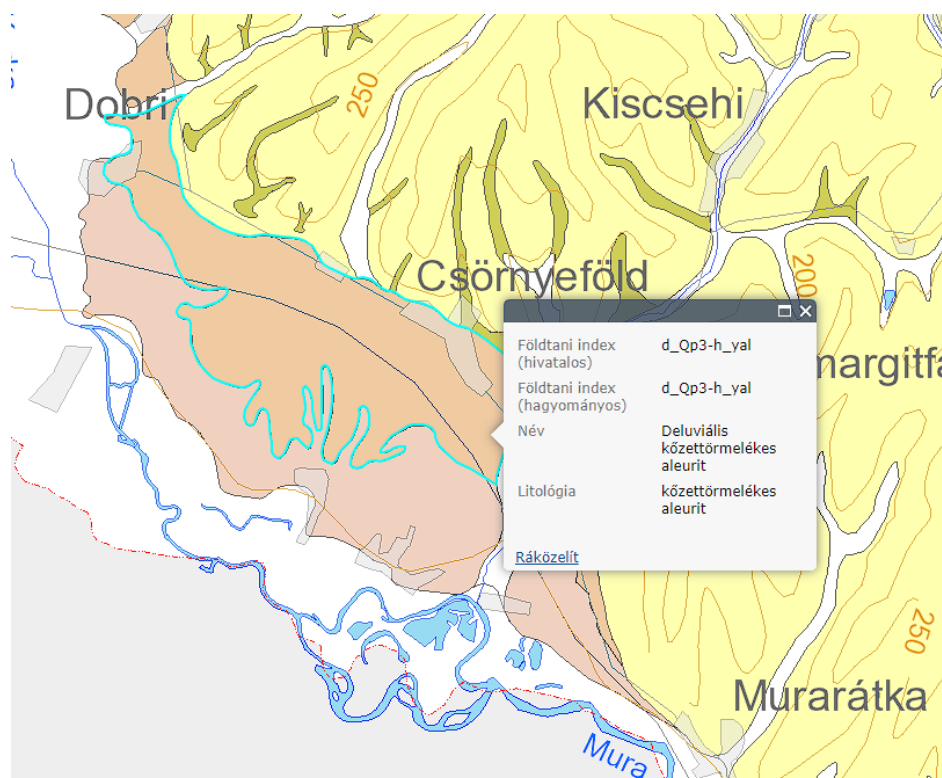
A talajvédelem részben összefügg a vízvédellel. A csapadékvíz gyors lefolyásának megakadályozásával a terület vízellátottsága javítható, a talajveszteség csökkenthető. A vízerózió elleni védelem tájrendezési módszerekkel megoldható.

A talaj és a vizek minőségét befolyásoló külső tényezők:

- a vízellátás,
- a szennyvíz elhelyezése és a trágyakezelés,
- a csapadékvíz elvezetés.

A településrendezési terv a veszélyeztetett területeken a végbement erdősülés védelmével, az extenzív gazdálkodási formák előnyben részesítésével, illetve az eróziós folyamatokat csökkentő technológiákkal léphet fel.

A zalai kötött mechanikai összetételű talajok a szennyezés mélyre jutását mérséklék, de a jelentős csapadékmennyiség e kedvező tulajdonság ellenében hat. Ugyanakkor jó áteresztő képességüknek fogva a függőleges mellett a vízszintes mozgás is jelentős. A talajszennyezéssel járó fejlesztéseket ezért nem javasoljuk.

Csörnyeföld területének földtani adottságai (Forrás: MBFSZ, 2024.)

11.2. FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról,

- 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól,
- 31/2004. (XII.30.) KvVM rendelet a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól,
- 10/2010. (VIII.18.) VM rendelet a felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól,
- 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról,
- 18/2007. (V.10.) KvVM rendelet a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszer (FAVI adatszolgáltatás),
- 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről,
- 30/2004. (XII.30.) KvVM rendelet a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól,
- 27/2005. (XII.6.) KvVM rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásainak ellenőrzésére vonatkozóan,
- 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet a felszín alatti vizek minősége védelmének szabályairól,
- 220/2004. (VII.21.) Kormányrendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól.

Felszíni víz

A térség elsősorban a Mura vízgyűjtő területéhez tartozik. A déli csapásirányú völgyek, illetve a Mura árok intenzívebb pleisztocén süllyedése következtében tapasztalható erőteljes É-i irányú völgyhátravágódás eredményeként, a teljes Zalai-dombság vízfeleslegének 60%-a a Mura felé talál lefolyást. A bőséges csapadék következtében igen sűrű völgyhálózat jellemző.

Legjelentősebb folyón a Mura, mely magyarországi szakaszán már kiegyensúlyozott középszakasz jellegűvé szelídül. A Mura vízjátéka - a Dráváéhoz hasonlóan - más folyókhoz viszonyítva kicsi. Ennek egyik magyarázata, hogy az Alpok hótakarója természetes tározóként szerepel, a hegyek között az olvadás csak akkor következik be, mikor a tavaszi esőzésből származó csapadék már levonult. A folyószabályozások megkezdése előtti ausztriai adatok szerint az árhullám levonulásának sebessége Ausztriában átlagosan 8,8 km/óra volt.

Vízjárására jellemző, hogy gyorsan árad (néha 1 m-t is 1 óra alatt), és lassan apad. Apadáskor 6-8-szor is annyi idő szükséges, mint amennyi idő alatt ugyanannyit áradt. A gyors áradások következtében a beömlő mellékvízfolyások vizét is felduzzasztja, pl. 1995 tavaszán még a kerkaszentkirályi hídnál is visszafelé folyt a Kerka.

Közepes vízhozama Letenyénél 280 m³/s, legnagyobb árvízhozama 1650 m³/s. Vízállásgörbéje kiegyenlített, általában május-július és október-november közötti csúcsokkal. A letenyei vízmérce adataira támaszkodva történt az árvízvédelmi készültségi fokozatok megállapítása. Eszerint I. fokú készültséget 330 cm-es, II. fokút 380 cm-es, III. fokút 430 cm-es vízállásnál rendelnek el. A folyó a II. fokú készültségnél, azaz 380 cm-es vízállásnál hagyja el a medret.

A térség fontosabb vízfolyásai közül meg kell említenünk a Kerkát, mely Muraszemenyénél ömlik a Murába miután magába fogadta a Lendvát, az Alsó-Válickát, mely a Csertán, majd a Kerkán keresztül juttatja vizét a Murába.

A felszíni vízfolyások hazai viszonylatban a tiszta vizek közé tartoznak. A vízfolyások minősége az esetek többségében kifejezetten jó vagy még elfogadható (a Kerka vízminősége I. osztályú); az ipari és kommunális szennyeződések bemosódása csekély. A vízjárás nem szélsőséges, ám sajátosága, hogy itt őszi árvizek is lehetségesek. A felszíni vizek szennyezése jelentős ipar hiányában szerencsére csak a kommunális szennyeződésekre, illetve a mezőgazdasági területekről bejutó diffúz szennyezésre korlátozódik.

A felszíni vízfolyások szabályozása csak részben megoldott, ez természetvédelmi szempontból előny. A vízjárás kialakításában legfontosabb szerepe a csapadéknak és a csapadék gyakoriságának és intenzitásának van, de a domborzati és litológiai tényező sem hanyagolható el. A vízjárás irányításában a legfontosabb szerepe a tavaszi hóolvadásnak van. A nyári csapadék vízjárásra gyakorolt hatása azért látszik kevésbé jelentősnek a Kerka vízgyűjtőjében, mert a területen előidézett vízjárás ingadozása kisebb, mint a szállított vízhozam.

A térség adottságaiból következően a víz, mint környezeti tényező kiemelt fontossággal bír, ezért kiemelt részletességgel kell vizsgálni. A vízfolyások ökológiai jelentősége nagy, főként a Kerka patak vizére közvetlenül, illetve közvetve épülő élőhelyek miatt, amelyek a turizmus alapjait is jelentik. Az élőhelyek szempontjából a patakok kiegyenlített vízhozama és megfelelő vízminősége egyaránt fontos, amelyet ma több tényező veszélyeztet.

Felszín alatti víz

Felszín alatti vizek is a tiszta kategóriába tartoznak. Ezeket jelentős mértékben szennyező ipari forrásról nincs tudomásunk. A felszín alatti vizeket a szervezetlen, normáknak nem megfelelő kommunális hulladék elhelyezés veszélyeztetheti.

Rétegvíz

A rétegvíz minősége domborzati és földtani tényezők függvénye. Vízadó képességük nem nagy, mert a felszín – a laza kőzet miatt – nagyon szabdalts, így a felszín alatti vízzáró rétegeket gyakran metszik a völgyek, ezért nem tudnak nagy kiterjedésű felszín alatti vízgyűjtő területek kialakulni. A rétegvizek mennyisége 1-1,5 l/s*km² körüli. Az artézi kutak száma kevés. Mélységük meghaladja a 100 m-t, vízhozamuk közepes. Sokban a vastartalom meghaladja a 0,5 mg/l-t. Jelentős részt képviselnek ebben a termál és gyógyvizek. A mélyben rejtőző hatalmas hévízkészlet jelenleg csak Lentiben áll kitermelés alatt, ahol melegvizes fürdő, uszoda üzemel.

A kőolaj bányászat során a kutatófúrások több helyen termálvizet tártak fel, bizonyítva azt, hogy a kistérség e tekintetben jelentős -eleddig még jórészt kiaknázatlan- vagyonnal rendelkezik.

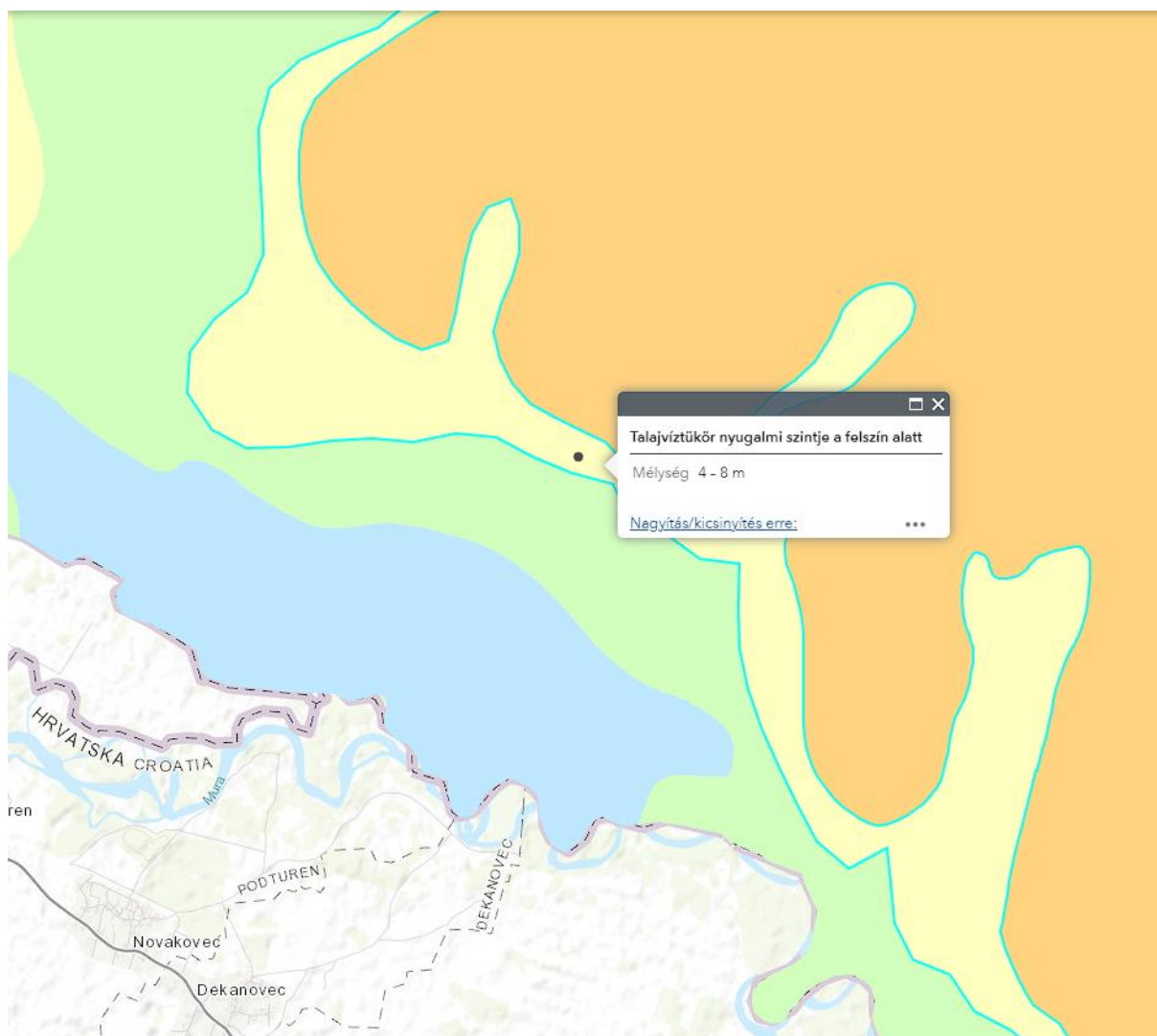
A talaj és a víz védelmének ki kell terjednie a föld felszíni és felszín alatti rétegeire egyaránt. Az egészséges életfeltételek biztosítása érdekében a földben, vagy a föld felszínén ezért csak olyan anyag helyezhető el, valamint csak olyan tevékenység végezhető, amely a földet, valamint a környezeti elemeket, a felszíni és a felszín alatti vizeket nem szennyezi, nem károsítja.

A felszín alatti vizek Magyarország stratégiai jelentőségű készletét adják, hiszen az ország vízellátása 95%-ban a felszín alatti készletekre támaszkodik, és ez az arány magasabb, mint a legtöbb európai ország mutatója. A felszín-közeli talajvizek a települések környezetében azonban általában szennyezettek.

Talajvíz

Nagyobb, összefüggőbb területen csak a szerkezeti medencében és a széles völgytalpú eróziós völgyekben fordul elő. Évi járását nem csak a csapadék és a hőmérséklet, hanem a szomszédos

magasabb területek (teraszok) talajvizei is irányítják. A talajvíztükör évi ingadozása 1–2 méter. Általában bő utánpótlást kapnak a dombságok és mellékvölgyek felől, de bőven áramlik a fő völgyekbe a talajvíz a hordalékkúpokból is. A Kerka-völgy bőséges tárolt vízkészlettel rendelkezik. Vastag víztároló rétegük évi átlagos vízforgalma 5-7 l/s*km² értékre becsülhető, ami kitűnő vízgazdálkodási lehetőségeket biztosít. A talajvíz Lendvadedes környékének kivételével 2–4 m között mindenhol elérhető. Mennyisége 3-5 l/s*km², az előbbi területtől eltekintve. Kémiaileg a kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jelleg mellett a nátrium is előfordul. Igen lágy vizek (8-15 nk° között) és a szulfáttartalom is alacsony (60 mg/l alatt), azonban a nitrátosodás sok helyen előfordul.

Csörnyeföld és térségének talajvíz magassága (Forrás: MBFSZ, 2024.)

A tervezési terület a felszín alatti víz védelme szempontjából az érzékeny területi kategóriába sorolható. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az esetleges talajszennyezések vagy vízszennyezések ne idézhessék elő egyúttal a felszíni vagy felszín alatti vizek, illetve a földtani közeg szennyeződését.

A környezet védelmének általános szabályai szerint minden környezeti elemet önmagában, a többi környezeti elemmel alkotott egységben és az egymással való kölcsönhatás figyelembevételével kell védeni. Különösen vonatkozik ez a felszín alatti vizekre és a földtani közegre, amely környezeti elemek szoros, elválaszthatatlan kölcsönhatásban vannak egymással.

A talaj öntisztuló, átmeneti tározó (pufferoló) képességével jelentősen hozzájárul a környezetet érő terhelés csökkentéséhez, így a felszín alatti vizek védelméhez. A földtani közeget érintő igénybevételek esetén fontos kiemelni, hogy az emberi tevékenység okozta hatások egyrészt meghatározzák a földtani közeg (mint környezeti elem) állapotát, másrészt visszahatnak a terület- és víz-használati lehetőségekre is. Ez a kölcsönhatás különösen jelentős a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelmében tett intézkedések esetében.

A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, a jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására. A gazdálkodás során kiemelt fontosságú a felszíni, a felszín alatti vizek és a talaj szennyeződésének megakadályozása.

A felszíni vizek minősége védelmével kapcsolatban a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, a felszín alatti vizek minősége védelmével kapcsolatban pedig a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásai az irányadók.

Vízgazdálkodás, vízellátás

A csapadékvíz elvezetése a külterületi szakaszokon kialakított árokrendszereken részben a Csörnyeföldi patakba és gyűjtő árokba történik. Ezek állapota nagyrészt vízgazdálkodási szempontból elhanyagolt (növényzettel benőtt) a mezőgazdasági úthálózathoz kapcsolódóan tulajdonviszonyaik rendezetlenek (törvény szerint az Önkormányzathoz fognak kerülni, de az átadások még nem történtek meg) így gazda, tulajdonos hiányában állapotuk tovább romlik.

Új helyzet állt elő az M70-es autót út megépítésével, mely keresztezte a helyi területekről levezető vízfolyásokat, illetve a mezőgazdasági művelésű új táblák kialakításával új csapadékvíz elvezető rendszer kialakítására került sor.

A belterületen levő csapadékvíz elvezető árokrendszer állapota nem kielégítő. Az Önkormányzat forráshiánya miatt csak kisebb helyi problémák kezelésére van mód. Átgondolt és komplex belvízkezelési program indítása szükséges, mely magában foglalja a vízelvezető rendszerek felújítását a hozzájuk tartozó műtárgyakkal együtt.

A kistérséget ellátó vízműrendszer vízellátást a Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt. biztosítja. A társaság 103 településen, több mint 130.000 embert lát el ivóvízzel, melyet 955 km hosszú csővezetéken és több tízezer bekötésen keresztül juttatnak el fogyasztóikhoz. A hálózaton több mint 40.000 bekötés és 81 víztározó található, mely kapacitása 22.760 m³. Ez 24 órányi készletnek felel meg. Így a víz nem tölt sok időt a rendszerben, de megfelelő tartalmakat jelent.

Csörnyeföld ivóvíz hálózata elöregedett, felújításra szorul, a csatornahálózat problémamentes, rákötések száma 85%.

Szennyvízkezelés

2004-ben került sor helyi összefogással, Phare és hazai Kormányzati támogatással Tornyiszentmiklós és kistérsége csatornahálózat kiépítésére. A hálózat hat falu szennyvízkezelési problémáját oldotta, meg köztük Csörnyeföldét is. Az összegyűjtött szennyvizet a Lovászi szennyvíztisztítóba juttatják, ahol a kezelés történik. A működtetési feladatokat a Dél-Zalai Víz és Csatornamű ZRt. látja el, az Önkormányzattal kötött üzemeltetési szerződés alapján.

Külön feladatot jelent a korábbi lakossági emésztő (szikkasztó) gödrök szakszerű felszámolása és a talajvíz kutakba jutott szennyvizek kezelése. Tekintettel arra, hogy a község területén 2 db ipari üzem működik, jelentős ipari jellegű szennyvíz keletkezésével, illetve annak kezelésével nem kell számolni.

Az ivóvízellátás mellett a ZRt. másik alaptevékenysége a szennyvízelvezetés és -tisztítás, melyet Nagykanizsán és további 67 településen végeznek 615 km hosszú csatornahálózattal és 132 szennyvízátemelővel. A vízmű szolgáltatási területén 83 %-os a csatornaszolgáltatást igénybe vevők aránya. A szennyvíztisztító telepek közül a nagykanizsai a legjelentősebb, mely város egyesített rendszerű csatornázással ellátott részéről származó csapadékvizét is fogadja.

Kapacitása: 25.000 m³/d.

A Dél-Zalai Vízmű működési területén lévő községek is egyre inkább felismerik, hogy a szennyvíz elvezetéséről gondoskodni kell, így egyre több településen épül meg a csatornahálózat és szennyvíztisztító telep.

Csörnyeföldön a szennyvízhálózat szinte teljesen kiépített, rákötések száma 85%.

Mezőgazdasági jellegű szennyvizek nagy mennyiségben nem keletkeznek (nagy állattartó mezőgazdasági telepek nincsenek).

Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A csapadékvíz elvezetése a külterületi szakaszokon kialakított árokrendszereken részben a Csörnyeföldi patakba és gyűjtő árkokba történik. Ezek állapota nagyrészt vízgazdálkodási szempontból elhanyagolt (növényzettel benőtt) a mezőgazdasági úthálózathoz kapcsolódóan tulajdonviszonyaik rendezetlenek (törvény szerint az Önkormányzathoz fognak kerülni, de az átadások még nem történtek meg) így gazda, tulajdonos hiányában állapotuk tovább romlik.

Új helyzet állt elő az M70-es autót út megépítésével, mely keresztelte a helyi területekről levezető vízfolyásokat, illetve a mezőgazdasági művelésű új táblák kialakításával új csapadékvíz elvezető rendszer kialakítására került sor.

A belterületen levő csapadékvíz elvezető árokrendszer állapota nem kielégítő. Az Önkormányzat forráshiánya miatt, csak kisebb helyi problémák kezelésére van mód. Átgondolt és komplex belvízkezelési program indítása szükséges, mely magában foglalja a vízelvezető rendszerek felújítását a hozzájuk tartozó műtárgyakkal együtt. A településen található Hársfa utca, Dózsa út és Fő út egyik oldalán az árkok mederburkolása megtörtént. A mederburkolat nélküli önkormányzat fenntartásában levő árkok javarészt (főként a mezőgazdasági területek mellett) medertisztításra (mélyítés, cserje és bozótirtás) szorulnak.

A község területén a csapadékvíz elvezetés rendszere kialakult, de meg kell említeni, hogy a domboldalokról érkező csapadékvíz elvezetésére, a folyóvizek áradásainak kezelésére egységes csapadékvíz-elvezető (vízkezelő) hálózat nem épült.

A hálózat bővítését, teljes körű kiépítését és korszerűsítését, majd folyamatos karbantartását preferálni kell. Az új árokrendszer kialakításánál figyelembe kell venni a domborzati sajátosságokat, mely változatos a vizsgált területen.

Új út csak csapadékvíz-elvezető csatornával épülhet, továbbá a belterületen a nyílt árokhálózatot folyamatosan csapadékvíz-elvezető csatornahálózattal kell kiváltani.

A csapadékvíz kezelésekor elsőbbséget kell adni a helyi vízmegőrzést szolgáló megoldásoknak. Ennek érdekében a szennyezés minimalizálására kell törekedni. A csapadékvíz elvezető árkok állapota kritikus, tisztítást igénylő. Pályázati forrás keresése folyamatban van a korszerűsítéshez, a karbantartás saját forrásból történik.

Az utóbbi időben bekövetkezett klímaváltozás miatt egyre gyakoribbak a nagy intenzitású záporok, melyek előtérben helyezik a ma még alkalmazott mértékadó csapadék vízmennyiség felülvizsgálatát.

A csapadékvíz elvezetés helyett célszerű a csapadékvízzel való gazdálkodást előnyben részesíteni. Ennél az esővíz hasznosítását (öntözés) vagy hasznosulását (talajvíz pótlás) az elvezetéssel egyenrangúnak kell tekinteni. A hasznosításnál fontos a csapadékvíz szennyezettségének megelőzése. A szikkasztásnál a talajvízbe kerülő csapadékvíz minősége feleljen meg a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 4. általánosan védett terület vízminőségvédelmi kategóriának.

Fontos szempont, hogy a tetőre, burkolt felületekre, illetve zöldterületekre lehulló csapadékvizet ne vezessék a közterületre, hanem a telken belül részben szikkasztással kezeljék, részben pedig összegyűjtés után öntözésre, burkolt felületek tisztítására használják fel. Jó megoldás az ún. „szürke víz” hasznosítás, ahol az összegyűjtött csapadékvizet takarítási és WC öblítési célra használják fel a kereskedelemben kapható speciális berendezés segítségével.

A szennyeződésnek kitett (elsősorban ipari és közlekedési) területekről elvezetett csapadékvizeket a vízminőség védelme érdekében csak előtisztítás után lehet elszikkasztani vagy befogadóba bevezetni.

A csapadékvíz előkezelésére betervezett és beépítésre kerülő berendezések lehetőleg rendelkezzenek ÉME engedéllyel és feleljenek meg a vízminőségvédelmi előírásoknak.

A vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, a tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése tilos.

11.3. LEVEGŐTISZTASÁG ÉS VÉDELEM

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet a levegő védelméről
- a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
- az 5/2011. (I. 14.) VM rendelet egyes miniszteri rendeletek levegővédelemmel összefüggő módosításáról
- a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
- a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről
- 264/2008. (XI. 6.) Korm. rendelet a hőtermelő berendezések és légkondicionáló rendszerek energetikai felülvizsgálatáról
- 26/2014. (III. 25.) VM rendelet az egyes tevékenységek illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról
- 14/2015. (II. 10.) Korm. rendelet a fluortartalmú üvegházhatású gázokkal és az ózonréteget lebontó anyagokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről

- 53/2017. (X. 18.) FM rendelet a 140 kW_{th} és annál nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb teljes névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről

A községet csekély mértékben terhelő légszennyezés a lakossági fűtésből, mezőgazdasági tevékenységből (hőtermelés, egyéb diffúz kibocsátás), és a közlekedés szennyezőanyag kibocsátásából származik. A környezetvédelmi felügyelőség tájékoztatása alapján a településen immisszió mérés nem volt.

Éghajlati jellemzők

A lehullott csapadék mennyisége a sok évi átlagokat figyelve évi 800-900 mm között van. A napsütéses órák száma 1850 – 1900 óra, ami a magyar átlag alatt van. Mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves éghajlatú kistáj. A napfényes órák évi száma 1850 és 1900 között van, a nyári hónapokban kevéssel 750 alatti, míg a tél 180-185 óra. Az évi középhőmérséklet 9,7°C körüli, a vegetációs időszak kevéssel 16,0°C fölötti. A 10°C napi középhőmérsékletnél melegebb napok száma átlagosan 183, az első ápr. 15, az utolsó okt. 15 körül várható. Ápr. 26 és okt. 14 között általában nem szokott a hőmérséklet fagypont alá süllyedni; ez évi 171 napot jelent. Elég mérsékelt a nyári legnagyobb felmelegedés értéke (32,5°C), ugyanakkor a téli átlagos abszolút minimum -18,0 °C körüli. Az évi csapadék összeg 800 mm körüli, a hegy- és magasabb dombvidéket leszámítva hazánk legcsapadékosabb tája. A vegetációs időszak csapadéka a terület Ny-i részén meghaladja a 480 mm-t, K-i részén 460-470 mm. A legnagyobb 24 órás csapadékokat, 116 mm-t, Murakeresztúron észlelték. A hótakarós napok száma 40, az átlagos maximális hóvastagság 32 és 35 cm közötti. A kistáj ariditási indexe 0,88 és 0,90 közötti. Közvetlen széladatok a területről nem állnak rendelkezésre, de feltehető, hogy a környező tájakon uralkodó É-i szél itt is jellemző, és a Mura-völgyel párhuzamos (ÉNy-DK) irányú szelek gyakorisága sem elhanyagolható. Az átlagos szélesebség 2,5 m/s-ra becsülhető. Az éghajlat az erdőgazdálkodás és az állattenyésztés szempontjából egyaránt kedvező.

Levegőminőség

A légtérbe kerülő káros anyagok nagy hányada napjainkban az ipari és közúti közlekedési kibocsátásból ered. A termelési emisszió kis mértékben növekszik, egyre nagyobb hányadot képvisel viszont a közlekedés. A térség levegőtisztaság-védelmi helyzetét alapvetően a lakossági fűtésből, az ipari és mezőgazdasági termelésből, a szolgáltatásokból és a közlekedésből származó levegőszennyezés határozza meg.

A levegőminőségi paramétereket elsősorban a szén-monoxid és nitrogén-oxidok kibocsátása, valamint a szilárd anyag emisszió befolyásolja.

A fő légszennyező tevékenységek:

- termelési folyamatok és szolgáltatási tevékenységek
- közúti közlekedés
- a fosszilis tüzelőanyagok elégetése (hőtermelés)

A kommunális fűtésből származó emisszió a korábbiakhoz képest mérséklődött. A fűtési célokat szolgáló fosszilis tüzelőanyagok közül a térségben a földgáztüzelés a jellemző, amelynek kibocsátása összességében kedvezőnek tekinthető.

A vizsgált terület közlekedési szempontból közepesen terheltnak tekinthető. A közlekedésből származó légszennyezés esetében a levegőminőségi paramétereket alapvetően a nitrogén-oxidok kibocsátása, valamint a szén-monoxid és a porkibocsátás határozza meg.

Összességében a település levegőminősége az országos (regionális) háttérszennyezettség és a helyi (lokális) légszennyezés következtében fellépő levegőminőségi változások eredőjeként alakul ki. A terület levegőminősége az év jelentős részében kedvezőnek mondható.

A településre jellemző általános adatok

A legfontosabb légszennyezettségi folyamatokat befolyásoló meteorológiai paraméter a szél iránya, sebessége, valamint a légtér stabilitását leíró stabilitási paraméterek. A kibocsátott szennyező anyag terjedésére a legnagyobb befolyást a szélirány, szélsébség és a stabilitás egyidejűleg kialakult értékei gyakorolják. A légszennyező anyagok ülepedésére, átalakulására, terjedésére, tartózkodási idejére legjelentősebb hatású a légnedvesség, a csapadék, a szél, a napsugárzás és a keveredési réteg vastagsága.

A vizsgált településen immissziós mérőállomás nem található. A tervezési terület közelében a Szentgotthárd automata immissziós mérőállomás működik, így átlagos légszennyezettségnek az itt mért átlagértékeket vettük alapul.

A rendelkezésre álló légszennyezettségi mutatók a következők:

- NO₂ 7,33 mg/m³
- SO₂ 3,61 mg/m³
- CO 872,0 mg/m³
- PM₁₀ 17,9 mg/m³

A mérési eredmények alapján az átlagos levegőterheltségi koncentrációk a vonatkozó éves levegőterheltségi határértékek alatt maradnak.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet szerint Csörnyeföld község területe a 13. légszennyezettségi zónába esik. Az ehhez kapcsolódó 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet szerint a szilárd szennyező anyagok (pl.: por vagy korom) átlagos éves koncentrációja az alsó és a felső észlelési küszöb között ingadozik. A koromterhelés elsősorban a dízel üzemű gépjárművekből és az elvétele alkalmazott korszerűtlen tüzelési technikákból származhat. A porszennyezés a burkolatlan utakról és a túlságosan nagy, összefüggően művelt szántóterületek deflációjából származhat.

A településről konkrét, egzakt mérési eredményekkel nem rendelkezünk. A településen jelentős szennyező forrás nem található. Jelentős ipari létesítmény nincs és ennek kialakítása a továbbiakban sem várható.

A vegetációs időszakban a jelentős gondozatlan zöldfelületek következtében a pollen fertőzősség magas.

Az egyik lakosságra ható szennyező forrás a levegő magas pollentartalma. A pollen szennyeződés várható eloszlását a pollennaptár mutatja. A levegő minősége kielégítő, bár mérés hiányában nem állnak rendelkezésre pontos adatok a levegő szennyezések mértékéről.

A településen a vezetékes gázhálózatba a lakások nagy részét bekötötték már évtizedekkel ezelőtt. Helyenként a gáz mellett kiegészítő fűtésként alkalmaznak fa- és/vagy széntüzelést, ennek terhelő hatása azonban nem jelentős.

A helyi közlekedési forgalom intenzitása magas. Jelentős légszennyezést okoznak a településen közlekedő helyközi buszjáratok és tranzitforgalom. Az átmenő közúti forgalmon felül csupán a mezőgazdasági munkák idején dolgozó mezőgazdasági gépek jelentenek fokozottabb terhelést.

A terület zónába sorolása

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló, többször módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. és 2. számú melléklete alapján Csörnyeföld területe a 13. sz. légszennyezettségi zónába került besorolásra. A 13. sz. légszennyezettségi zóna alapadatai az egyes kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok tekintetében a következők:

Szennyező anyag	kén dioxid	Nitrogén-dioxid	szénmonoxid	PM ₁₀	benzol
Zóna csoport	F	F	E	E	F

Az érintett légszennyezettségi zónák típusai:

- E - azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.
- F - azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg. Az alsó és a felső vizsgálati küszöb meghatározása külön jogszabály szerint történik.

A területre intézkedési tervet és programot nem kell készíteni.

Közlekedési levegőszennyezés

A közlekedési eredetű emisszió egyre nagyobb arányt képvisel a forgalmas utak menti települések, lakóterületek levegőszennyezésében. A közlekedési légszennyezőanyag-kibocsátást általában a nitrogén-oxidok emissziója jellemzi. Ez a kibocsátás ma már többségében a közlekedésből származik és főként a téli félévben okozhat levegővédelmi problémákat. A külterületen futó M70-es gyorsforgalmi út levegőszennyezése számottevő lehet, a védelem védőerdősávval megoldható.

A területhasználat indirekt levegőkörnyezeti hatása elsősorban a gépjárműforgalomból, a közlekedésből eredő légszennyezésben nyilvánul meg.

Bár a tervezett fejlesztések számottevő mértékben nem növelik a terület belső forgalmát, figyelembe kell venni a már ma is fennálló közlekedési konfliktusokat, egyes útszakaszok forgalmi terhelését. Ebből eredően fontos a községi utak megfelelő állapotának fenntartása, vonalvezetésének átalakítása, a településen belüli forgalom szükség szerinti szabályozása.

Javasolható a járművek rendszeres műszaki ellenőrzése, a légszennyező járművek kiszűrése.

Új helyzetet teremtett a megépült M70-es autópályát, mely Déli irányból kerül a falut és potenciális és valóságos szennyező forrást jelent a településre nézve. A mezőgazdaság főleg a tevékenysége során keletkező porral, az energiaellátó rendszerek üzemeltetéséből származó anyagokkal, permetezések során kijuttatott kemikáliákkal és a parlagon hagyott területeken a gyomnövények pollenjeivel szennyezi a levegőt.

A legnagyobb problémát a településen időszakosan – a mezőgazdasági munkákhoz igazodva – jelentkező mezőgazdasági munka- és erőgépek, valamint a község lakott területén, belterületen áthaladó tranzitforgalom környezeti terhelései okozzák (7538-as út).

A közlekedési forgalomból eredő levegőszennyezés az átlagosnál nagyobb a településen. A községen áthaladó út része az országos főútvonal-hálózatnak, a tranzitforgalom a 7538-as utat

tekintve magas. A település lakóterületet feltáró útjainak 90 % -a portalanított. A levegő minőség és a közlekedés biztonság javítása érdekében fontos feladat a közutak útburkolatának felújítása.

Fűtési és technológiai légszennyezés

A környezeti levegő használatának és szennyezésének egyik formája a meglévő és tervezett építményekből kibocsátott kommunális (fűtési) légszennyezés, valamint a termelő létesítmények működéséből eredő technológiai eredetű légszennyezés. A fűtési légszennyezés csökkentése szempontjából fontos a környezetet kevésbé szennyező tüzelőanyagok és tüzelőberendezések részarányának további növelése.

A légszennyező anyagok érzékelhető hatásterülete gyakorlatilag az érintett területen, illetve annak közvetlen környezetében határozható meg. Konkrét számítások előzetesen a hatásterület tényleges nagyságára nem végezhetők, de törekedni kell olyan technológiák alkalmazására, amelyeknél mind a terhelés, mind pedig az ehhez kapcsolódó levegővédelmi hatásterület minimalizálható. A későbbiekben a működő technológiáknak ki kell elégíteni a BAT irányelvek követelményeit.

Tekintettel az alkalmazott berendezésekre és a felhasznált anyagok minőségi jellemzőire, általában a gazdasági-ipari tevékenységből a környezetet közvetlenül terhelő, káros mértékű légszennyező hatás nem lép fel. A kibocsátásból származó terhelések települési szinten a levegőminőséget csak kisebb mértékben befolyásolják.

A technológiai eredetű kibocsátások tekintetében figyelemmel kell lenni a meglévő technológiák korszerűsítésére, az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazására. A további új üzemi fejlesztések és beruházások során az új légszennyező források létesítése csak az elérhető legjobb technika figyelembevételével, alkalmazásával lehetséges. Ehhez kapcsolódóan törekedni kell többek között a káros kibocsátások minimalizálására, az egészségre kevésbé káros anyagok használatára.

A tervezési területeken belül a szabályozási terv által lehetővé tett beruházások a klímaviszonyokat nem módosítják. A tervezési terület levegőkörnyezeti állapotát a majdani levegőterhelési és meteorológiai folyamatok együttesen határozzák meg. Az éghajlati viszonyok és a szélklíma kedvező, ezért csekély a légszennyezettség felhalmozódásának esélye.

Potenciálisan szennyeződést okozó ipari üzem 2 db (asztalos üzemek), illetve 1 mezőgazdasági üzem takarmányszárítóval működik a településen.

A község környékén jelentős a parlagon hagyott mezőgazdasági terület. A magára hagyott területek az egykori szolok, legelők, melyek cserjésedése – erdősülése már sok helyen megindult. Vegetációs időszakban nagyobb a pollenszennyezés. A kismértékű porszennyezés a burkolatlan utakról, valamint a gondozatlan árokpartok környékéről terhelik enyhén a településen élőket.

Távlati célok

A levegőt szennyező pont- és diffúz források esetleges káros hatásait meg kell szüntetni, a lakossági légszennyezést pedig célszerű mérsékelni. Távlatilag a közlekedésből származó légszennyezettség alakulásának tekintetében a gépjárművek számának növekedését és az új területek beépüléséből adódó forgalom növekedést is figyelembe véve, a levegő minőségének alakulása szempontjából meghatározó tényező a gépjárműállomány műszaki állapota.

A tervezett funkciók megvalósítása során a hatályos kormányrendelet előírásait be kell tartani. A tervezett gazdasági területekről származó szennyező anyag kibocsátást a létesítés előtt a környezetvédelmi hatósággal egyeztetve kell meghatározni. A légszennyező anyagokat kibocsátó cégeknek levegőtisztaság-védelmi engedéllyel kell rendelkezniük.

Adott esetben a levegőszennyezés csökkentése, hatásának mérséklése a zöldterületek arányának növelésével, a lakott területek és az ipari övezet határán véderdősávok létesítésével lehetséges.

A környezethigiénés értékelés alapja a 4/2011. (I. 14.) VM rendeletben előírt levegőminőségi határértékekkel való összehasonlítás. Ezekhez a határértékekhez viszonyítva értékelhető a fűtési, technológiai és a közlekedési kibocsátásból eredő levegőterheltségi szint.

A légszennyező anyagok tekintetében be kell tartani a levegőtisztaság-védelmi követelményeket és határértékeket. A vonatkozó 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet, valamint az 53/2017. (X. 18.) FM rendelet előírásait teljesíteni kell.

11.4. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
- 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj - és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
- 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól
- MSZ 13-183-1:1992 sz. szabvány „A közlekedési zaj mérése. Közúti zaj.”
- MSZ 18150-1:1998 sz. szabvány „A környezeti zaj vizsgálata és értékelése.”
- MSZ 15036:2002 sz. szabvány „Hangterjedés a szabadban.”

A zajvédelem tekintetében alapvetően a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni. A rendelet értelmében a környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó tevékenységet úgy szabad végezni, hogy a keletkező zaj, illetve rezgés a megengedett terhelési határértékeket ne haladja meg.

A Zala megyére jellemző aprófalvas településszerkezet és a viszonylagos elzártság miatt a térségben jelentős zajterhelés kevés településen jelentkezik. Csörnyeföld zaj- illetve rezgésterhelése ma nem jelentős, bár az egyébként csendes környezetben egyes tényezők zavaróan jelentkeznek. Legjelentősebb zajforrás az M70-es gyorsforgalmi út. A zajvédelem hiánya miatt egyes fejlesztések (pl. turizmus) fejlesztési irányai az út vonala felé korlátozottak, bár a település megközelítése kétségtelenül jobb, ami fejlesztő hatású.

A turizmus fejlesztése időszakos, vonalas és pontszerű zajterhelést is hozhat magával. A tervezés során alapvető kérdés a terhelés határainak meghatározása. Fontos tehát a zajt kibocsátó létesítmények hatása a határoló települési környezetre.

A 2004-ben átadott M70-es autót megépítéséig a településen jelentős zajforrás és rezgés szennyező forrás tulajdonképpen csak a mezőgazdasági üzem tevékenységéből adódóan, illetve a lakókörnyezetben található néhány ipari vállalkozás (bútor- és asztalos üzem) jelentette. Az autót 200 m-re halad a falutól, ezért a jelentős és e jövőben várhatóan egyre fokozódó kamion forgalom miatt a zaj- és rezgésterhelés jelentősen megnövekedett. Ennek számszaki kimutatására még korrekt

mérési eredményekkel nem rendelkezik a település. Ugyanakkor a probléma kezelése mindenképpen indokolt. A településen egyéb zaj- és rezgésterhelő forrás nincs, ellenben a jelenleg meglevők folyamatos ellenőrzése, kontrollja és a megengedett határértékek között tartása elengedhetetlen.

Annak érdekében, hogy a tervezési területen építendő létesítmények a település állandó és ideiglenes lakosságát a lehető legkisebb mértékben zavarják, valamint a jogszabályi előírásoknak megfeleljenek, a szabályozási terv készítése során vizsgálni kell a tervezési területen a fejlesztések során létrejövő zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását. Természetesen meg kell jegyezni, hogy jelentősebb beruházásoknál a létesítés előtt a beruházó környezeti hatástanulmányt köteles készíttetni.

Közlekedési zaj

A körülöttünk levő világ egyre hangosabb lesz, ezt mindenki tapasztalja. Az ipari fejlődés egyre több energiát, nagyobb teljesítményű, ezáltal zajosabb gépeket igényel, a közlekedés rohamos növekedése miatt a járművek száma és sebessége is emelkedik. A településen kialakuló zajterhelés nagyságát az egyes útvonalak járműforgalmán kívül a beépítési viszonyok, ezen belül a zajforrások és a védendő homlokzatok közötti távolság, az útkeresztezések stb. befolyásolják. A területen a közlekedési zaj a meghatározó.

Csörnyeföld településen alapvetően a 7538-as út mentén a zaj, a rezgés kiemelkedő jelentőségű szennyező forrás.

A főútvonalak mindenütt domináns környezeti zajforrások. (Nappal gyakran 70 dBA feletti, de időnként még éjjel is 65 dBA feletti terheléseket mérnek.)

Potenciális zaj és rezgés szennyező forrásként 2 db asztalosipari üzem van lakókörnyezetben, nagy forgalmú mezőgazdasági telephely 1 található a településen. A helyi közlekedés és tranzitforgalom okoz jelentős zaj- és rezgésterhelést.

Csörnyeföld közúton a 7538 vagy az M70-s útról érhető el.

1. Út: 7538 - Letenye-Lenti összekötő út 10+140 -12+300 szelvény

Átlagos napi forgalom: 1736

Nehézgépjármű forgalom: 109

2. M70 - M70 autópálya Letenye (M7) – Tornyiszentmiklós 10+374 szelvény

Átlagos napi forgalom: 13746

Nehézgépjármű forgalom: 3245

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (L _{TH}) az LAMkö megítélési szintre* (dB)					
		Kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		Az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonalától és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelytől származó zajra	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű) oktatási létesítmények, temetők területe, zöldterület	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Üzemi zaj

A már beépített gazdasági területeken működő üzemek jelenlegi zajkibocsátása a megengedett határérték alatt marad, zajvédelmi hatásterületük közvetlenül lakott területet nem érint.

Üzemi zajterhelést Csörnyeföld belterületén a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területen tervezett kis- és középüzemi tevékenységek jelenthetnek. A helyi források szerint jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található.

A 8/2002 (III. 22.) EüM rendelet szerint a határértékek összekötő utak mentén nappal 60 dB, éjszaka 50 dB. A határérték túllépés az úttól 10 m-re levő lakóépületeknél nappal 3 dB, éjszaka 6 dB. Az éjszakai határérték 25 m-re teljesül.

Az üzemi zajoktól származó zajterhelés megállapítása, adott esetben a csökkentése érdekében szükség lehet a meglevő, illetve a tervezett új üzemek vonatkozásában a zajhatárértékek betartásának méréssel történő igazolása.

Új létesítmények kialakításakor a zajvédelmi követelmények betartásáról már a tervezés során gondoskodni kell. A lakóterületek és telephelyek gépkocsiforgalma csekély. Az ipari és a gazdasági létesítmények zajterhelése határérték alatti. Lakossági panaszok nem voltak.

A zajvédelem tekintetében alapvetően a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni. A rendelet értelmében a környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó tevékenységet úgy szabad végezni, hogy a keletkező zaj, illetve rezgés a megengedett terhelési határértékeket ne haladja meg.

A zajkibocsátási határérték megállapításánál 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletben meghatározott határértéket kell figyelembe venni.

A vizsgált terület környezetében a jellemző környezeti zajszintek jelenlegi értéke az alapzajnak megfelelő értékeket mutat, amely nappali időszakban általában $L_A \sim 46-48$ dB, éjszakai időszakban pedig $L_A \sim 36-38$ dB értékek körül realizálódik.

A környezet szempontjából a várható létesítmények, mint zajt keltő üzemi létesítmények rendeltetésszerű működése során fellépő, a külső környezetbe sugárzott zaj mértékét a megengedett határérték alatt kell tartani.

Az üzemi létesítményektől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken:

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre, (dB)	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű) különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

A településen a jellemző lakóterületek (falusias, kertvárosias beépítésű), valamint a különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temető, a zöldterület tekintetében a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. mellékletének 2. sorszáma szerint a megengedett zajterhelési határértékek a következők:

$$L_{TH} (06-22 \text{ h}) \leq 50 \text{ dB nappal}$$

$$L_{TH} (22-06 \text{ h}) \leq 40 \text{ dB éjszaka}$$

A gazdasági területek esetében a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. mellékletének 4. sorszáma szerint a megengedett zajterhelési határértékek a következők:

$$L_{TH} (06-22 \text{ h}) \leq 60 \text{ dB nappal}$$

$$L_{TH} (22-06 \text{ h}) \leq 50 \text{ dB éjszaka}$$

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban „R”) szerint a létesítmény hatásterületét meg kell állapítani.

A vélelmezett hatásterületen belül kell vizsgálni a zajvédelmi határértékek teljesülését.

Amennyiben jogszabály hatásterület bemutatását írja elő, a hatásterületet a jogszabályokban meghatározott előírások szerint kell megállapítani.

A környezeti zajforrás hatásterületét az „R” szerinti méréssel, számítással kell meghatározni:

- a) előzetes vizsgálati eljárásban,
- b) környezeti hatásvizsgálati eljárásban,
- c) egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban,
- d) környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban,
- e) az a)-d) pontokban felsorolt eljárásokat követő létesítési, használatbavételi, illetve forgalomba helyezési eljárásokban, vagy
- f) ha a környezetvédelmi hatóság előírja.

Az előzőekben fel nem sorolt esetekben a környezeti zajforrás vélelmezett hatásterülete a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan és annak határától számított 100 méteres távolságon belüli terület.

A létesítmény zajvédelmi szempontú hatásterületének (a környezeti zajforrás hatásterületének) határa az a vonal, ahol a zajforrástól származó zajterhelés:

- a) **10 dB-lel kisebb, mint a zajterhelési határérték, ha a háttérterhelés is legalább 10 dB-lel alacsonyabb, mint a határérték,**
- b) egyenlő a háttérterheléssel, ha a háttérterhelés kisebb a zajterhelési határértéknél, de ez az eltérés nem nagyobb, mint 10 dB,
- c) egyenlő a zajterhelési határértékkel, ha a háttérterhelés nagyobb, mint a határérték,
- d) zajtól nem védendő környezetben - gazdasági területek kivételével - egyenlő a zajforrásra vonatkozó, üdülőterületre megállapított zajterhelési határértékkel,
- e) gazdasági területek zajtól nem védendő részén nappal (6:00-22:00) 55 dB,

éjjel (6:00-22:00) 45 dB.

A településfejlesztési terv tervezett változásai a jelenlegi zajhelyzetet várhatóan csak kisebb mértékben befolyásolják.

A környezet szempontjából a várható létesítmények, mint zajt keltő üzemi létesítmények rendeltetésszerű működése során fellépő, a külső környezetbe sugárzott zaj mértékét a megengedett határérték alatt kell tartani. Az új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására.

Adott esetben a zajkibocsátás megfelelő mértékű csökkentése a zöldterületek arányának növelésével, a lakott területek és az ipari övezet határán véderdősávok kialakításával, kritikus esetekben zajvédő fal, zajvédő töltés létesítésével lehetséges.

A létesítményeket a rendeltetésszerű működés alatt a beépítési vonalon a külső környezetből származó zajterhelés ellen is védeni kell. E zajterhelés domináns része lehet a szomszédos üzemi zaj és a közúti közlekedési zaj. Az épületek kialakításakor a homlokzati szerkezeti elemeket úgy kell megválasztani, hogy hangszigetelési tulajdonságaik alapján ennek a követelményeknek megfeleljenek.

11.5. HULLADÉKKEZELÉS

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról
- 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladékok kezelésének részletes szabályairól
- 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékok jegyzékéről
- 197/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól
- 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
- 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről
- 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól
- 43/2016. (VI. 28.) FM rendelet a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ártalmatlanítási és hasznosítási műveletek felsorolásáról

Napjainkban mind az ipari, szolgáltató és kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódóan, mind pedig a lakosság életmódjához kapcsolódóan az egyik kiemelt környezeti problémának tekinthető a keletkező hulladék egyre jelentősebb mennyisége. Bár jelentős lépések történtek a hulladékok kezelése, az ökológiai hatékonyság, a hulladékok újrahasználatra és újrahasznosításra terén, ennek ellenére a hulladékokból eredő környezeti terhelés és gazdasági feszültség enyhítése még további kutatási-fejlesztési erőforrásokat és jelentős környezeti tudatformálást igényel minden területen.

A hulladék elszállítását a Pannonia Viridis Nonprofit Kft., mint szolgáltató végzi. A lomtalanítást évente egyszeri alkalommal szintén a Pannonia szervezi meg. A szelektív gyűjtés gyűjtő konténerekben történik. Illegális hulladéklerakók megszűntek. Dögtér és kijelölt törmeléklerakó nincs a településeken.

A kommunális hulladékot heti rendszerességgel, az üveget két havonta, a zöldhulladékot, a szelektív papír és műanyag hulladékot havonta szállítják. A lom hulladék szállítása évente egyszer történik. Szelektív hulladékgyűjtő sziget a Liget út 3. szám alatt található. Illegális lerakók feltárása megtörtént nem önkormányzati területen. Ezek jelezve lettek az illetékes hatóság felé, felszámolásuk folyamatban van.

Települési hulladékként kezelt egyéb hulladék: az egészségügyi hulladék gyűjtése, kezelése nem megoldott, az építési-bontási hulladékok elhelyezése, másodnyersanyagként való hasznosítása nem megoldott. Mezőgazdasági hulladékok esetében hiányoznak az egyszerű eszközökkel működtethető komposztáló üzemek. A veszélyes hulladék gyűjtése, ártalmatlanítása nem megoldott, az olajbányászatból adódó szénhidrogénnel szennyezett ismeretlen mennyiségű talaj helyben történő ártalmatlanítása nem megoldott. Radioaktív hulladék: keletkezéséről nincs tudomásunk.

Mivel a településen csak pár éve megoldott a szervezett hulladék elszállítás és elhelyezés az előtte levő időszakban kijelölt, de hivatalosan nem engedélyezett szeméttelpre gyűjtötték a település területén keletkezett valamennyi hulladékot. A szervezett szemétszállítás megindításával egyidejűleg ezek a szeméttelpek bezárásra kerültek. Az Önkormányzat folyamatosan ellenőrzi, hogy a telepekre illegálisan ne kerüljön hulladék. Ennek megsértése büntetés kiszabásával jár. Probléma, hogy a korábbi telepek szakszerű felszámolása nem történt meg. Több esetben ezek egyszerűen földdel kerültek befedésre, tovább veszélyeztetve a talaj és a talajvizek állapotát. Állandó probléma az építési törmelék, illetve a nem kommunális gazdálkodáshoz kapcsolódó egyéb hulladék (kukoricaszár, fanyesedék stb.) elhelyezése. További gond a helyi temetőben keletkező hulladék szakszerű elhelyezése, kezelése.

A településen az infrastruktúra kiépítése, fejlesztése többnyire a szomszéd településekkel társulási formában zajlott le. A község területén jelenleg nem folytatnak olyan ipari tevékenységet, amelyből nagy mennyiségű és különleges kezelést igénylő hulladék keletkezne.

A komplex hulladékgazdálkodási rendszer alapvető célkitűzése a lerakásra kerülő települési szilárd hulladékok mennyiségének csökkentése. A települési szilárd hulladékok vonatkozásában fontos előrelépés a szelektív gyűjtés alkalmazása, fejlesztése, kiterjesztése.

A területen keletkező termelési hulladékok kezelése, különösen a veszélyes hulladékok kezelése során megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a gyűjtőhelyek kialakítására, a gyűjtő eszközök kiválasztására, a szállításra és az ártalmatlanításra vonatkozó rendeletek betartására.

A lakossági veszélyes hulladék szállítása jelenleg nem megoldott. Az átmeneti tárolás fejlettebb formáját jelentené hulladékudvar létrehozása a községben, ahol a szelektív és zárt tárolást meg lehet oldani. Jelenleg éves rendszerességgel van szervezett lomtalanítás, ez az esetlegesen bővülő igények esetén évi több alkalomra bővíthető.

A gazdasági szervezeteknél keletkezett veszélyes hulladékok ártalmatlanításáról a hulladék termelője gondoskodik. Az orvosi ellátás során keletkezett egészségügyi veszélyes hulladékok átvételre jogosult begyűjtőnek kerülnek átadásra.

Építési hulladékok

A tervezési területen belül az építési beruházások megvalósítása során építési-bontási hulladékok megjelenésével kell számolni.

Az építési tevékenység során várhatóan keletkező hulladékok:

- kitermelt talaj 17 05 04
- betontörmelék 17 01 01

- fémhulladék 17 04 05
- vegyes építési hulladék 17 09 04

Az építési tevékenység során keletkező hulladékok kezelése és nyilvántartása tekintetében a 45/2004.(VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet szerint kell eljárni.

Ezek a hulladékok általában különleges kezelést nem igényelnek, azonban a keletkezett hulladékokat legkésőbb a használatbavételig hasznosítani kell, illetve az adott hulladék ártalmatlanítására feljogosított szervezet részére át kell adni. Kezelésük (ártalmatlanításuk vagy hasznosításuk) általában a települési hulladékok esetében alkalmazott módszerekkel történhet.

A kitermelt talaj töltőanyagként feltöltésre helyileg hasznosítható.

Az építési tevékenység befejezését követően az építető köteles elkészíteni az építési tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékokról az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló kormányrendelet előírása szerinti építési hulladék nyilvántartó lapot - 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet, 5. sz. melléklet.

Települési hulladékok

A területhasználatból eredően folyamatosan számolni kell háztartási jellegű települési hulladékok keletkezésével. Jelenleg átlagosan 1,2 m³/fő/év lakossági háztartási hulladék fajlagossal lehet számolni.

A hulladék besorolása: vegyes települési hulladék 20 03 01

A keletkező települési hulladékok gyűjtése és kezelése a terület különösebb terhelése nélkül megoldható. A települési hulladékokat az erre szolgáló edényzetben történő gyűjtés után, közszolgáltató által végzett rendszeres hulladékszállítás keretében kell elszállítani a további kezelésre (hasznosításra, ártalmatlanításra).

A települési hulladék vonatkozásában a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és a 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet előírásai szerint kell eljárni.

A települési hulladék lerakásáról a regionális hulladéklerakó gondoskodik, melynek területe rendezett, védőfásítással ellátott.

Törekedni kell az adott terület lehetőségeihez igazodva az alapvető frakciók (papír, műanyag, fém, biohulladék) szelektív gyűjtésének megvalósítására. További kiemelt feladat a települési hulladékok elvárásoknak megfelelő szelektív gyűjtése mellett a hulladékoknak a környezet veszélyeztetését kizáró módon való hasznosítása vagy ártalmatlanítása (lerakása).

Termelési hulladékok

A termelő, szolgáltató tevékenységek során keletkező termelési hulladékok fajtái keletkezésük szerint várhatóan a következők lehetnek:

- technológiai hulladékok
- fenntartási, karbantartási hulladékok
- irodai hulladékok
- kereskedelmi hulladékok
- csomagolási hulladékok
- élelmiszer hulladékok

- mezőgazdasági és növénytermesztési hulladékok

A keletkező termelési hulladékok általánosan alkalmazott kezelési módja többféle lehet a kezelési technológia jellege szerint. A fő kezelési módok a következők:

- szelektív gyűjtés
- értékesítés, átadás hasznosítási célra (más termelő, szolgáltató felé)
- kezelés települési hulladékként (lerakás)
- kezelés veszélyes hulladékként (hasznosítás, ártalmatlanítás)

A hulladékok kezelésére a megfelelő kapacitások rendelkezésre állnak.

A keletkező nem veszélyes termelési hulladékok közül a hasznosítható hulladékokat erre engedéllyel rendelkező felvásárló és hasznosító cégeknek értékesíteni kell. Törekedni kell a minél nagyobb mértékű hasznosításra.

A veszélyesnek minősülő hulladékok esetében a gyűjtést, kezelést, a veszélyes hulladékok sorsának nyomon követését a 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint kell végezni, a megfelelő műszaki-gazdasági és szállítási eszközök, valamint a szükséges nyilvántartás és bizonylatolás biztosításával.

A termelési hulladékok kezelése

A termelő tevékenység során keletkező hulladékokat a további kezelésnek megfelelően elkülönítve, környezetkárosítást kizáró módon, megfelelő gyűjtőedényben, az erre a célra kialakított gyűjtőhelyeken kell gyűjteni. Az egyes hulladékfajtákat a keletkezés és az ártalmatlanítás módja szerint csoportosítani szükséges. A termelési hulladékok, ezen belül pedig a veszélyes hulladékok kezelését (hasznosítását, ártalmatlanítását, egyéb feldolgozását) kizárólag a környezetvédelmi hatóság által feljogosított szervezetek végezhetik.

Biztonsági intézkedések

A termelési hulladékok esetében a környezetvédelmi előírások betartására a következő biztonsági intézkedéseket kell fogyanatosítani:

- szilárd burkolattal ellátott, fedett, zárt üzemi gyűjtőhelyek kialakítása
- szakszerű, elkülönített gyűjtés, arra alkalmas edényzetben, tartalék göngyölegek biztosítása
- mentesítő anyagok készenlétben tartása
- a gyűjtőhelyek gyors kiürítésének biztosítása
- a veszélyes hulladék rendszeres elszállítása, kezelése
- az egyes speciális kezelést igénylő hulladékokra vonatkozó sajátos szabályok betartása A közegészségügyi követelmények betartását megalapozó intézkedések:
- a kezelő személyzet részére munkavédelmi felszerelés biztosítása
- a kezelő személyzet időközi, rendszeres orvosi vizsgálata
- a terület rendszeres takarítása, fertőtlenítése

A vállalkozások részéről a termelési hulladékokkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeket a 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet szerint kell teljesíteni.

11.6. SUGÁRZÁS VÉDELEM

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének mérésére épült ki hazánkban az országos sugárzásfigyelő rendszer, melynek legfontosabb eleme a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a műszerek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás, az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. A dózisteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50-180 nSv/óra körül ingadozik. A mérőállomásokról beérkező jeleket folyamatosan figyelik. A figyelmeztető szint 250 nSv/óra. Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke, nem jelenti azt, hogy az állomás közelében lévők veszélyben lennének, csak a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. A 250 nSv/óra alatti háttérsugárzás természetes és semmiféle veszélyt nem jelent. **A településnek sugárzásveszéllyel nem kell számolnia.**

11.7. ÁRVÍZVÉDELEM

A Mura bal oldali völgyésége az országhatár elérésétől a Dráva torkolásáig. A Mura hazai (és táji) hossza 47 km. Jelentősebb mellékvizei: Lendva-Adoványi-csatorna, Szentadorján-patak, Béci-patak, Borsfai-patak, Újkúti-patak. Bő lefolyású terület.

Az itteni vízfolyások különleges adottsága, hogy ősszel is lehetnek árvizeik, bár leginkább nyár elején jelennek meg, míg a kisvizek a nyár végén. A mura víz minősége II. osztályú, de kisvízkor III. osztályú is lehet. A mellék-patakok tiszták. Az ártér kiterjedése 19,5 km², amiből 1,2 km² belterület, 6,5 km² szántó, 10,2 km² rét és legelő, 1,8 km² erdő.

A talajvíz 2-4 m között mindenhol elérhető. Mennyisége tetemes, 5-7 l/s. km². Perifériális fekvése ellenére is vízbázist jelent. Ezért jó lenne megvédeni az itt is fellépő nitrátosodás ellen. Kémiai kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű. ÉNy-on lágy, DK-en 15-25 nk° keménységű. A szulfáttartalom általában 60 mg/l alatt marad. A rétegvizek mennyiségét 1,5 l/s.km²-re számítják. A népesebb településeknek van artézi kútja. Azok mélysége 50-150 m között változik, de esetenként még sekélyebb fúrásokból is nagy vízhozamokat nyernek. Letenyén és Semjénházán hévizet is feltártak, amit eddig nem hasznosítottak.

11.8. TERMÉSZET-, TÁJVÉDELEM

A település külterületén levő vízfolyásoknál a mélyebben fekvő közvetlen területek többnyire rét-legelő, a magasabb területek pedig szántó művelés alatt vannak, nagynak mondható az erdő területek nagysága, illetve a szőlőművelés alatt álló területek is jelentős nagyságúak. Csörnyeföld vízfolyásai észak-dél irányúak a legjelentősebbek a Vöröskői-patak a Csörnyeföldi-patak a Csehi-Patak és a Szentadorjáni-patak. A mai község közigazgatási határa több, a középkor folyamán elpusztult település területét foglalja magában. Szomszéd települések Tormafölde, Maróc, Kiscsehi, Szentmargitfalva, Muraszemenye, Kerkaszentkirály, Dobri.

A település közigazgatási határain belül külön rendeletben fokozottan vagy kiemelten régészetiileg védetté nyilvánított lelőhely nem található.

NATURA 2000 területek

Hazánk Európai Unió csatlakozásával egyidejűleg kijelölésre kerültek a Natura 2000 területek, melyek életterül szolgálnak a védett fajok számára. Csörnyeföld község területének 56%-a Natura 2000 terület, mintegy 12,2 km². Ebből csak 0,1 km² helyezkedik el a Mura síkján, természetvédelmi szempontból ennek nincs jelentősége, mivel szántó, kijelölése csak a hálózat-elv miatt történt meg. A

településtől délre levő területekkel szemben igen jelentős viszont a dombvidéki rész, amely a kiterjedt zalai bükkös régió része. A községnek csak a nyugati oldalon, a János-hegyen van olyan erdeje, ami nem Natura 2000 terület (azért, mert az akácos).

A község a zalai bükkös régióhoz tartozik, annak déli határán terül el. Természetvédelmi-ökológiai szerepét az ehhez való tartozás határozza meg. Ez jut kifejezésre abban is, hogy szinte az egész erdő terület Natura 2000 terület és jó részük az országos ökológiai hálózatban is szerepel. Az ökológiai hálózat alapján közvetlen a kapcsolat a Kerka-vidékkel (Hetéssel) is.

A csörnyeföldi erdőket északon az egyik legnevezetesebb zalai bükkös, a Vétymei határolja. A kiváló termőhelyi viszonyok bizonyítéka, hogy a község erdő területétől keletre található a Budafapusztai arborétum, melynek a közjóléti célok mellett erdészeti kutatási jelentősége is nagy. Mindezek alapján a csörnyeföldi és a hozzá kapcsolódó környező erdő terület két szempontból is igen fontos:

- nagy kiterjedésű, egybefüggő erdőtakaró ökológiai szempontból sokkal értékesebb, mint a kisebb foltok
- a zalai bükkösök növény- és állatvilága az országban unikális és kiemelkedően gazdag (ld. Növényföldrajznál); igaz ez a csörnyeföldi területre is.

Az erdőhöz délről kapcsolódó szőlőhegyek, felhagyott legelőterületek, bokrosok és bozótosok szintén jelentős természetvédelmi értéket képviselnek.

A növény- és állatvilág védelmének elsődleges letéteményese a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, illetve Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Kormányhivatalok, amely a természetvédelmi követelményeket az erdők turisztikai, rekreációs és erdőgazdasági funkcióit lehetőség szerint szem előtt tartva érvényesítheti.

A településrendezési eszközök keretében elsősorban a mezőgazdasági, valamint az ártéri és/vagy mély fekvésű területek használatának szabályozása fontos, amely ezeknek az élőhelyeknek értékét, diverzitását, biztonságát növeli. (Vizes élőhelyek védelme és arányának növelése, erdősült területek védelme, tarlóégetés tilalma, extenzív gazdálkodási formák támogatása stb.)

11.9. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

Vizuális környezetterhelésről olyan esetben beszélhetünk, amikor bizonyos épített, vagy emberi beavatkozás hatására létrejött tájelemek látványa zavarólag hat közvetlen, vagy tágabb környezetükre. Gyárkémények, hírközlési tornyok, magasházak, víztornyok, bányák hatása távolabbról is érzékelhető, míg a közművezetékek, és nagyméretű földművek döntően közvetlen környezetükben zavaróak. Csörnyeföld esetében nagy jelentőségű, távolról érzékelhető zavaró vizuális elemről nem beszélhetünk.

11.10. FENNÁLLÓ KÖRNYEZETVÉDELMI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

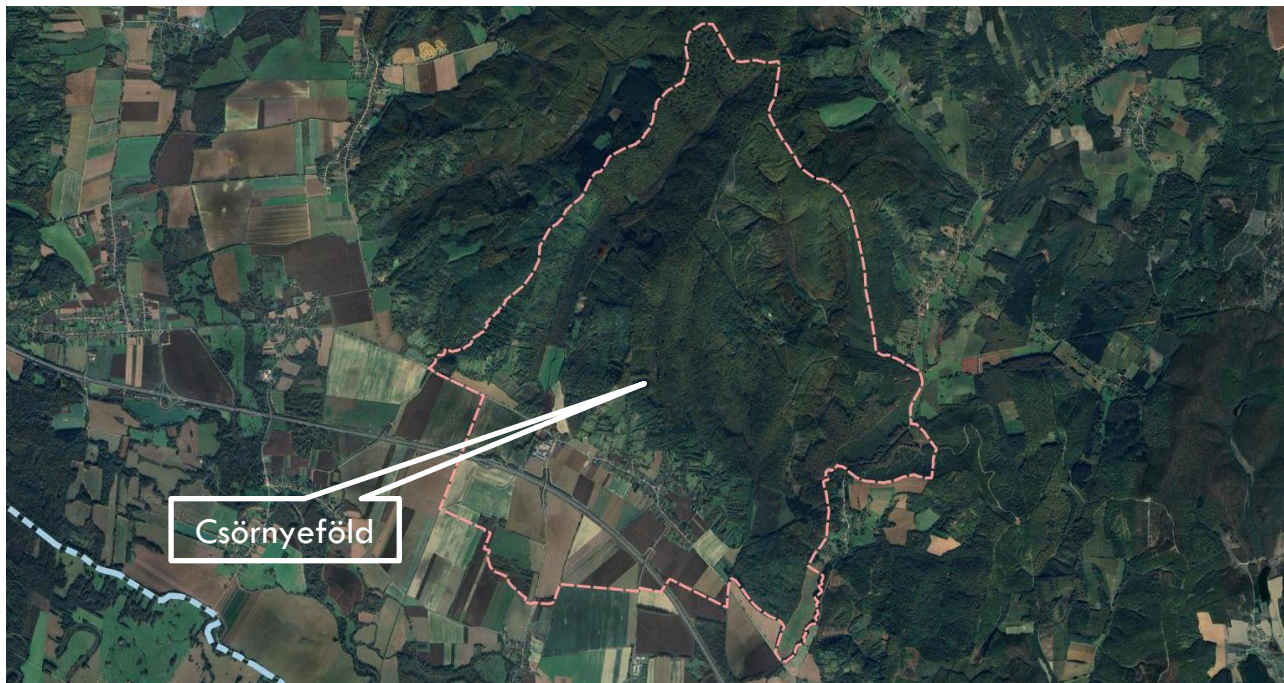
A települések fejlesztése, illetve fejlődése, építése, működése és fenntartása jelentős környezeti problémák forrása lehet. E problémák adódhatnak a települési és területi funkciók kialakításából, a létesítmények okozta alapvető környezeti változásokból, illetve számos esetben a település létesítményei maguk is környezetterhelő forrásokká válhatnak. A települési környezetben leggyakrabban előforduló főbb környezeti problémák származhatnak az építési tevékenységből, a beépítési módból, a településfenntartással és -üzemeléssel együtt járó terhelésekből, szennyezésekből.

12. A táji és természeti adottságok, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra hálózat

12.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

12.1.1. A település elhelyezkedése

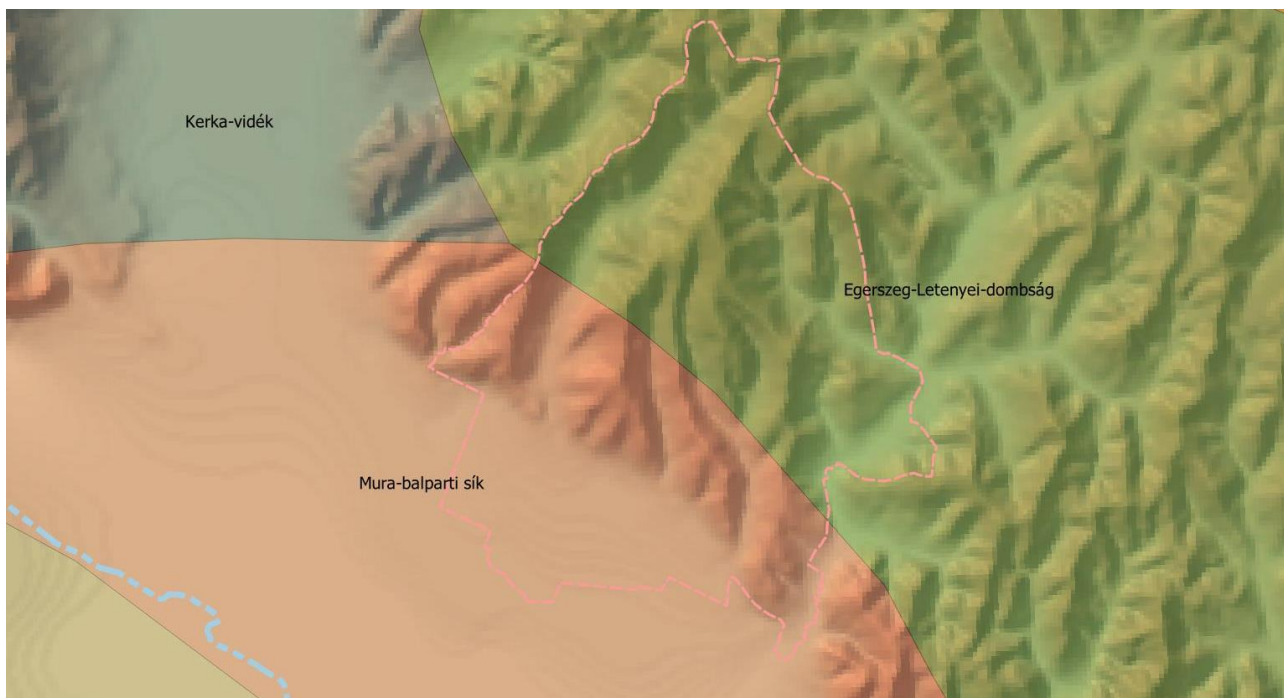
A település Zala vármegye délnyugati szélén, a szlovén-magyar határ közelében helyezkedik el.

A vizsgált terület a GoogleMap térképén

Kistáji besorolás

A vizsgált terület és környezete Magyarország Kistájkatasztere (Marosi szerk. 1990) alapján a Nyugat-Magyarországi-peremvidék nagytájban, a Zalai-dombvidék mezorégióban található Egerszeg-Letenyei-dombság és a Mura-sík kistájak találkozásánál található.

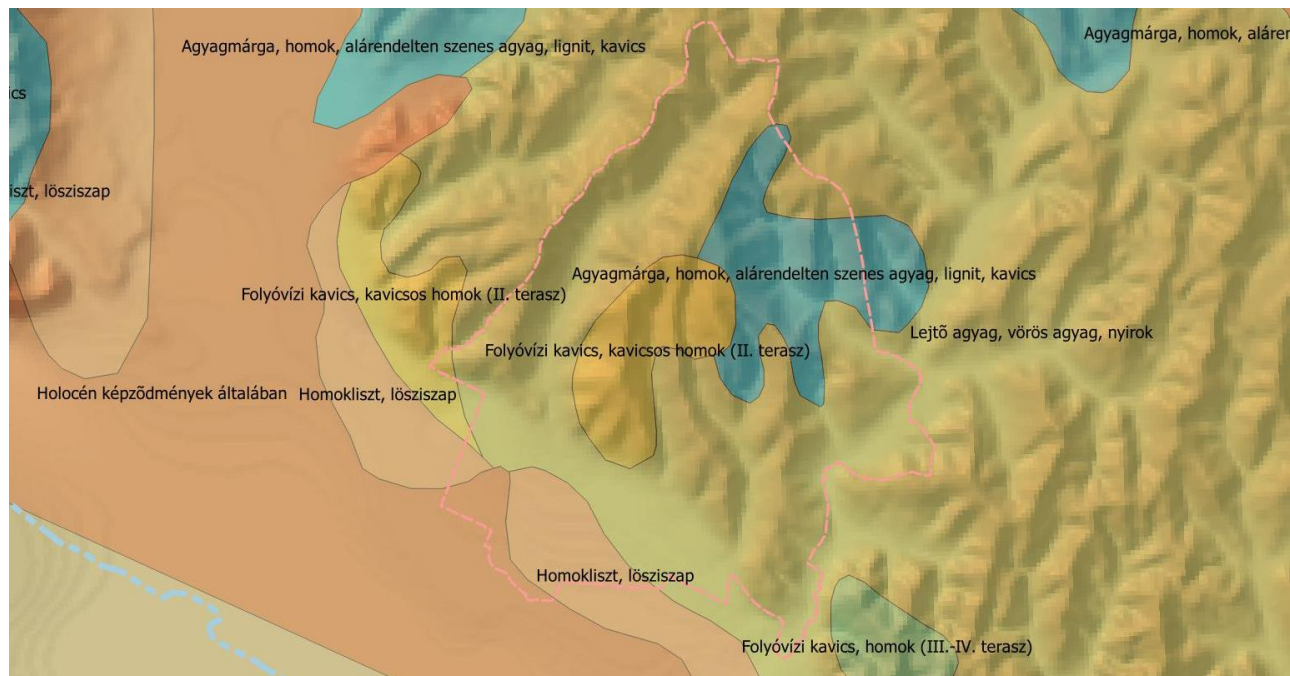

Csörnyeföld elhelyezkedése a kistájokban

12.1.2. Domborzat, geológiai felépítés

A település táji környezete változatos, melyet két meghatározó egység, az Egerszeg-Letenyei-dombság meglehetősen tagolt felszíne és a Mura-mente síkja alkot. Anyagában karbonátokban gazdag homok, homokkő málladék építőanyagú dombság, melyre helyenként glaciális eredetű löszköpeny települt. Mellette agyag, a síkon folyóvízi kavics a meghatározó.

A vizsgált terület környezetének földtani alapközei és elhelyezkedésük

12.1.3. Talajtani jellemzők

A térségben a változatos geológiai adottságok ellenére két alapvető talajtípus a domináns. A patakok mentén és a Mura-síkon a korábbi időszakok árvizeinek, kiöntéseinek során lerakódott hordalékból a kavicsalluviumon réti öntéstalajok találhatók.

A vizsgált terület környezetének talajai és elhelyezkedésük

Jelmagyarázat: 8. pszeudoglejes barna erdőtalajok
26. réti öntéstalajok

A dombokon az egykori erdőborítás idején kialakult pszeudoglejes barna erdőtalajok a meghatározók, a dombtetők homokkibúvásain kis földes kopárokkal.

12.1.4. Éghajlat

Éghajlatát tekintve a mérsékelt meleg-mérsékelt nedves éghajlati körzetbe tartozik. Az évi középhőmérséklet 10,0-10,5 °C között alakul, a januári középhőmérséklet -1,5 és -1,0 °C közötti, míg a júliusi középhőmérséklet 20,0-20,5 °C. Az éves napfénytartam 1900-1950 óra. A nyári napok átlagos száma (azok a napok, amelyeken a napi maximum eléri a 25 °C-ot) 70-80 nap, a téli napoké 20-25 (amikor nem emelkedik fagypont fölé a hőmérséklet). A csapadék évi összege 700-750 mm, ennek eloszlása a következő: a tavaszi időszakban 160-170 mm, nyáron a legtöbb, 240-250 mm, az őszi 200 fölötti, télen a legkevesebb, 110-120 mm. Az uralkodó szélirány az ÉK-i, melyek átlagos erőssége 2-2,5 km/h.

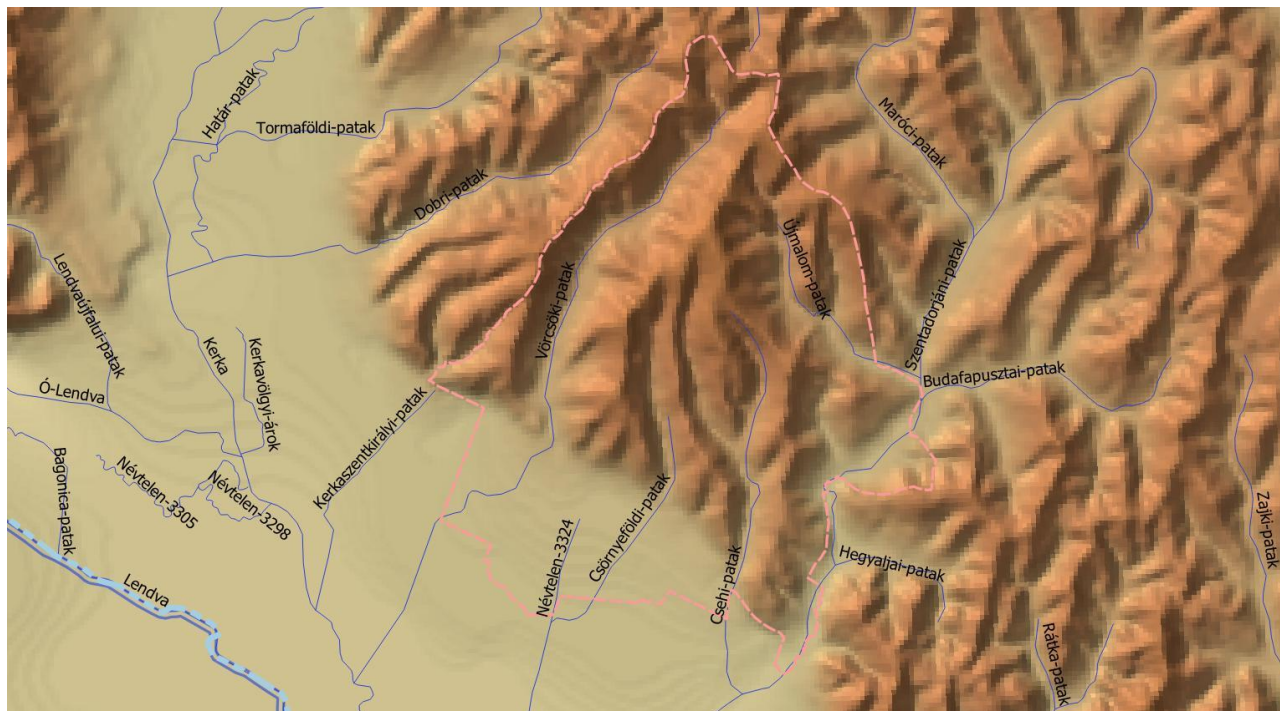
12.1.5. Vízrajz

Folyóvizek

A változatos felszíni adottságokból adódóan a lehulló csapadékból, olvadó hóból eredő, lefolyó vizek a dombok, halmok közti völgyekben, vágákban gyűlnek össze, majd a patakok a vizet a terület vízgyűjtőjébe viszik. A településen a Vöröskői-, Csörnyeföldi-, Csehi- Újmalom- és a Szentadorjáni-patakok találhatók, melyek délen a község területét elhagyva a Murába vezetik vizüket.

Állóvizek

A területen állóvíz nem található.

A település felszíni vizei

12.1.6. Élővilág: növényzet és állatvilág

Növényzet

A község területe hazánk természetes növénytakarója, azaz a vegetációs tájbeosztás alapján a Zalai-dombságba és a Dráva-síkba tartozik.

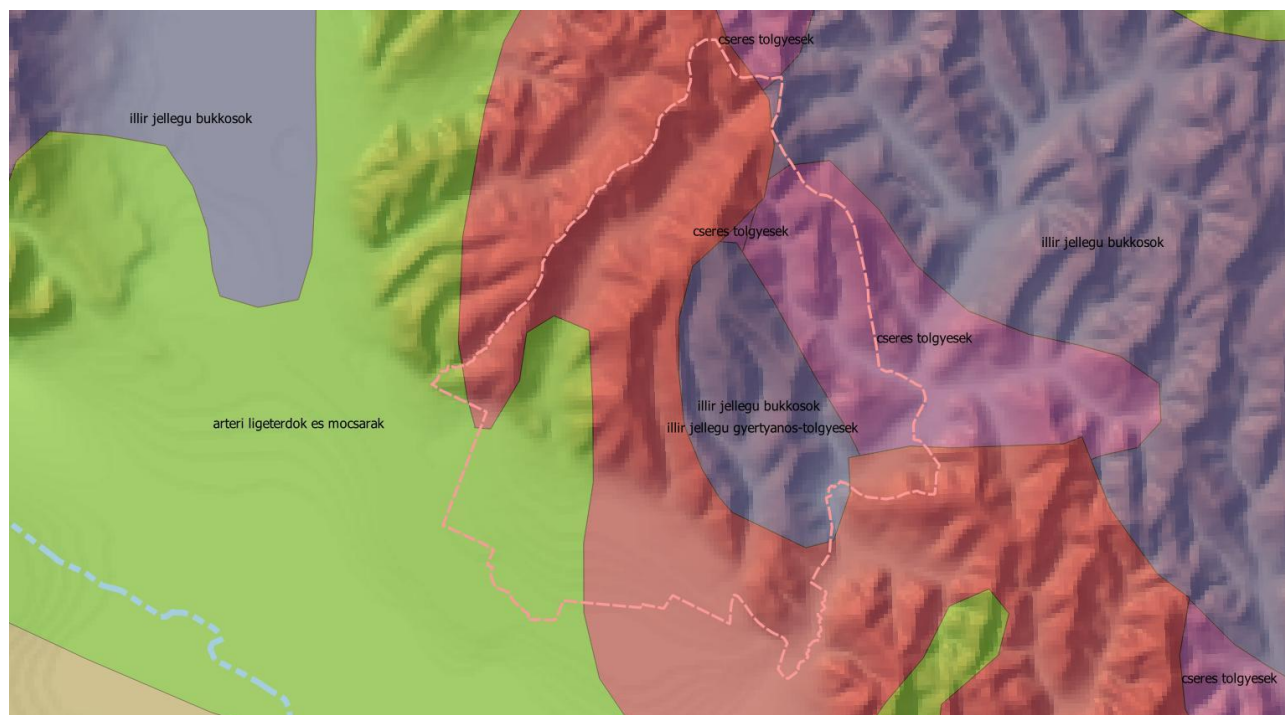

A település és környezete a vegetációs tájbeosztásban

Potenciális vegetáció

A természetvédelem kiindulási pontja az utolsó jégkorszakot követő természetes vegetáció. Ennek vizsgálata, a terület potenciális vegetációja a Zólyomi-féle vegetáció-térkép alapján rekonstruálható. Növényföldrajzi értelemben a község területe egységes, a Pannóniai flóratartományon (Pannonicum) belül a Zalai flórajárásába (Saladiense) tartozik. A terület természetes, azaz potenciális vegetációját a dombtetőkön, magasabb platókon a szárazabb termőhelyeket kedvelő cseres tölgyesek, de dominánsak az illír jellegű gyertyános-tölgyesek, illír bükkösök, utóbbiak ma is nagy kiterjedésben találhatók a község északi részén. A dombokon és völgyoldalakon, főképp délies-nyugati lejtőkön az ember tájátalakító tevékenységének köszönhetően szőlők, gyümölcsösök húzódnak, melyek művelésével mára sokfelé felhagytak. A patak völgyekben a víz jelenlétéhez kötődő ártéri puha- és keményfás ligeterdők fragmentumai (nyár- fűz- kőris- és égerligetek) a potenciális vegetáció emlékei, melyek még elszórtan ma is megtalálhatók.

A település és környezetének potenciális vegetáció térképe

Jelmagyarázat: ártéri ligeterdők és mocsarak	
illír gyertyános-tölgyesek	
illír bükkösök	

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védettségre tervezett terület, érték, emlék

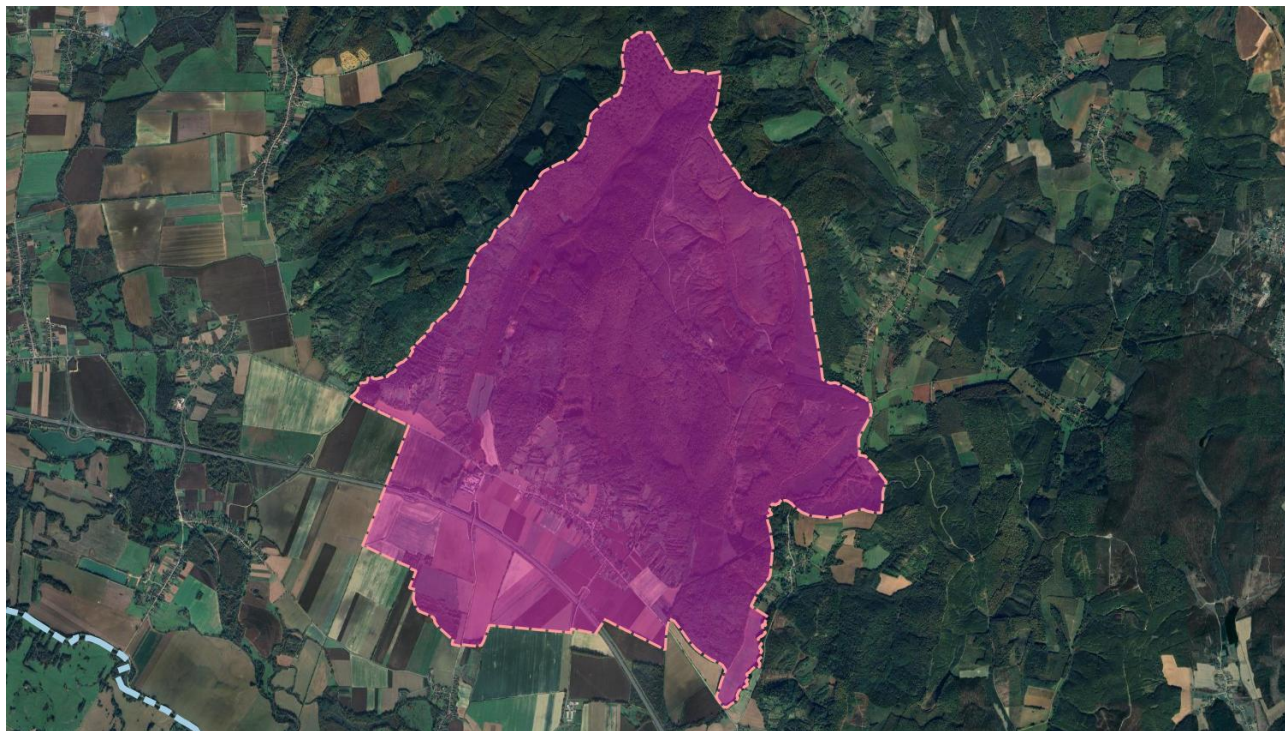
Országos védettség:

A településen országos védett terület, nemzeti parki terület nem található.

Bioszféra rezervátum

A rendelkezésre álló adatok alapján a település teljes területe a Mura-Dráva-Duna Határon Átnyúló Bioszféra rezervátum területében kijelölésre került.

A Mura-Dráva-Duna Határon Átnyúló Bioszféra rezervátum érintettsége

Helyi védettség:

A településen helyi természetvédelmi védettség nem lett kijelölve.

Ex lege:

Az 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 23.§ (2) pontjában foglalt *forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár*. A helyszíni bejárás alapján megállapítást nyert, hogy *forrás, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár* a területen nem található. A tervezési helyszínre a láp kérdésében a hatályban lévő jogforrásban, a VIDÉKFEJLESZTÉSI ÉRTESÍTŐ 64. (LXII. évfolyam 1. sz. 2012. január 13.) 11. 1-2. sz. mellékletében Csörnyeföldre vonatkozó hrsz. nem szerepel.

- Természeti területek:

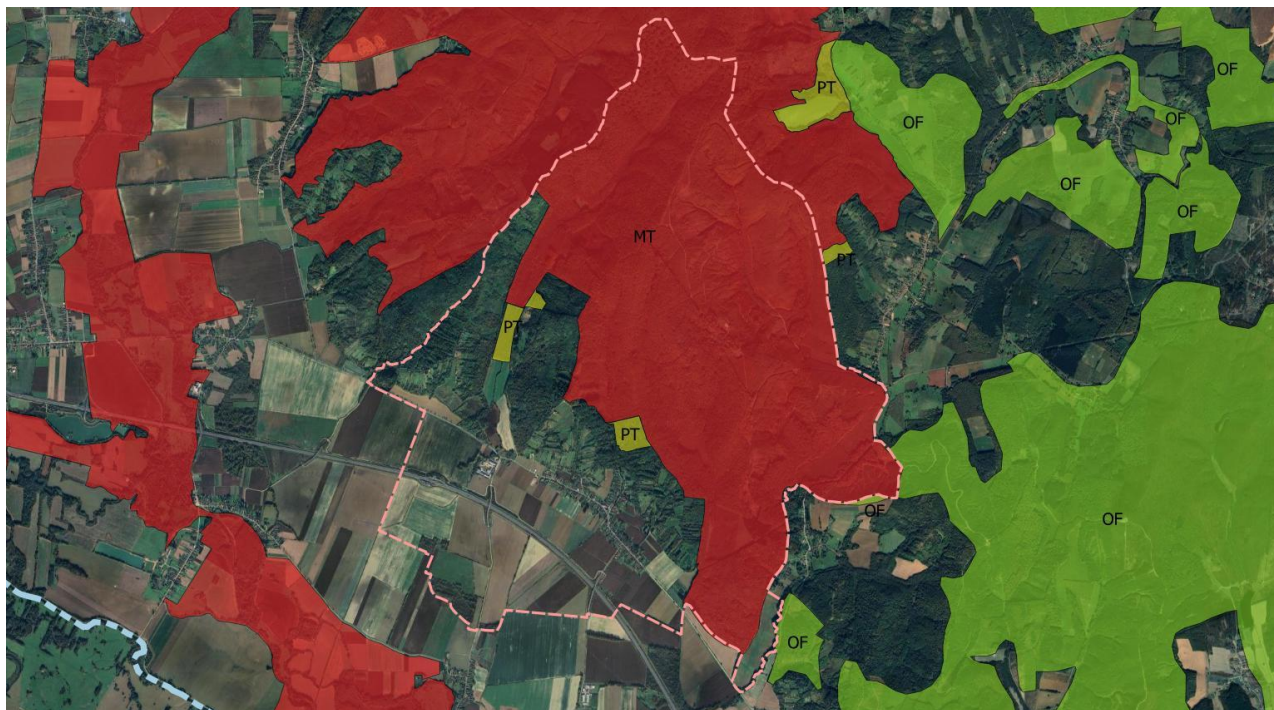
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 15. § (1) pontja alapján természeti területnek minősül az *erdő, gyepek, nádas* művelési ágú termőföld. A természeti területekre vonatkozó aktuális adatbázis a hivatalos természetvédelmi oldalakon, jogforrásokban nem található. Jelenleg nem áll rendelkezésre olyan állomány, melyből ezek pontosan megállapíthatók lennének, csupán a települési ingatlanok digitális térképe, valamint az ASZ erdőrészlet térképe ad támpontot.

- Érzékeny természeti Területek (ETT):

- A 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról 1. és 2. sz. mellékletében Csörnyeföld az érintett települések között nem szerepel.

Ökológiai Hálózat:

A rendelkezésre álló MaTrT-ben szereplő Nemzeti Ökológiai Hálózat rendszerének térképe a tervezési terület mentén – mely megegyezik a kijelölt Natura 2000 határával - magterület, a szőlőhegyeket határoló erdők mentén pufferterületek lettek kijelölve.

A Nemzeti Ökológiai Hálózat a Google Satellite átnézeti térképén

Jelmagyarázat: ökológiai folyosó

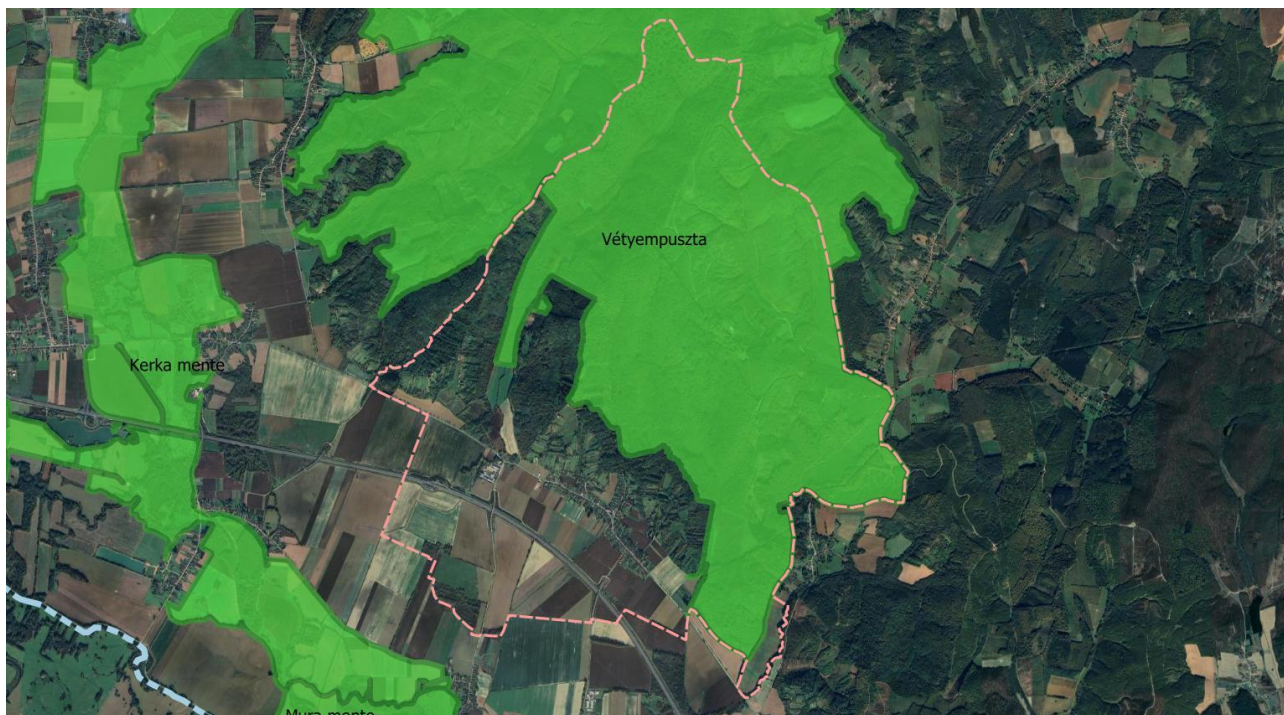

magterület

Natura 2000:

A település külterületén, északon lévő kiterjedt erdőség a HUBF20040 Vétyempusztá európai jelentőségű Natura 2000 területben került kijelölésre.

A települést érintő Natura 2000 területek térképe a Google Satellite átnézeti térképén

Jelmagyarázat: Natura 2000 terület

Jelölő élőhelyek

6210 Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek

6430 Üde, tápanyaggazdag magaskórósok

6440 Alföldi mocsárrétek

6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek

91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

91K0 Illír bükkösök

91L0 Illír gyertyános-tölgyesek

91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Jelölő fajok

csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)

nagy hőscincér (*Cerambyx credo*)

szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

gyászscincér (*Morimus funereus*)

havasi cincér (*Rosalina alpina*)
vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
közönséges denevér (*Myotis myotis*)
nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*)
nagyfülű denevér (*Myotis bechsteinii*)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

zöld seprőmoha (*Dicranum viridae*)
nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
sötét hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*)
sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)
díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
kék pattanó (*Limnoceus violaceus*)

Tájképvédelmi terület:

Az országos kijelölt tájképvédelem területe a település szinte teljes területét érinti.

A település tájképvédelmi érintettsége a Google Hybrid átnézeti térképén

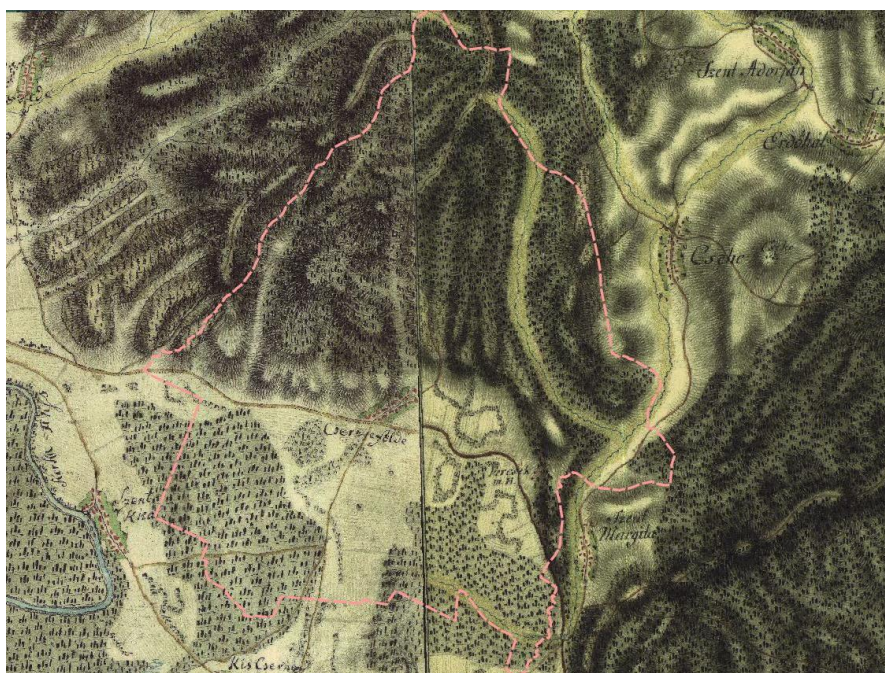
12.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET, TÁJKARAKTER

12.2.1. Táj történet

Tájtörténeti vizsgálat

A község mai természeti és humán hatás alatt álló környezetét a területre vonatkozó korábbi területhasználati módok vizsgálatával elemezhetjük, mivel azok múltbéli változásai ebben megfelelő támpontot adnak. A területhasználat időbeli változását a már bemutatott potenciális vegetáció mellett a korabeli történelmi katonai és kataszteri térképek segítségével vizsgálhatjuk.

Az Első Katonai felmérés térképe Mária Terézia uralkodásának idején készült. A térkép mai szemmel nézve nem elég pontos, helyenként el van csúszva, ám jól látszanak a vizsgált terület és környezetének tájelemei; a Mura folyó mentén az ártéren a ligeterdők, a dombokon az erdők a déli nyúlványokon a szőlőkkel. A belterület még csak az úttól északra épült ki.

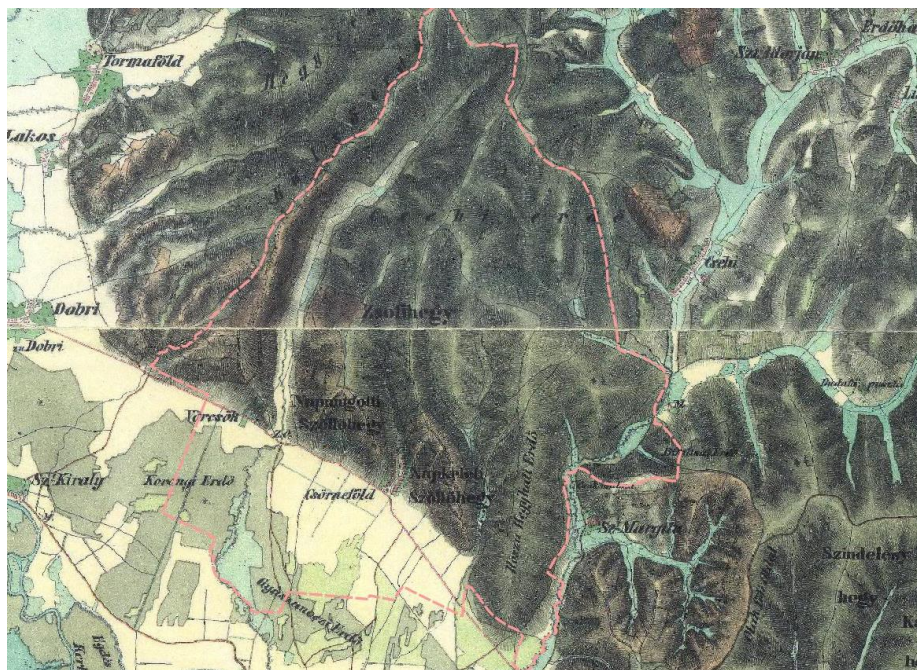

A vizsgált terület az Első Katonai Felmérés (1763-1787) térképén (forrás: Arcanum)

A XIX. század első felében készült *Második Katonai Felmérés térképe*-n látható térstruktúra nagyban közelít a mai állapothoz, az egyes művelési ágak térbeli mintázata jól elkülönül. Északon a kiterjedt Csehi-erdő kiterjedt erdősége uralja a tájat, tőle délre a Zsófi-hegy, valamint két másik hegy – Napkeleti szőlőhegy – látszik. A nyugati határ közelében a Vöröskői-patak völgye jól kivehető. A patakok mentén a vizes élőhelyek mindenütt jelölve vannak.

A térkép meglehetősen pontos, a mai állapothoz illeszthető, a megjelenítés igazolja, hogy az adott kor kezdetleges földmérési technológiájával is már milyen pontos térképet tudtak rajzolni.

A vizsgált terület a Második Katonai Felmérés (1806-1869) térképén (forrás: Arcanum)

A Magyar Királyság kiegyezés-kori, a XIX. században a szabadságharc után 1864-ban készült *Kataszteri térképe* teljes részletességében mutatja be a környék birtok- és művelésiág viszonyait, a számtalan szántót és a szőlőhegy hosszú parcelláit. Megjelennek a dűlőnevek is: Parti-dűlő, Öreg-hegy, Kis-hegy, Pál-hegy, Hosszú-hegyhát, Alsó-koronyi, Hosszú földek.

A terület és környéke a kataszteri felmérés (1864) térképein (forrás: www.mapire.eu)

A III. és IV. katonai felmérés térképei kidolgozásukat tekintve a korábbi felmérésekhez képest elnagyoltak, részletes tájelemzésre alkalmatlanok. A jelölések alapján a vizsgált terület művelési módjára vonatkozóan releváns következtetések nem vonhatók le.

A terület és környéke a III. Katonai Felmérés térképén

A terület állapotának kronológiai feltárásában a következő fontos állomás a légifelvételek. Ezeket a szocializmus éveiben kezdték el készíteni és a rendszerváltás után váltak közkinccsé. Ennek egyik korai emléke és nagyon fontos dokumentuma az 1972. év április 23-án készült légifelvétel, melyen a belterület és a művelt mezőgazdasági parcellák hálózata látható.

A terület az 1972. évben készült légifotón (forrás: www.fentrol.hu)

Az 1980-as években elkészült az ország 1 : 10 000 méretarányú domborzati térképe a hazai Egységes Országos Vetület rendszerében. Ebben a terület a 31-434 és a 21-212. számú

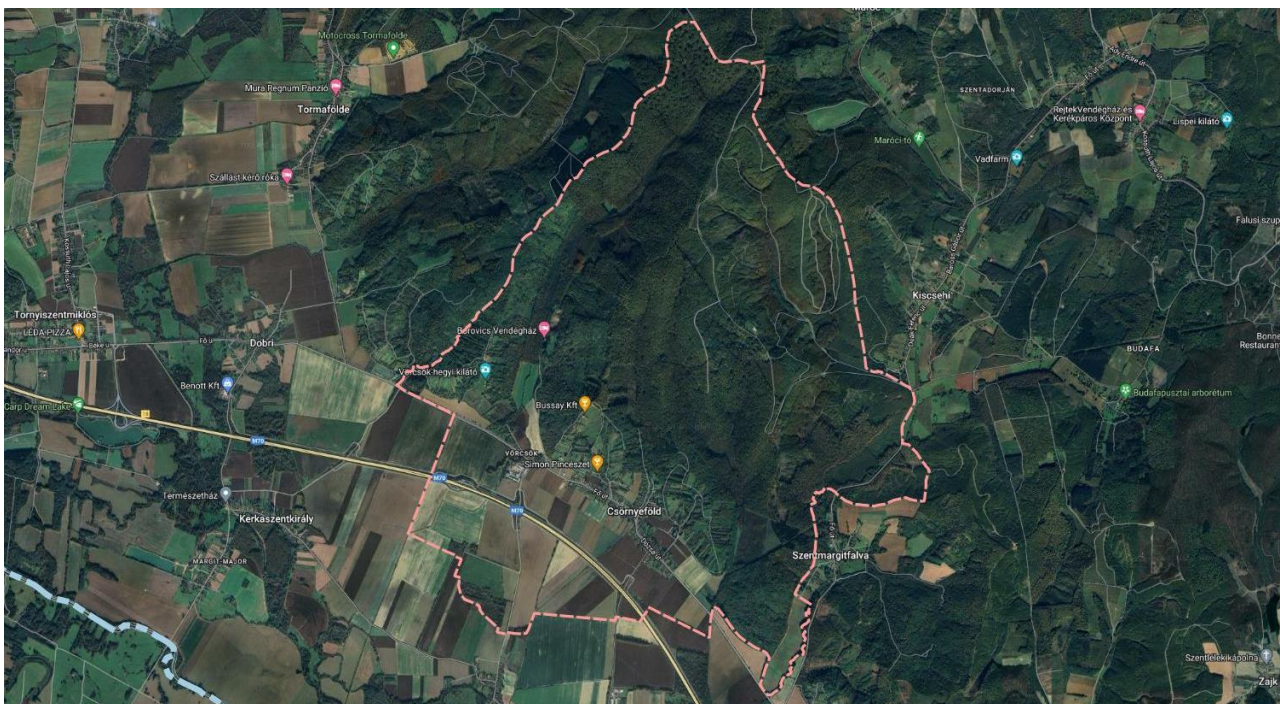

szelvényeken látható. A színelcsok alapján jól elhatárolhatók az erdők, szőlőterületek, lakóterület, valamint a Mura-sík szántói, rét-legelői, ligeterdői.

A terület az Egységes Országos Vetület térképén (forrás: FÖMI ~ 1980)

A napjainkban elterjedt navigációs és műholdas rendszereken már szinte naprakészen láthatók a területről készült legújabb ortofotók.

A település a 2022. évi ortofotón (forrás: GoogleMap)

A település aktuális természeti állapota

A település aktuális természeti viszonyairól kialakított képet a terepi bejárások során tapasztaltak alapján alakítottuk ki, melyet a tájtörténeti adatokkal és a közelmúltbeli munkákkal összehasonlítva formáltunk meg. A község területét érintő természetvédelmi érintettség (ökológiai hálózat, Natura

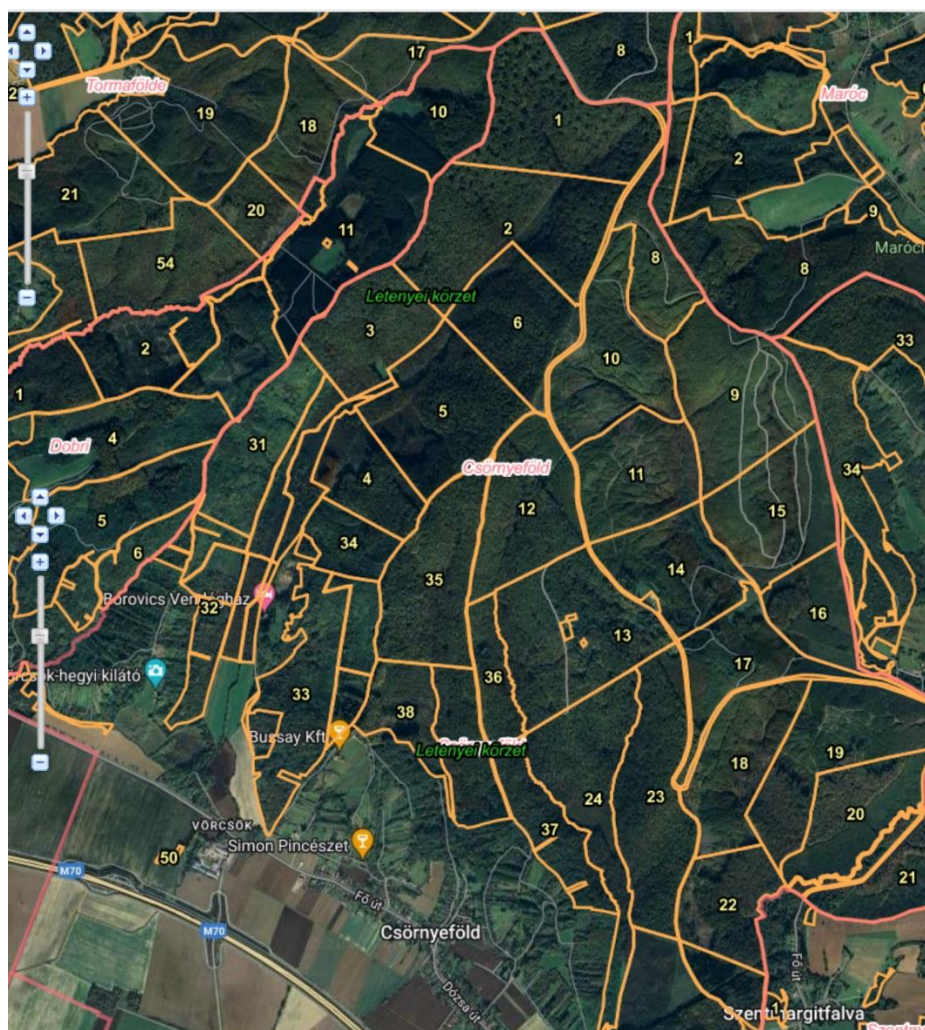

2000, egyedi tájérték) és a tájképvédelmi besorolás már előre vetíti az ezeket a kategóriákat megalapozó természeti értékek – növény- és állatvilág, élőhelyek – jelenlétét. A természeti értékek három eltérő tájelemhez kapcsolódnak, melyek a következők:

Erdők:

A településen a belterület és a szőlőhegyek felett kiterjedt, egybefüggő erdőség húzódik, a Vétyemi-erdő, mely a dél-zalai bükkösöv legnyugatabbra található tagja. A rendkívül változatos, meredek oldalakkal, völgyekkel szabdaltnál a délies kitettségű oldalakban pannon cseresek, illír gyertyános-tölgyesek, míg a hűvösebb, ill. északi oldalakon az illír bükkösök a dominánsak. Mind botanikai, mind zoológiai értékek tekintetében kiemelkedő, fajgazdag erdők, melyek számos védett és ritka növény és állatfaj élőhelyét adják, ugyanakkor jelentős gazdasági potenciált is hordoznak. A gyakran 30 métert is meghaladó magasságú szürke törzsek alkotta egyszintű lombkoronaszint alatt a ritkás cserjeszintet a bükk, gyertyán fiatal példányai képezik, melyben a tájban ritka kétfibés galagonya (*Crataegus oxycantha*) is megtalálható. A gyepszint jellemző növényei a zalai bükköny (*Vicia oroboides*), ciklámen (*Cyclamen europaeum*), tavaszi- és tarka lednek (*Lathyrus vernus*, *L. venetus*), farkasboroszlán (*Daphne mezereum*), erdei- és szálkás pajzsika (*Dryopteris filix-mas*, *D. carthusiana*), fehér- és kardos madársisak (*Cephalanthera damasonium*, *C. longifolia*), szártalan kankalin (*Primula acaulis*).

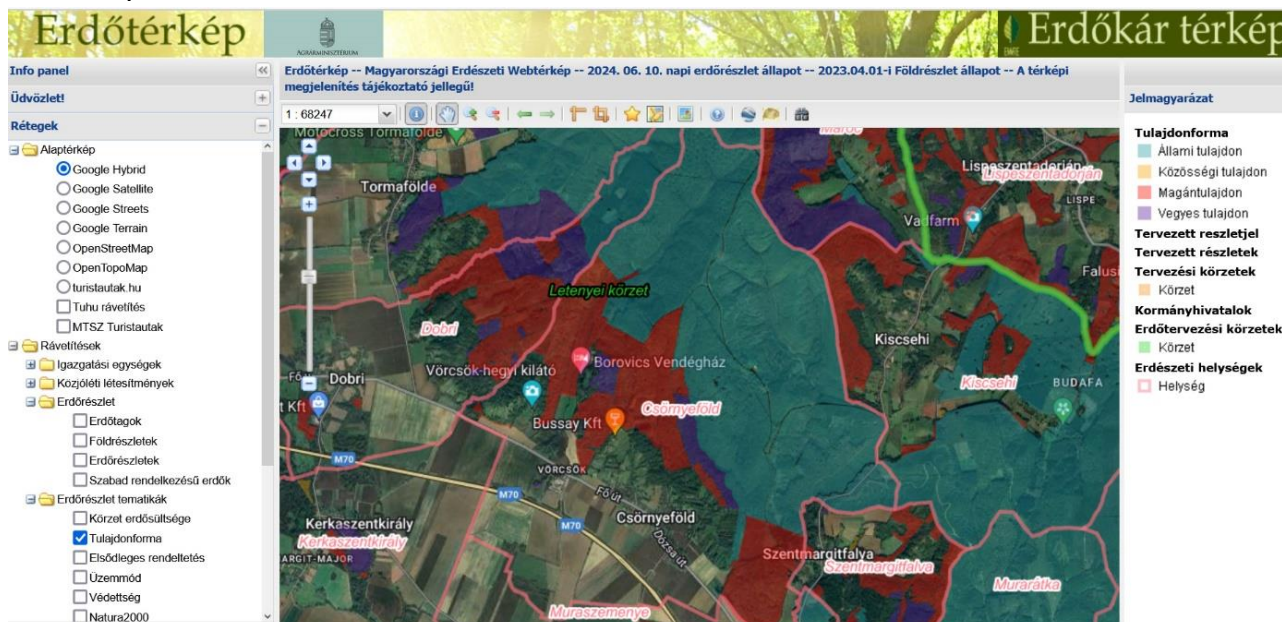
A madárvilág jellemző tagjai az egerészölyv (*Buteo buteo*), héja (*Accipiter gentilis*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), örvös légykapó (*Ficedula albicollis*), kékgalamb (*Columba oenas*).

A település erdői a NÉBIH Erdőtérképen

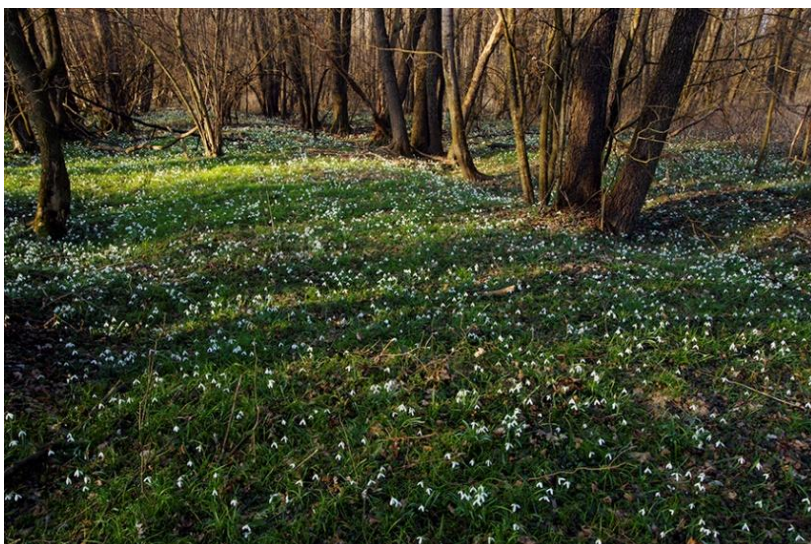

A rovarvilágból kiemelendők a Natura 2000 jelölő fajok; csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*), nagy hőscincér (*Cerambyx credo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*) gyászscincér (*Morimus funereus*), havasi cincér (*Rosalina alpina*). Az emlősök közül kiemelendő a denevérek előfordulása, a nagyvadak közül a gímszarvas (*Cervus elaphus*), őz (*Capreolus capreolus*) és a vaddisznó (*Sus scrofa*) van nagy számban jelen.

A település erdőinek tulajdonosi szerkezete a NÉBIH Erdőtérképen

A Szentadorjáni-patak mentén a tavaszi geofiton aspektusban a védett hóvirág (*Galanthus nivalis*) és nyugati csillagvirág (*Scilla drunensis*) virít, állatvilágából a vidra (*Lutra lutra*) mellett a közelmúltban visszatelepített hódok (*Castor fiber*) figyelhetők meg.

Hóvirág és csillagvirág

Szőlőhegyek

A falut átszelő 7-es főút felett a Mura-síkra érkező domboldalakon a rendszerváltás előtt kiterjedt szőlő- és gyümölcskultúra díszlett. Napjainkra a megváltozott életvitel következtében a szőlők, gyümölcsösök jelentős részét a művelésből felhagyták, helyükön jellegtelen másodlagos cserjés, erdő, telepített akácok, ill. inváziós fajok uralta parlagok találhatók. A ma is művelésben tartott

ingatlanoknál az intenzív fűnyírás következtében a fajgazdag gyepszintet felváltották a jellegtelen kultúrgyepek. A néhány megmaradt foltban a szelidgesztenyék (*Castanea sativa*) alatt a völgycsillag (*Astrantia major*), gömbtermésű sárma (*Ornithogalum sphaerocarpum*) nő.

Kilátás a Kis-hegyről

Gesztenyésbe telepített szibériai nőszirmok

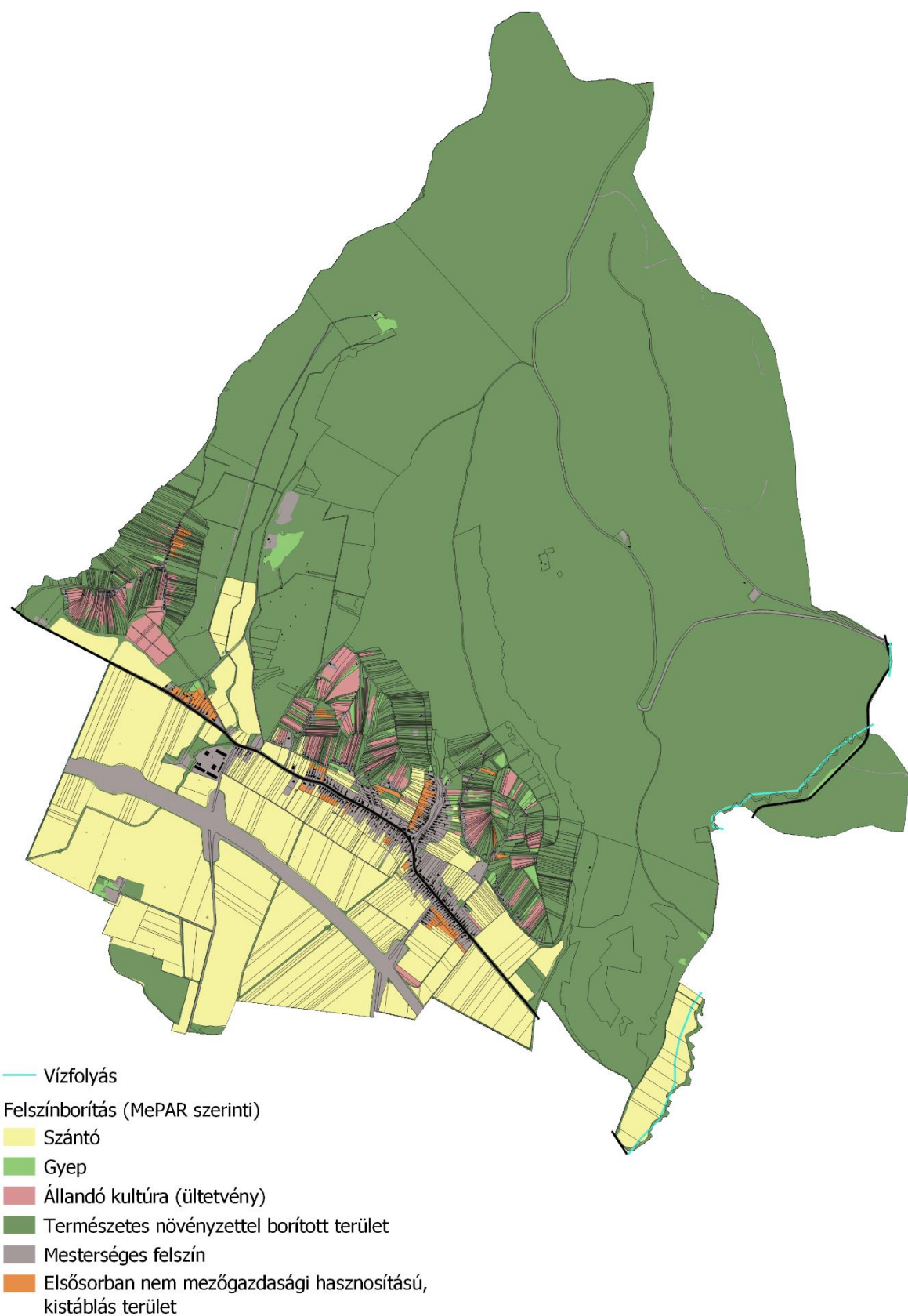
12.2.2. Tájhasználat értékelése

A mezőgazdasághoz kapcsolódó feldolgozóipar termelése is jelentősen lecsökkent a térségben. Nagyüzemi művelésre csak a széles völgyek megfelelőek, de a talaj minősége kifejezetten gyenge. A rendelkezésre álló szántóterületek jelentős részén kukoricatermesztés folyik, kisebb hányadán kalászos gabona (búza, sörárpa) termesztése jellemző.

A Mura menti területeket és a dombsági erdőterületeket erősen elhatárolja egymástól az M70-es autópálya, összeköttetést a kisvízfolyások jelentenek.

A Mura menti vizenyős kaszálórétek és legelők megszűntek a területek lecsapolásával, helyüket szántóföldek váltották fel. Kisebb legelőterület csak a Vörösk-patak mentén maradt meg. Kisebb gyepterületek jöttek létre a felhagyott szőlők helyén. Viszonylag magas azonban a művelt szőlők, kertek és gyümölcsösök aránya. A vízfolyások mentén erdőterületek vannak, így a víztestek védettek a szennyeződésektől. A tájhasználati típusok összességében illeszkednek a természeti adottságokhoz.

12.2.3. Tájkarakter

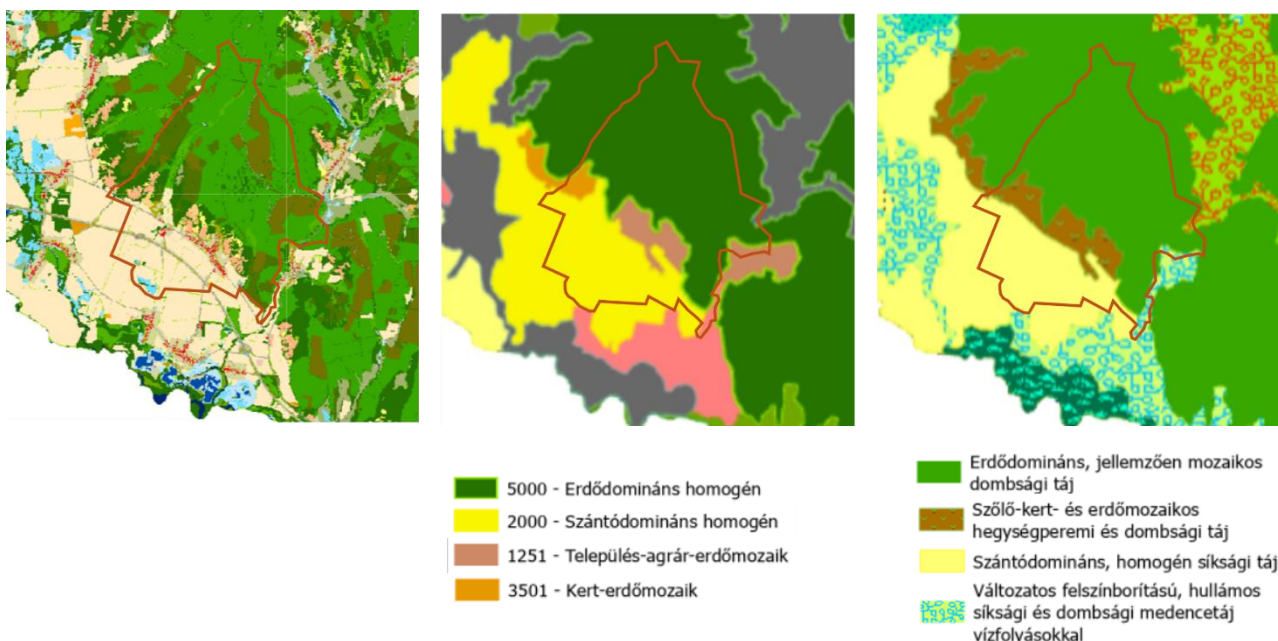
A fejezethez felhasznált irodalom a Moldován Ágnes által készített **Településképi Arculati Kézikönyv** (2017), valamint a PannonInsel 2000. Kft. által készített **Településrendezési terv** (2007, Nagykanizsa).

Csörnyeföld tájkarakter-vizsgálatát Magyarország Ökoszisztéma alaptérképe alapján végeztük el.

A környező települések a Zalában megszokott aprófalvas jellegűek, többnyire egyutcásak. A telekkialakítás miatt jellemző az oldalhatáros beépítés és a hátsó kertben a háztáji gazdálkodáshoz kapcsolódó egységek megléte. Az országos viszonylathoz képest nagyobb a gyümölcsöskertek és a szőlőterületek aránya. A vidék gazdasági fejlődését nagyban befolyásolta a szénhidrogén-mezők felfedezése az 1930-as években, illetve a kedvező adottságok miatt lett hírhedt a Dél-Zalai borvidék.

Csörnyeföld az Egerszeg-Letenyei-dombság és Mura sík öntésterületének találkozásánál fekszik. A tájhasználatot a domborzati viszonyok jelentősen meghatározzák: a lejtőkön szőlők, dombsági területeken értékes illír bükkösök fordulnak elő. A lakott területen a kertes családi házas karakter jellemző, egységes karakter nincs. A hátsókertekben a háztáji gazdálkodáshoz kapcsolódó állattartó és gazdasági épületek találhatók. Az épületek formai kialakítása az adott kor stílusjegyeit viselik magukon, jellemzően sátor vagy nyeregtetős kialakításúak. Íves vonalvezetésű, szabályos, állandó szélességű utcaszakasz, ahol az épületek a nyugati oldalhatárra települtek, minimális előkertet hagyva a közterület felé. A különböző korok épületei, eltérő előkertet tartva épültek, emiatt az utca homlokzati látványa mozgalmas, nem ad egységes vonalvezetést a homlokzati sorfal. A domborzati sokszínűséghez alkalmazkodtak a telepítések.

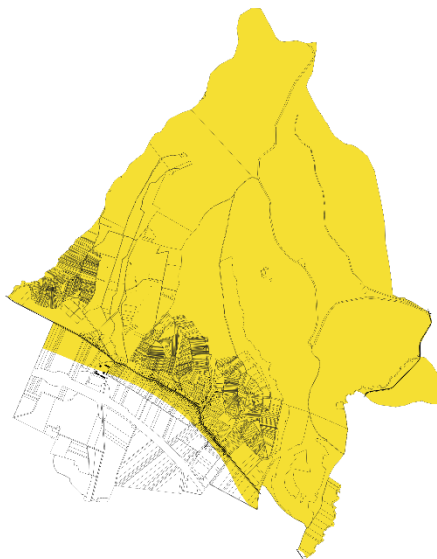
A domborzat miatt számos pontról nyílik kilátás a környező tájra, szántóföldekre és szőlőterületekre, tájékozódási pontként a templomtorony szolgál. Ez értékes adottsága a településnek. A rálátás miatt ügyelni kell a jövőben megvalósuló beruházásoknál, hogy tájképbe illeszkedjen, ne okozzon vizuális konfliktust.

12.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

12.3.1. Tájlépvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A település dombvidéki területei tartoznak elsősorban a tájképvédelmi terület övezetébe. Ez a lakott területet, az erdőterületeket és zártkerteket, valamint a patak völgyeket foglalja magába. A szőlőművelésnek ezen a vidéken évszázados hagyománya van, így az ehhez kapcsolódó tevékenység, épületek, táji környezet indokoltá teszi a védelmet. Ezen felül az erőterület a település határában nem ér véget, a szomszédos falvak területére is átnyúlik, már az Első Katonai Felmérések (1784) térképein is meglévő erdő.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény alapján a tájképvédelmi övezetre vonatkozó szabályozást a területrendezésért felelős miniszter külön rendeletben állapítja meg. Ez a rendelet a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, mely a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szól. E rendelet 4. §-a határozza meg a tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó országos előírásokat a következők szerint:

4. Tájképvédelmi terület övezete

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképi védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

A Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX.27.) rendelete Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről rendelkezik a térségi övezetek területi lehatárolásáról

4. § (1) A vármegye Térségi Övezeteinek területét $M=1:100.000$ méretarányban a rendelet 3.1.-3.16. mellékletei tartalmazzák az alábbiak szerint az országos övezetek a következők: 3.1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, 3.2. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, 3.3. Ökológiai hálózat puffterületének övezete, 3.4. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.5. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.6. Erdők övezete, 3.7. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete, 3.8. Tájképvédelmi terület övezete, 3.9. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, 3.10. vízminőség-védelmi terület övezete, 3.11. Nagyvízi meder övezete, 3.12. Honvédelmi és katonai célú terület övezete, a vármegyei övezetek a következők: 3.13. Ásványi nyersanyagvagyon övezete, 3.14. Földtani veszélyforrás terület övezete, egyedileg meghatározott vármegyei övezetek: 3.15. Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet, 3.16. Kiemelt turisztikai övezet.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik a térségi övezetek lehatárolására vonatkozóan. A 23. § (2) bekezdése az alábbiakat írja elő:

(2) A településrendezési eszközök készítésénél a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv térségi övezeteinek lehatárolásához képest a térségi övezetek csak - az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott - illetékes államigazgatási szervek egyetértése esetén változtathatók meg, kivéve a 22. § szerinti esetet. Ha az illetékes államigazgatási szervnek a térségi övezet lehatárolására vonatkozó adatszolgáltatása eltér az OTt-ben, a területrendezésért felelős miniszter 19. § (4) bekezdése szerinti rendeletében, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben meghatározott övezeti lehatárolástól, a településrendezési eszköz készítése során a települési önkormányzat számára kedvezőbb lehatárolás szerepeltethető, kivéve, ha az jogszabályba ütközik.

Mindenknek megfelelően a tájképvédelmi övezet területe a településrendezési eszközök készítése során módosítható, pontosítható.

12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelességre tervezett terület, érték, emlék

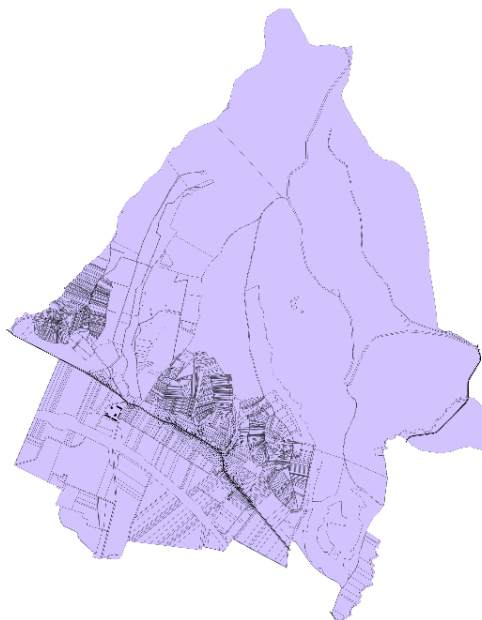
Nemzetközi jelentőségű védett természeti terület

„A bioszféra-rezervátumok azon jellegzetes szárazföldi és tengerparti ökoszisztémák, amelyek az UNESCO Ember és Bioszféra Programja (MAB) keretében nemzetközileg elismertek.” Környezetvédelmi Lexikon (2002)

A hazai 6 bioszféra rezervátumból a Mura–Dráva–Duna Határon Átnyúló Bioszféra-rezervátum területére esik a település egésze.

Bioszféra rezervátumoknak hármass zónarendszere van: magterület, védőövezet és átmeneti övezet. Csörnyeföld területe az átmeneti övezetbe tartozik.

„Átmeneti övezet: Az átmeneti zónák a természeti erőforrások fenntartható használatának bemutató területei, rajtuk mezőgazdasági és egyéb emberi tevékenység is folyhat a helyi közösségek, a természetvédelmi szervezetek, kutatók, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködésével. Jellemzően nem védett területen helyezkednek el, jogi korlátozás a MAB státuszából következően nem vonatkozik rájuk. A rajtuk folyó tevékenységekbe a kezelők minél jobban igyekeznek bevonni a helyi közösségeket is.”

Országos jelentőségű védett természeti terület

Országos jelentőségű védett természeti terület nincs a település területén.

Helyi jelentőségű védett természeti terület

Helyi jelentőségű védett természeti terület nincs a település területén.

Ex lege védett természeti értékek

Ex lege védett természeti értékek nincsenek a település területén

Natura 2000 hálózat

A település területét érinti a Natura2000 hálózat. A terület a 18. század óta erdőterület, az Eszterházy család

■ Natura2000 különleges természetmegőrzési terület (SAC)

hitbizományi birtoka volt. Szécsisziget, Dobri, Maróc, Tormafölde, Iklódbördöce, Páka településeket érinti.

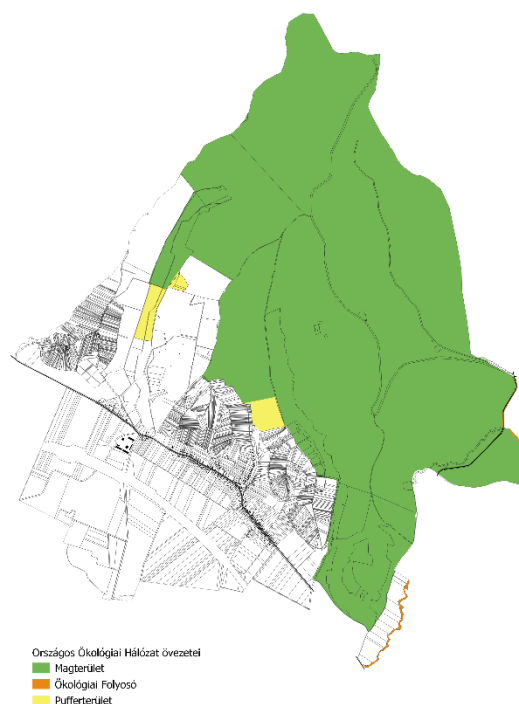
A terület Vétyempusztá elnevezésű, különleges természetmegőrzési terület (HUBF20040).

A település területének 59,28%-át érinti, ez 1257,61 ha. A teljes Natura2000 terület 30,36 %-a. Elsősorban erdőterület.

12.3.3. Ökológiai hálózat

Országos Ökológiai Hálózat

Az országos ökológiai hálózat övezeti közül a település mindhárom övezettípust érinti. Szinte teljes átfedésben van a Natura2000-es területekkel. Magterület a dombvidéki rész erdőterülete. Pufferterületként lettek kijelölve a Vöröcsöki-patak és a Csörnyeföldi-patak településhez közel eső területei. Ökológiai folyosó övezete a Szentadorjáni-patak vonala a déli határban. Az ökológiai hálózatra vonatkozóan a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvényben kerültek meghatározásra előírások, mely a következőkben kerül ismertetésre.

14. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

50. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

79. § Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete tekintetében a 26. § szerinti övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) a településrendezési eszközök készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatosságát tételét biztosítani kell;
- b) szántó művelési ágú területen - a Balatoni főépítész hozzájárulását követően - kizárólag út, közmű, vízgazdálkodási és vízkárelhárítási építmény helyezhető el;
- c) a kertes mezőgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be;
- d) csarnok nem helyezhető el;
- e) új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve, az illetékes természetvédelmi hatóság, valamint a Balatoni főépítész hozzájárulása alapján történhet;
- f) 10 méter beépítési magasságot meghaladó építmény - a kizárólag kilátó rendeltetésű építmény és a víztorony kivételével - nem létesíthető;
- g) védelmi és közjóléti erdőtelepítés, külterületi fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;
- h) * a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, továbbá új vegyszertároló és hulladékkezelő létesítmény nem létesíthető, valamint energetikai célú növénytelepítés nem megengedett.

A Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX.27.) rendelete Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről rendelkezik a térségi övezetek területi lehatárolásáról

4. § (1) A vármegye Térségi Övezeteinek területét M=1:100.000 méretarányban a rendelet 3.1.-3.16. mellékletei tartalmazzák az alábbiak szerint az országos övezetek a következők: 3.1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, 3.2. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, 3.3. Ökológiai hálózat puffterületének övezete, 3.4. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.5. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete, 3.6. Erdők övezete, 3.7. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete, 3.8. Tájképvédelmi terület övezete, 3.9. Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, 3.10. Vízminőség-védelmi terület övezete, 3.11. Nagyvízi meder övezete, 3.12. Honvédelmi és katonai célú terület övezete, a vármegyei övezetek a következők: 3.13. Ásványi nyersanyagvagyon övezete, 3.14. Földtani veszélyforrás terület övezete, egyedileg meghatározott vármegyei övezetek: 3.15. Gazdaságfejlesztési és innovációs övezet, 3.16. Kiemelt turisztikai övezet.

12.3.4. Egyedi tájértékek

Egyedi tájérték a tájra jellemző természeti érték, képződmény, vagy az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos, vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Az alábbi táblázatban a felmért egyedi tájértékek szerepelnek a Balatonfelvidéki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján. A helyi védelmet élvező épületek és építmények a Településképi Arculat Kézikönyvből lettek átemelve.

A felmért tájértékek elsősorban a szőlőműveléshez kapcsolódnak. 2000-ben megalakították a szervezett borutat, így az ott lévő, vendégszerető gazdák borospincéit szervezeten lehet látogatni. Különleges karakterűek a faboronás pincék. Számos fészület szerepel a listán, amit jellemzően helyi családok állítottak a települési utcák és dűlőutak mentén.

Egyedi tájértékként egyetlen lakóépület lett feljegyezve, de a település karakterét meghatározzák a régi épületek.

A település kiemelt értékei a vöröcsöki templom, a falu közepén az úgynevezett temető-dombon található templom és emlékmű, valamint a faluház könyvtárában megtekinthető Soós Lajos fafaragó munkáinak állandó kiállítása.

A tájértékeket veszélyeztető tényezők állagmegóvás elmaradása, a felhagyott szőlők és legelők, valamint a szokások változása.

Sorszám	Név	Tipizálás	Pontos helyszín	Hrsz felmérőlap alapján (Típus)	Hrsz felmérőlap alapján (Érték)
1	Lakóház	Lakóépület	Hársfa u. 15.	HRSZ	6045
2	Faragott szobor	Köztéri szobor	A Fő u., és a Liget u. találkozásánál	HRSZ	111/1
3	Nagyboldogasszony templom	Templom	A település központjában, Dózsa Gy. u. 1.	HRSZ	148
4	Nepomuki Szent János-kápolna	Kápolna	Vöröcsök	HRSZ	1417
5	A Vöröcsöki-hegy keresztje	Fészület	Vöröcsöki-hegy	HRSZ	3683
6	Kereszt a templomnál	Fészület	A település központjában, a templom előtt.	HRSZ	150
7	Faragott kereszt	Fészület	A temető bejáratánál	HRSZ	21
8	A temető keresztje	Fészület	A temetőben	HRSZ	21
9	Mária szobor	Szentek szobra	A Hársfa utca vége, a szőlőhegy bejáratánál	HRSZ	6013
10	Szobor	Szentek szobra	Pál-hegy	HRSZ	5405
11	Oszlop szoborral	Szentek szobra	Vöröcsöki-lap, a Vöröcsöki falurésztől északra	Erdőrésztlet	31 CE
12	Szent Orbán szobor	Szentek szobra	A szőlőhegyre vezető út mellett	HRSZ	6223
13	Szent István szobor	Szentek szobra	A település központjában, a templom előtt	HRSZ	150
14	Borospince a Vöröcsöki-hegyen	Présház	Vöröcsöki-hegy	HRSZ	3675
15	Présház a Vöröcsöki-hegyen	Présház	Vöröcsöki-hegy	HRSZ	3262
16	Pince a Vöröcsöki-hegyen	Présház	Vöröcsöki-hegy	HRSZ	3642
17	Felújított présház	Présház	Zsófiahegy	HRSZ	6156
18	Régi boronapince a Pál-hegyen	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5392
19	Épület a szőlőhegyen	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5388
20	Téglapince	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5633
21	Présház a Pál-hegyen	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5635
22	Régi présház a Pál-hegyen	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5655
23	Présház a Zsófiahegyen	Présház	Zsófiahegy	HRSZ	5981
24	Régi présház	Présház	Zsófiahegy	HRSZ	6029
25	Boronapince	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5672
26	Díszes boronapince	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5525
27	Pince a Pál-hegyen	Présház	Pál-hegy	HRSZ	5523
28	Kút	Kút	Liget u., a település központjában	HRSZ	111/1
29	Kerek kút	Kút	Liget u.	HRSZ	111/3
30	Kút a temetőben	Kút	A temetőben	HRSZ	21
31	I. Világháborús emlékkövek	Emlékmű	A temetőben	HRSZ	21
32	II. Világháborús emlékmű	Emlékmű	A település központjában, a templom előtt	HRSZ	150
33	Szentadorjáni-patak	Folyóvízhez kapcsolódó	A településtől északkeletre	HRSZ	0367
34	Idős tölgyfa	Fa	A településtől északkeletre, a Basai-erdő szélén	Erdőrésztlet	16 CE
35	Kilátó a Vöröcsöki-hegyen	Kilátópont	Vöröcsöki-hegy	HRSZ	3376
36	Kilátás a Zsófiahegyről	Kilátópont	Zsófiahegy	HRSZ	6321

Egyedi tájértékek listája BFNPI adatszolgáltatása alapján

1.sz. melléklet

Sorszám	Véd. Kat.	Cím	Megnevezés
1	H	Csörnyeföld, 1417 hrsz.	Vöröskői kápolna
2	H	Csörnyeföld,	Csörnyeföldi kápolna
3	H	Csörnyeföld 194. hrsz.	Lakóház
4	H	Csörnyeföld Dózsa u. 37.	Lakóház
5	H	Csörnyeföld Hársfa u. 2.	Lakóház
6	H	Csörnyeföld Hársfa u. 15.	Lakóház
7	H	Csörnyeföld Dózsa Gy. u.58.	Lakóház
8	H	Csörnyeföld, Dózsa Gy. u.59.	Lakóház
9	H	Csörnyeföld Dózsa Gy. u. 61.	Lakóház
10	H	Csörnyeföld zártkert	Szt. Orbán szobor
11.	H	Csörnyeföld templomkert	Szt. István szobor
12.	H	Csörnyeföld Hársfa u. vége	Mária szobor

Helyi védelem alatt álló épületek, építmények

12.4. A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

12.4.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A települési zöldfelületi rendszer meghatározó elemei belterületen a közhasználatú zöldterületek, zöldfelületi jellegű intézmények, lakókeretek, közlekedési zöldfelületek, külterületen a települést övező összefüggő erdőterületek és a természetközeli gyepek. Ugyanitt megemlíthetők a kékinfrastruktúra elemek, úgy mint patakok, árokrendszerek és csapadékvízszikkasztó árkok.

Csörnyeföld **jelentős mennyiségű zöldterülettel** rendelkezik, mely egyenletesen oszlik el a település területén. Legnagyobb kiterjedésű a központban, a templomtól és a mellette lévő vegyesbolttól a Csörnyeföldi-patak mentét magába foglaló zöldterület. A **Liget sétánynak** nevezett részen idősebb lucfenyők, és telepített, fiatal kőrisfásor képezi a fás szárú állományt.

A **Polgármesteri Hivatal mellett lévő zöldterület** nem rendelkezik kiemelt funkcióval, két nagyobb lombkoronájú fa és néhány cserje jelenti a növényzetet. Központi fekvésénél fogva magas potenciált rejt magában.

A település két végében nagyobb területet jelöl ki a szabályozás zöldterületként. Ezek egyike még nem kiépített **sportpálya**, a másik funkció nélküli, **magas lombkorona borítottságú terület**. A vörösköpusztai egykori, ma már **felhagyott temető** körül is kijelöl a szabályozás zöldterületet. A **működő temető** a lakott területtől kintebb, északkelet irányban helyezkedik el.

Nem zöldterületbe sorolt, jól felszerelt **játszótere** is van a településnek. Néhány diófa ad árnyékot, egyéb növényzet nem fordul elő.

Az **utak menti zöldsávok**, bár keskenyek, mégis fontos elemei a zöldinfrastruktúra-hálózatnak. Szerepük van a csapadékvíz-kezelésben, főként, ha nyílt szikkasztóárkokkal ellátottak. Ezen kívül térelválasztóként szolgálnak a gyalogos forgalom és lakóépületek, valamint az autósforgalom között. Csörnyeföldön a Dózsa út teljes hosszában, valamint a Fő út egy szakaszán és a Hársfa utcában egyoldali, mederlappal fedett vízelvezető árok van. A többi részen gyepes szikkasztóárok segíti az **esővíz szikkasztását** és visszatartását.

Belterületen lévő **fasor** csak a Liget úton lévő új telepítésű kőrisfasor és a Fő út mentén egyoldali, légvezetékek miatt csonkolt hársfasor. A jó állapotú gyalogos járda mentén célszerű lenne árnyékadó fasor telepítése alacsony, légvezeték alatt is elférő fajokból. **Külsőterületen** a déli bevezető szakaszon kétoldali, vegyes fafajú, jó állapotú fasor kíséri a főutat; Vöröskpuszta után pedig egyoldali, jó állapotú kőrisfasor határolja azt. A fásított útszakaszok egységes településképet biztosítanak, ha az utcákban eltérő, akkor identitást erősítő szerepük is lehet. Legnagyobb szerepük azonban az árnyékadás és környezetük hűtése, valamint a szén-dioxid és por megkötésében van.

Lakóterületi kertek

A zöldfelületi rendszer szempontjából meghatározóak továbbá a falusias lakóterületek ketrészei és az egyéb hagyományos belterületi kertek is, melyek beépítés mentesen történő megőrzése meghatározóan fontos nemcsak zöldfelületi, de az egységes településképet, történeti településszerkezet megőrzése szempontjából is. A belterület lombkorona borítottsága gyenge, a telkek zöldfelületi aránya közepes, ez közterületről azonban kevésbé érzékelhető, ugyanis a hagyományos beépítés következtében a fák elsősorban hátul, a gazdasági udvarban jelennek meg. A régi tisztaudvar helyén az oldalhatáros beépítés miatt kevesebb fát ültetnek helyhiány miatt. A széles előkertekben jellemző az utcaképet is meghatározó oszlopos tuják megléte, a széles lombkoronát nevelő lombhullató fák aránya igen kevés.

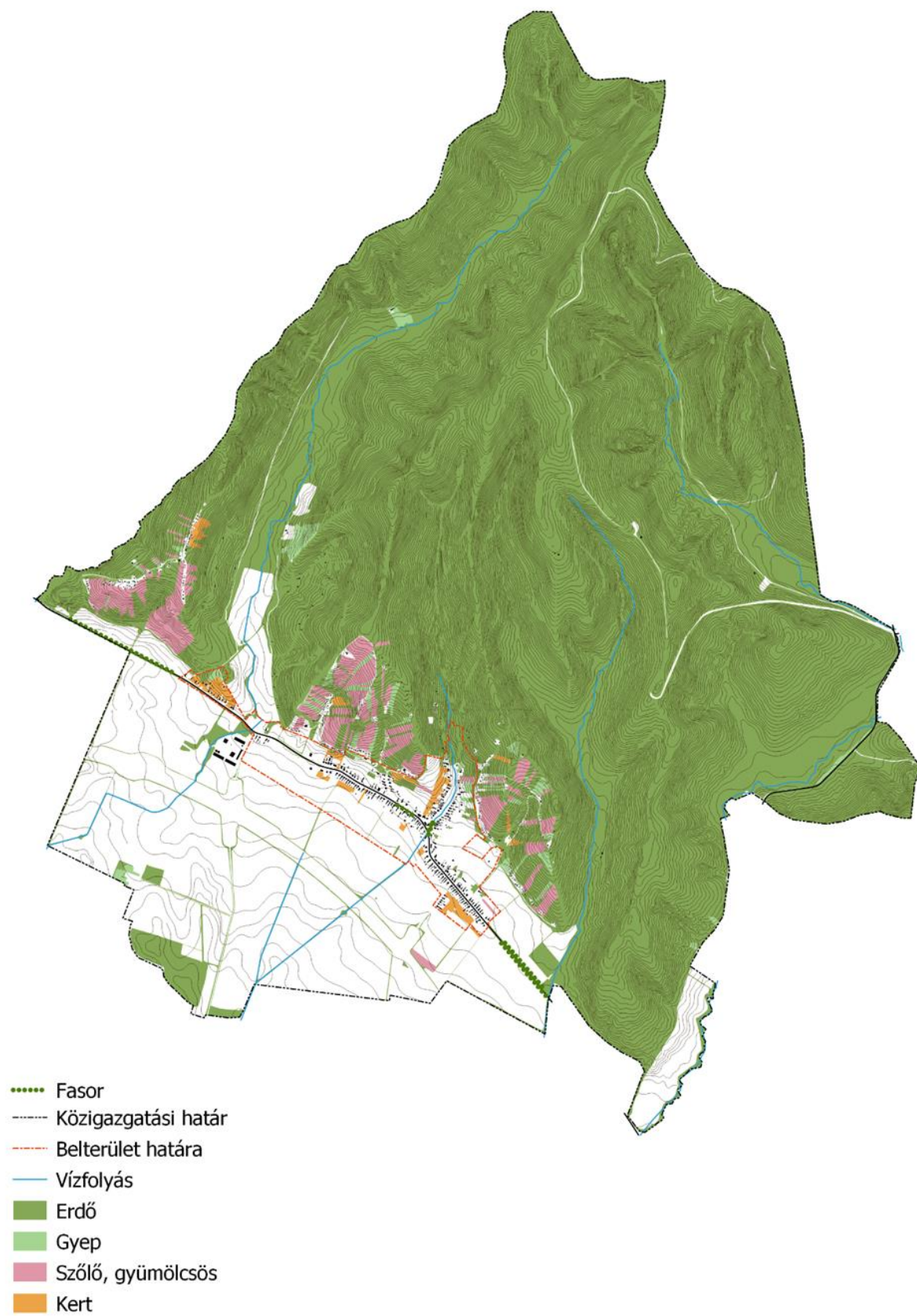
Csörnyeföld belterületi zöldinfrastruktúrája

Külterületi zöldinfrastruktúra

A dombvidéki részek erdővel borítottak, így erózióveszély nem áll fenn, valamint az itt áthaladó kisvízfolyásoknak is kedvező. Az erdőterületek természetszerű jellegüknél, kiterjedésüknél fogva számos ökoszisztéma szolgáltatást biztosítanak. Ezek annál sokrétűbbek, minél természetszerűbbek az erdőterületek, azaz minél nagyobb az őshonos, tájra jellemző fajok aránya, annál inkább be tudja tölteni sokrétű szerepét. Különleges, hogy ez az erdőterület a 18. század óta ebben a kiterjedésében van jelen, a társulás típusa pedig illír bükkös, ami értékes élőhely.

A zártkertek fontosak a gyümölcsfajták megőrzése szempontjából, egyfajta génbankként működhetnek. A felhagyott szőlők helyén kialakult gyepek értékes élőhelyekként szolgálnak. Összefüggő gyepterület nem jellemző különben, egyedül a Vöröcsöki-patak mentén van egy nagyobb legelőterület.

A dombvidéki zöldfelületek között a kontinuitás megfelelő, azonban a Dráva felé hiányoznak a kapcsolatok - csak a patakokon keresztül valósul meg (Csörnyeföldi-patak , Vöröcsöki-patak), ezeket csak keskeny védősáv (puffersáv) kíséri a szántóföldi területeken.

Csörnyeföld külterületi zöldinfrastruktúrája

13. Közlekedés

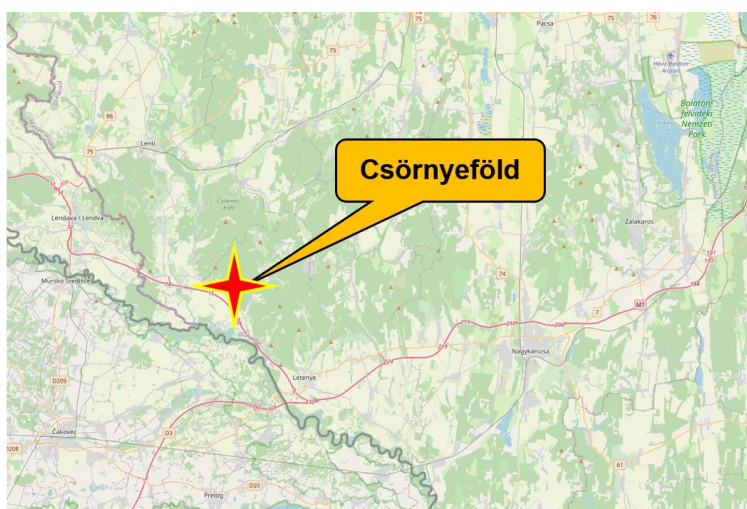
Helyzetfeltáró munkarész

A tervezési terület Csörnyeföld község teljes közigazgatási területe.

A település északon Tormafölde és Maróc, keleten Kiscsehi és Szentmargitfalva, délen Muraszemenye, nyugaton Dobri és Kerkaszentkirály községekkel határos. A Nyugat-dunántúli régióban található község a Letenyi járás része, valamint közvetlenül is Letenye vonzáskörzetébe tartozik. Lakossága 2024. január 1.-i nyilvántartás szerint 403 fő, területének nagysága meghaladja a 21 km²-t.

A településrendezési terv módosítása a teljes közigazgatási terület felülvizsgálatára irányul, melynél a közlekedési létesítmények elhelyezhetősége a meglévő beépítés jellegének-adottságainak lehetőségei szerint került figyelembevételre.

A tervezett módosítások érintik a település közlekedési vonatkozású fejlesztési koncepcióját is.

A település elhelyezkedése a Nyugat-dunántúli régióban.

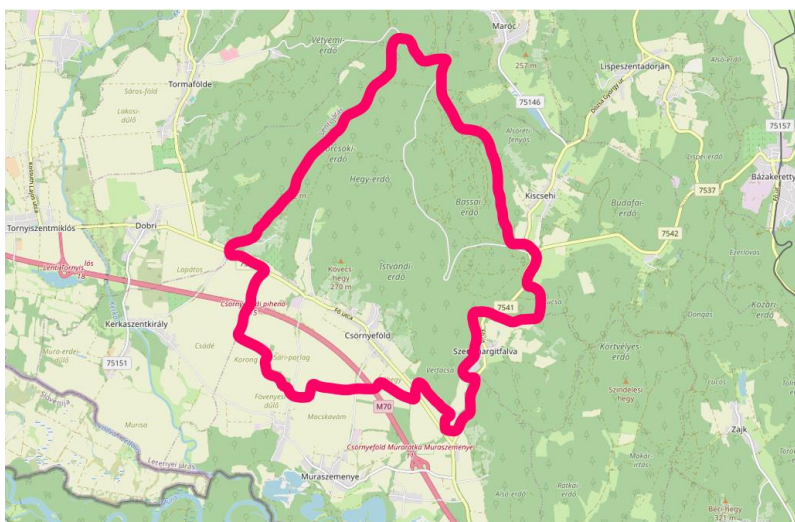

A település közigazgatási területe

Jelenlegi állapot:

1.1 Közúti közlekedés (jelenlegi úthálózat)

Csörnyeföld közigazgatási határain belül a közforgalmú úthálózat hierarchiáját állami és önkormányzati tulajdonú utak alkotják kül- és belterületen egyaránt.

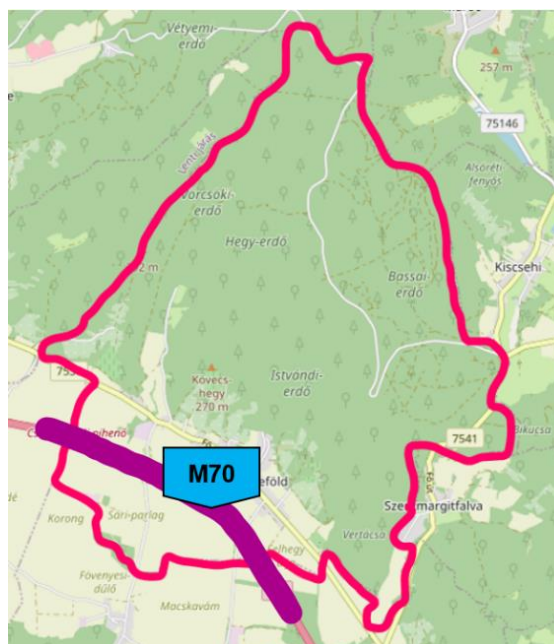
A település és környezetének közlekedési infrastruktúrája a jelenlegi állapotok szerint

1.1.1. Állami úthálózat – kezelő: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Zala Vármegyei Igazgatóság

- Az M70 számú (Letenye (M7) - Tornyiszentmiklós) autópálya délkelet - északnyugati tengellyel szeli ketté a települést a lakott részekről délre. Az útnak kizárólag külterületi szakasza van, napi forgalma a KIRA információs rendszer adatbázisa alapján (2024.06.01.) 13541 J/nap, melyből a teherforgalom 3231 db jármű (~24%).

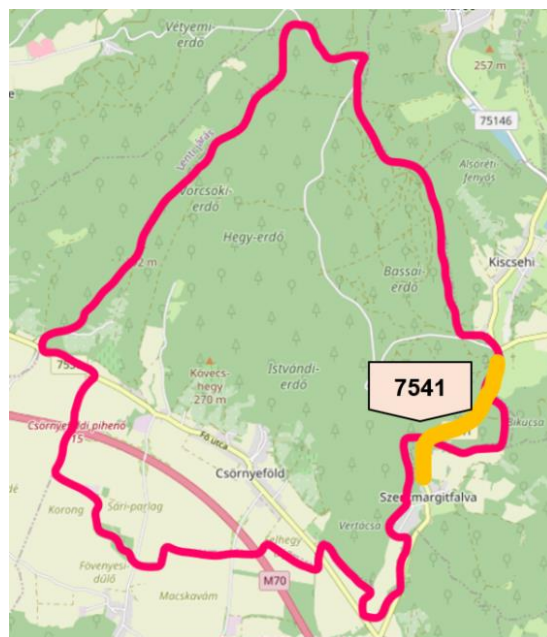
Út: M70 - M70 autópálya Letenye (M7) - Tornyiszentmiklós
 Szelvényszám: 12 km 512 m
 É.sz.d.: 46.493706 K.h.d.: 16.630582
 É.sz.: 46°29'37.342" K.h.: 16°37'50.095"
 EOY: Y: 464482.530 X: 130568.482
 Kezelő: MKIF Zrt. / MKIF Infrastruktúra Üzemeltető Zrt.
 Üzemeltetés: Eszteregnyei Apm.
 Megye: Zala vármegye
 Település: Csörnyeföld
 Útkategória: autópálya
 Útdíj: fizető szakasz (D1M, D1, D2, U és B2 kategóriára)
 Átlagos napi forgalom: 13541
 Nehézgépjármű forgalom: 3231
 Téli üzemeltetés: örjáratos
 Szolgáltatási szint: I - Kiép. és útkat. = 1/2/8

A gyorsforgalmú út nyomvonala és forgalma

- A 7541 jelű Szentmargitfalva – Lipeszentadorján összekötő út észak - déli tengellyel érinti a települést, a keleti oldali közigazgatási határ mentén egy viszonylag rövid területen. Az útnak kizárólag külterületi szakasza van, napi forgalma a KIRA információs rendszer adatbázisa alapján (2024.06.01.) 578 J/nap, melyből a teherforgalom 42 db jármű (~7,2%).

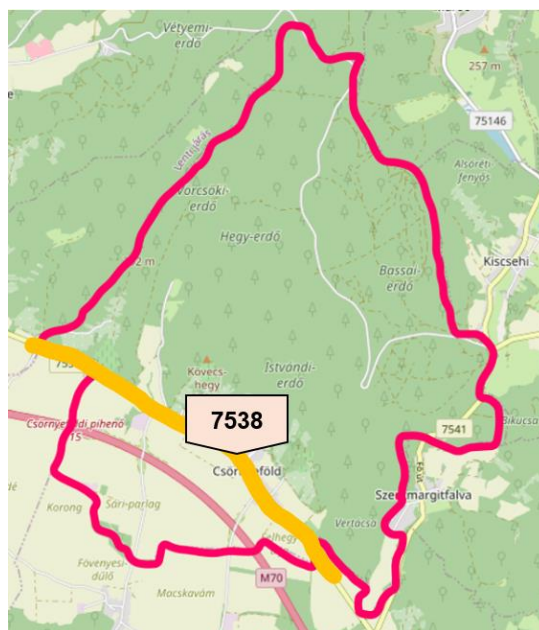
Út: 7541 - Szentmargitfalva-Lipeszentadorján összekötő út
 Szelvényszám: 3 km 153 m
 É.sz.d.: 46.504931 K.h.d.: 16.668004
 É.sz.: 46°30'17.752" K.h.: 16°40'4.814"
 EOY: Y: 467392.112 X: 131727.593
 Kezelő: Zala Vármegyei Igazgatóság
 Üzemeltetés: Lenti mérnökség
 Megye: Zala vármegye
 Település: Csörnyeföld
 Útkategória: összekötő út
 Útdíj: -
 Átlagos napi forgalom: 578
 Nehézgépjármű forgalom: 42
 Téli üzemeltetés: rajonos
 Szolgáltatási szint: V - Kiép. és útkat. = 5/6/7/9

Az állami mellékút nyomvonala és forgalma

- A 7538 jelű Letenye - Lenti összekötő út az autópályával párhuzamosan, annak észak-keleti oldalán halad, amely délkelet - északnyugati tengellyel szeli ketté a települést. Az útnak van belterületi (a település főutcája), illetve külterületi szakasza is, napi forgalma a KIRA információs rendszer adatbázisa alapján (2024.06.01.) 1736 J/nap, melyből a teherforgalom 109 db jármű (~6%).

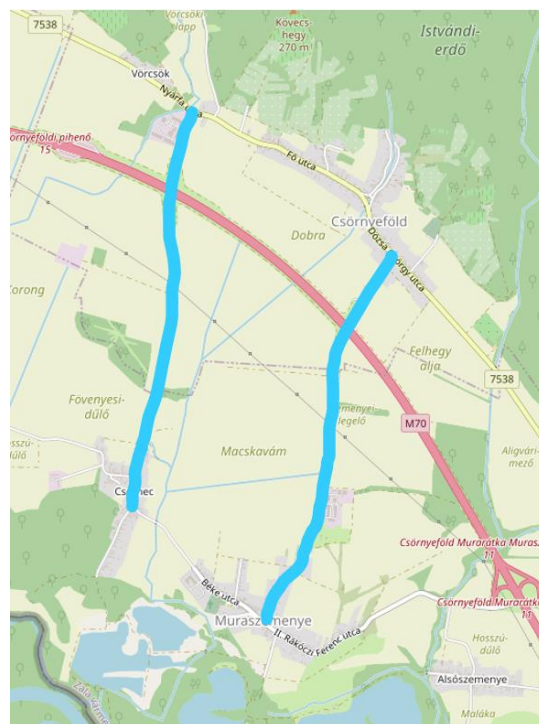
Út: 7538 - Letenye-Lenti összekötő út
 Szelvényszám: 9 km 805 m
 É.sz.d.: 46.492051 K.h.d.: 16.641654
 É.sz.: 46°29'31.384" K.h.: 16°38'29.954"
 EOY: Y: 465326.485 X: 130358.425
 Kezelő: Zala Vármegyei Igazgatóság
 Üzemeltetés: Lenti mérnökség
 Megye: Zala vármegye
 Település: Csörnyeföld
 Útkategória: összekötő út
 Útdíj: -
 Átlagos napi forgalom: 1736
 Nehézgépjármű forgalom: 109
 Téli üzemeltetés: őrjáratos
 Szolgáltatási szint: IV - Kiép. és útkat. = 5/6/7/9

Az állami mellékút nyomvonala és forgalma

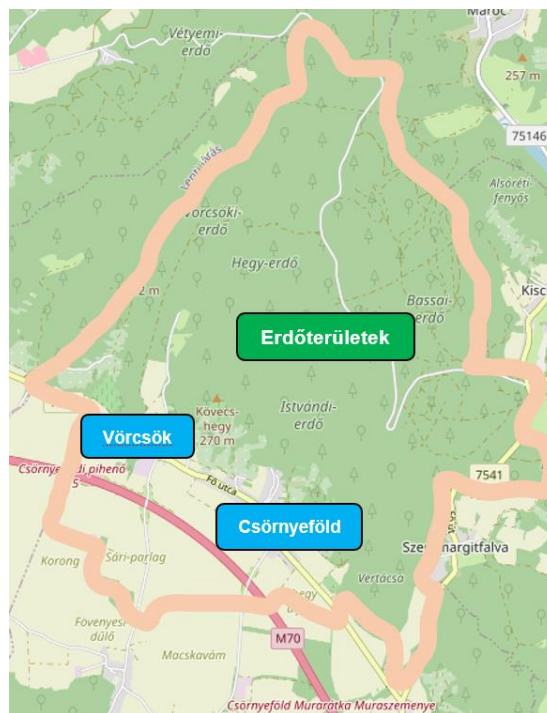
1.1.2. Helyi, önkormányzati úthálózat

- Településközi összekötő utak: ezt a funkciót a délről szomszédos Muraszemenye irányába két útszakasz is biztosítja — a 7538 jelű úthoz csatlakozva a település keleti és nyugati oldalán is elérhető a szomszédos község. A keleti részen az Arany János utca, a nyugati oldalon a 0153/5 hrsz.-ú külterületi út meghosszabbításaként csatlakozik Muraszemenye belterületi úthálózatához. Mindkét útszakasz közötti felüljáróval, külön szintben keresztezi az M70 számú autópályát, a keleti oldali teljesen kiépített, a nyugati oldali út a felüljárótól délre kizárólag földútként üzemel.

A településközi összekötő utak nyomvonala

- Helyi gyűjtőutak: helyi gyűjtőút nincs a településen, ezt a funkciót a településközi összekötő út belterületi szakasza, illetve az állami mellékutak látják el.
- Kiszolgáló utak: az önkormányzat tulajdonában lévő összes belterületi út kiszolgáló út funkciót lát el.
- Külterületi mezőgazdasági utak: a lakott területrészekon kívüli mezőgazdasági és zártkerti művelésű ingatlanokat tárlják fel, amely hálózat napjainkban változó minőségben kiépített.

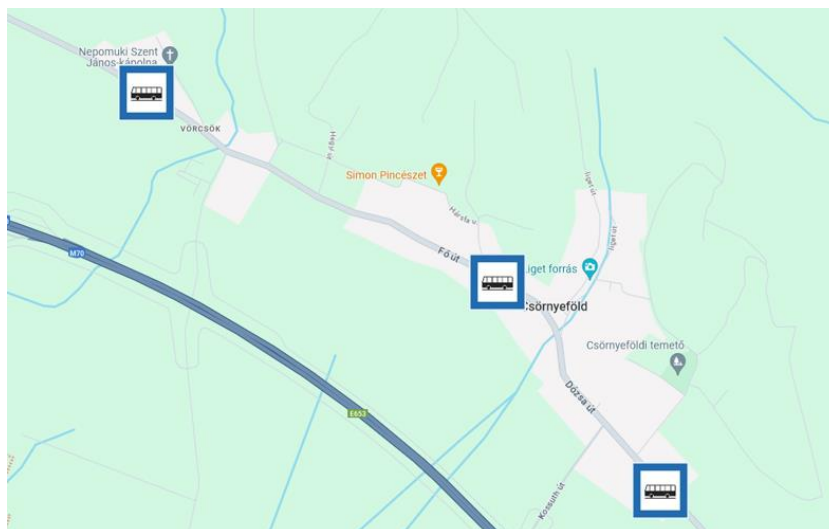

A településrészek szerkezete és közvetlen közlekedési infrastruktúrája

1.2. Községi közlekedés

1.2.1. közúti közlekedés

- A településen a Volánbusz Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság helyközi autóbuszjáratai közlekednek. A település lakott területein vannak megállóhelyek jellemzően az állami mellékút nyomvonalán. A buszjáratok megállói minden esetben kiépített autóbuszöbölben vannak elhelyezve.

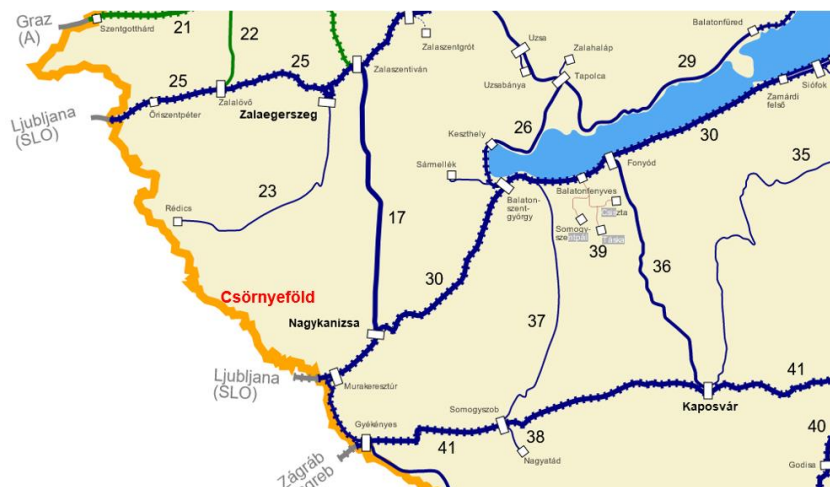
a közösségi közlekedés megállóhelyei

1.2.2. kötöttpályás közlekedés

- Üzemben lévő vasúti nyomvonal a településen nem található. A környezetében legközelebb a Székesfehérvár – Gyékényes, vagy a Rédics – Zalaegerszeg vasútvonal érhető el, előbbi

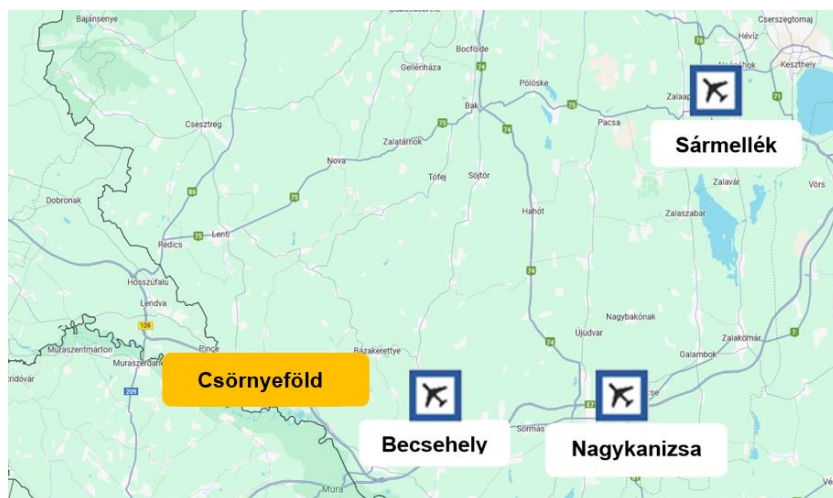
megállója Murakeresztúron, utóbbi Lentiben vagy Rédicsen. A Székesfehérvár – Gyékényes vasút az országos hálózat 30-as számú, a Rédics – Zalaegerszeg az országos hálózat 23-as számú vonala. Az érintett szakaszokon a vasúti pályák üzemeltetője a MÁV Zrt.

a környező országrész vasúti infrastruktúrája

1.2.3. légi közlekedés

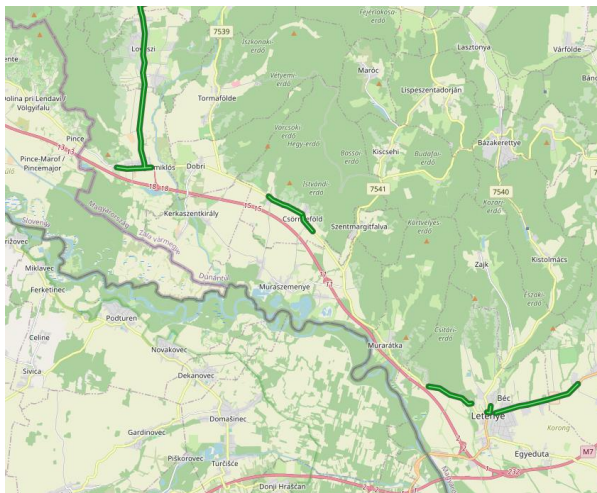
- A legközelebbi nyilvános nemzetközi repülőtér 85 km-en belül Sármelléken érhető el. Nem nyilvános repülőtér Becsehelyen (25 km), Nagykanizsán (40 km) és Zalakaroson (65 km) üzemel. Utóbbiak üzemeltetése magán vagy egyesületi, funkciójuk többnyire sport jellegű.

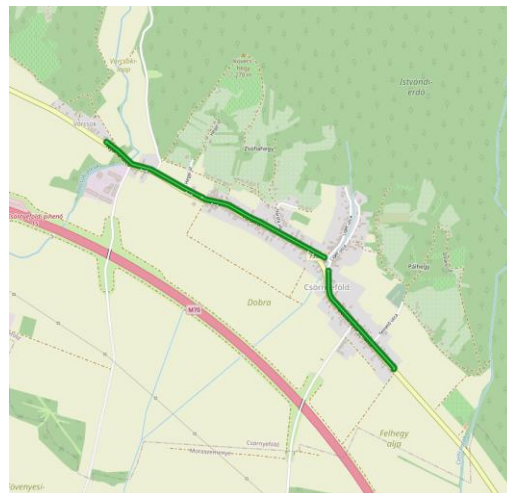
a környező országrész légi közlekedési infrastruktúrája

1.3. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

- A település közigazgatási területén található kiépített kerékpárút, amely tulajdonképpen a főutca teljes nyomvonala mellett megtalálható. A 7538 jelű mellékút északi oldalán lévő kerékpárút fizikailag üzemel, azonban sem a paraméterei nem felelnek meg a hatályos Útügyi Műszaki Előírásoknak, sem a műszaki állapota nem biztosít megfelelő szolgáltatási szintet. A falu további részein (kül- és belterületen egyaránt) a kerékpárosok a meglévő kiserővel üzemeltetett úthálózaton közlekednek.
- A település lakott területein az utak mellett az igényeknek megfelelően kielégítő lefedettséggel kiépített járdák találhatók.

a térség kerékpáros infrastruktúra adottságai

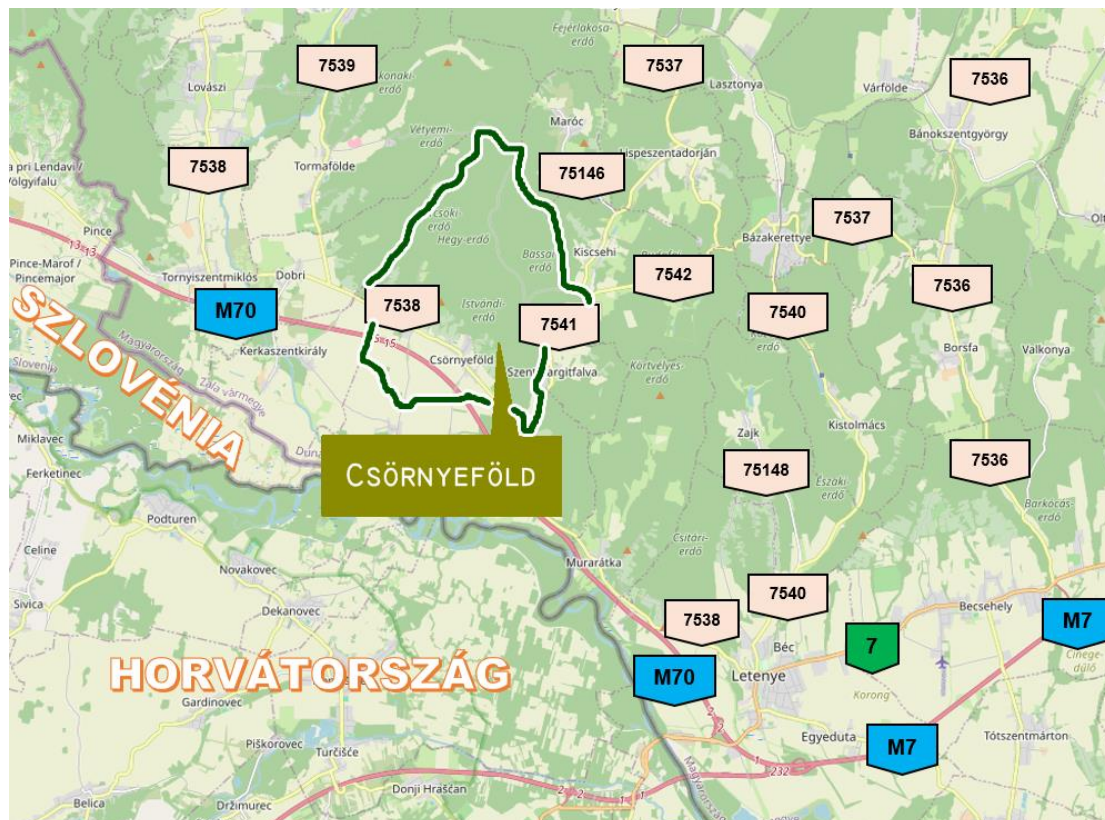
illetve a kiépített kerékpárút nyomvonala

1.4. Parkolás

- A település belterületén kiépített várakozóhelyek eltérő minőségben és mennyiségben találhatóak a közintézmények, továbbá egyes kereskedelmi és szolgáltató létesítmények környezetében. A várakozóhelyek kiépítettsége, száma a jelenlegi igényeknek megfelelően tulajdonképpen elegendő lefedettséget biztosít, azonban a dinamikus fejlődő turisztikai ágazatnak köszönhetően, a várható fejlesztések figyelembevételével feltétlen szükséges a parkolási igények magas szintű kiszolgálása a későbbiekben is.

Helyzetelemző munkarész

Kistérségi kapcsolatok

A település kistérségi közlekedési kapcsolatait tekintve elfogadható, illetve kedvezőnek is kijelenthető pozícióban helyezkedik el. A gyorsforgalmú úthálózat részét képező M70 autópálya közvetlenül áthalad a közigazgatási területén, csomóponti csatlakozási lehetőség 4km-en belül a szomszédos Muraszemenyénél azonnal elérhető. Az országos főúthálózat részeként a 7. számú főút délkeleti irányba Letenyénél 10 km, a 75. számú főút Lentinél 25 km, a 86. számú főút Rédicsnél 30 km távolságon belül van. A vármegyei jogú városok közül Zalaegerszeg 1 óra, Nagykanizsa 30 perc utazást igényel a jól kiépített országos közúthálózaton. A közelben lévő kisvárosok közül Letenye 15 percen, Lenti 30 percen belül elérhető. A Magyar – Szlovén határ Tornyiszentmiklósnál 10km-re, a Magyar – Horvát határ Letenyénél 15km-re található.

A szomszédos településekkel közvetlen kapcsolatot biztosító, kiépített településközi összekötő út funkciót Csörnyeföld - Muraszemenye helyi gyűjtőutak mellett a 7538 jelű és a 7541 állami mellékút tölt be. Az egyéb szomszédos lakott területek, vagy a térségben lévő közeli települések elérése az állami főút- és mellékút hálózat további szakaszain – kisebb-nagyobb kerülőkkel – elfogadhatónak mondható szolgáltatási szinten lehetséges.

Kijelenthető tehát, hogy a meglévő állami fő- és mellékút hálózat, illetve a helyi úthálózat gyakorlatilag teljes kistérségi közlekedési infrastruktúra kiépítettséget biztosít.

Közlekedési hierarchia

A település úthálózata a beépítettség nagyságrendjéhez igazodva tulajdonképpen a gyorsforgalmú út külterületi, az állami mellékutak külterületi és belső-, átkelési szakaszaiból, a Kerkaszentkirály – Csörnyeföld településközi összekötő útból, az egyéb lakóterületeket kiszolgáló helyi utakból, továbbá külterületi, mezőgazdasági utakból áll. Ez a hierarchia a jelenlegi közlekedési igényeket alapjaiban véve megfelelő szinten kiszolgálni képes. A fejlesztési területeken tervezett úthálózati funkciókat a fejlesztések nagyságrendjének és jellegének mérlegelésével kell meghatározni.

Forgalmi adatok

Az állami utakon a Magyar Közút Nonprofit Zrt. forgalomszámlálási adatai alapján (KIRA 2024.06.01.) a forgalom nagysága egyik útszakaszon sem haladja meg a mértékadó szolgáltatási szinthez tartozó értéket, gyakorlatilag az útszakaszok kapacitáskihasználtsága csekély. A község közigazgatási területén található állami utak forgalma nem haladja meg azt a mértéket, mely okot adhatna a jelenlegi szakaszokon későbbi, nagy léptékű fejlesztésekre (sávbővítések, szélesítések, lakott területi elkerülő szakaszok, stb.). A forgalomnagyság mind keresztmetszeti, mind teherbírási tervezésnél is, majdhogynem elhanyagolható mennyiség, így az utak nagyságrendi fejlesztése a közeljövőben indokolatlan volna, és nem is szerepel magasabb rendű területrendezési tervekben sem.

A helyi utak forgalma gyakorlatilag célforgalomra korlátozódik, így azok jelentős fejlesztése e tekintetben szintén nem releváns.

Kiépítettség

A település belterületén az utak szilárd burkolattal kiépítettek – az ingatlanok előtt, az utak mellett elszórtan kevés helyen aszfalt vagy térkő burkolatú járdák találhatók. A keresztmetszeti paraméterek nagy részben sem az utak, sem a járdák tekintetében nem felelnek meg a KTSZ jelenlegi előírásainak, de a helyi közlekedési igényeket az elvárt szolgáltatási szinten alapvetően kiszolgálják. A kerékpáros

forgalom kiépített kerékpárúton, vagy a kis forgalmú utakon bonyolódik, a kistérségi és a helyi kerékpározási szokások szerint.

OTÉK előírások

Csörnyeföld község területén az utak szélességének kialakítása többnyire olyan településrendezési elvek alapján valósult meg, amelyek elsődlegesen az érintett ingatlan-tulajdonosok és az önkormányzat érdekeit és lehetőségeit mérlegelték. Ennek eredményeként a kialakult közlekedési területek, teleksávok a törvényi alapszabályozás, a hatályos településrendezési terv, továbbá az OTÉK ajánlásaiban szereplő minimális paramétereket nem mindenhol biztosítják. A kiépült infrastrukturális létesítmények a jelenlegi és közel jövőbeni igényeket hivatottak szolgálni, melyek radikális fejlesztésére nincs szándék vagy gazdaságos lehetőség.

Az OTÉK 26.§ (2) bekezdése értelmében „*más jogszabályi előírás, illetőleg elfogadott helyi építési szabályzat és szabályozási terv hiányában- legalább a következő szélességű építési területet kell biztosítani:*

1. *gyorsforgalmi utak (autópálya, autóút esetén) 60 m*
2. *főutak esetén 40 m*
3. *országos mellékutak esetén 30 m*
4. *helyi gyűjtőutak esetén 22 m*
5. *kiszolgáló utak esetén 12 m*
6. *kiszolgálóút kialakult állapot esetén a helyi építési szabályzatban foglaltaknak megfelelően*
7. *kerékpárút esetén 3 m*
8. *gyalogút esetén 3 m.”*

Az OTÉK 111.§ - ban megfogalmazott előírásai megfelelő indokok esetében lehetőséget adnak a fentiekől történő megengedőbb eltérésre, amelyet a településrendezési terv alátámasztó munkarészeiben kell kifejteni. Abban az esetben lehet releváns, amennyiben azt különleges településrendezési okok vagy a kialakult helyzet indokolja, közérdeket nem sérthetnek, továbbá biztosított marad, hogy az OTÉK 31.§ (1) bekezdésében foglalt követelmények teljesülnek, és ahhoz az Étv. 8.§ szerinti szakmai eljárásrend érvényesül.

Magasabb rendű törvényi szabályozás (Ma TrT, ZVm TrT)

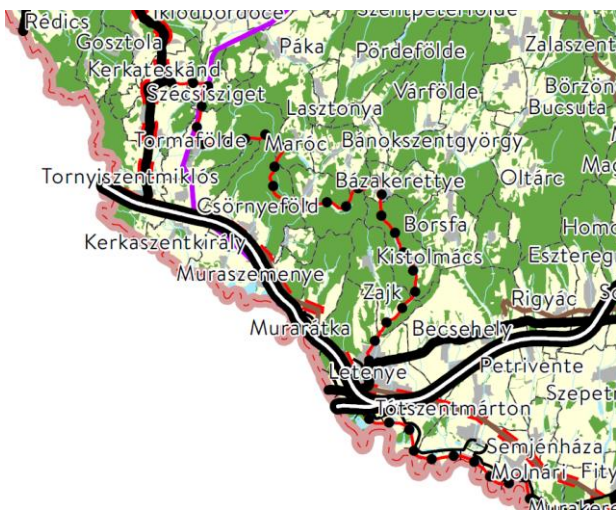
Mind „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek Területrendezési Terve”, mind „Zala vármegye Területrendezési Terve” egységes közlekedési elemeket tartalmaz a település érintettségének vonatkozásában.

Közlekedési vonatkozású fejlesztési koncepció sem a gyorsforgalmú, sem az országos főút-, sem a mellékút-hálózat vonatkozásában nincs. Ugyancsak nincs érintettség a kötöttpályás, valamint a légi közlekedés elemei tekintetében sem.

Releváns viszont a kerékpáros hálózat bővítése, amely térségi jelentőségű kerékpáros nyomvonalakat jelöl ki.

Tervezett térségi jelentőségű kerékpár útvonalak:

„Kiscsehi - Muraszemenye” (észak-déli tengellyel) kerékpárút, amelynek részeként a Szentmargitfalvától északra, a 7541 jelű állami mellékút nyomvonala mentén kijelölt létesítmény érinti a közigazgatási területet, külterületen.

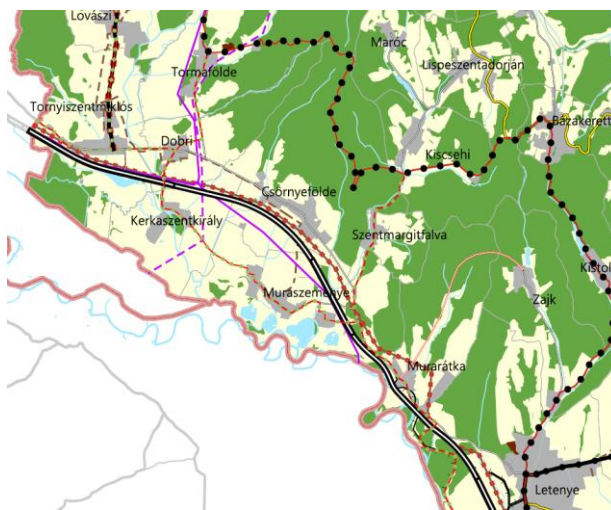

Magyarország szerkezeti terve

közlekedési infrastruktúra kivonat

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út (meglévő)
- Gyorsforgalmi út (tervezett)
- Főút (meglévő)
- Főút (tervezett)
- Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (tervezett)
- Nemzetközi kereskedelmi repülőtér (meglévő)
- Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszthető repülőtér (meglévő)
- Országos kerékpárútvonal
- Országos kikötő (meglévő)
- Határkikötő (meglévő)

Zala Vármegye Területrendezési Terve

szerkezeti tervlap kivonat

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

- Térségi repülőtér
- Térségi logisztikai központ
- Gyorsforgalmi út
- Főút / Tervezett főúti elkerülő
- Térségi szerepű összekötő út
- Mellékút
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya
- Országos vasúti mellékvonal
- Országos kerékpárútvonal
- Térségi kerékpárútvonal

Jelmagyarázatok

14. Közművesítés, elektronikus hírközlés

14.1. VÍZIKÖZMŰVEK

14.1.1. Vízgazdálkodás

A település vízellátó rendszerét a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. (8800 Nagykanizsa, Kisfaludy Sándor u. 15/A.) üzemelteti.

Az üzemeltetés a 10.206/1/1993.l. szám alatt kiadott és a 10.292/3/1994. számú, a 10.384/1/2003. számú, az 5927-1/5/2008. számú és a 36800/419-3/2019.ált. számú határozatokkal módosított vízjogi üzemeltetési engedély alapján történik.

Csörnyeföld település *Murarátka Község és térsége vízellátó rendszere* megnevezésű víziközmű-rendszer része. Murarátka, Csörnyeföld, Muraszemenye és Szentmargitfalva községek, valamint Letenye-Julián-hegy vízellátását 2 db mélyfúrású kút (Muraszemenye településen) biztosítja. A feltárt vízkészlet minősége I. osztályú, így ivóvíz ellátásra közvetlenül felhasználható. A kitermelt vizet a kútszivattyúk a 2x150 m³ térfogatú csörnyeföldi magastározóba nyomják, amely az üzemi nyomást biztosítja a murarátkai, csörnyeföldi, muraszemenyei és szentmargitfalvai települési hálózatokon. A tározó túlfolyószintje 202,0 mBf.

A felszín alatti vízből kitermelhető vízmennyiség 65 000 m³/év.

Hálózati adatok:

Csörnyeföldön a közüzemi ivóvízhálózat 1984. évben épült ki, KM-PVC anyagú gerincvezetékekkel, illetve KPE bekötővezetékekkel.

A gerincvezeték hossza:

DN200/KM-PVC	3384 fm
DN160/KM-PVC	202 fm
DN100/KM-PVC	1340 fm
DN80/KM-PVC	130 fm
D63/KPE	3660 fm

Összesen: 8716 fm

A település tűzivíz ellátását a hálózatra telepített földfeletti tűzcsapok (23 db) biztosítják. A szükséges oltóvíz – az előírt 100m-es elérési útvonalat figyelembe véve – jellemzően biztosítható a településen, kivétel ez alól a Fő u. 36-46 számú ingatlanok környezete. Ezen területen új föld feletti tűzcsap létesítése javasolt.

A gerinchálózat – mely ágvezetékes rendszerű - nyomvonalát a mellékelt helyszínrajzon feltüntettük.

A vízvezetékek nagyrészt állami, ill. önkormányzati tulajdonban lévő közterületi ingatlanokon helyezkednek el. Az idegen tulajdonú területeken lévő közcélú vízvezetékeknek a jogszabályi előírások alapján 2-2 m-es védőtávolságuk van (123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet 4. sz. melléklet). A vízközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvényi jogszabály 6. § (2) bekezdése alapján „Ha a víziközmű idegen ingatlanon fekszik, a vízgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott

vízvezetési szolgalmi jog gyakorlása - a víziközmű üzemeltetési tevékenységéhez indokolt mértékben - a víziközmű-szolgáltatót megilleti. A víziközmű-szolgáltató viselni köteles a joggyakorlás következtében felmerülő terheket.”

A település nagy része az országos vízminőségvédelmi terület övezet által érintett.

A vízminőségvédelmi terület övezetében a 9/2019. (IV.14.) MvM rendelet a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló jogszabályban foglaltakat be kell tartani.

5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a vármegye területrendezési tervében rendelkezni kell.

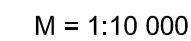
(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket. A kijelölt vízvédellel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

Problémák:

A Murarátkai víztermelés és vízkezelés felújításra szorul.

Csörnyeföld Községben az ivóvízhálózat rekonstrukciója szükséges, illetve a településen lévő magaslati tároló és a Hegyi nyomásfokozó építészeti, gépészeti, irányítástechnika és villamos felújításra szorul.

14.1.2. Szennyvízelvezetés

A település szennyvízelvezetését és szennyvíztisztítását biztosító vízellátási-műhelyeket a Délzalai Víz- és Csatornamű Zrt. (8800 Nagykanizsa, Kisfaludy Sándor u. 15/A.) üzemelteti, a hálózat tulajdonosa Csörnyeföld Község Önkormányzata.

Csörnyeföld település a *Lovászi község szennyvízelvezető rendszere és szennyvíztisztító telepe* megnevezésű víziközmű-rendszer része. A települések (Lovászi, Kerkateskánd, Szécsisziget, Tornyiszentmiklós, Tormafölde, Dobri, Kerkaszentkirály, Csörnyeföld és Muraszemenye) szennyvízelvezetését és -tisztítását biztosító vízellátási-műhelyek üzemeltetése a 157-3/2014/VH számon kiadott és a 36800/5559-3/2019.ált. és a 36800/1178-6/2022.ált. számú határozatokkal módosított vízjogi üzemeltetési engedély szerint történik. (Vízikönyvi szám: Kerka/184.)

Keletkező szennyvíz mennyisége: 405,1 m³/nap

Napi szervesanyagterhelés: 272,46 kg BOI₅/nap 4541 LE

A településeken elválasztó rendszerű, gravitációs üzemű csatornahálózat épült, a domborzati viszonyok miatt több átemelővel. Az átemelők védőtávolságára illetve a lakóépületektől való minimális távolságára vonatkozóan már nincs érvényes jogszabályi előírás. A korábbi előírások alapján a lakóépülettől való védőtávolság 20m búzelzárával rendelkező átemelőknél. Szagtalanító nélkül 150m, amelytől eltérni egyedi technológiai beavatkozás után lehet.

Csörnyeföld településen a közüemi szennyvízelvezető hálózat 2004. évben épült ki, a gravitációs hálózat KG-PVC, a nyomott üzemű pedig KM-PVC és KPE csövekből.

Csörnyeföld csatornahálózatának főbb összesített adatai:

• D200/KG-PVC gravitációs gerinccsatorna:	3 968 fm
• NA100/KM-PVC szennyvíz-nyomóvezeték:	2 121 fm
• NA80/KM-PVC szennyvíz-nyomóvezeték:	1 747 fm
• <u>D63/KPE szennyvíz-nyomóvezeték:</u>	<u>253 fm</u>
Összesen	8 089 fm

A községben 4 db szennyvízátemelő üzemel:

- V-11 jelű szennyvízátemelő helye: Vöröcsök községrész, Nyárfa út 1426 hrsz.
- CS-12 jelű szennyvízátemelő helye: Arany J. u., 324 hrsz.
- CS-13 jelű szennyvízátemelő helye: 0148 hrsz.
- CS-14 jelű szennyvízátemelő helye: Nyárfa út 0341/2 hrsz.

A településen a bekötéssel nem rendelkező ingatlantulajdonosoknak talajterhelési díjat kell fizetni.

A zárt tartályokban gyűjtött szennyvíz szippantással kerül elszállításra.

A szennyvíztisztító telep Lovászi községben helyezkedik el. Csörnyeföldről az V-11 jelű központi átemelő juttatja a szennyvizet Dobri és Tornyiszentmiklós településeken keresztül a tisztítótelepre.

A szennyvíztisztító telep:

- technológiája: eleveniszapos biológiai szennyvíztisztítás
- kapacitása: 900 m³/nap

- szervesanyag eltávolító kapacitása: 5250 LE   3156 kg BOI₅/nap

A tisztított szennyvíz közvetlen befogadója a csapadékvíz-elvezető árok, mely a Lovászi-patakba vezeti a vizet. Élővízi befogadó a Kerka

A szennyvíztisztító telep tartalék kapacitással rendelkezik.

A szennyvízcsatorna hálózatot és a szennyvízátemelőket a mellékelt helyszínrajzon ábráztuk.

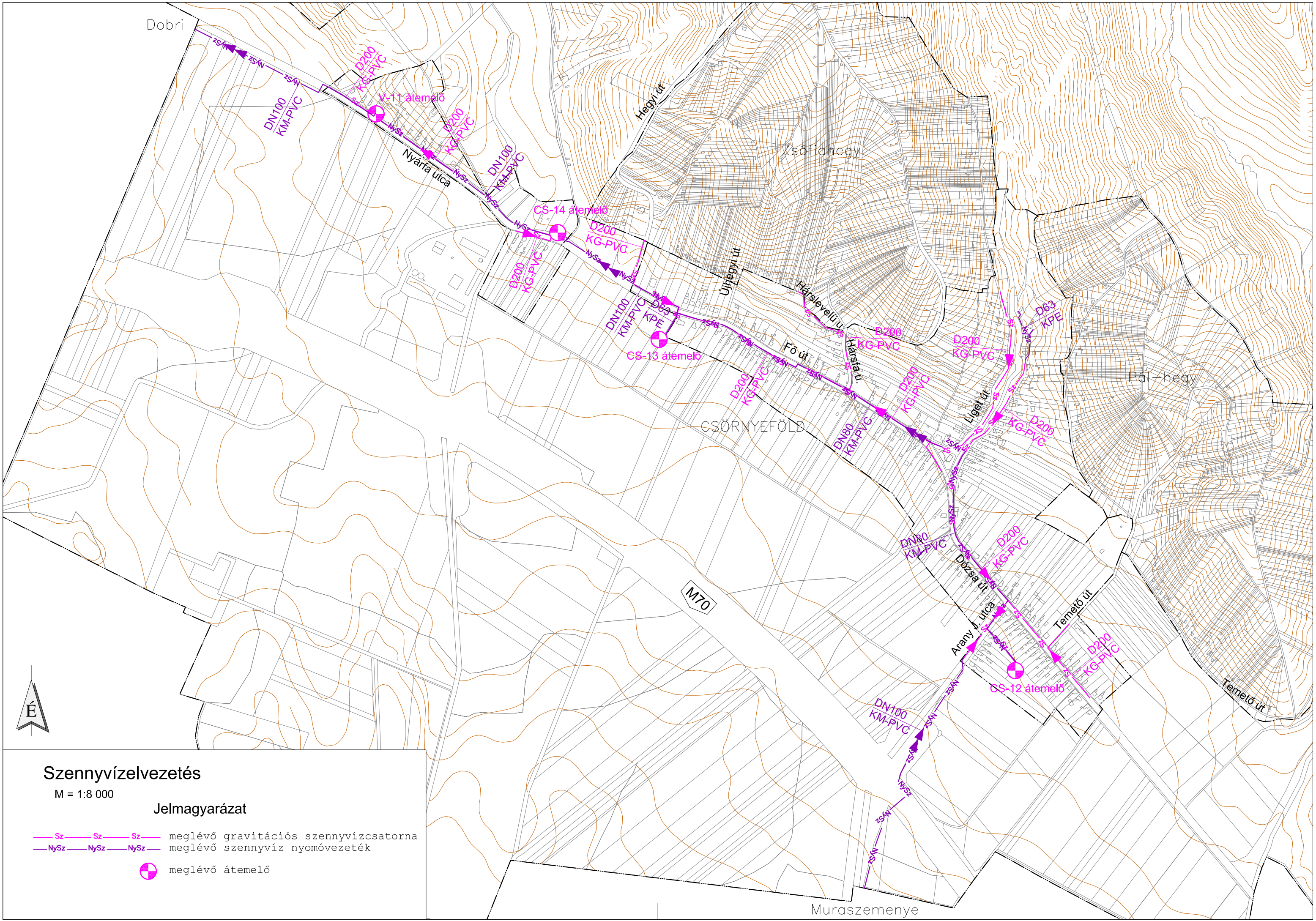
A szennyvíznyomóvezetékek egy része nem közterületen halad. Az idegen tulajdonú területeken lévő közcélú vezetékeknek a jogszabályi előírások alapján 2-2 m-es védőtávolságuk van (123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet 4. sz. melléklet). A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvényi jogszabály 6. § (2) bekezdése alapján *„Ha a víziközmű idegen ingatlanon fekszik, a vízgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott vízvezetési szolgalmi jog gyakorlása - a víziközmű üzemeltetési tevékenységéhez indokolt mértékben - a víziközmű-szolgáltatót megilleti. A víziközmű-szolgáltató viselni köteles a joggyakorlás következtében felmerülő terheket.”*

Problémák:

A CS-12 jelű átemelő csak egy földúton közelíthető meg, az Arany János utca felől két ingatlan között. Itt csak kisteherautó fér be, a kombinált csatornatisztító autó nem. Az átemelő tisztántartása, rendszeres karbantartása így jelenleg akadályoztatva van.

Nagyobb csapadékesemények esetén az utcák csapadékvíz-elvezető rendszere, az árkok teljesen feltelnek, nem képesek teljes mértékben ellátni feladatukat. Több szakaszon is árkok szélén futnak a szennyvízelvezető hálózat nyomvonalai, és ilyen esetekben jelentős mennyiségű csapadékvíz jut be a szennyvízelvezető hálózatba a tisztító aknák fedlapjainak résein. Illetve Muraszemenyéről is nagy mennyiségű csapadékvíz érkezik a regionális szennyvízhálózaton keresztül. A szennyvízelvezető rendszer túlterheltté válik, ezáltal a csapadékvízzel hígított szennyvíz elöntéseket okozhat közterületen, és akár lakóházaknál is.

Szennyvízelvezetés

M = 1:8 000

Jelmagyarázat

- Sz Sz Sz meglévő gravitációs szennyvízcsatorna
- NySz NySz NySz meglévő szennyvíz nyomóvezeték
- átemelő meglévő átemelő

14.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település a Mura vízgyűjtőterületéhez tartozik.

A község közigazgatási területe a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 4. mellékletében felsorolt folyószakaszokhoz rendelt nagyvízi mederrel nem érintett.

Csörnyeföld a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendeletben nem szerepel a veszélyeztetett települések között.

Vízgyűjtőgazdálkodási területek: Csörnyeföld település a felszíni vizek tekintetében a 3.1. Mura alegységen található.

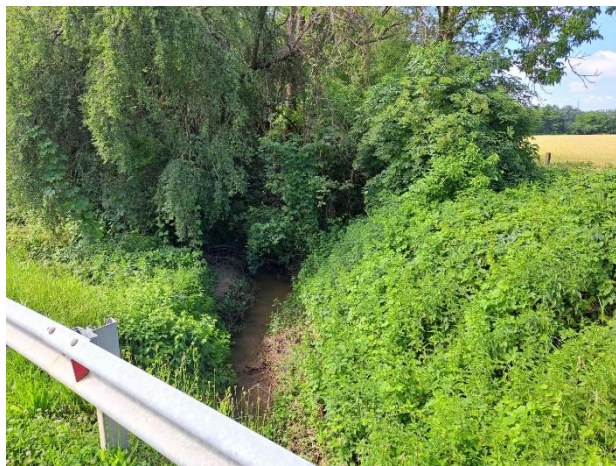
A település területén több vízfolyás található. A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében vannak az alábbi vízfolyások:

- Vöröskői-patak
- Csörnyeföldi-patak
- Névtelen – 3324
- Csehi-patak
- Szentadorjáni-patak
- Újmalom-patak

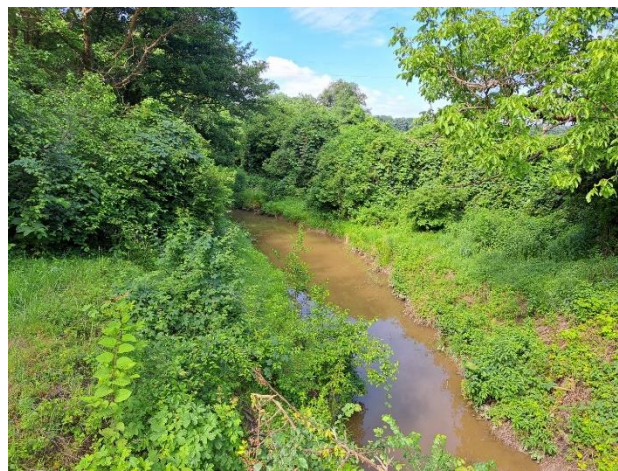
A főbb vízfolyásokat a mellékelt helyszínrajzon ábrázoltuk.

A patakok, nagyobb vízelvezető árkok rendezettek.

A település nyugati részén a csapadékvizek fő befogadója a Vöröskői-patak, keleten a Csehi-patak és a Szentadorjáni-patak.

1. Csehi-patak

2. Szentadorjáni-patak

A település központi részén folyik át a Csörnyeföldi-patak.

3. Csörnyeföldi-patak a faluközpontban

4. Liget út mellett kiszélesedő meder

A települési csapadékvíz-elvezető rendszer üzemeltetője az Önkormányzat. A csapadékvíz-elvezetés nyílt árkokkal történik. A Fő úton és a Dózsa úton kétoldali útárok van, az északi (domb felőli) oldalon az árkok burkoltak. A kisebb utcákban egyoldali útárok van. A Hársfa utcai burkolt árok a Fő út alatt átvezetve levezetésre kerül a 41 és 43 sz. ingatlanok közötti árokban.

5. Hársfa utcai burkolt árok

6. Átvezetés a Fő út alatt

A Fő útról a 83 és 85 számú ingatlanok között is levezetésre kerül a csapadék egy árokban, mely a *Névtelen-3324* árokba továbbítja a vizeket.

A Dózsa u. keleti végén a 62 és 64 sz. ingatlanok között kerül levezetésre a csapadék, a burkolat javításra szorul.

7. Levezető árok a házak között

8. Dózsa úti árok a levezetésnél

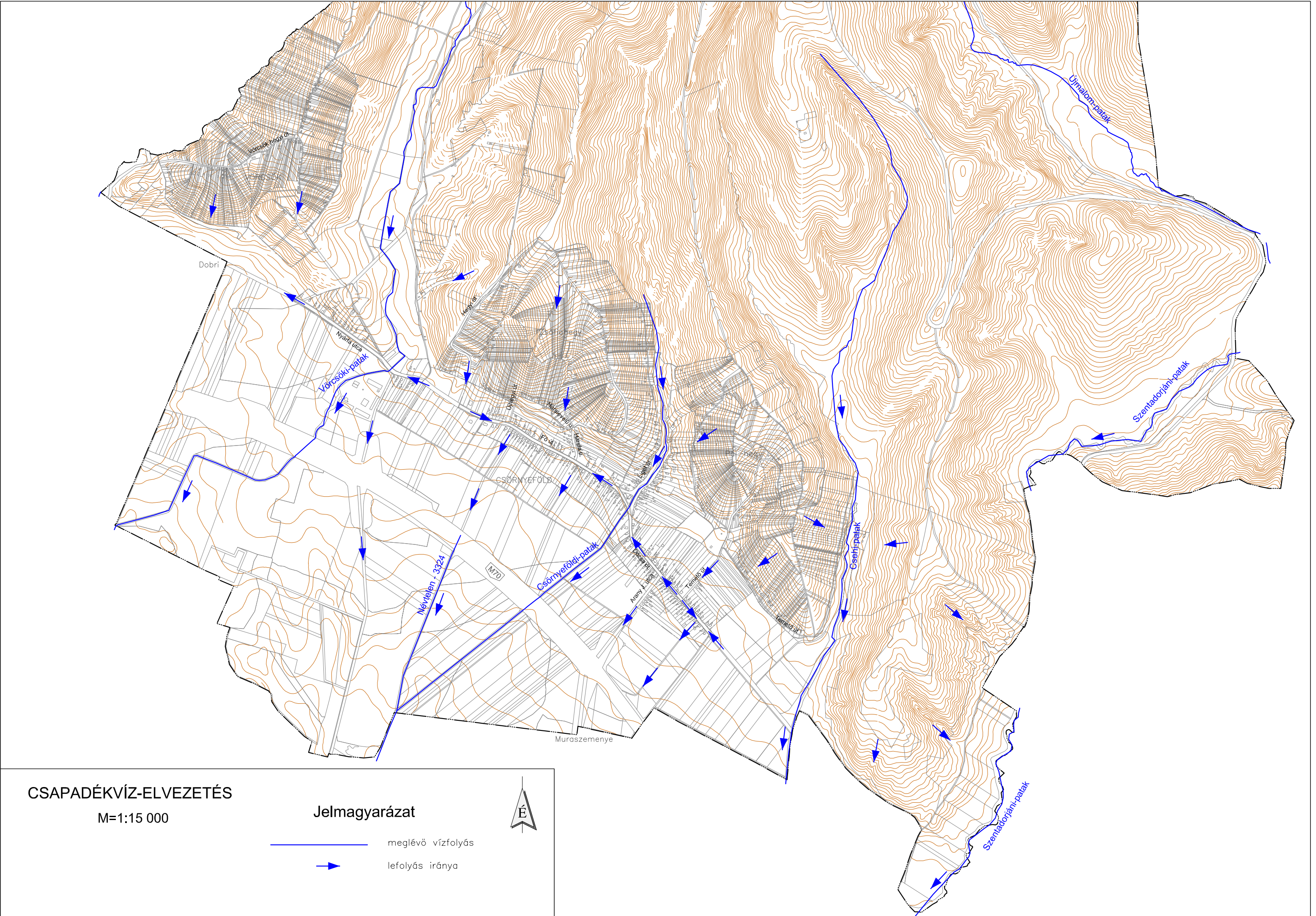
A főbb lefolyási irányokat a melléklet helyszínrajzon ábrázoltuk.

Problémák:

Az átereszek mérete helyenként nem megfelelő, az árkok, átereszek néhol feliszapolódtak, nem képesek a mértékadó vízhozam elszállítására. A mederburkolatok helyenként javításra szorulnak.

Nagyobb csapadékesemények esetén az utcák csapadékvíz-elvezető rendszere, az árkok teljesen feltelnek, nem képesek teljes mértékben ellátni feladatukat.

14.2. ENERGIA

14.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás

Villamos energia ellátás

Csörnyeföld területének villamosenergia ellátása a Söjtör 132/22 kV-os transzformátorállomásból induló „BÁZAKERETTYE” elnevezésű 22 kV-os gerincvezetésekről történik. A település villamos-energia igényét a gerincvezetésekről leágazó végponti transzformátorállomások látják el.

A terület biztonságos villamosenergia ellátására, üzemzavar esetén, tartalékul szolgálnak:

- Söjtör 132/22 kV-os alállomás „LETENYE” 22 kV-os gerincvezeték a 30600 sz., vagy a 30907 sz. távműködtetett oszlopkapcsolón keresztül
- Söjtör 132/22 kV-os alállomás „BÁNOKSZENTGYÖRGY” 22 kV-os gerincvezeték a 30795 sz., vagy a 30640 sz. távműködtetett oszlopkapcsolón keresztül
- Nagykanizsa 132/22 kV-os alállomás „BÁNOKSZENTGYÖRGY” 22 kV-os gerincvezeték a 30580 sz. távműködtetett oszlopkapcsolón keresztül

A község területén lévő kommunális fogyasztók villamos-energia ellátására 6 db 22/0,4 kV-os közcélú transzformátorállomás szolgál.

Tr. állomás neve	Állomás típusa	Állomás teljesítménye
Autós pihenőpark	OTR 20/250	100 kVA
Falu	OTR 20/250	160 kVA
HŐR	OTR 20/250	n.a.
Vörcsökpuszta falu	OTR 20/250	100 kVA
Vörcsökpuszta hegy	OTR FF-1400	100 kVA
Vörcsökpuszta TSZ	OTR FA-2200	250 kVA

A kommunális transzformátorállomások terhelése a kellő átalakítások után növelhető. A község természetes kommunális villamosenergia fogyasztásának növekedése fedezhető a meglévő transzformátorállomásokról.

A jelen településrendezési tervben a 2024. évi koncepcióban elhatározott fejlesztések villamosenergia ellátását vizsgáljuk.

Közvilágítás

Csörnyeföld település meglévő közvilágítási hálózatát korszerű LED-es fényforrású közvilágítási lámpatestek alkotják. A település közvilágítási hálózatának üzemeltetését a KÖZVIL Zrt. végzi.

Gázellátás

A településen kiépített nagy-középnomású (4-25 bar), valamint középnomású (0,1-4 bar) földgáz hálózat az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. tulajdonában és üzemeltetésében áll. Földgázhálózat szempontjából a település két szomszédos településsel, Dobrival és Muraszemenyével áll összeköttetésben.

Táv hőellátás

A településen távhőszolgáltatás jelenleg nem működik, és a kialakítására gazdaságos kereteken belül nincs is lehetőség. A falusias lakóterületek lakásainak fűtése egyedi kialakítású.

14.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A településhez tartozó külterületi részeken szélerőmű, valamint naperőmű kialakítása is lehetséges, a domborzati viszonyok és környezeti adottságok alapján.

A villamos hálózat a megtermelt energia átvételére alkalmas, konkrét fejlesztési igény meghatározása az esetleges erőmű létesítési szándék esetén kerül az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. részéről meghatározásra.

14.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

A település önkormányzati intézményeinek energiahatékonysága fejlesztendő, közintézmények közül a polgármesteri hivatal épületén található megújuló energiát hasznosító berendezés (napelem). További cél anyagi forrás megléte esetén 3 középületre való telepítés is, mely fejlesztésekre pályázat útján lehet a szükséges anyagi háttérrel megteremteni.

14.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 94. § (1) bekezdése szerint: „A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.”

A postai létesítmények vonatkozásában a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 31. § (1) bekezdése alapján: „A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál biztosítani kell a postai szolgáltatóhelyek, felvételi pontok és kézbesítési pontok, valamint az egyetemes postai szolgáltatás teljesítését lehetővé tevő egyéb eszközök elhelyezésének lehetőségét.”

Az elhelyezés területét a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 26. § (1) bekezdése szabályozza, további műszaki iránymutatást az MSZ 7487 számú szabvány ad, míg a hírközlési építmények építésével, engedélyezésével kapcsolatos szabályokat az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet, továbbá az elektronikus hírközlési építmények egyéb nyomvonalas építményfajtákkal való keresztezéséről, megközelítéséről és védelméről szóló 8/2012. (I. 26.) NMHH rendelet határozza meg.

Csörnyeföld az országos hírközlési hálózatba optikai földkábeles hálózaton keresztül kapcsolódik. A hírközlési hálózat szempontjából a település három szomszédos településsel áll összeköttetésben: Dobri, Muraszemenye, Szentmargitfalva. A településekkel optikai földkábeles hálózaton keresztül áll összeköttetésben.

Postai hírközlés tekintetében a településen mobilposta szolgáltatás üzemel a Fő út 4. sz. alatt.

14.3.1. Vezetékes hírközlési létesítmények

A településen az e-közműben található információk alapján a ZNET Telekom Zrt, a Kanizsatel Kft, a Magyar Telekom Zrt. és az MVM NET Zrt. tulajdonában és üzemeltetésében álló vezetékes hírközlési hálózat üzemel. A lakosság számára az MVM NET Zrt. hálózata nem elérhető, a hálózat az M70 autópálya mentén, valamint a nagyfeszültségű hálózat légvezeték oszlopain található. A másik három hírközlési hálózat az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. tulajdonában álló közcélú hálózattal közös oszlopsoron és saját tartószerkezeten váltakozva valamint földkábeles hálózat formájában épült ki. A távközlési légvezetékek vagy betongyámos faoszlopos, illetve a kisfeszültségű szabadvezeték hálózatok beton, illetve faoszlopos tartószerkezetein kerültek elhelyezésre, az előfizetői csatlakozások ennek megfelelően föld- vagy légkábeles kivitelezéssel épültek ki.

Az Önkormányzattól kapott információk alapján a Szupergyors Internet Projekt (SZIP) keretében a településen a fejlesztés lezajlott, a széles sávú internetszolgáltatás föld- és légvezetékes optikai hálózat a lakosság számára teljes körűen elérhető.

Vezetékes telefon

A településen vezetékes telefonhálózat minden utcára kiterjedően ki van építve, az országos, illetve a nemzetközi távhívó hálózathoz 93-as távhívó számon csatlakozik. A lakosság kb. 70%-a csatlakozik a vezetékes hírközlési hálózathoz. A távbeszélő hálózatokon keresztül vehető igénybe az Internet, e-mail, Telefax és az adatátviteli szolgáltatások, az alközpont és a hálózatok jelentős tartalék kapacitással rendelkeznek.

A vezetékes távközlési hálózattal szemben alapvető követelmény a törzs és elosztóhálózat - más közművektől a szabványban előírt távolságok betartásával – közterületen történő megvalósítása.

A nagyegységű kábelek építése általában föld alatt történik, míg az elosztóhálózat, az előfizető leágazások a helyszíni adottságoktól függően föld alatt, illetve oszlopsoron kerülnek kialakításra.

A település területén 1 db nyilvános telefonfülke üzemel a Fő út 2. sz. (vegyesbolt) mellett.

Kábel TV

A településen kiépített vezetékes televízió hálózat (kábel-tv) nem üzemel. A SZIP projekt keretében kiépült szélessávú internet hálózat nyújthat teljeskörű megoldást az IPTV szolgáltatás keretei között.

14.3.2. Vezeték nélküli elektronikus hírközlés

Vezeték nélküli internet hálózat

A településen vezetékek nélküli internet szolgáltató nincs. Egyedi szerződések alapján a Digi Kft. műholdas internet szolgáltatása érhető el.

Mobiltelefon hálózat

A távközlési ellátottságot lényegesen növeli a mobiltelefonok használata. Ennek elméletileg területi korlátja nincs. A településen üzemelő és a tágabb térségben elhelyezett létesítmények, antennák segítségével, valamennyi vezeték nélküli táv- (T-Mobile, Telenor, Vodafone, Digimobil) és műsorelosztó szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

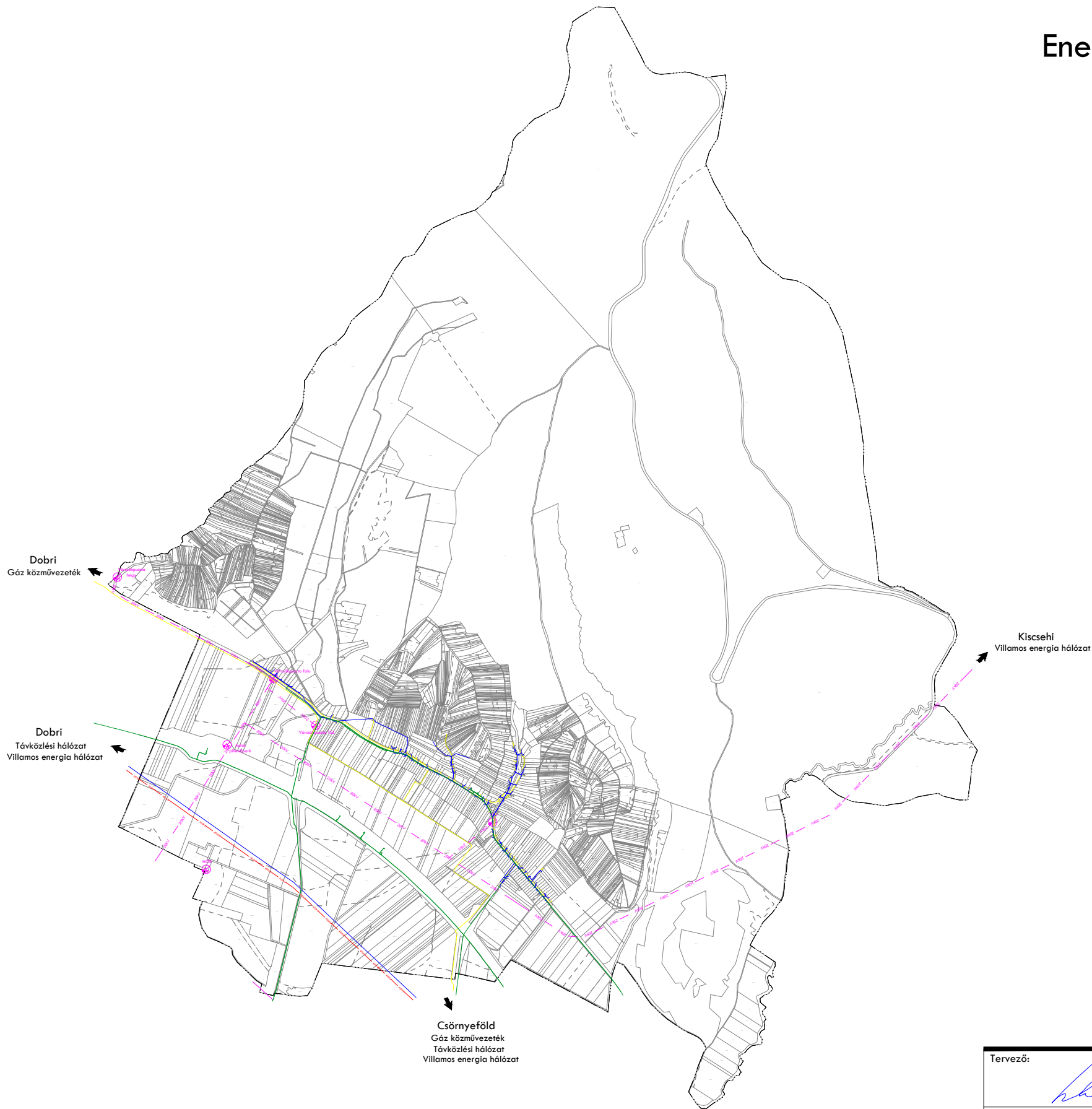
A település központjától ÉNY-i irányban, légvonalban kb. 500 m-re, a lakott területen kívül adótorony üzemel, melynek tetején a mobil hírközlési hálózat antennái találhatók. A vizsgált négy mobilszolgáltató honlapján nyilvánosan elérhető lefedettségi térképek alapján mindegyik mobilszolgáltató lefedettsége 4G minőségben elérhető. Azonban az önkormányzattól kapott információk alapján nem minden szolgáltató lefedettsége megfelelő, a szolgáltató felé is jelzésre került az ellátási probléma.

Földfelszín feletti műsorszórás

A település teljes területén a digitális földfelszíni műsorszórás egyedi antennákkal elérhető. A lakosság számára a Digi Kft. műholdas TV szolgáltatása is elérhető.

Csörnyeföld

Energiaellátási és hírközlési helyszínrajz

Jelmagyarázat

- Villamos energia hálózat (20 kV feszültségszinttel)
- Villamos energia hálózat (400 kV feszültségszinttel)
- Földgáz közmű hálózat
- Légvezetékes távközlési hálózat
- Földkábeles távközlési hálózat
- Villamosenergia transzformátor állomás

Tervező: 	Megbízó: Csörnyeföld Község Önkormányzata 8872 Csörnyeföld, Fő út 8.	Dátum: 2024.01.31.
Tervező: Szakács Levente okl. villamosmérnök EN-VI, TE, TH 08-01371	Megbízás tárgya: Csörnyeföld településrendezési tervi eszközeinek felülvizsgálata	Lépték: M=1:30000
Társtervező:	Rajz megnevezése: Energiaellátási- és hírközlési helyszínrajz	Munkaszám:
		Tervfajta: alátámasztó
		Rajzszám: A3

15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

15.1. ÉPÍTÉSFÖLDTANI KORLÁTOK

Az egyes területek a következőkkel lehetnek veszélyeztetve, mely tényezők építésföldtani korlátozásként számon tartottak:

- alábányászás, barlang vagy pincék területei
- csúszás-, süllyedésveszélyes területek
- földrengés által erősen veszélyeztetett területek.

A tervezéshez a Lechner Tudásközpont által rendelkezésünkre bocsátott adatbázisok alapján a települést érintő építésföldtani korlátozások nincsenek.

15.2. VÍZRAJZI VESZÉLYEZTETETTSÉG

A település nem érintett árvízveszélyes, belvízveszélyes, vagy mély fekvésű területekkel.

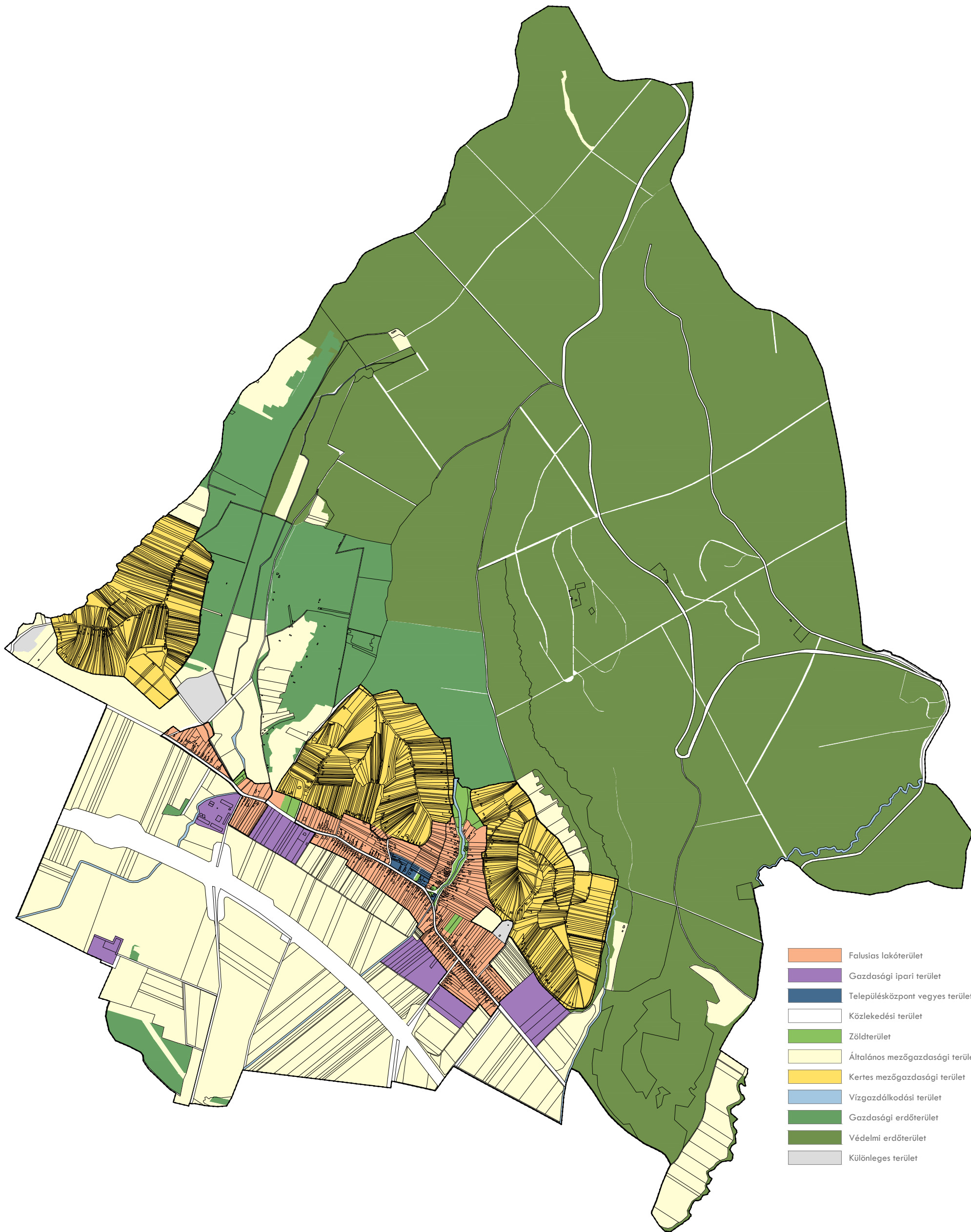
A település ár- és belvízveszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendeletben Csörnyeföld nem szerepel, mint veszélyeztetett kategóriába sorolt település.

---

16. Megalapozó vizsgálati tervlapok

- Falusias lakóterület
- Gazdasági ipari terület
- Településközpont vegyes terület
- Közkedési terület
- Zöldterület
- Általános mezőgazdasági terület
- Kertes mezőgazdasági terület
- Vízgazdálkodási terület
- Gazdasági erdőterület
- Védelmi erdőterület
- Különleges terület

Csörnyeföld	Megrendelő: Csörnyeföld község Önkormányzata Készült az állami alapadatok felhasználásával.
Megalapozó vizsgálat Általános használat szerinti területek hatályos területfelhasználás	2024. május Készítette: Káli Marianna okl. építészmérnök, felsőfokú urbanista

Jelmagyarázat

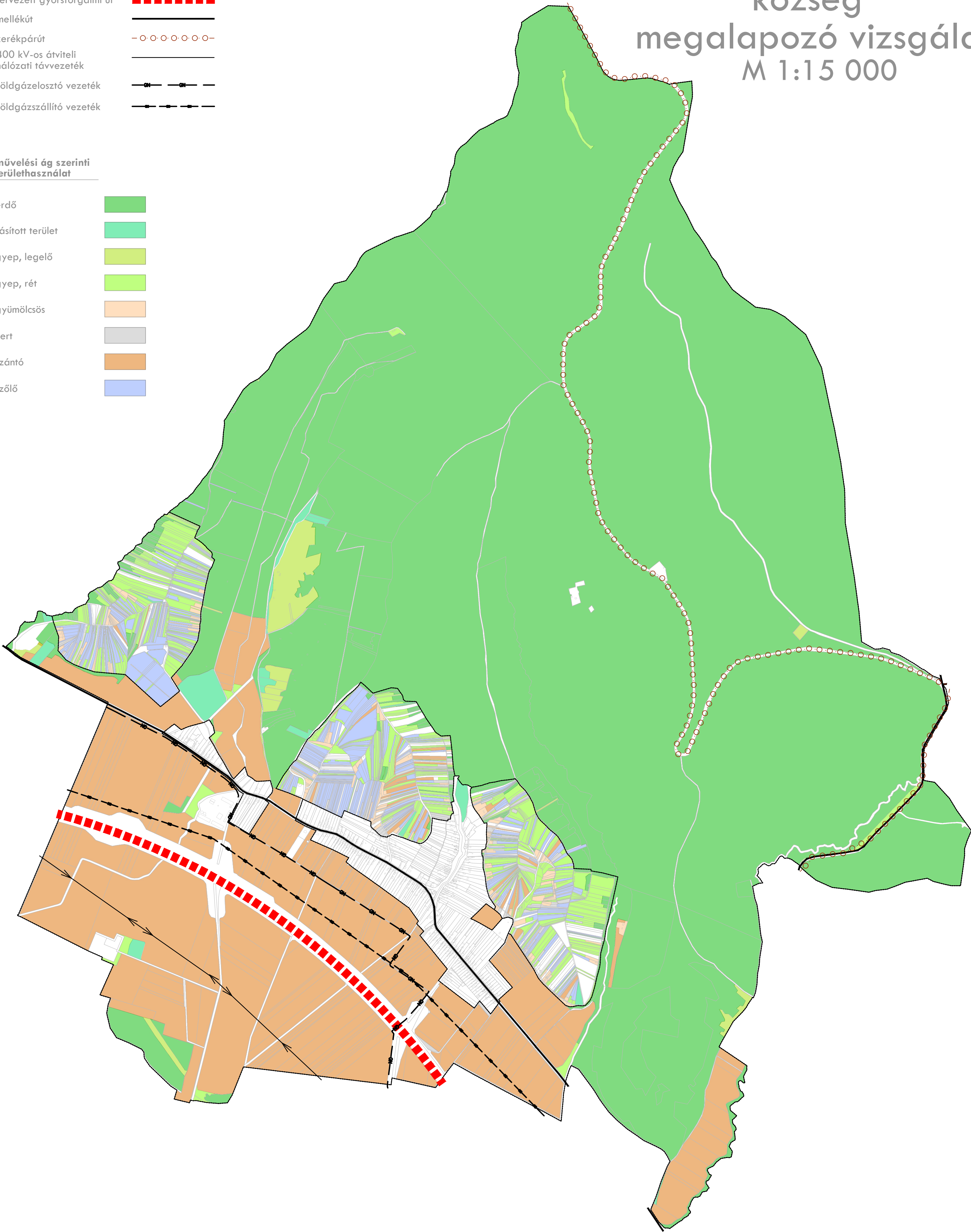
műszaki infrastruktúra elemek,
közlekedési hálózatok:

- tervezett gyorsforgalmi út
mellékút
kerékpárút
400 kV-os átviteli
hálózati távvezeték
földgázelosztó vezeték
földgázszállító vezeték

művelési ág szerinti
területhasználat

- erdő
fásított terület
gyep, legelő
gyep, rét
gyümölcsös
kert
szántó
szőlő

Csörnyeföld
község
megalapozó vizsgálat
M 1:15 000

Csörnyeföld

Megalapozó vizsgálat
Általános használat szerinti területek,
infrastruktúra elemek

Megrendelő: Csörnyeföld község Önkormányzata
Készült az állami alapadatok felhasználásával.

2024. június
Készítette: Káli Marianna
okl. építészmérnök, felsőfokú urbanista

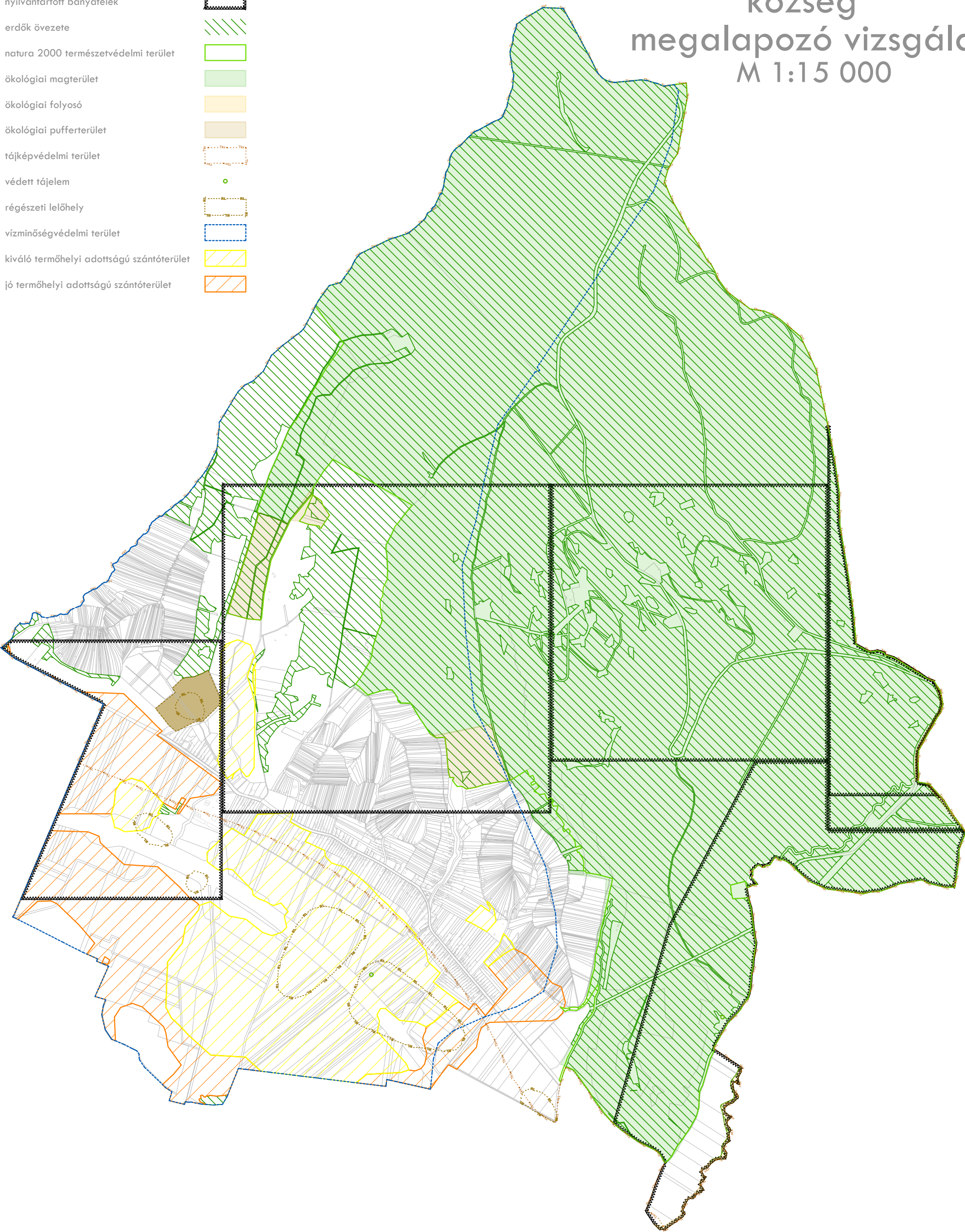
Csörnyeföld

község

megalapozó vizsgálat

M 1:15 000

- ásványi nyersanyagvagyon övezete
- nyilvántartott bányatelek
- erdők övezete
- natura 2000 természetvédelmi terület
- ökológiai magterület
- ökológiai folyosó
- ökológiai puffterület
- tájképvédelmi terület
- védett tájelem
- régészeti lelőhely
- vízminőségvédelmi terület
- kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
- jó termőhelyi adottságú szántóterület

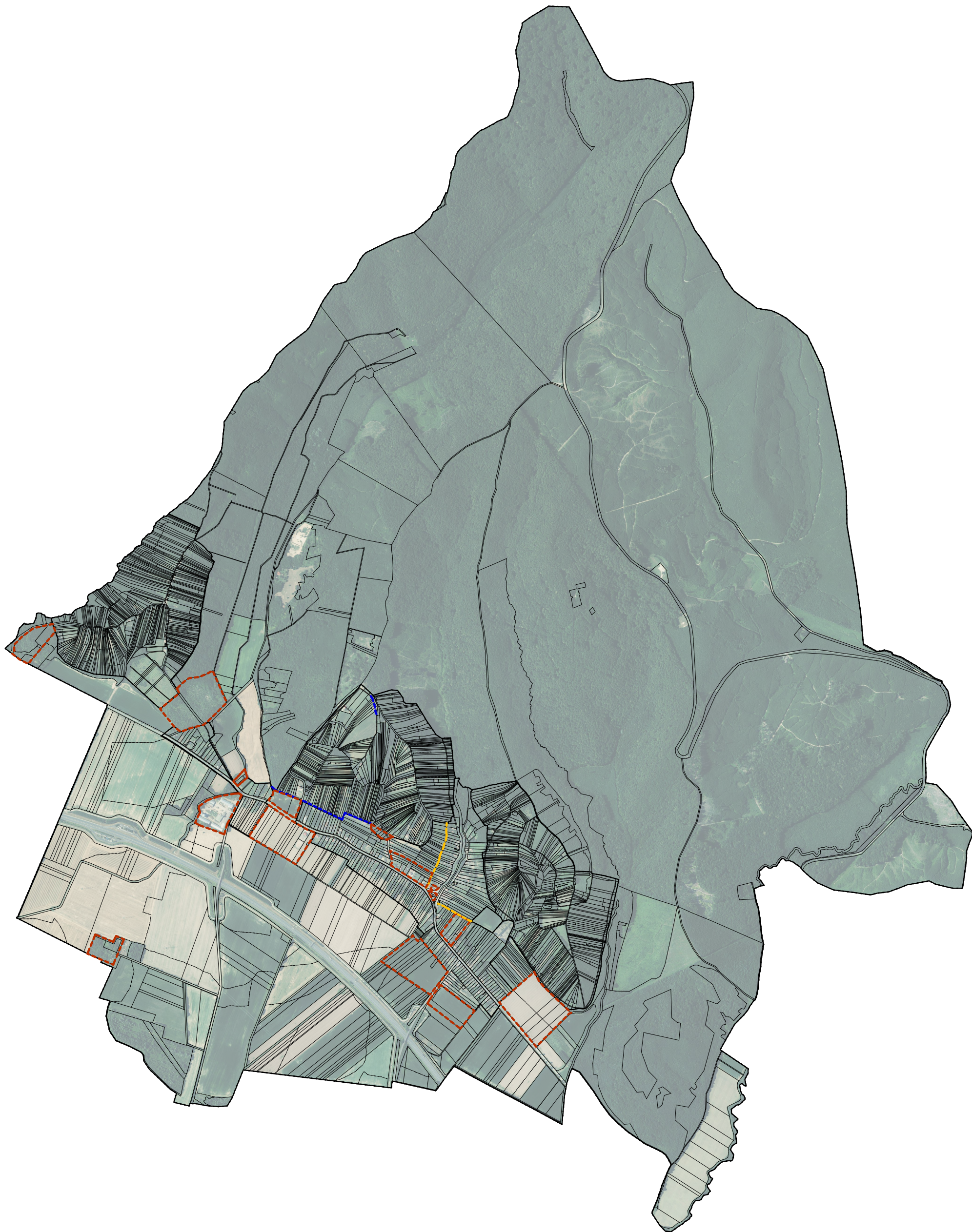
Csörnyeföld

Megalapozó vizsgálat
Probléma- és értéktérkép

Megrendelő: Csörnyeföld község Önkormányzata
Készült az állami alapadatok felhasználásával.

2024. június
Készítette: Káli Marianna
okl. építészmérnök, felsőfokú urbanista

- gyalogút szükségességének vizsgálata
- útsabályozás szükségességének vizsgálata
- övezeti szabályozás felülvizsgálata

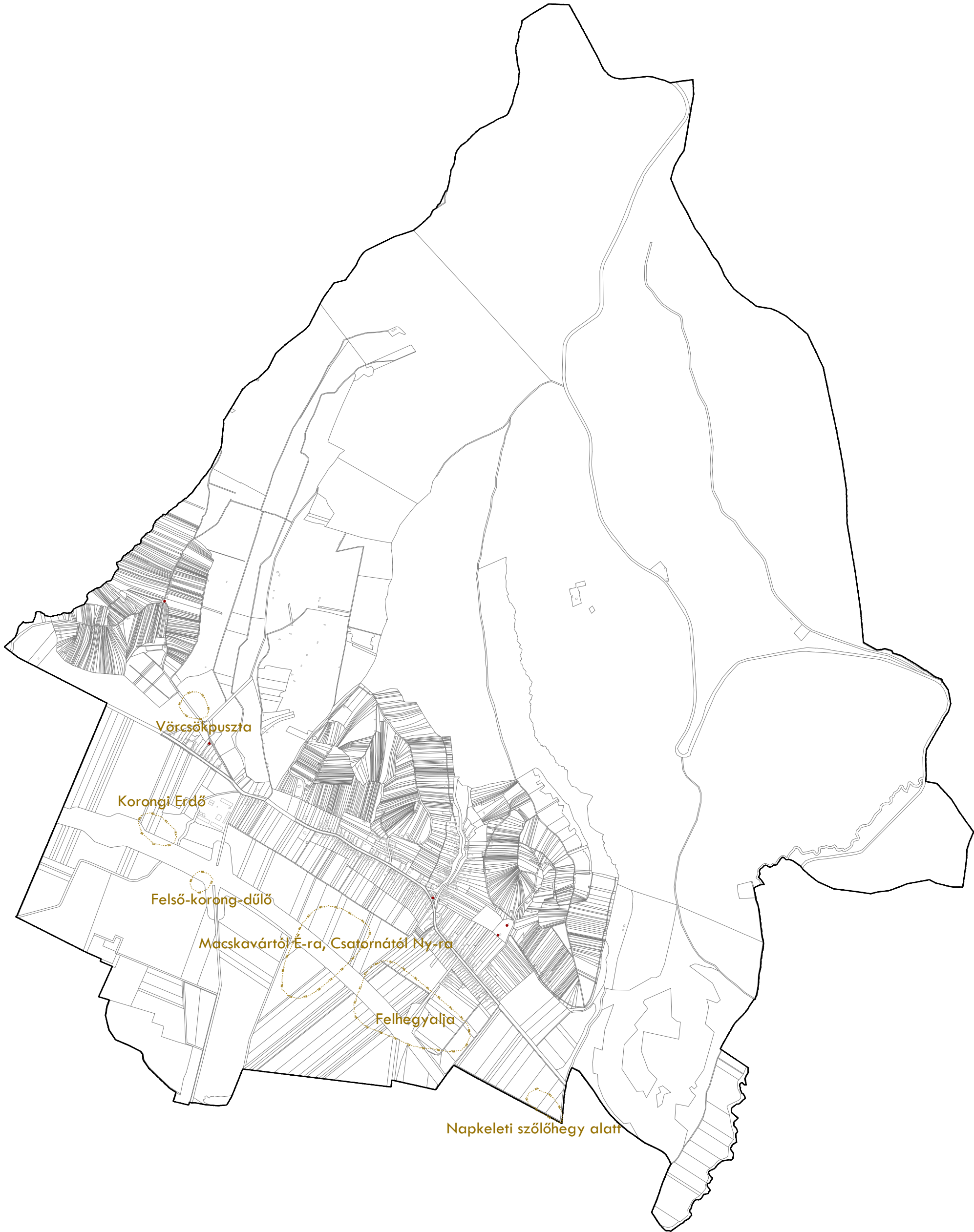
Csörnyeföld

Megalapozó vizsgálat
Intézkedést, beavatkozást igénylő
területek lehatárolása

Megrendelő: Csörnyeföld község Önkormányzata
Készült az állami alapadatok felhasználásával.

2024. június
Készítette: Káli Marianna
okl. építész-mérnök, felsőfokú urbanista

helyi védett építészeti érték

régészeti lelőhely

Csörnyeföld

Megalapozó vizsgálat
Örökségvédelem

Megrendelő: Csörnyeföld község Önkormányzata
Készült az állami alapadatok felhasználásával.

2024. július
Készítette: Káli Marianna
okl. építészmérnök, felsőfokú urbanista

---

17. Mellékletek
